

Prognoza oceny
oddziaływania na
środowisko „Programu
Ochrony Środowiska dla
Powiatu Włocławskiego na
lata 2016 – 2019 z
perspektywą na lata 2020 -
2024

Zamawiający:

Powiat Włocławski

Wykonawca:

Ekolog Sp. z o.o.

ul. Świętowidzka 6/4

61-058 Poznań

Autorzy opracowania:

inż. Katarzyna Walkowiak

mgr Katarzyna Helińska

mgr Aleksandra Woźnicka

mgr Jakub Smakulski

Spis treści

1. Wprowadzenie	9
1.1 Stan formalno – prawny.....	9
1.2 Zakres merytoryczny prognozy oddziaływania do planu gospodarki niskoemisyjnej	9
1.3 Powiązanie Programu z dokumentami szczebla lokalnego, powiatowego, wojewódzkiego, krajowego i międzynarodowego oraz analiza celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	10
1.3.1 Globalna Agenda 21	11
1.3.2 Strategia Europa 2020.....	12
1.3.3 Europejska Strategia Zrównoważonego Rozwoju	13
1.3.4 Pakiet energetyczno – klimatyczny	14
1.3.5 Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności	15
1.3.6 Strategia Rozwoju Kraju 2020	16
1.3.7 Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko.....	19
1.3.8 Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”	21
1.3.9 Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030).....	22
1.3.10 Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012 – 2020.....	23
1.3.11 Strategia „Sprawne Państwo 2020”	24
1.3.12 Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022	25
1.3.13 Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010 – 2020: regiony, miasta, obszary wiejskie	26
1.3.14 Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020	27
1.3.15 Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020	28
1.3.16 Polityka energetyczna Polski do 2030 r.....	30
1.3.17 Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020	31
1.3.18 Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej	32
1.3.19 Krajowy plan gospodarki odpadami 2022.....	33
1.3.20 Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów	34
1.3.21 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020.....	36
1.3.22 Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2014 – 2020	37
1.3.23 Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2015 – 2020	38
1.3.24 Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030 r.	40
1.3.25 Program wodno – środowiskowy kraju	41

1.3.26	Plan gospodarowania wodami na obszarach dorzecza Wisły	42
1.3.27	Plan zarządzania ryzykiem powodziowym	44
1.3.28	Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020, plan modernizacji 2020+	45
1.3.29	Regionalna Strategia Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	45
1.3.30	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego.....	46
1.3.31	Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko – pomorskiego na lata 2012 –2017 z perspektywą na lata 2018 – 2023.....	47
1.3.32	Program ochrony powietrza dla 4 stref województwa kujawsko-pomorskiego ze względu na przekroczenia wartości docelowych benzo(a)pirenu	47
1.3.33	Plan działań krótkoterminowych dla 4 stref województwa kujawsko-pomorskiego ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia wartości docelowych benzo(a)pirenu w powietrzu	48
1.3.34	Program ochrony powietrza dla strefy kujawsko - pomorskiej ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM10 i benzenu oraz poziomu docelowego dla arsenu – aktualizacja	49
1.3.35	Niekonwencjonalne źródła energii – zapisy dokumentów krajowych i wojewódzkich...	50
1.3.36	Aktualizacja Programu Retencjonowania Wód Powierzchniowych województwa kujawsko-pomorskiego	50
1.3.37	Program Ochrony Środowiska z planem Gospodarki Odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018	51
1.3.38	Plan utrzymania wód obejmujący obszar Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie	52
1.3.39	Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszarów położonych w otoczeniu dróg wojewódzkich województwa kujawsko-pomorskiego, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie	53
1.3.40	Zasoby i możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii	54
1.3.41	Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Włocławskiego na lata 2007-2013	55
1.3.42	Strategia Rozwoju Powiatu.....	55
2.	Główne cele oraz zawartość ocenianego dokumentu	56
2.1	Cel projektowanego dokumentu	56
2.2	Zawartość ocenianego dokumentu	56
3.	Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy	57
4.	Metody analizy skutków realizacji postanowień Programu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	60
5.	Charakterystyka gminy oraz analiza i ocena istniejącego stanu środowiska.....	62
5.1	Charakterystyka gminy	62
5.1.1.	Infrastruktura	62

5.1.2. Gospodarka	67
5.1.3. Ludność	67
5.2 Analiza i ocena aktualnego stanu środowiska.....	68
5.2.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	68
5.2.2. Klimat akustyczny	71
5.2.3 Pola elektromagnetyczne	72
5.2.4 Gospodarowanie wodami	74
5.2.5. Zasoby geologiczne.....	79
5.2.6 Gleby	81
5.2.7 Gospodarka odpadami	82
5.2.8 Walory środowiska przyrodniczego powiatu i formy ochrony przyrody	84
5.2.9 Zagrożenia poważnymi awariami	106
5.2.10 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Programu	107
6. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody.....	109
7. Identyfikacja i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne.....	111
8. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	177
9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....	178
10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.....	179
11. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	180
Wykorzystane materiały	184

Spis tabel

Tabela 1. Cele w Globalnej Agendzie 21	11
Tabela 2. Cele w Strategii Europa 2020.....	13
Tabela 3. Cele wyznaczone w Europejskiej Strategii Zrównoważonego Rozwoju	14
Tabela 4. Cele wyznaczone w Pakiecie energetyczno - klimatycznym	14
Tabela 5. Cele wyznaczone w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności.....	16
Tabela 6. Cele wyznaczone w Strategii Rozwoju Kraju 2020	17
Tabela 7. Cele rozwojowe i kierunki interwencji w Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko perspektywa do 2020 roku.....	20

Tabela 8. Cele Strategii Innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”	22
Tabela 9. Cele w Strategii Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030)	23
Tabela 10. Cele w Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012 – 2020	24
Tabela 11. Cele w Strategii Sprawne Państwo 2020	25
Tabela 12. Cele w Strategii rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022.....	26
Tabela 13. Cele w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: regiony, miasta, obszary wiejskie	27
Tabela 14. Cele w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020	28
Tabela 15. Cele w Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020	29
Tabela 16. Kierunki interwencji w Polityce energetycznej Polski perspektywa do 2020 roku.	30
Tabela 17. Kierunki interwencji w Krajowym Programie Ochrony Powietrza perspektywa do roku 2020	31
Tabela 18. Kierunki interwencji w Narodowym Programie Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej	32
Tabela 19. Kierunki interwencji w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2022.....	33
Tabela 20. Kierunki interwencji w Krajowym Programie Zapobiegania Powstawania Odpadów	35
Tabela 21. Kierunki interwencji w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020..	36
Tabela 22. Cele Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 - 2020.....	37
Tabela 23. Cele Programu ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2015 - 2020	38
Tabela 24. Kierunki interwencji w SPA do roku 2020 z perspektywą do 2030 roku	40
Tabela 25. Cele wyznaczone w Programie wodno – środowiskowym kraju	41
Tabela 26. Cele określone w Planie Gospodarowania Wodami na obszarach dorzecza Wisły	43
Tabela 27. Cele określone w Planie zarządzania ryzykiem powodziowym	44
Tabela 28. Cele w Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego do roku 2020, plan modernizacji 2020+	45
Tabela 29. Cele w Strategii Innowacji Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 - 2020 ..	46
Tabela 30. Cele w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego	46
Tabela 31. Cele w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego	47
Tabela 32. Cele w Programie ochrony powietrza dla 4 stref województwa kujawsko-pomorskiego ze względu na przekroczenia wartości docelowych benzo(a)pirenu	48
Tabela 33. Cele w Planie działań krótkoterminowych dla 4 stref województwa kujawsko-pomorskiego ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia wartości docelowych benzo(a)pirenu w powietrzu .	48
Tabela 34. Cele w Programie ochrony powietrza dla strefy kujawsko-pomorskiej ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM10 i benzenu oraz poziomu docelowego dla arsenu – aktualizacja.....	49

Tabela 35. Cele w dokumencie Niekonwencjonalne źródła energii – zapisy dokumentów krajowych i wojewódzkich.....	50
Tabela 36. Cele w Aktualizacji Programu Retencjonowania Wód Powierzchniowych województwa kujawsko-pomorskiego	51
Tabela 37. Cele w Programie Ochrony Środowiska z Planem Gospodarki Odpadami województwa kujawsko – pomorskiego na lata 2011 – 2014 z perspektywą na lata 2015 - 2018.....	51
Tabela 38. Cele w Planie utrzymania wód obejmującym obszar Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie	53
Tabela 39. Cele w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla obszarów położonych w otoczeniu dróg wojewódzkich województwa kujawsko-pomorskiego, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie	54
Tabela 40. Cele w dokumencie Zasoby i możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii	54
Tabela 41. Cele w Planie Rozwoju Lokalnego Powiatu Włocławskiego na lata 2007 - 2013	55
Tabela 42. Cele w Strategii Rozwoju Powiatu.....	55
Tabela 43. Etapy procedury strategicznej oceny oddziaływania <i>Programu</i>	58
Tabela 44. Wskaźniki monitorowania programu	61
Tabela 45. Drogi krajowe o największym natężeniu emisji liniowej na terenie powiatu włocławskiego oraz średni dobowy ruch w 2015 roku.....	63
Tabela 46. Drogi wojewódzkie o największym natężeniu emisji liniowej na terenie powiatu włocławskiego oraz średni dobowy ruch w 2015 roku	64
Tabela 47. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie powiatu włocławskiego w roku 2011 i w roku 2014	65
Tabela 48. Sieć kanalizacyjna na terenie powiatu włocławskiego w latach 2011, 2014 i 2015	66
Tabela 49. Sieć ciepłownicza na terenie powiatu włocławskiego w latach 2011-2014.....	66
Tabela 50. Sieć gazowa na terenie powiatu włocławskiego w latach 2011-2014.....	66
Tabela 51. Liczba podmiotów gospodarczych w gminach powiatu włocławskiego	67
Tabela 52. Zestawienie udziałów poszczególnych kierunków wiatru %	68
Tabela 53. Zestawienie częstości poszczególnych prędkości wiatru %	68
Tabela 54. Ocena jakości powietrza w strefie kujawsko - pomorskiej według kryteriów dotyczących ochrony zdrowia w latach 2011-2014	69
Tabela 55. Ocena jakości powietrza w strefie kujawsko – pomorskiej według kryteriów dotyczących ochrony roślin w latach 2011 - 2015.....	70
Tabela 56. Opis JCWP na terenie powiatu włocławskiego	75
Tabela 57. Główne zbiorniki wód podziemnych	78
Tabela 58. Wykaz złóż kopalin na terenie powiatu włocławskiego	79
Tabela 59. Wykaz złóż wód leczniczych na terenie powiatu włocławskiego	81
Tabela 60. Wykaz pomników przyrody na terenie powiatu włocławskiego	103
Tabela 61. Główne problemy i wyznaczone cele ochrony środowiska w powiecie włocławskim	109
Tabela 62. Ocena ewentualnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska w tym na obszar Natura 2000 i człowieka w podziale na pozytywne, negatywne oraz neutralne.....	113

Tabela 63. Oddziaływania zadań wyznaczonych w Programie na komponenty środowiska przyrodniczego	133
---	-----

Spis rycin

Rycina 1. Róża wiatrów dla stacji w Toruniu	69
Rycina 2. Rezerваты przyrody położone na obszarze powiatu wrocławskiego.....	85
Rycina 3. Położenie Parków Krajobrazowych na obszarze powiatu wrocławskiego.....	88
Rycina 4. Położenie Obszarów Chronionego Krajobrazu na obszarze powiatu wrocławskiego.....	91
Rycina 5. Specjalne Obszary Specjalnej Ochrony Siedlisk Sieci Natura 2000 na terenie powiatu wrocławskiego.....	95
Rycina 6. Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków Sieci Natura2000	100

1. Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest „*Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 - 2024*”, zwane dalej *Prognozą i Programem*.

1.1 Stan formalno – prawny

Program Ochrony Środowiska jest dokumentem realizowanym z obowiązku wynikającego z zapisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 – *Prawo Ochrony Środowiska* (Dz. U. z 2016 r., poz. 672 z późn. zm.). Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, skutków realizacji wyżej wymienionego Programu, którego elementem jest niniejsza prognoza i opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko skutków realizacji Programu wynika z obowiązku zawartego w ustawie z dnia 3 października 2008 roku, *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. 2016 poz. 353 z późn. zm.). Powyższa ustawa jest skutkiem wdrożenia do polskiego ustawodawstwa dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 roku *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko*.

1.2 Zakres merytoryczny prognozy oddziaływania do planu gospodarki niskoemisyjnej

Zakres Prognozy jest zgodny z art. 51 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2016.353 z późn. zm.) oraz z wymaganiami nałożonymi przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Powyższa Prognoza powinna:

- zawierać:
 - informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
 - informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- określać, analizować i oceniać:
 - Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz.U.2015.1651 z dnia 2015.10.20),
 - Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz

sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

- Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, krótkoterminowego, średnioterminowego i długoterminowego, stałego i chwilowego oraz pozytywnego i negatywnego, na cele i podmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, w szczególności na:
 - ✓ różnorodność biologiczną – rośliny i zwierzęta,
 - ✓ ludzi,
 - ✓ wodę,
 - ✓ powietrze,
 - ✓ powierzchnię ziemi,
 - ✓ krajobraz,
 - ✓ klimat,
 - ✓ zasoby naturalne,
 - ✓ zabytki,
 - ✓ dobra materialne.

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Zakres *Prognozy* winien przedstawiać:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

1.3 Powiązanie Programu z dokumentami szczebla lokalnego, powiatowego, wojewódzkiego, krajowego i międzynarodowego oraz analiza celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Realizacja celów i zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska wpisuje się w szereg dokumentów strategicznych poziomu międzynarodowego, krajowego, regionalnego i lokalnego. Zgodność założeń Programu z tymi dokumentami gwarantuje, że podejmowane działania w skali

lokalnej harmonizują z kierunkami rozwoju ustalonymi na wyższych szczeblach administracji samorządowej oraz administracji rządowej. Oznacza to, że planowane działania nie są przypadkowe, lecz służą osiągnięciu celów o charakterze globalnym i długoterminowym.

1.3.1 Globalna Agenda 21

Globalna Agenda 21, uchwalona w czerwcu 1992 r. na Konferencji Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Spraw Środowiska i Rozwoju w Rio de Janeiro na tzw. Szczycie Ziemi, stanowi globalny program działań na rzecz środowiska i rozwoju. Program ten wskazuje, w jaki sposób należy równoważyć rozwój gospodarczy i społeczny z poszanowaniem środowiska. Wdrażanie założeń Agendy opiera się na zasadzie „Myśl globalnie, działaj lokalnie”, zgodnie z którą największą rolę w ich realizacji przypisuje się władzom lokalnym. Agenda składa się z czterech zasadniczych części, omawiających następujące zagadnienia:

- problemy socjalne i gospodarcze;
- zachowanie i zagospodarowanie zasobów w celu zapewnienia rozwoju;
- wzmocnienia znaczenia ważnych grup społecznych;
- możliwości realizacyjne celów i zadań agendy.

Agenda 21 - zawiera podstawowe zalecenia dotyczące ochrony i kształtowania środowiska życia człowieka, zwracając uwagę na szereg jego uwarunkowań społecznych i ekonomicznych oraz ochronę zasobów naturalnych, a także racjonalne gospodarowanie nimi w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju.

Agenda stała się priorytetowym dokumentem dla formułowania celów wszystkich dziedzin życia społeczno-gospodarczego, opartych na zasadzie zrównoważonego rozwoju. W oparciu o przyjęte w niej zasady organizowane są międzynarodowe i europejskie systemy wspierania rozwoju. Zasady zrównoważonego rozwoju przyjęte w Agendzie 21 zostały usankcjonowane na szczeblu krajowym między innymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Podstawowe założenia Agendy 21 mają swoje odzwierciedlenie w celach średniookresowych zaplanowanych do realizacji na terenie powiatu wrocławskiego. Szczególną uwagę w Agendzie 21 zwrócono na konieczność ochrony zasobów naturalnych oraz racjonalne gospodarowanie nimi jako wykładnię ochrony środowiska życia człowieka, tym samym uzależniono jakość życia człowieka od jakości środowiska.

Tabela 1. Cele w Globalnej Agendzie 21

Kierunek określony w Globalnej Agendzie	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Racjonalne gospodarowanie nimi w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju.	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	-

Do tych założeń nawiązują wszystkie cele Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego, ponieważ wszystkie dotyczą zrównoważonego rozwoju.

1.3.2 Strategia Europa 2020

„Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu „Europa 2020””, przyjęta przez Radę Europejską 17 czerwca 2010 r., to kluczowy dokument dla średniookresowej strategii rozwoju kraju jako członka Unii Europejskiej. Ten fundamentalny dla rozwoju Unii Europejskiej dokument określa działania, których podjęcie przyspieszy wyjście z obecnego kryzysu i otworzy europejską gospodarkę na przyszłe wyzwania.

W ramach Strategii wyznaczone zostały 3 priorytety, które będą realizowane na szczeblu unijnym i krajowym:

- wzrost inteligentny (zwiększenie roli wiedzy, innowacji, edukacji i społeczeństwa cyfrowego)
- wzrost zrównoważony (produkcja efektywniej wykorzystująca zasoby, przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności)
- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu (zwiększenie aktywności zawodowej, podnoszenie kwalifikacji, walka z ubóstwem).

Dokument ten skoncentrowany jest na zapewnieniu inteligentnego rozwoju społeczeństwu i gospodarce wszystkich krajów europejskich i Europy jako całości. Z perspektywy ochrony i zarządzania środowiskiem, rozwój taki jest możliwy dzięki stosowaniu nowoczesnych technologii pozwalających ograniczyć zużycie zasobów, jak również wdrażanie technologii pozwalających prowadzić recykling materiałowy.

Również w powiecie włocławskim przewiduje się działania i zadania służące realizacji celów Strategii Europa 2020. W Programie Ochrony Środowiska wyznaczono następujące cele służące efektywniejszemu wykorzystaniu zasobów naturalnych:

- Poprawa jakości powietrza, w tym dążenie do osiągnięcia poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 i poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu do końca 2023 roku – w tym zadania polegające na promocji odnawialnych źródeł energii, termomodernizacji budynków i modernizacji dróg powiatowych. Działania te pozwolą na zmniejszenie zużycia paliw, umożliwią efektywniejsze zarządzanie ciepłem w budynkach, ograniczenie strat ciepła, a tym samym ograniczenie surowców potrzebnych do ogrzania budynków.
- Poprawa jakości wód powierzchniowych oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do środowiska oraz usprawnienie systemu zaopatrzenia w wodę – w tym zadania z zakresu oczyszczania ścieków wpisują się w założenia Strategii Europa 2020. Powszechny system odbioru ścieków i oczyszczania ścieków oraz coraz nowsze, bardziej skuteczne metody uzdatniania ścieków pozwalają na ponowne użycie wody,

a tym samym zmniejszają ryzyko braku wody, w czasach, gdy ogólnościowym problemem staje się problem deficytu wody pitnej.

- Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją – złoża kopalin są zasobami nieodnawialnymi, należy więc prowadzić ich racjonalne wydobycie, w miejscach do tego przeznaczonych, w ilościach niezbędnych, określonych w specjalnych pozwoleniach – koncesjach.
- Zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz stworzenie spójnego systemu obszarów chronionych – aby zapewnić inteligentny rozwój powiatu konieczne jest również zapewnienie racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody. W Programie ochrony środowiska ujęto szereg zadań mających na celu utrzymanie istniejącej struktury przyrodniczej i zasobów leśnych.
- Gospodarka odpadami – zaplanowana na terenie gmin powiatu gospodarka odpadami, w tym działania mające na celu uporządkowania gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gmin powiatu wrocławski mają prowadzić do selektywnej zbiórki odpadów oraz osiągnięcia wysokich poziomów odzysku.

Tabela 2. Cele w Strategii Europa 2020

Kierunek określony w Strategii Europa 2020	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Ograniczyć emisję dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r. lub, jeśli pozwolą na to warunki, o 30%; zwiększyć udział odnawialnych źródeł energii w naszym całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększyć efektywność wykorzystania energii o 20%;	I. Poprawa jakości powietrza – I.1. Zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw podczas ogrzewania budynków, I.3. Propagowanie gospodarki niskoemisyjnej, I.5. Ograniczenie presji transportu drogowego na środowisko, IV. Ochrona przed powodzią, VI. Optymalizacja zużycia wody – VI. 2. Poprawa skuteczności zaopatrzenia w wodę, VII. Racjonalna gospodarka ściekowa – VI.3. Stworzenie kompleksowego systemu gospodarki ściekami socjalno - bytowymi	-

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego obejmuje cele, które wpisuje się w cele Strategii Europa 2020.

1.3.3 Europejska Strategia Zrównoważonego Rozwoju

Głównym celem Europejskiej Strategii Zrównoważonego Rozwoju jest zrównoważenie wzrostu gospodarczego i wysokiego poziomu życia z ochroną środowiska naturalnego. Przyjęta została 26 czerwca 2006 r. i następnie zaktualizowana. Strategia ma na celu wzrost dobrobytu poprzez działania w zakresie:

- ochrony środowiska naturalnego (rozwój gospodarczy bez niszczenia środowiska);
- sprawiedliwości i spójności społecznej (tworzenie demokratycznego społeczeństwa, dającego każdej jednostce szanse rozwoju);
- dobrobytu gospodarczego (pełne zatrudnienie oraz stabilna praca);
- wypełniania obowiązków na arenie międzynarodowej (współpraca międzynarodowa, pomoc krajom rozwijającym się, w przestrzeganiu zasad zrównoważonego rozwoju).

Wszystkie zadania ujęte w Programie Ochrony Środowiska mają służyć z jednej strony ochronie środowiska naturalnego, a z drugiej rozwojowi gospodarczemu bez niszczenia środowiska.

Tabela 3. Cele wyznaczone w Europejskiej Strategii Zrównoważonego Rozwoju

Kierunek określony w Europejskiej Strategii Zrównoważonego Rozwoju	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Ochrona środowiska naturalnego (rozwój gospodarczy bez niszczenia środowiska);	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	-

1.3.4 Pakiet energetyczno – klimatyczny

Został przyjęty 17 grudnia 2008 r. jako narzędzie legislacyjne, zmierzające do kontrolowania i ograniczania emisji gazów cieplarnianych na terenie Unii Europejskiej. Zakłada redukcję o 20 % emisji gazów cieplarnianych w UE w stosunku do 1990 r., 20 % udział energii odnawialnej w zużyciu energii ogółem w 2020 r. (dla Polski udział ten to 15 %), 20 % wzrost efektywności energetycznej do 2020 r.

Analizowany Program Ochrony Środowiska nawiązuje do założeń pakietu energetyczno – klimatycznego poprzez przyjęcie celu średniookresowego jakim jest ochrona klimatu i poprawę jakości powietrza, a szczególnie zadań polegających na termomodernizacji budynków i modernizacji dróg. Zakłada się, że termomodernizacja budynków na terenie powiatu przyczyni się do zmniejszenia zużycia paliw, a w związku z tym zmniejszenia emisji ze spalania paliw. Również działania z zakresu odnawialnych źródeł energii przyczynią się do zmniejszenia zużycia paliwa, a tym samym zmniejszenia emisji CO₂.

Tabela 4. Cele wyznaczone w Pakiecie energetyczno - klimatycznym

Kierunek określony w Pakiecie energetyczno - klimatycznym	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Redukcja o 20% emisji gazów cieplarnianych w stosunku do poziomu emisji z 1990 r., Zwiększenie udziału zużycia energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii do 20%	I. Poprawa jakości powietrza – I.1. Zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw podczas ogrzewania budynków, I.3. Propagowanie gospodarki niskoemisyjnej, I.5. Ograniczenie presji transportu	-

Kierunek określony w Pakiecie energetyczno - klimatycznym	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Zwiększenie o 20% efektywność energetyczną w stosunku do prognoz na rok 2020,	drogowego na środowisko, IV. Ochrona przed powodzią, VI. Optymalizacja zużycia wody – VI.	

1.3.5 Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

Jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat. Stanowi najszerzy i najbardziej ogólny element nowego systemu zarządzania rozwojem kraju, którego założenia zostały określone w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju kraju oraz przyjętym przez Radę Ministrów 27 kwietnia 2009 r. dokumencie Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski. W przypadku tej Strategii to okres prawie 20 lat, gdyż przyjętym przy jej konstruowaniu horyzontem czasowym jest rok 2030. Uzupełnieniem ramy strategicznej rozwoju Polski do 2030 roku jest Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 16 marca 2012 r.

Celem głównym dokumentu Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Informacje o wskaźnikach i zasadach monitorowania postępu realizacji założeń i działań przedstawionych w Strategii zostały przedstawione w rozdziale siódmym – monitorowanie efektów strategii. Z diagnozy przedstawionej w 2009 r. wynika, że rozwój Polski powinien odbywać się w trzech obszarach strategicznych równocześnie:

- I. konkurencyjności i innowacyjności gospodarki (modernizacji),
- II. równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji),
- III. efektywności i sprawności państwa (efektywności).

Proponowane w Strategii obszary strategiczne związane są z obszarami opisanymi w Strategii Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 25 września 2012 r. Łącznie stanowią podstawowe narzędzie wdrażania DSRK do 2020 r., czyli:

- I. sprawne i efektywne państwo (obszar pierwszy) – odpowiada mu obszar strategiczny trzeci DSRK;
- II. konkurencyjna gospodarka (obszar drugi) – odpowiada mu obszar strategiczny pierwszy DSRK;

- III. spójność społeczna i terytorialna (obszar trzeci)– odpowiada mu obszar strategiczny drugi DSRK.

W każdym z obszarów strategicznych zostały określone strategiczne cele rozwojowe (od dwóch do czterech w zależności od obszaru). Cele strategiczne uzupełnione są sprecyzowanymi kierunkami interwencji. Przy każdym z tych kierunków określony został cel do realizacji. Zebrane razem służą nowatorskiemu i niestandardowemu przedstawieniu zadań stojących przed administracją publiczną – przede wszystkim rządem, ale także samorządami - które należy zrealizować, aby poprawić jakość życia mieszkańców Polski.

Cele wyznaczone w Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 5. Cele wyznaczone w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

Kierunek określony w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	-
Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych	I. Poprawa jakości powietrza – I.1. Zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw podczas ogrzewania budynków, I.3. Propagowanie gospodarki niskoemisyjnej, I.5. Ograniczenie presji transportu drogowego na środowisko, IV. Ochrona przed powodzią, VI. Optymalizacja zużycia wody – VI. 2. Poprawa skuteczności zaopatrzenia w wodę, VII. Racjonalna gospodarka ściekowa – VI.3. Stworzenie kompleksowego systemu gospodarki ściekami socjalno - bytowymi	-
Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski	I. Poprawa jakości powietrza - I.5. Ograniczenie presji transportu drogowego na środowisko,	-

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego obejmuje działania, które wpisują się w cele szczegółowe i kierunki interwencji zawarte w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności.

1.3.6 Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia Rozwoju Kraju do roku 2020” jest elementem systemu zarządzania rozwojem kraju, na podstawie ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r., o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r., poz. 383 z późn. zm.).

Wspomniana ustawa wprowadza podstawowe dokumenty strategiczne, które łączy wspólna realizacja celów i kierunków interwencji, a są to:

- długookresowa strategia rozwoju kraju (DSRK) – tzw. Trzecia fala nowoczesności, która określa głównie trendy oraz koncepcję rozwojową kraju,
- średniookresowa strategia rozwoju kraju (ŚSRK), która określa cele strategiczne kraju do roku 2020 oraz 9 zintegrowanych strategii, służących realizacji założonych celów rozwojowych.

Strategiczne zadania państwa na najbliższe 10 lat wynikające z decyzji zawartych DSRK, do których odwołuje się ŚSRK, są konieczne do wzmocnienia procesów rozwojowych. Celem głównym ŚSRK jest wzmocnienie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów, które zapewnią poprawę życia ludności oraz zrównoważony rozwój kraju.

Niniejszy Program ochrony środowiska został napisany w oparciu o drugi cel ŚSRK efektywność energetyczna i poprawa stanu środowiska. Zakłada harmonijny wzrost gospodarczy z uwzględnieniem wymogów z zakresu ochrony środowiska, który będzie stanowił główne wyzwanie rozwoju do 2020 roku. Warunkiem niezbędnym do realizacji planu poprawy jakości życia jest zachowanie zasobów przyrody w stanie niepogorszonym, ale również zwiększenie ich trwałości i jakości. Największym wyzwaniem staje się sprostanie zwiększającemu się zapotrzebowaniu na energię. Poszukuje się technologii, które będą ograniczały negatywny wpływ na środowisko, ale nie zahamują wzrostu gospodarczego. Podejmowane działania będą kierowane na zmianę struktury nośników energii, ale również na poprawę ich wydajności w sektorze przemysłowym i gospodarczym. Zwiększenie wykorzystania urządzeń i technologii energooszczędnych w sektorze publicznym.

Poprawa świadomości w zakresie wymogów ochrony środowiska wynika z dobrego i właściwego egzekwowania prawa. Podstawowym zadaniem będzie wdrożenie skutecznego programu ochrony cennych przyrodniczo obszarów i gatunków oraz zwiększenie bioróżnorodności. Zakłada się prowadzenie prac związanych ze zmniejszeniem fragmentaryzacji środowiska naturalnego, aby umożliwić migrację gatunkom fauny i flory (regionalną, krajową oraz międzynarodową). Poprawa stanu środowiska wpłynie również pozytywnie na jakość życia mieszkańców.

Realizacja celu: efektywność energetyczna i poprawa stanu środowiska będzie prowadzona przez zastosowanie priorytetowych kierunków interwencji publicznej:

- Racjonalne gospodarowanie zasobami
- Poprawa efektywności energetycznej
- Zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii
- Poprawa stanu środowiska
- Adaptacja do zmian klimatu

Tabela 6. Cele wyznaczone w Strategii Rozwoju Kraju 2020

Kierunek określony w Strategii Rozwoju Kraju 2020	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Obszar strategiczny I. Sprawne i	Wszystkie cele POŚ dla	Realizacja wszystkich celów

Kierunek określony w Strategii Rozwoju Kraju 2020	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
efektywne państwo Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem	powiatu wrocławskiego (I-XIII)	Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla powiatu wrocławskiego ma na celu administrowanie i zarządzanie w powiecie zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju
Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	Wszystkie cele wyznaczone Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla powiatu wrocławskiego służą zapewnieniu bezpieczeństwa życia obywatela.
Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	Wszystkie cele wyznaczone Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla powiatu wrocławskiego służą rozwojowi gospodarczemu powiatu z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, a tym samym kreowaniu konkurencyjnej gospodarki.
Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko Priorytetowe kierunki działań: II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami, II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej, II.6.3. Zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii, II.6.4. Poprawa stanu środowiska, II.6.5. Adaptacja do zmian klimatu	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	Podstawowym zadaniem celu II.6. Strategii Rozwoju Kraju staje się z jednej strony sprostanie rosnącemu zapotrzebowaniu na surowce i energię, z drugiej zaś – znajdowanie takich rozwiązań, by maksymalnie ograniczyć negatywny wpływ na środowisko, nie hamując przy tym wzrostu gospodarczego. Stąd zgodność analizowanego POŚ z SRK przejawia się poprzez wszystkie 13 celów POŚ.
Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu	Cel I. – Poprawa jakości powietrza - I.5. Ograniczenie presji transportu drogowego na środowisko,	-
Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych	Cel I. – Poprawa jakości powietrza – I.1. Zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw podczas ogrzewania budynków (sieć gazowa, ciepłownicza), Cel I. – Poprawa jakości powietrza - I.5. Ograniczenie presji transportu drogowego na środowisko, Cel II. – Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców powiatu– II.1. Promocja ekologicznych środków transportu, II.2. Infrastruktura komunikacyjna i mniejszej emisyjności hałasu,	POŚ jest spójny z Celem III.2. poprzez wprowadzenie odpowiednich standardów świadczenia usług publicznych oraz zwiększeniu ich dostępności, któremu służyć będzie szersze i bardziej kompleksowe wykorzystanie technologii informatycznych i komunikacyjnych oraz rozwój niezbędnej do tego infrastruktury. Dotyczy to zarówno usług administracyjnych (formularze, zgłoszenia, wnioski), edukacyjnych, części opieki medycznej (administrowanie danymi, częściowa diagnostyka), kulturalnych (digitalizacja zasobów kultury i dziedzictwa narodowego) czy

Kierunek określony w Strategii Rozwoju Kraju 2020	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
	Cel. IV. Ochrona przed powodzią – IV.1. Minimalizacji zagrożenia klęskami powodzi, Cel VI. Optymalizacja zużycia wody – VI.2. Poprawa skuteczności zaopatrzenia w wodę, Cel VII. Racjonalna gospodarka ściekowa - VII.3. Stworzenie kompleksowego systemu gospodarki ściekami socjalno - bytowymi Cel X. Racjonalna gospodarka odpadami – X.1. Uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie powiatu,	komunalnych (rozwój infrastruktury kanalizacyjnej, wodociągowej, umożliwiającej selektywną zbiórkę odpadów etc.).
Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	W ramach wszystkich celów POŚ wyznaczono zadania dotyczące ujmowania szczególnych wymagań środowiska z zakresu danego obszaru interwencji w planowaniu przestrzennym powiatu.

Struktura Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego nawiązuje do wyżej przedstawionych priorytetów Strategii Rozwoju Kraju. W Programu Ochrony Środowiska wyznaczono 10 obszarów interwencji, w którym wyznaczono XIII celów, wszystkie są spójne z celami wyznaczonymi w tym dokumencie nadrzędnym.

1.3.7 Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko

Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko (BEiŚ) obejmuje dwa niezwykle istotne obszary: energetykę i środowisko, wskazując m.in. kluczowe reformy i niezbędne działania, które powinny zostać podjęte w perspektywie do 2020 roku.

Podstawowym warunkiem zrównoważonego rozwoju jest zagwarantowanie wysokiej jakości życia obecnym i przyszłym pokoleniom, przy racjonalnym korzystaniu z dostępnych zasobów. Podejście to ma charakter dominujący w międzynarodowych stosunkach gospodarczych, a w ostatnich latach koncentruje się na konieczności transformacji systemów społeczno-gospodarczych w kierunku tzw. zielonej gospodarki.

Kwestią zasadniczą dla jakości życia ludzi i funkcjonowania gospodarki są stabilne, niczym niezakłócone dostawy energii. Strategia tworzy rodzaj pomostu pomiędzy środowiskiem i energetyką, stanowiąc jednocześnie impuls do bardziej efektywnego i racjonalnego prowadzenia polityki w obu

obszarach, tak aby wykorzystać efekt synergii i zapewnić podejmowanych działań. Celem strategii jest ułatwienie „zielonego” (sprzyjającego środowisku) wzrostu gospodarczego w Polsce poprzez zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dostępu do nowoczesnych, innowacyjnych technologii, a także wyeliminowanie barier administracyjnych utrudniających „zielony” wzrost.

Podstawowe zadanie strategii BEiŚ polega na zintegrowaniu polityki środowiskowej z polityką energetyczną tam, gdzie aspekty te przenikają się w dostrzegalny sposób, jak również wytyczenie kierunków, w jakich powinna rozwijać się branża energetyczna oraz wskazanie priorytetów w ochronie środowiska.

Celem głównym strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę.

Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” stanowi odpowiedź na najważniejsze wyzwania stojące przed Polską w perspektywie do 2020 r. w zakresie środowiska i energetyki, które zostały zdefiniowane jako priorytety krajowe w „Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju (DSRK) do 2030 roku, jak i w średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju 2020. Cele i działania zaplanowane w BEiŚ są także zgodne z celami strategii Europa 2020. W zakresie energetyki zgodność ta dotyczy pięciu priorytetów strategii energetycznej UE, tj. podniesienia efektywności energetycznej w Europie, utworzenia zintegrowanego, ogólnopolskiego rynku energii, nadania szerszych uprawnień konsumentom i uzyskania najwyższego poziomu bezpieczeństwa i niezawodności, wzmocnienia przywództwa Europy w zakresie technologii energetycznych i innowacji, a także wzmocnienia zewnętrznego wymiaru rynku energii UE. W zakresie polityk środowiskowych BEiŚ jest zgodne z podejściem UE prezentowanym w jednej z inicjatyw przewodnich strategii Europa 2020 – Europa efektywnie korzystająca z zasobów.

Przedstawione w niniejszej strategii działania umożliwiają, w połączeniu z pozostałymi zintegrowanymi strategiami, przezwycięzenie barier wzrostu, hamujących potencjał rozwojowy Polski, przyczyniając się w konsekwencji do wzmocnienia pozycji naszego kraju na arenie międzynarodowej.

Cel główny BEiŚ realizowany będzie poprzez cele szczegółowe i kierunki interwencji przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 7. Cele rozwojowe i kierunki interwencji w Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko perspektywa do 2020 roku.

Kierunek określony w Strategii Rozwoju Kraju 2020	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska	Cel. I. Poprawa jakości powietrza – I.1. Zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw podczas ogrzewania budynków (zadania dotyczące efektywności energetycznej), I.5. Ograniczenie presji transportu drogowego na środowisko (transport niskoemisyjny), Cel. V. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu	-

Kierunek określony w Strategii Rozwoju Kraju 2020	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
	wód, Cel VI. Optymalizacja zużycia wody, Cel VIII. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż Cel IX. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi.	
Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię	Cel. I. Poprawa jakości powietrza – I.1. Zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw podczas ogrzewania budynków (zadania dotyczące efektywności energetycznej), I.4. Rozwój odnawialnych źródeł energii,	-
Cel 3. Poprawa stanu środowiska	Wszystkie cele POŚ dla powiatu włocławskiego (I-XIII)	Wszystkie cele wyznaczone w POŚ służą poprawie stanu środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje działania, które wpisują się w cele szczegółowe i kierunki interwencji zawarte w BEiŚ.

1.3.8 Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”

Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020” skupia się na obszarach bezpośrednio związanych z tworzeniem i wdrażaniem innowacji oraz podnoszeniem konkurencyjności i efektywności podmiotów gospodarki, w tym w szczególności na zapewnieniu dostępu do wiedzy i kapitału oraz stworzeniu warunków do współpracy między podmiotami. Cel główny Strategii... to wysoce konkurencyjna gospodarka (innowacyjna i efektywna) oparta na wiedzy i współpracy. Kierunki interwencji Strategii... podporządkowane są realizacji czterech celów szczegółowych, dotyczących:

- 1) dostosowania otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb działalności innowacyjnej,
- 2) zapewnienia gospodarce odpowiednich zasobów wiedzy i pracy,
- 3) zrównoważonego wykorzystania zasobów,
- 4) wzrostu umiędzynarodowienia polskiej gospodarki.

Kierunki interwencji obejmują zarówno pasywne elementy otoczenia umożliwiające działalność gospodarczą i innowacyjną, jak i elementy aktywne, stymulujące taką działalność. W obu przypadkach działania w ramach poszczególnych kierunków interwencji skupiają się na lukach i barierach występujących w szeroko rozumianym systemie innowacji, pozostających poza bezpośrednim obszarem oddziaływania innych strategii rozwoju. Zarówno działania, jak i ich stany docelowe opierają się na czterech zasadach horyzontalnych: kreowaniu wiedzy, partnerskiej współpracy, efektywnej alokacji zasobów/gospodarowaniu w obiegu oraz zarządzaniu strategicznym/odpowiedzialnym przywództwie.

Cele Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego wpisują się w założenia

Strategii Innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”, a stopień tej zgodności z celami Strategii z POS przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Cele Strategii Innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”

Kierunek określony w Strategii Innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”,	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Cel 1. Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki	-	Tworzenie mechanizmów regulacyjno – finansowych odbywa się na wyższych poziomach administracyjnych
Cel 3. Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców	Cel. I. Poprawa jakości powietrza – I.1. Zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw podczas ogrzewania budynków (zadania dotyczące efektywności energetycznej), I.5. Ograniczenie presji transportu drogowego na środowisko (transport niskoemisyjny), Cel. V. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód, Cel VI. Optymalizacja zużycia wody, Cel VIII. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż Cel IX. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi.	-

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje działania, które wpisują się w cele Strategii Innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”.

1.3.9 Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030)

Jest to dokument, który wyznacza najważniejsze kierunki rozwoju transportu w Polsce. Strategia dotyczy wszystkich sektorów transportu: drogowego, kolejowego, lotniczego, morskiego i wodnego śródlądowego, miejskiego oraz intermodalnego.

Głównym celem krajowej polityki transportowej jest zwiększenie dostępności terytorialnej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego poprzez utworzenie spójnego, zrównoważonego, i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym (lokalnym), europejskim i globalnym.

Realizacja głównego celu transportowego w perspektywie do 2020 r. i dalszej wiąże się z realizacją pięciu celów szczegółowych właściwych dla każdej z gałęzi transportu:

Tabela 9. Cele w Strategii Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030)

Kierunek określony w Strategii Rozwoju Transportu	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
<p>Cel strategiczny 1. Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego</p> <p>Cel szczegółowy 1. Stworzenie nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej,</p>	<p>Cel I. – Poprawa jakości powietrza - I.5. Ograniczenie presji transportu drogowego na środowisko,</p> <p>Cel II. – Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców powiatu – II.1. Promocja ekologicznych środków transportu, II.2. Infrastruktura komunikacyjna i mniejszej emisyjności hałasu,</p>	<p>W ramach Celu I i II POŚ dla powiatu wrocławskiego realizowane będą inwestycje z zakresu infrastruktury drogowej, które będą sprzyjać tworzeniu zintegrowanego systemu transportowego w skali ponadlokalnej.</p>
<p>Cel strategiczny 1. Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego</p> <p>Cel szczegółowy 4. Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko</p>	<p>Cel I. – Poprawa jakości powietrza - I.5. Ograniczenie presji transportu drogowego na środowisko</p>	-

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Strategii Rozwoju Transportu w zakresie transportu drogowego.

1.3.10 Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012 – 2020

W dniu 25 kwietnia 2012 r. Rada Ministrów przyjęła Strategię zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020 (SZRWRiR).

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020 jest jedną zestrategii rozwoju, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r., poz. 383 z późn. zm.).

Głównym celem opracowania SZRWRiR jest określenie kluczowych kierunków rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w perspektywie do 2020 r., a tym samym właściwe adresowanie zakresu interwencji publicznych finansowanych ze środków krajowych i wspólnotowych. Długookresowy cel główny działań służących rozwojowi obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa zdefiniowano w strategii w następujący sposób: poprawa jakości życia na obszarach wiejskich oraz efektywne wykorzystanie ich zasobów i potencjałów, w tym rolnictwa i rybactwa, dla zrównoważonego rozwoju kraju. Dążenie do osiągnięcia celu głównego będzie realizowane poprzez działania przypisane do pięciu celów szczegółowych:

- Cel 1. Wzrost jakości kapitału ludzkiego, społecznego, zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich;
- Cel 2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej;
- Cel 3. Bezpieczeństwo żywnościowe;

Cel 4. Wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego;

Cel 5. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich.

Tabela 10. Cele w Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012 – 2020

Kierunek określony w Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012 – 2020	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Cel szczegółowy 2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	-
Cel szczegółowy 3. Bezpieczeństwo żywnościowe	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	-
Cel szczegółowy 5. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	-

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012 – 2020.

1.3.11 Strategia „Sprawne Państwo 2020”

Głównym celem Strategii Sprawne Państwo 2020 jest zwiększenie skuteczności i efektywności państwa otwartego na współpracę z obywatelami. Osiągnięcie wyznaczonego celu głównego opiera się na 7 celach szczegółowych i 32 kierunkach interwencji oraz wymaga konsekwentnego realizowania modelu nowoczesnego rządzenia charakteryzującego się:

- przejrzystością (np. prawa, procedur i procesu decyzyjnego);
- efektywnością (np. sprawną komunikacją i wymianą dokumentów);
- szeroką współpracą przy realizacji zadań i rozwiązywaniu problemów między różnymi podmiotami, w tym między rządem a samorządem terytorialnym;
- zaangażowaniem i uczestnictwem obywateli w procesie podejmowania decyzji przez administrację publiczną, w tworzeniu lepszego prawa oraz dążeniu do wysokich standardów świadczonych usług.

Koordinowanie i nadzorowanie realizacji SSP powierzono ministrowi właściwemu ds. administracji publicznej.

Głównym narzędziem wdrażania SSP i bieżącego monitoringu będzie plan działań określający w szczególności kluczowe przedsięwzięcia o charakterze legislacyjnym i o charakterze programowym wraz ze wskazaniem organów odpowiedzialnych za ich realizację.

Tabela 11. Cele w Strategii Sprawne Państwo 2020

Kierunek określony w Strategii Sprawne Państwo	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Cel 3. Skuteczne zarządzanie i koordynacja działań rozwojowych	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	-
Cel 5. Efektywne świadczenie usług publicznych	<p>Cel I. – Poprawa jakości powietrza – I.1. Zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw podczas ogrzewania budynków (sieć gazowa, ciepłownicza),</p> <p>Cel I. – Poprawa jakości powietrza - I.5. Ograniczenie presji transportu drogowego na środowisko,</p> <p>Cel II. – Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców powiatu – II.1. Promocja ekologicznych środków transportu, II.2. Infrastruktura komunikacyjna i mniejszej emisyjności hałasu,</p> <p>Cel. IV. Ochrona przed powodzią – IV.1. Minimalizacji zagrożenia klęskami powodzi,</p> <p>Cel VI. Optymalizacja zużycia wody – VI.2. Poprawa skuteczności zaopatrzenia w wodę,</p> <p>Cel VII. Racjonalna gospodarka ściekowa - VII.3. Stworzenie kompleksowego systemu gospodarki ściekami socjalno - bytowymi</p> <p>Cel X. Racjonalna gospodarka odpadami – X.1. Uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie powiatu,</p>	-
Cel 7. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	Realizacja wszystkich celów POŚ służy zapewnieniu bezpieczeństwa mieszkańców (bezpieczeństwo zdrowia i życia w wyniku niedotrzymania dobrego stanu środowiska może być zagrożone)

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Strategii Sprawne Państwo 2020.

1.3.12 Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022

Dokument ten odpowiada na wyzwania współczesnego środowiska bezpieczeństwa oraz uwzględnia wymogi nowoczesnego systemu zarządzania rozwojem kraju. Ponadto komplementarność Strategii rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022 z innymi strategiami rozwojowymi pozwoliła na wyłączenie z jej zasadniczego zakresu tematycznego innych dziedzin bezpieczeństwa narodowego, takich jak: bezpieczeństwo ekonomiczne (w tym energetyczne), obywatelskie, społeczne czy ekologiczne.

Za cel główny tej Strategii uznano wzmocnienie efektywności i spójności systemu bezpieczeństwa narodowego, rozumianego jako synergia wysiłków poszczególnych organów, instytucji i służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa do identyfikacji i eliminacji źródeł, przejawów oraz skutków zagrożeń bezpieczeństwa narodowego. Efektywność zostanie osiągnięta poprzez podnoszenie sprawności zasadniczych elementów systemu bezpieczeństwa narodowego. Służyć temu będzie realizacja celu pierwszego Kształtowanie stabilnego międzynarodowego środowiska bezpieczeństwa w wymiarze regionalnym i globalnym, celu drugiego Umocnienie zdolności państwa do obrony oraz celu trzeciego Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego. Osiągnięcie spójności nastąpi poprzez realizację celu czwartego Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa i celu piątego Tworzenie warunków do rozwoju zintegrowanego systemu bezpieczeństwa narodowego.

Osiągnięcie celu głównego zagwarantuje lepszą realizację interesów narodowych. Przyczyni się także do osiągnięcia odpowiedniego pod względem ilościowym i jakościowym potencjału państwa, który umożliwi zachowanie wpływu na rzeczywistość międzynarodową i przebieg procesów wewnętrznych oraz stymulację pozytywnych tendencji ewolucyjnych w kraju i poza nim.

Tabela 12. Cele w Strategii rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022

Cele określone w Strategii rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Cel 3. Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego Cel 4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	Realizacja wszystkich celów POŚ służy zapewnieniu bezpieczeństwa mieszkańców (bezpieczeństwo zdrowia i życia w wyniku niedotrzymania dobrego stanu środowiska może być zagrożone)

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Strategii rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022.

1.3.13 Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010 – 2020: regiony, miasta, obszary wiejskie

KSRR wyznacza cele polityki regionalnej wobec poszczególnych terytoriów w kraju, w tym w szczególności obszarów miejskich i wiejskich, oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu. Dokument ten określa także sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju.

W KSRR przyjęto trzy główne cele polityki regionalnej do 2020 roku:

Cel 1 – „konkurencyjność” – wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów;

Cel 2 – „spójność” – budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych;

Cel 3 – „sprawność” – tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Tabela 13. Cele w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: regiony, miasta, obszary wiejskie

Cele określone w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: regiony, miasta, obszary wiejskie	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	Wszystkie cele wyznaczone Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla powiatu wrocławskiego służą rozwojowi gospodarczemu powiatu z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, a tym samym kreowaniu konkurencyjnej gospodarki.
Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	Wszystkie cele wyznaczone Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla powiatu wrocławskiego służą rozwojowi gospodarczemu powiatu z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, a tym samym przeciwdziałanie obszarom problemowym.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: regiony, miasta, obszary wiejskie.

1.3.14 Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL) została przyjęta przez Radę Ministrów (uchwała nr 104 Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020).

Głównym celem SRKL jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Poza celem głównym w SRKL wyznaczono pięć celów szczegółowych:

- wzrost zatrudnienia;
- wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;
- poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;

- poprawa zdrowia obywateli oraz podniesienie efektywności opieki zdrowotnej;
- podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.

Realizacja celu głównego oraz celów szczegółowych SRKL odbywać się będzie poprzez działania podejmowane na różnych etapach życia: od wczesnego dzieciństwa, poprzez edukację szkolną, edukację na poziomie wyższym, okres aktywności zawodowej i rodzicielstwa, do starości.

Realizacja celów SRKL powinna, w perspektywie roku 2020, pozwolić na to, by Polska, dzięki rozwiniętemu rynkowi pracy i wysokiemu poziomowi zatrudnienia w połączeniu z wysokiej jakości systemem kształcenia oraz efektywną opieką zdrowotną, stawała się coraz bardziej nowoczesnym, atrakcyjnym i konkurencyjnym miejscem do życia.

Tabela 14. Cele w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Cele określone w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
<p>Cel szczegółowy 4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej</p> <p>Kierunek interwencji - Kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez promocję zdrowia, edukację zdrowotną oraz prośrodowiskową</p> <p>oraz działania wspierające dostęp do zdrowej i bezpiecznej żywności, w tym</p> <p>m. in. poprawa poziomu aktywności fizycznej społeczeństwa, zmniejszenie liczby zachowań ryzykownych dla zdrowia, tj. palenia tytoniu, nadużywania alkoholu, używania narkotyków, ryzykownych zachowań seksualnych, oraz nieodpowiedniej diety.</p>	<p>I. Poprawa jakości powietrza,</p> <p>II. Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców powiatu,</p> <p>III. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka i środowisko,</p> <p>V. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód,</p> <p>IX. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi,</p>	<p>Czwarty cel strategii odnosi się do szeroko rozumianego zdrowia społeczeństwa. Realizacja tego celu wyraża się poprzez realizację celów I, III, V, IX odnoszące się bezpośrednio do utrzymania dobrego stanu środowiska życia człowieka.</p>

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.

1.3.15 Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego opiera się na przekonaniu, iż kapitał społeczny jest ważnym czynnikiem rozwoju kraju, wymagającym wzmocnienia. Podejmowane działania powinny przyczyniać się do wzrostu wzajemnego zaufania Polaków i sprzyjać poprawie zaufania do instytucji i organów państwa. Ważnym elementem inicjowanych zmian powinno być wzmocnienie gotowości Polaków do działania na rzecz dobra wspólnego. Szeroka diagnoza przygotowana dla potrzeb SRKS stanowiła podstawę dla wyodrębnienia czterech obszarów kluczowych, w których w najbliższych latach konieczna jest interwencja państwa, realizowana w partnerskim współdziałaniu z obywatelami. Są to:

- 1) postawy i kompetencje społeczne;
- 2) współdziałanie i partycypacja społeczna;

3) komunikacja społeczna;

4) kultura i kreatywność;

Dla każdego ze wskazanych obszarów została przeprowadzona diagnoza, wraz ze wskazaniem istoty zachodzących procesów i zjawisk, będąca podstawą analizy SWOT dla kapitału społecznego w Polsce. Wyznaczono również pięć wyzwań rozwojowych: pierwsze odpowiada celowi głównemu SRKS, pozostałe korespondują z jej czterema celami szczegółowymi.

W celu szczegółowym 1 dotyczą one zagadnień związanych z edukacją i budową kompetencji, również poza systemem szkolnym i z uwzględnieniem grup szczególnie istotnych dla zmieniającej się struktury demograficznej kraju. Kierunki te powiązane są z działaniami dotyczącymi lifelong learning. Cel szczegółowy 1 pozostaje komplementarny w stosunku do Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego. Cel szczegółowy 2 odpowiada na wyzwania związane z budową społeczeństwa obywatelskiego i rozwijaniem mechanizmów partycypacji społecznej. Uwzględnione w nim zostały kierunki działań dotyczące m.in. ekonomii społecznej, partnerstwa publiczno-społecznego, nowych narzędzi partycypacji, a także wolontariatu: w wymiarze indywidualnym i wpisany w strategię społeczną firm (społeczna odpowiedzialność biznesu). W zakresie budowania zaufania między państwem a jego obywatelami, cel ten jest komplementarny w odniesieniu do Strategii Sprawne Państwo. Kierunki działania celu szczegółowego 3 zostały wypracowane w kontekście zmian społecznych i kulturowych, jakie przynoszą nowe media i społeczeństwo sieci. Wyzwaniem, do którego odnoszą się proponowane narzędzia, jest wykluczenie cyfrowe części obywateli i brak możliwości korzystania przez nich z zasobów kultury. W zakresie digitalizacji cel ten jest komplementarny ze Strategią Sprawne Państwo. Cel szczegółowy 4 dotyczy działań leżących w tradycyjnie pojmowanym zakresie zadań ministra właściwego ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Priorytety i kierunki działania mają przyczynić się do wzmacniania roli kultury w rozwoju społecznym i gospodarczym. Potencjał kulturowy i kreatywny jest w celu szczegółowym 4 widziany jako szansa rozwojowa dla całego społeczeństwa. Cel szczegółowy 4 jest komplementarny z działaniami podejmowanymi w ramach Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki (w zakresie rozwoju przedsiębiorczości i przemysłów kreatywnych) oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego (w zakresie animacji kultury i dostarczania usług kulturalnych na poziomie lokalnym).

Tabela 15. Cele w Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

Cele określone w Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Cel szczegółowy 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego	IV. Ochrona przed powodzią, XI. Zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz zachowanie funkcji ekosystemów i walorów przyrodniczych powiatu,	Cele wyznaczone w POŚ są spójne poprzez zapewnienie ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020.

1.3.16 Polityka energetyczna Polski do 2030 r.

Polityka Klimatyczna Polski powstała w związku z obowiązkiem podjęcia działań zabezpieczających przed trwałymi zmianami klimatu globalnego, wynikającym z Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu, a przede wszystkim z Protokołu z Kioto. Została przyjęta przez Radę Ministrów 4 listopada 2003 roku. Głównym celem polityki klimatycznej jest: "włączenie się Polski do wysiłków społeczności międzynarodowej na rzecz ochrony klimatu globalnego poprzez wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w zakresie poprawy wykorzystania energii, zwiększenia zasobów leśnych i glebowych kraju, racjonalizacji wykorzystania surowców i produktów przemysłu oraz racjonalizacji zagospodarowania odpadów, w sposób zapewniający osiągnięcie maksymalnych, długoterminowych korzyści gospodarczych, społecznych i politycznych".

Do krótkookresowych celów polityki należą między innymi:

- redukcja gazów cieplarnianych poprzez działania w zakresie energetyki
- realizacja postanowień Konwencji Klimatycznej i Protokołu z Kioto
- integracja polityki klimatycznej z innymi politykami państwa
- opracowanie krajowego programu redukcji emisji gazów cieplarnianych
- poprawa systemu informacji i edukacji społeczeństwa w zakresie ochrony klimatu

Cele i działania średnio- i długookresowe obejmują między innymi:

- zintegrowanie polskiej polityki ochrony klimatu z polityką Unii Europejskiej
- promowanie zrównoważonych form rolnictwa
- promocję i rozwój oraz wzrost wykorzystania nowych i odnawialnych źródeł energii

Cele Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego wpisują się w założenia Polityki Klimatycznej Polski, głównie poprzez realizację postanowień Konwencji Klimatycznej i Protokołu z Kioto, poprawa systemu informacji i edukacji społeczeństwa w zakresie ochrony klimatu oraz promocję i rozwój oraz wzrost wykorzystania nowych i odnawialnych źródeł energii.

Tabela 16. Kierunki interwencji w Polityce energetycznej Polski perspektywa do 2020 roku.

Kierunek określony w Polityce energetycznej Polski	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
1. Kierunek – poprawa efektywności energetycznej	I. Poprawa jakości powietrza – I.1. Zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw podczas ogrzewania budynków oraz kierunek interwencji I.3. Propagowanie gospodarki niskoemisyjnej	Cel I POŚ, w dwóch kierunkach interwencji obejmuje zadania dotyczące zwiększania efektywności energetycznej w budynkach.
2. Kierunek – wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii	I. Poprawa jakości powietrza – kierunek interwencji I.4. Rozwój odnawialnych źródeł energii	spójny
3. Kierunek – wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej oraz ciepła	I. Poprawa jakości powietrza – kierunek interwencji I.4. Rozwój odnawialnych źródeł energii	spójny

Kierunek określony w Polityce energetycznej Polski	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
4. Kierunek – dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzanie energetyki jądrowej	-	Na terenie powiatu wrocławskiego nie planuje się wykorzystania energetyki jądrowej
5. Kierunek – rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw	I. Poprawa jakości powietrza – kierunek interwencji I.4. Rozwój odnawialnych źródeł energii	spójny
6. Kierunek – rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii	I. Poprawa jakości powietrza – kierunek interwencji I.4. Rozwój odnawialnych źródeł energii	spójny
7. Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko	I. Poprawa jakości powietrza – kierunek interwencji I.4. Rozwój odnawialnych źródeł energii	spójny

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego obejmuje działania, które wpisują się w kierunki interwencji zawarte w Polityce energetycznej Polski.

1.3.17 Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020

Głównym celem Krajowego Programu Ochrony Powietrza (KPOP) jest poprawa jakości życia mieszkańców Polski poprzez osiągnięcie w możliwie krótkim czasie dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego i innych szkodliwych substancji w powietrzu, wynikających z przepisów prawa unijnego, a w perspektywie do 2030 r. – poziomów wskazywanych przez Światową Organizację Zdrowia. Celami szczegółowymi Krajowego Programu Ochrony Powietrza są:

- osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymane, a w przypadku pyłu PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia,
- osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.

Tabela 17. Kierunki interwencji w Krajowym Programie Ochrony Powietrza perspektywa do roku 2020

Kierunek określony w Krajowym Programie Ochrony Powietrza	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.	I. Poprawa jakości powietrza	spójny

Realizacja działań zaplanowanych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego przyczyni się do osiągnięcia celów szczegółowych KPOP.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego wspiera realizację celów analizowanych dokumentów na poziomie krajowym. PGN nie obejmuje realizacji wszystkich szczegółowych zagadnień przedstawionych w krajowych dokumentach strategicznych. Program wspiera realizację wybranych, kluczowych działań, istotnych dla ograniczenia emisji gazów cieplarnianych oraz jednocześnie ochrony środowiska. Nie zidentyfikowano obszarów sprzecznych z celami analizowanych dokumentów strategicznych.

1.3.18 Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej

Celem głównym Programu jest rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju.

Celami szczegółowymi NPRGN są:

- niskoemisyjne wytwarzanie energii;
- poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami;
- rozwój zrównoważonej produkcji - obejmujący przemysł, budownictwo i rolnictwo;
- transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności;
- promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji.

NPRGN obejmuje działania mające na celu zwiększenie efektywności gospodarki oraz zmniejszenie poziomu jej emisyjności we wszystkich etapach cyklu życia tj. od etapu wydobywania surowców poprzez wytwarzanie produktów, transport i dystrybucję aż po użytkowanie produktów i zarządzanie odpadami.

Tabela 18. Kierunki interwencji w Narodowym Programie Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej

Kierunek określony w Narodowym Programie Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
<p>Celem głównym NPRGN jest rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju. Celami szczegółowymi NPRGN są:</p> <ul style="list-style-type: none"> – niskoemisyjne wytwarzanie energii; – poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami; – rozwój zrównoważonej produkcji - obejmujący przemysł, budownictwo i rolnictwo, 	<p>Cel I – Poprawa jakości powietrza – kierunek interwencji I.1. Zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw podczas ogrzewania budynków, I.2. Likwidacja spalania śmieci w przydomowych kotłowniach, I.3. Propagowanie gospodarki niskoemisyjnej, I.4. Rozwój odnawialnych źródeł energii, I.5. Ograniczenie presji transportu drogowego na środowisko</p>	<p>spójny</p>

Kierunek określony w Narodowym Programie Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
<ul style="list-style-type: none"> – transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności; – promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji. 		

Zadania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska w Powiecie Włocławskim w celu ograniczenia niskiej emisji są zgodne z założeniami zawartymi w Narodowym Programie Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej.

1.3.19 Krajowy plan gospodarki odpadami 2022

Dokument obejmuje zakres działań niezbędnych dla zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju. W KPGO, oprócz kontynuacji dotychczasowych zadań, ujęto nowe cele i zadania, które dotyczą 6 kolejnych lat, a perspektywnie okresu do 2030 r. Głównym celem dokumentu jest określenie polityki gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, wpisującej się w działania gospodarki o obiegu zamkniętym. Zgodnie z założeniami KPGO, przede wszystkim należy zapewnić realizację działań znajdujących się najwyżej w hierarchii sposobów postępowania z odpadami - a więc zapobiegać ich wytwarzaniu oraz stworzyć niezbędną infrastrukturę do selektywnego zbierania odpadów u źródła, tak aby zapewnić ich efektywny recykling i osiągnąć założone cele.

Tabela 19. Kierunki interwencji w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2022

Kierunek określony w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2022	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
<ul style="list-style-type: none"> – wspieranie wprowadzania niskoodpadowych technologii produkcji oraz zapewniających wykorzystanie możliwie wszystkich składników stosowanych surowców, 	X. Racjonalna gospodarka odpadami – zadania: Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów, Prowadzenie działalności informacyjno – edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi. Propagowanie stosowania nowoczesnych technologii skutkującym zmniejszeniem ilości wytworzonych odpadów	spójny
<ul style="list-style-type: none"> – promowanie zarządzania środowiskowego 	X. Racjonalna gospodarka odpadami – zadania: kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów, Prowadzenie działalności informacyjno – edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi. Propagowanie stosowania nowoczesnych technologii skutkującym zmniejszeniem ilości wytworzonych odpadów	spójny

Kierunek określony w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2022	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
– intensywna edukacja ekologiczna promująca zapobieganie powstawaniu odpadów,	X. Racjonalna gospodarka odpadami – zadania: Podnoszenie świadomości mieszkańców o konieczności selektywnej zbiórki odpadów komunalnych – korzystanie z PSZOK, Prowadzenie działalności informacyjno – edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi. Propagowanie stosowania nowoczesnych technologii skutkującym zmniejszeniem ilości wytworzonych odpadów	spójny
– podniesienie stawek opłat za składowanie odpadów, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów wcześniej nieprzetworzonych,	X. Racjonalna gospodarka odpadami – zadanie: Osiągnięcie określonych w ustawie o utrzymaniu poziomów czystości i porządku w powiecie	spójny
– objęcie 100% mieszkańców systemem selektywnego odbierania odpadów komunalnych,	X. Racjonalna gospodarka odpadami – Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, w tym systemem selektywnego zbierania odpadów 100% mieszkańców powiatu	spójny
– rozwój czystych technologii.	X. Racjonalna gospodarka odpadami – zadanie: Prowadzenie działalności informacyjno – edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi. Propagowanie stosowania nowoczesnych technologii skutkującym zmniejszeniem ilości wytworzonych odpadów	spójny

Zadania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska w Powiecie Włocławskim w celu ograniczenia niskiej emisji są zgodne z założeniami zawartymi w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2022.

1.3.20 Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów

W Programie przyjęto ogólne podejście do problemu zapobiegania powstawaniu odpadów w odniesieniu do grup odpadów takich, jak: o komunalne, o ulegające biodegradacji, o opakowaniowe, o z wybranych gałęzi przemysłu, o z sektora budownictwa, o niebezpieczne, o inne nie ujęte. Podział ten jest zasadniczo zbieżny z podziałem, jaki przyjęto w KPGO. Opracowanie Programu poprzedzone zostało szczegółową analizą zapisów KPGO w kontekście przepisów dyrektywy 2008/98/WE, przeglądem Wytycznych KE dotyczących przygotowania programów zapobiegania powstawaniu odpadów oraz dokumentów strategicznych UE powiązanych z tematyką ZPO. Analizie poddane zostały także istniejące programy, plany, strategie i inicjatywy w zakresie gospodarki odpadami, zrównoważonego rozwoju, polityki informacyjnej i promocyjnej dot. ochrony środowiska. W niniejszym dokumencie zawarto najważniejsze wnioski wynikające z tych prac.

Podstawowym celem strategicznym dla Polski 2020 jest rozwój zrównoważonej gospodarki opartej na efektywniejszym wykorzystaniu zasobów, poszanowaniu środowiska i osiągnięciu wyższej konkurencyjności, dzięki wykorzystaniu technologii o niższym zapotrzebowaniu na surowce i energię oraz umożliwiającej wykorzystanie surowców wtórnych i odnawialnych źródeł energii.

Jednocześnie powinien być realizowany cel społeczny budowy świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez edukację ekologiczną opartą na propagowaniu działań o charakterze niematerialnym np. propagowanie inwestycji w rozwój kompetencji, naukę, rozpowszechnianie kultury, turystyki zamiast dóbr materialnych, ograniczenia zbędnej konsumpcji, uczenia podejmowania świadomych wyborów i wsparciu dobrych praktyk oraz inicjatyw społecznych.

Zapobieganie powstawaniu odpadów powinno być postrzegane jako istotny element w kontekście realizacji celu strategicznego, przy zachowaniu swobody działalności gospodarczej i podejmowanych wyborów w granicach obowiązującego prawa.

Zapobieganie powstawaniu odpadów powinno być wynikiem działań ukierunkowanych na kompleksową poprawę efektywności przy uwzględnieniu efektów ekologicznych, ekonomicznych i społecznych.

Cele wyznaczone w Programie te odnoszą się do zapobiegania powstawaniu odpadów, natomiast działania służące realizacji tych celów podejmowane są na poziomie wyrobów, materiałów, substancji.

Tabela 20. Kierunki interwencji w Krajowym Programie Zapobiegania Powstawania Odpadów

Kierunek określony w Krajowym Programie Zapobiegania Powstawaniu Odpadów	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Rozwój zrównoważonej gospodarki opartej na efektywniejszym wykorzystaniu zasobów, poszanowaniu środowiska i osiągnięciu wyższej konkurencyjności, dzięki wykorzystaniu technologii o niższym zapotrzebowaniu na surowce i energię oraz umożliwiającej wykorzystanie surowców wtórnych i odnawialnych źródeł energii.	I. Poprawa jakości powietrza – kierunek interwencji I.4. Rozwój odnawialnych źródeł energii X. Racjonalna gospodarka odpadami	spójny
Budowa świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez edukację ekologiczną opartą na propagowaniu działań o charakterze niematerialnym np. propagowanie inwestycji w rozwój kompetencji, naukę, rozpowszechnianie kultury, turystyki zamiast dóbr materialnych, ograniczenia zbędnej konsumpcji, uczenia podejmowania świadomych wyborów i wsparciu dobrych praktyk oraz inicjatyw społecznych.	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	Zagadnienia edukacji ekologicznej zawarte są we wszystkich 13 celach POŚ dla powiatu wrocławskiego.
Zmniejszenie ilości zbieranych	X. Racjonalna gospodarka odpadami	spójny

Kierunek określony w Krajowym Programie Zapobiegania Powstawaniu Odpadów	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
zmieszanych odpadów komunalnych	– kierunek interwencji: Uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie powiatu, zadanie: Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	

Zadania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska w Powiecie Włocławskim w celu ograniczenia niskiej emisji są zgodne z założeniami zawartymi w Krajowym Programie Zapobiegania Powstawaniu Odpadów.

1.3.21 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020

Celem głównym programu jest wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej. Cel główny POiŚ wynika z jednego z trzech priorytetów Strategii Europa 2020, którym jest wzrost zrównoważony rozumiany jako wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej, w której cele środowiskowe są dopełnione działaniami na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Priorytet ten został oparty na równowadze oraz wzajemnym uzupełnianiu się działań w trzech podstawowych obszarach:

- czystej i efektywnej energii, w tym efektywności energetycznej, ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych, rozwoju energii ze źródeł odnawialnych oraz integracji i poprawy funkcjonowania europejskiego rynku energii;
- adaptacji do zmian klimatu oraz efektywnego korzystania z zasobów, wzmocnieniu odporności systemów gospodarczych na zagrożenia związane z klimatem oraz zwiększeniu możliwości zapobiegania zagrożeniom (zwłaszcza zagrożeniom naturalnym) i reagowania na nie;
- konkurencyjności, w tym wnoszeniu istotnego wkładu w utrzymanie przez UE prowadzenia na światowym rynku technologii przyjaznych środowisku, zapewniając jednocześnie efektywne korzystanie z zasobów i usuwając przeszkody w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych.

Tabela 21. Kierunki interwencji w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020

Kierunek określony w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Zmniejszenie emisyjności gospodarki	I. Poprawa jakości powietrza, II. Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców powiatu, III. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka i środowisko, V. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód,	POŚ spójny. „Zmniejszenie emisyjności gospodarki” będzie osiągnięte poprzez realizację 6 celów dotyczących różnych obszarów interwencji.

Kierunek określony w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
	IX. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi, XIII. Zapobieganie ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków	
Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	Spójny. Wszystkie cele POŚ służą ochronie środowiska, wszystkie obejmują zagadnienia adaptacji do zmian klimatu.
Poprawa bezpieczeństwa energetycznego	I. Poprawa jakości powietrza – kierunek interwencji: Rozwój odnawialnych źródeł energii.	Spójny
Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury	IV. Ochrona przed powodzią, XI. Zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz zachowanie funkcji ekosystemów i walorów przyrodniczych powiatu,	Cele wyznaczone w POŚ są spójne poprzez zapewnienie ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

Zadania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska w Powiecie Wrocławskim w celu ograniczenia niskiej emisji są zgodne z założeniami zawartymi w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020

1.3.22 Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2014 – 2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2014-2020 jest podstawowym instrumentem realizacji celów Strategii rozwoju województwa kujawsko - pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+. Strategia programu jest w pełni spójna z celami krajowymi wskazanymi w Strategii Rozwoju Kraju do 2020 roku i jednocześnie zachowuje synergię z celami Strategii Europa 2020. Program zawiera streszczenie analizy społeczno-gospodarczej regionu wraz z wynikającymi z niej głównymi wyzwaniami rozwojowymi dla województwa, opis priorytetów wraz z uzasadnieniem, syntetyczny opis wdrażania, a także szacunkowy plan finansowy.

Tabela 22. Cele Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 - 2020

Kierunek określony w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 - 2020	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Oś priorytetowa 1 – Wzmacnianie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	Wszystkie 13 celów POŚ dla powiatu wrocławskiego mają służyć utrzymaniu dobrego stanu środowiska, a przez to poprawę
Oś priorytetowa 2 – Cyfrowy region		
Oś priorytetowa 3 – Efektywność		

Kierunek określony w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 - 2020	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie		warunków życia i konkurencyjność regionu.
Oś priorytetowa 4 – Region przyjazny środowisku		
Oś priorytetowa 5 – Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu		

Zadania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska w Powiecie Włocławskim w celu ograniczenia niskiej emisji są zgodne z założeniami zawartymi w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 – 2020.

1.3.23 Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2015 – 2020

Celem nadrzędnym Programu jest poprawa stanu różnorodności biologicznej i pełniejsze powiązanie jej ochrony z rozwojem społeczno-gospodarczym kraju. Ten cel, jak również cele strategiczne oraz zadania zawarte w Planie działań, są rezultatem dyskusji i konsultacji przeprowadzonych z przedstawicielami środowisk zainteresowanych instytucjonalnie zobowiązaniami wynikającymi z Programu.

Tabela 23. Cele Programu ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2015 - 2020

Cele wyznaczone w Programie ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2015 - 2020	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Cel nadrzędny Poprawa stanu różnorodności biologicznej i pełniejsze powiązanie jej ochrony z rozwojem społeczno-gospodarczym kraju.	XI. Zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz zachowanie funkcji ekosystemów i walorów przyrodniczych powiatu.	Spójny
Cel strategiczny A: Podniesienie poziomu wiedzy oraz kształtowanie postaw społeczeństwa związanych z włączaniem się do działań na rzecz różnorodności biologicznej.	XI. Zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz zachowanie funkcji ekosystemów i walorów przyrodniczych powiatu.	Spójny. W ramach celu prowadzona będzie również na terenie powiatu włocławskiego edukacja ekologiczna.
Cel strategiczny B: Włączenie wybranych sektorów gospodarki w działania na rzecz różnorodności biologicznej	XI. Zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz zachowanie funkcji ekosystemów i walorów przyrodniczych powiatu – kierunek interwencji: XI.1. Zachowanie systemu obszarów cennych	Spójny

Cele wyznaczone w Programie ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2015 - 2020	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
	przyrodniczo na terenie powiatu wrocławskiego – zadania: XI.1.1. Współpraca z instytucjami zarządzającymi obszarami chronionymi, tj. rezerwatami przyrody i obszarami chronionego krajobrazu, XI.1.2. Zachowanie obszarów chronionych poprzez odpowiednie zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego, XI.1.5. Respektowanie korytarzy ekologicznych w ramach planowanych inwestycji na terenie powiatu wrocławskiego	
Cel strategiczny C: Zachowanie i przywracanie populacji zagrożonych gatunków i siedlisk	XI. Zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz zachowanie funkcji ekosystemów i walorów przyrodniczych powiatu – kierunek interwencji: XI.1. Zachowanie systemu obszarów cennych przyrodniczo na terenie powiatu wrocławskiego	Spójny
Cel strategiczny D: Efektywne zarządzanie zasobami przyrodniczymi	XI. Zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz zachowanie funkcji ekosystemów i walorów przyrodniczych powiatu – kierunek interwencji: XI.1. Zachowanie systemu obszarów cennych przyrodniczo na terenie powiatu wrocławskiego	Spójny
Cel strategiczny E: Utrzymanie i odbudowa ekosystemów oraz ich usług	XI. Zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz zachowanie funkcji ekosystemów i walorów przyrodniczych powiatu – kierunek interwencji: XI.1. Zachowanie systemu obszarów cennych przyrodniczo na terenie powiatu wrocławskiego	Spójny
Cel strategiczny F: Ograniczenie presji gatunków inwazyjnych i konfliktowych	XI. Zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz zachowanie funkcji ekosystemów i walorów przyrodniczych powiatu – kierunek interwencji: XI.1. Zachowanie systemu obszarów cennych przyrodniczo na terenie powiatu wrocławskiego	Spójny
Cel strategiczny G: Ograniczenie i łagodzenie skutków zmian	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	Wszystkie 13 celów POŚ dla powiatu wrocławskiego

Cele wyznaczone w Programie ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2015 - 2020	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
klimatycznych		obejmuje zagadania przeciwdziałanie zmianom klimatu i adaptacja do zmian klimatu
Cel strategiczny H: Ochrona różnorodności biologicznej poprzez rozwój współpracy międzynarodowej	-	cel nie jest realizowany, znaczna odległość od granic państwa

Cele wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska w Powiecie Włocławskim w celu są zgodne z celami Programu ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2015 – 2020.

1.3.24 Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030 r.

Opracowanie Strategicznego Planu Adaptacji wynika ze stanowiska rządu przyjętego w dniu 19.03.2010 roku jako wypełnienie postanowień dokumentu strategicznego Komisji Europejskiej – Białej Księgi w sprawie adaptacji do zmian klimatu. Głównym celem SPA2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. W dokumencie wskazano priorytetowe kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 roku w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach, takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża.

Powiat Włocławski realizując zadania Programu Ochrony Środowiska odwołuje się do kierunków działań adaptacyjnych, które wyznaczają cele zawarte w SPA.

Tabela 24. Kierunki interwencji w SPA do roku 2020 z perspektywą do 2030 roku

Kierunek określony w SPA	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska	Wszystkie cele POŚ dla powiatu włocławskiego (I-XIII)	Wszystkie 13 celów POŚ dla powiatu włocławskiego mają służyć utrzymaniu dobrego stanu środowiska
Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich	Wszystkie cele POŚ dla powiatu włocławskiego (I-XIII)	Wszystkie 13 celów POŚ dla powiatu włocławskiego obejmuje zagadania przeciwdziałanie zmianom klimatu i adaptacja do zmian klimatu
Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu	I. Poprawa jakości powietrza – kierunek	Spójny

Kierunek określony w SPA	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
	interwencji: Ograniczenie presji transportu drogowego na środowisko	
Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	Wszystkie 13 celów POŚ dla powiatu wrocławskiego obejmuje zagadania przeciwdziałanie zmianom klimatu i adaptacja do zmian klimatu
Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	Wszystkie 13 celów POŚ dla powiatu wrocławskiego obejmuje zagadania przeciwdziałanie zmianom klimatu i adaptacja do zmian klimatu
Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	Wszystkie cele POŚ dla powiatu wrocławskiego (I-XIII)	Wszystkie 13 celów POŚ dla powiatu wrocławskiego obejmuje zagadania przeciwdziałanie zmianom klimatu i adaptacja do zmian klimatu

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego obejmuje działania, które wpisują się w kierunki interwencji zawarte w Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030 r.

1.3.25 Program wodno – środowiskowy kraju

Program wodno – środowiskowy kraju (PWŚK) jako jeden z podstawowych dokumentów planistycznych, opracowany zgodnie z zapisami art. 113a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r., 469 z późn. zm.), stanowi realizację wymagań wskazanych w Dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW) w zakresie konieczności opracowania programów działań.

PWŚK stanowi uporządkowany zbiór działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie przez wody celów środowiskowych.

Tabela 25. Cele wyznaczone w Programie wodno – środowiskowym kraju

Kierunek określony w Programie wodno – środowiskowym kraju	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
1. Niepogarszanie stanu części wód.	V. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód	Spójny
2. Osiągnięcie dobrego stan wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych.	V. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód	Spójny

Kierunek określony w Programie wodno – środowiskowym kraju	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
3. Spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie).	V. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód – kierunek interwencji: Ograniczenie odpływu biogenów z terenów rolniczych	Spójny
4. Zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.	V. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód	Spójny

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje cele i działania, które wpisują się w cele określone w Programie wodno – środowiskowym kraju.

1.3.26 Plan gospodarowania wodami na obszarach dorzecza Wisły

Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, wprowadza system planowania gospodarowania wodami w podziale na obszary dorzeczy. Dla potrzeb osiągnięcia dobrego stanu wód obliżuje państwa członkowskie do opracowywania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz programów wodno-środowiskowych kraju.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły został zatwierdzony przez Radę Ministrów 22 lutego 2011 r. i opublikowany w Monitorze Polskim nr 49 poz. 549 z 2011 r. Plan jest podsumowaniem każdego z 6-letnich cykli planistycznych wymaganych Dyrektywą 2000/60/WE tzw. Ramową Dyrektywą Wodną (2003-2009; 2009-2015; 2015-2021; 2021-2027) i stanowić powinien podstawę podejmowania wszelkich decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych i zasady gospodarowania nimi w przyszłości.

Teren powiatu włocławskiego należy do 37 jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych i 1 jednolitej części wód jeziornej (JCWP). Spośród wszystkich jednolitych części wód powierzchniowych występujących na terenie powiatu włocławskiego 21 jcwp posiada status naturalnej

części wód. Stan ogólny 33 jednolitych części wód oceniono jako zły oraz oceniono, że są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych jest 26 jednolitych części wód powierzchniowych.

W „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” ustanowiono cele środowiskowe dla jednolitych części wód. Przy ustalaniu celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych brano pod uwagę aktualny stan JCWP w związku z wymaganym zgodnie z RDW warunkiem nie pogarszania ich stanu. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Przy realizacji zadań zapisanych w Programie nie przewiduje się nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”. Większość jednolitych części wód powierzchniowych mają status zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych. Jednak Program Ochrony Środowiska ma na celu poprawę stanu i jakości środowiska, zawiera zadania służące długookresowej poprawie jakości środowiska, a co z tym związane również ograniczeniu negatywnego oddziaływania bytowania człowieka na wody powierzchniowe. W wyniku realizacji Programu planuje się podjęcie działań, które mogą w sposób chwilowy, krótkoterminowy i odwracalny negatywnie oddziaływać na środowisko wodne. Ostatecznie jednak te zadania będą oddziaływać w sposób długoterminowy, stały i pozytywny. Do zadań takich należą budowa urządzeń sieciowych takich jak wodociąg i kanalizacja, modernizacja dróg, jednak te działania w dłuższej perspektywie przyczynią się do poprawy jakości środowiska, a w efekcie w sposób pośredni do osiągnięcia celów środowiskowych, zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” analizowanych w rozdziale 7 niniejszej Prognozy.

Powiat Włocławski realizując zadania Programu Ochrony Środowiska wpisuje się w cele Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły.

Tabela 26. Cele określone w Planie Gospodarowania Wodami na obszarach dorzecza Wisły

Cele określone w Planie Gospodarowania Wodami na obszarach dorzecza Wisły	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Określenie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych	V. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód	Spójny
Zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,	V. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód – kierunek interwencji – V.3. Utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych	Spójny
Zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW),	V. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód – kierunek interwencji – V.3. Utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych	Spójny
Zapewnienie równowagi pomiędzy	V. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu	Spójny

Cele określone w Planie Gospodarowania Wodami na obszarach dorzecza Wisły	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
poborem a zasilaniem wód podziemnych,	wód	
Wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.	V. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód	Spójny

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje działania, które wpisują się w cele określone w Planie Gospodarowania Wodami na obszarach dorzecza Wisły.

1.3.27 Plan zarządzania ryzykiem powodziowym

Celem Planu *zarządzania ryzykiem powodziowym* na poziomie Regionu Wodnego, ograniczającym potencjalne negatywne skutki powodzi dla zdrowia i życia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, jest opracowanie programu działań kluczowych (wysokopriorytetowych), zmierzających do zmniejszenia występującego zagrożenia na obszarze wszystkich ONNP wskazanych we Wstępnej ocenie ryzyka powodziowego w pierwszym cyklu planistycznym. Założeniem Planu jest realizacja zaplanowanych przedsięwzięć w 6-letnim cyklu planistycznym. Ważne jest zapobieganie występowaniu powodzi oraz ochrona obszarów, które mogą ucierpieć na skutek powodzi. Kluczowe znaczenie ma również przygotowanie administracji oraz obywateli do coraz efektywniejszego radzenia sobie w przypadku wystąpienia powodzi.

Tabela 27. Cele określone w Planie zarządzania ryzykiem powodziowym

Cele określone w Planie zarządzania ryzykiem powodziowym	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
1.2. Wyeliminowanie/unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią	IV. Ochrona przed powodzią – kierunek interwencji IV.1. Minimalizacja zagrożenia klęskami powodzi – zadanie – IV.1.4. Wprowadzanie do mpzp ograniczeń wynikających z występowania na terenie powiatu terenów zalewowych	Spójny
1.3 Określenie warunków możliwego zagospodarowywania obszarów chronionych obwałowaniami	-	Na terenie powiatu brak obwałowań
2.1 Ograniczanie istniejącego zagrożenia powodziowego.	IV. Ochrona przed powodzią – kierunek interwencji IV.1. Minimalizacja zagrożenia klęskami powodzi – zadanie	Spójny
2.3 Ograniczanie wrażliwości obiektów i społeczności.	IV. Ochrona przed powodzią – kierunek interwencji IV.1. Minimalizacja zagrożenia klęskami powodzi – zadanie	Spójny
3.5. Budowa instrumentów prawnych i finansowych zniechęcających lub skłaniających do określonych zachowań zwiększających bezpieczeństwo powodziowe,	IV. Ochrona przed powodzią – kierunek interwencji IV.1. Minimalizacja zagrożenia klęskami powodzi – zadanie	Spójny

Cele określone w Planie zarządzania ryzykiem powodziowym	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
3.6 Budowa programów edukacyjnych poprawiających świadomość i wiedzę na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego	IV. Ochrona przed powodzią – kierunek interwencji IV.1. Minimalizacja zagrożenia klęskami powodzi – zadanie	Spójny

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje działania, które wpisują się w cele określone w Planie Zarządzania Ryzykiem Powodziowym.

1.3.28 Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020, plan modernizacji 2020+

Celem niniejszej Strategii jest więc przede wszystkim wyprowadzenie województwa ze strukturalnych ograniczeń rozwoju, które od początku transformacji systemowej skutecznie uniemożliwiają rozwiązanie najważniejszego problemu rozwoju województwa – wysokiego poziomu bezrobocia (jako skutku niskiej konkurencyjności gospodarki) oraz hamują realizację ambitnych celów związanych przede wszystkim z rozwojem nowoczesnego sektora rolno-spożywczego i powszechną innowacyjnością.

Tabela 28. Cele w Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego do roku 2020, plan modernizacji 2020+

Cele określone w Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego do roku 2020, plan modernizacji 2020+	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Cel strategiczny: cel I-Gospodarka i miejsca pracy cel II- Dostępność i spójność- cel IV – Innowacyjność, cel VI- Nowoczesny sektor rolno- spożywczy, cel VI- Bezpieczeństwo.	Wszystkie cele POŚ dla powiatu włocławskiego(I-XIII)	Spójny

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego do roku 2020, plan modernizacji 2020+.

1.3.29 Regionalna Strategia Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

Strategia Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (Strategia, Regionalna Strategia Innowacji, RSI WK-P, RSI, RIS) opracowana została przy wykorzystaniu metody partycypacyjnej. Tworzyło ją szerokie grono przedstawicieli rozmaitych instytucji i środowisk regionalnych z udziałem ekspertów zewnętrznych. Opracowując strategię skorzystano z dorobku regionalnego w zakresie wspierania innowacyjności, a także doświadczeń, wynikających zarówno z wdrażania strategii dotąd obowiązującej, wypracowanych wcześniej koncepcji i dokumentów dotyczących proinnowacyjnego rozwoju województwa, jak również doświadczeń płynących z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013.

Tabela 29. Cele w Strategii Innowacji Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 - 2020

Cele określone w Strategii Innowacji Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 - 2020	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
<p>Cel główny: Dynamiczny wzrost innowacyjności regionu</p> <p>Cel strategiczny I: Ukształtowanie innowacyjnych i kreatywnych postaw społeczności regionu,</p> <p>Cel strategiczny II – Ukształtowanie sektora nauki jako zaplecza innowacyjnej gospodarki</p>	<p>Wszystkie cele wyznaczone w POŚ.</p>	<p>Zadania wyznaczone w ramach poszczególnych celów wskazanych w POŚ. Poprawa stanu środowiska we wszystkich obszarach interwencji zwiększy konkurencyjność regionu w skali UE.</p>

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Strategii Innowacji Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 – 2020.

1.3.30 Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego jest kontynuacją prac planistycznych rozpoczętych opracowaniem Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego uchwalonej przez Sejmik Województwa Kujawsko – Pomorskiego. W opracowaniu obu dokumentów zastosowano zasadę „zintegrowanego planowania strategicznego”, gdzie strategia rozwoju społeczno – gospodarczego określa założenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa, a sam plan jest wyrazem przestrzennym tejże strategii. Jednocześnie plan zagospodarowania przestrzennego województwa, w systemie planowania, spełnia rolę ogniwa pomiędzy planowaniem krajowym a planowaniem miejscowym, co decyduje o jego negocjacyjnej funkcji w mogących powstać różnicach interesów lub konfliktach pomiędzy rozwiązaniami ogólnokrajowymi, a koncepcjami rozwoju lokalnego.

Tabela 30. Cele w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego

Cele określone w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko - pomorskiego	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
<p>Cel strategiczny: efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.</p>	<p>Wszystkie cele wyznaczone w POŚ.</p>	<p>Wszystkie cele POŚ dla powiatu włocławskiego mają na celu utrzymanie prawidłowego funkcjonowania środowiska, w tym zachowanie właściwych relacji pomiędzy poszczególnymi systemami i elementami zagospodarowania przestrzennego.</p>

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego.

1.3.31 Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko – pomorskiego na lata 2012 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2023

Plan gospodarki odpadami obejmuje pełen zakres informacji dotyczących głównych rodzajów odpadów powstających na terenie województwa, a w szczególności odpadów komunalnych, z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, opakowaniowych, niebezpiecznych i innych rodzajów odpadów. Określa również priorytety, cele i zadania z zakresu gospodarki odpadami.

Tabela 31. Cele w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego

Cele określone w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko - pomorskiego	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Cel strategiczny: efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.	Wszystkie cele wyznaczone w POŚ.	Wszystkie cele POŚ dla powiatu włocławskiego mają na celu utrzymanie prawidłowego funkcjonowania środowiska, w tym zachowanie właściwych relacji pomiędzy poszczególnymi systemami i elementami zagospodarowania przestrzennego.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego.

1.3.32 Program ochrony powietrza dla 4 stref województwa kujawsko-pomorskiego ze względu na przekroczenia wartości docelowych benzo(a)pirenu

Program ten został przyjęty uchwałą Nr XIX/349/16 Sejmiku Województwa Kujawsko - Pomorskiego z dnia 25 kwietnia 2016 r.

Programem objęto cały obszar województwa kujawsko-pomorskiego, który pod kątem oceny jakości powietrza został podzielony na następujące strefy:

- aglomerację bydgoską (kod PL0401),
- miasto Toruń (kod PL0402),
- miasto Włocławek (kod PL0403),
- strefę kujawsko-pomorską (kod PL0404).

Tabela 32. Cele w Programie ochrony powietrza dla 4 stref województwa kujawsko-pomorskiego ze względu na przekroczenia wartości docelowych benzo(a)pirenu

Cele określone w Programie ochrony powietrza dla 4 stref województwa kujawsko-pomorskiego ze względu na przekroczenia wartości docelowych benzo(a)pirenu	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Cel strategiczny: efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.	Wszystkie cele wyznaczone w POŚ.	Wszystkie cele POŚ dla powiatu włocławskiego mają na celu utrzymanie prawidłowego funkcjonowania środowiska, w tym zachowanie właściwych relacji pomiędzy poszczególnymi systemami i elementami zagospodarowania przestrzennego.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Programie ochrony powietrza dla 4 stref województwa kujawsko-pomorskiego ze względu na przekroczenia wartości docelowych benzo(a)pirenu.

1.3.33 Plan działań krótkoterminowych dla 4 stref województwa kujawsko-pomorskiego ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia wartości docelowych benzo(a)pirenu w powietrzu

Opracowanie Planu Działań Krótkoterminowych dla stref Województwa Kujawsko Pomorskiego ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia wartości docelowych benzo(a)pirenu wynika bezpośrednio z zapisów art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r., poz. 672 z późn. zm.).

Tabela 33. Cele w Planie działań krótkoterminowych dla 4 stref województwa kujawsko-pomorskiego ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia wartości docelowych benzo(a)pirenu w powietrzu

Cele określone w Planie działań krótkoterminowych dla 4 stref województwa kujawsko-pomorskiego ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia wartości docelowych benzo(a)pirenu w powietrzu	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Zmniejszenie ryzyka wystąpienia przekroczeń wartości docelowych benzo(a)pirenu w powietrzu. Ograniczenie skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.	I. Poprawa jakości powietrza	Spójny

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Planie działań krótkoterminowych dla 4 stref województwa kujawsko-

pomorskiego ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia wartości docelowych benzo(a)pirenu w powietrzu.

1.3.34 Program ochrony powietrza dla strefy kujawsko - pomorskiej ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM10 i benzenu oraz poziomu docelowego dla arsenu – aktualizacja

„Program ochrony powietrza dla strefy kujawsko-pomorskiej ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM10 i benzenu oraz poziomu docelowego dla arsenu – aktualizacja” opracowany został dla strefy kujawsko-pomorskiej – kod strefy: PL0404, w związku z przekroczeniem w 2014 r.:

- poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 o okresie uśredniania wyników pomiarów 24 godziny;
- poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 o okresie uśredniania wyników pomiarów rok kalendarzowy.

Aktualizacja Programu ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne powody (źródła) występowania naruszeń standardów jakości powietrza w zakresie zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM10 oraz określa skuteczne i możliwe do zrealizowania działania, których wdrożenie spowoduje obniżenie poziomu pyłu zawieszonego PM10 co najmniej do poziomów dopuszczalnych. Głównym celem sporządzenia i wdrożenia Aktualizacji programu ochrony powietrza jest przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza, a przez to poprawa warunków życia mieszkańców strefy kujawsko-pomorskiej, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia.

Tabela 34. Cele w Programie ochrony powietrza dla strefy kujawsko-pomorskiej ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM10 i benzenu oraz poziomu docelowego dla arsenu – aktualizacja

Cele określone w Programie ochrony powietrza dla strefy kujawsko-pomorskiej ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM10 i benzenu oraz poziomu docelowego dla arsenu – aktualizacja	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza. Poprawa warunków życia mieszkańców strefy kujawsko-pomorskiej, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia.	I. Poprawa jakości powietrza	Spójny

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Programie ochrony powietrza dla strefy kujawsko-pomorskiej ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM10 i benzenu oraz poziomu docelowego dla arsenu – aktualizacja.

1.3.35 Niekonwencjonalne źródła energii – zapisy dokumentów krajowych i wojewódzkich

Dokument ten opracowany przez Departament Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko – Pomorskiego przedstawia przegląd regulacji prawnych i dokumentów strategicznych w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Tabela 35. Cele w dokumencie Niekonwencjonalne źródła energii – zapisy dokumentów krajowych i wojewódzkich

Cele określone w dokumencie Niekonwencjonalne źródła energii – zapisy dokumentów krajowych i wojewódzkich	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Cel strategiczny: zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie paliwowo-energetycznym w kraju do 14 % w 2020 roku w strukturze zużycia nośników pierwotnych.	I. Poprawa jakości powietrza VIII. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż IX. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi	Spójny

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w dokumencie Niekonwencjonalne źródła energii – zapisy dokumentów krajowych i wojewódzkich.

1.3.36 Aktualizacja Programu Retencjonowania Wód Powierzchniowych województwa kujawsko-pomorskiego

Celem niniejszego opracowania jest synteza programów małej retencji do 2015 roku dla byłych województw bydgoskiego, toruńskiego oraz włocławskiego, opracowanych w latach 1994-1997 oraz ich aktualizacja dla obecnego województwa kujawsko-pomorskiego.

Opracowanie zawiera:

- charakterystykę istniejących programów małej retencji,
- zestawienie wykonanych obiektów małej retencji do 2004 roku w województwie kujawsko - pomorskim,
- zamierzenia programu małej retencji na lata 2005-2015.

Program koncentruje się na obiektach położonych na ciekach i urządzeniach melioracji podstawowych będących własnością Skarbu Państwa. Szczególną uwagę zwrócono na przedsięwzięcia mające proekologiczny wpływ na środowisko przyrodnicze, na jakość i ilość zasobów wodnych przynoszących poprawę warunków rolniczych.

W programie wydzielono zamierzenia dotyczące budowy obiektów małej retencji podejmowane przez poszczególne nadleśnictwa na terenie podlegającym Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu.

Program nie uwzględnia przedsięwzięć i obiektów dużej retencji wodnej na terenie województwa, jak również wszelkich form retencjonowania wody związanych z obszarami i wodami powierzchniowymi będącymi własnością prywatną lub samorządową.

Tabela 36. Cele w Aktualizacji Programu Retencjonowania Wód Powierzchniowych województwa kujawsko-pomorskiego

Cele określone w Aktualizacji Programu Retencjonowania Wód Powierzchniowych województwa kujawsko-pomorskiego	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Właściwe kształtowanie zasobów wodnych w województwie, między innymi poprzez ograniczenie odpływów ze zlewni rzecznych, czyli retencjonowanie wody.	IV. Ochrona przed powodzią i suszą V. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód	Spójny
Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych.	IV. Ochrona przed powodzią i suszą V. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód	Spójny
Budowa i modernizacja obiektów małej retencji.	IV. Ochrona przed powodzią i suszą V. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód	Spójny
Rozbudowa i odbudowa obiektów małej retencji głównie w zlewniach rzek: Osy, Lutryny, Rypienicy, Strugi Toruńskiej oraz Rużca a także Orli, Kamionki, Sępolenki i Krówki.	IV. Ochrona przed powodzią i suszą V. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód	Spójny

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Aktualizacji Programu Retencjonowania Wód Powierzchniowych województwa kujawsko-pomorskiego.

1.3.37 Program Ochrony Środowiska z planem Gospodarki Odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018

Program ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami jest podstawą działań Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w zakresie polityki ekologicznej i tworzenia innych programów branżowych oraz stanowi podstawę do formułowania wytycznych do powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

W tabeli poniżej przedstawiono porównanie celów Programu Ochrony Środowiska z Planem Gospodarki Odpadami województwa kujawsko – pomorskiego na lata 2011 – 2014 z perspektywą na lata 2015 – 2018 z Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego.

Tabela 37. Cele w Programie Ochrony Środowiska z Planem Gospodarki Odpadami województwa kujawsko – pomorskiego na lata 2011 – 2014 z perspektywą na lata 2015 - 2018

Cele określone w Aktualizacji Programu Retencjonowania Wód Powierzchniowych województwa kujawsko-pomorskiego	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Poprawa jakości środowiska;	Wszystkie cele wyznaczone w POŚ	Spójny
Zrównoważone wykorzystanie surowców,	Wszystkie cele wyznaczone w POŚ	Spójny

Cele określone w Aktualizacji Programu Retencjonowania Wód Powierzchniowych województwa kujawsko-pomorskiego	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
materiałów, wody i energii		
Ochrona i racjonalne użytkowanie zasobów przyrodniczych	Wszystkie cele wyznaczone w POŚ	Spójny
Działania systemowe w ochronie środowiska	Wszystkie cele wyznaczone w POŚ	Spójny

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Aktualizacji Programu Retencjonowania Wód Powierzchniowych województwa kujawsko-pomorskiego.

1.3.38 Plan utrzymania wód obejmujący obszar Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie

PUW dla obszaru działania RZGW w Warszawie jest dokumentem strategicznym, opracowanym dla perspektywy planistycznej w latach 2016 – 2021 i obejmującym zgodnie z wymogami ustawy Prawo wodne (art. 114b ustawy Prawo wodne):

1. określenie odcinków śródlądowych wód powierzchniowych, w obrębie których występują zagrożenia dla swobodnego przepływu wód oraz spływu lodów, wraz z identyfikacją tych zagrożeń;
2. wykaz będących własnością Skarbu Państwa budowli regulacyjnych i urządzeń wodnych o istotnym znaczeniu dla zarządzania wodami;
3. wykaz planowanych działań, o których mowa w art. 22 ust. 1b, obejmujący:
 - wskazanie podmiotów odpowiedzialnych za realizację działań,
 - uzasadnienie konieczności realizacji działań, z uwzględnieniem spodziewanych efektów ich realizacji,
 - jeżeli to możliwe, szacunkową analizę kosztów i korzyści wynikających z planowanych działań,
 - w przypadku działań, o których mowa w art. 22 ust. 1 b, pkt. 3, 6 i 7 - zakres, rozmiar, przybliżoną lokalizację działań oraz terminy i sposoby ich prowadzenia.

PUW wskazuje działania administratorów wód, realizujące utrzymanie właściwego stanu wód powierzchniowych, które stanowi ich obowiązek. Działania te zgodnie z art. 22 ust. 1a ustawy Prawo wodne mają na celu zapewnienie:

- ochrony przed powodzią lub usuwania skutków powodzi,
- spływu lodu oraz przeciwdziałania powstawaniu niekorzystnych zjawisk lodowych,

- warunków korzystania z wód, w tym utrzymywania zwierciadła wody na poziomie umożliwiającym funkcjonowanie urządzeń wodnych, obiektów mostowych, rurociągów, linii energetycznych, linii telekomunikacyjnych oraz innych urządzeń,
- warunków eksploatacyjnych śródlądowych dróg wodnych, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 42 ust. 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej,
- działania urządzeń wodnych, w szczególności ich odpowiedniego stanu technicznego i funkcjonalnego,
- i powinny umożliwiać osiągnięcie celów środowiskowych określonych w art. 38d ust 1 i 2, art. 38e ust. 1 oraz w art. 38f ust. 1.

Tabela 38. Cele w Planie utrzymania wód obejmującym obszar Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie

Cele określone w Planie utrzymania wód obejmującym obszar Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Zapewnienie ochrony przed powodzią lub usuwania skutków powodzi	IV. Ochrona przed powodzią i suszą	Spójny
Zapewnienie działania urządzeń wodnych, w szczególności ich odpowiedniego stanu technicznego i funkcjonalnego	IV. Ochrona przed powodzią i suszą	Spójny

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Planie utrzymania wód obejmującym obszar Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie.

1.3.39 Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszarów położonych w otoczeniu dróg wojewódzkich województwa kujawsko-pomorskiego, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie

Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszarów położonych w otoczeniu dróg wojewódzkich województwa kujawsko-pomorskiego, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie ma na celu utrzymanie hałasu poniżej lub na poziomie wartości dopuszczalnej, a tam, gdzie normy nie są dotrzymane zmniejszenie hałasu, co najmniej do dopuszczalnego. Przedmiotowy program określa zakres działań prowadzących do poprawy stanu jakości środowiska.

Tabela 39. Cele w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla obszarów położonych w otoczeniu dróg wojewódzkich województwa kujawsko-pomorskiego, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie

Cele określone w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla obszarów położonych w otoczeniu dróg wojewódzkich województwa kujawsko-pomorskiego, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Cel: ochrona przed hałasem- zapewnienie jak najlepszego stanu akustycznego środowiska. Utrzymanie poziomu hałasu docelowo poniżej lub na poziomie wartości dopuszczalnej oraz zmniejszenie hałasu, co najmniej do poziomu dopuszczalnego.	II. Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców powiatu	Spójny

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla obszarów położonych w otoczeniu dróg wojewódzkich województwa kujawsko-pomorskiego, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie.

1.3.40 Zasoby i możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Dokument określa realny potencjał odnawialnych źródeł energii (OZE) w województwie kujawsko-pomorskim oraz w jakich rodzajach OZE region będzie mógł realizować zakładane dla Polski cele.

W celu zachowania spójności podejścia do szacowania wszystkich rodzajów odnawialnych zasobów energii zastosowano, jednakową w odniesieniu do wszystkich ich rodzajów, metodę „kaskadowego” przechodzenia od potencjału teoretycznego zasobów poprzez potencjał techniczny, ekonomiczny, a na rynkowym kończąc.

Tabela 40. Cele w dokumencie Zasoby i możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Cele określone w dokumencie Zasoby i możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Zwiększenie produkcji energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii (OZE).	I. Poprawa jakości powietrza VIII. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż IX. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi	Spójny

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w dokumencie Zasoby i możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

1.3.41 Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Włocławskiego na lata 2007-2013

Niniejszy dokument zwany dalej Planem Rozwoju Lokalnego przedstawia aktualną sytuację Powiatu Włocławskiego oraz główne problemy, z jakimi spotykają się mieszkańcy. Omawia główne zadania stojące przed samorządem w związku z przedstawionymi problemami. Ustala ich ważność oraz rodzaje inwestycji i rozwiązań, jakie powiat zamierza realizować w najbliższym okresie.

Opracowanie miało posłużyć możliwie szerokiemu i kompleksowemu rozpoznaniu obecnego stanu rozwoju, wyodrębnieniu uwarunkowań sprzyjających rozwojowi, bądź też rozwój ograniczających, określeniu mocnych i słabych stron powiatu.

Tabela 41. Cele w Planie Rozwoju Lokalnego Powiatu Włocławskiego na lata 2007 - 2013

Cele określone w Planie Rozwoju Lokalnego Powiatu Włocławskiego na lata 2007 - 2013	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Wprowadzenie zmian w strukturze gospodarczej obszaru, w tym zasady kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.	IX. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi XII. Zwiększenie lesistości	Spójny
Wprowadzenie zmian w sposobie użytkowania terenu.	Wszystkie cele wyznaczone w POŚ.	Spójny
Rozwój systemu komunikacji i infrastruktury	Wszystkie cele wyznaczone w POŚ.	Spójny
Poprawa stanu środowiska naturalnego	Wszystkie cele wyznaczone w POŚ.	Spójny

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Planie Rozwoju Lokalnego Powiatu Włocławskiego na lata 2007 – 2013.

1.3.42 Strategia Rozwoju Powiatu

Podstawą prawną opracowania strategii rozwoju powiatu włocławskiego była Uchwała Rady Powiatu Włocławskiego Nr XIII/100/99 z dnia 29.11.1999 roku w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Włocławskiego. Głównym celem opracowania jest nakreślenie kierunków i priorytetów rozwoju powiatu na lata 2001 – 2015.

Tabela 42. Cele w Strategii Rozwoju Powiatu

Cele określone w Strategii Rozwoju Powiatu	Cele i kierunki określone w POŚ	Uwagi
Cel nadrzędny: Poprawa sytuacji dochodowej w rolnictwie poprzez wspieranie restrukturyzacji i modernizacji obszarów wiejskich.	IX. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi	Spójny
Cel strategiczny: 1. Podniesienie efektywności i specjalizacji produkcji rolnej – rentowne gospodarstwa 2. Dobrze rozwinięta sieć infrastruktury technicznej i czyste środowisko naturalne. 3. Poprawa warunków życia mieszkańców 4. Dobrze wykorzystanie walorów przyrodniczych, kulturowych i uzdrowiskowych	Wszystkie cele wyznaczone w POŚ	Spójny

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Strategii Rozwoju Powiatu.

2. Główne cele oraz zawartość ocenianego dokumentu

2.1 Cel projektowanego dokumentu

Celem Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego jest określenie, na podstawie analizy aktualnego stanu środowiska, kierunku rozwoju powiatu.

Działania w nim wyznaczone przyczynią się do osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych w dokumentach nadrzędnych.

Aby spełnić wymagania dokumentów nadrzędnych w kwestii ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju wyznaczono 13 celów sklasyfikowanych w 10 obszarach interwencji.

Cele wyznaczone w POŚ to:

- I. Poprawa jakości powietrza,
- II. Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców powiatu,
- III. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka i środowisko,
- IV. Ochrona przed powodzią i suszą,
- V. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód,
- VI. Optymalizacja zużycia wody,
- VII. Racjonalna gospodarka ściekowa,
- VIII. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż,
- IX. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi,
- X. Racjonalna gospodarka odpadami,
- XI. Zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz zachowanie funkcji ekosystemów i walorów przyrodniczych gminy,
- XII. Zwiększenie lesistości,
- XIII. Zapobieganie ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.

2.2 Zawartość ocenianego dokumentu

Zgodnie z Wytycznymi Ministerstwa Środowiska struktura Programu jest następująca:

- Spis treści,
- Wykaz skrótów,
- Wstęp,
- Streszczenie w języku niespecjalistycznym,
- Ocena stanu środowiska,

- Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie,
- System realizacji programu ochrony środowiska,
- Spis tabel, rycin, wykresów i załączników.

Ocena stanu środowiska na terenie powiatu włocławskiego została przeprowadzona w oparciu o analizę wyznaczonych obszarów przyszłej interwencji, do których należą:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno – ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze.

W opracowaniu znajduje się ich charakterystyka, ocena stanu aktualnego oraz określenie stanu docelowego. Przy dokonywaniu oceny stanu środowiska ujęte zostały zagadnienia horyzontalne (adaptacja do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska). Ocena stanu środowiska powinna zostać uzupełniona o prognozę stanu środowiska na lata obowiązywania POŚ.

3. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy

W *Prognozie* przeanalizowano oddziaływanie zaproponowanych przedsięwzięć do realizacji w ramach *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego* na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka, z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami.

Zgodnie z zapisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2016 r., poz. 353 z późn. zm.), informacje zawarte w *Prognozie* zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów z nim powiązanych.

Zakres i szczegółowość niniejszej Prognozy został uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Poznaniu – pismo z dnia 14 września 2016 roku, znak pisma WOO.410.385.2016.KB, który uzgodnił zakres prognozy zgodnie z art. 51 ust. 2 oraz 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie,

udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2016 r., poz. 353 z późn. zm.). Oraz w piśmie Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 23.09.2016 r., znak NNZ.9022.1.456.2016.

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodą analityczno-syntetyczną. Wykorzystano materiały kartograficzne, opracowania archiwalne i planistyczne z zakresu badań środowiska przyrodniczego na omawianym terenie oraz przeanalizowano harmonogram rzeczowo – finansowy Planu. Zastosowana w niniejszym opracowaniu metoda sporządzenia prognozy polegała na kompleksowej analizie oddziaływania poszczególnych zadań zapisanych w harmonogramie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, porównaniu obecnego stanu środowiska przyrodniczego na terenie gminy i symulacji wpływu realizacji zadań na poszczególne komponenty środowiska oraz środowiska jako całości.

Dla przeprowadzenia *Prognozy* wykorzystano następujące dane:

- dotyczące stanu środowiska na terenie Powiatu Włocławskiego, opracowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Włocławku,
- Głównego Urzędu Statystycznego (GUS)
- dane literaturowe,
- obowiązujące normy prawne w zakresie ochrony środowiska,
- wyniki inwentaryzacji źródeł niskiej emisji na terenie gminy.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko odnosi się do szerokiego spectrum zagadnień. Inaczej niż w przypadku oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć nie ma tu możliwości odniesienia się do konkretnych rozwiązań technicznych. Poziom szczegółowości prowadzonej oceny oddziaływania jest ściśle powiązany z poziomem szczegółowości przedmiotowego *Programu*.

Dyrektywa 2001/42/WE, przy sporządzaniu prognozy oddziaływania dokumentów strategicznych, kładzie nacisk w szczególności na:

- zebranie i przedstawienie danych na temat stanu środowiska, aktualnych problemów i ich prawdopodobnej przyszłej ewolucji,
- przewidywanie znaczących oddziaływań środowiskowych ocenianego planu lub programu,
- wskazanie środków łagodzących i sposobu ich monitorowania,
- konsultacje społeczne z odpowiednimi władzami, jako część procesu oceny,
- monitoring oddziaływań środowiskowych planu lub programu podczas wdrażania dokumentu.

Procedura oceny oddziaływania obejmowała etapy przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 43. Etapy procedury strategicznej oceny oddziaływania *Programu*

Etap SOOS	Cel
Ustalenie kontekstu i celów, określenie aktualnego stanu, zdecydowanie o zakresie	
Zidentyfikowanie innych ważnych planów lub programów i celów ochrony środowiska	Ocena, w jaki sposób program jest pod wpływem czynników zewnętrznych, jak istniejące ograniczenia zewnętrzne mogą być uwzględnione, pomocne w określaniu celów SOOS
Zebranie informacji bazowych	Dostarczenie dowodów dla istniejących problemów

Etap SOOS	Cel
o stanie środowiska	środowiskowych, prognozowania oddziaływań na środowisko, zakresu monitoringu, pomoc w określeniu celów SOOS
Zidentyfikowanie problemów środowiskowych	Pomocne przy precyzowaniu oceny i jej pośrednich etapów, uwzględniając dane bazowe, określenie celów SOOS, prognozowaniu oddziaływań, określaniu zakresu monitoringu
Określenie celów SOOS	Dostarczenie instrumentów/środków służących do oszacowania wpływu programu na środowisko
Konsultacja zakresu SOOS	Zapewnienie, że SOOS obejmuje prawdopodobne znaczące oddziaływania środowiskowe planu lub programu
Określenie i doprecyzowanie alternatyw i oszacowanie oddziaływań	
Porównanie celów planu lub programu z celami SOOS	Identyfikacja potencjalnych synergii i niespójności pomiędzy celami programu i celami SOOS
Rozwój strategicznych rozwiązań alternatywnych	Określenie i sprecyzowanie ewentualnych strategicznych alternatyw
Przewidywanie oddziaływań programu uwzględniając alternatywy	Określenie znaczących środowiskowych oddziaływań programu i jego alternatyw
Oszacowanie efektów planu lub programu, uwzględniając ewentualne alternatywy	Walidacja przewidywanych oddziaływań programu i jego alternatyw, pomoc przy doprecyzowaniu programu
Środki łagodzące oddziaływania niekorzystne	Zapewnienie, że oddziaływania niekorzystne zostały zidentyfikowane i potencjalne środki łagodzące zostały rozważone (uwzględnione)
Propozycja wskaźników monitorowania oddziaływań środowiskowych wdrożenia programu	Wyznaczenie szczegółów, dla których wpływ środowiskowy programu może zostać oszacowany
Przygotowanie prognozy oddziaływania	
Przygotowanie prognozy oddziaływania	Prezentacja przewidywanych oddziaływań środowiskowych programu, uwzględniając alternatywy, w formie odpowiedniej dla konsultacji społecznych i decydentów
Konsultacja projektu programu i prognozy oddziaływania	
Konsultacje społeczne, konsultacje z odpowiednimi organami projektu programu oraz prognozy oddziaływania	Zapewnienie udziału społeczeństwa i organów konsultujących oraz możliwości wyrażenia opinii do wniosków płynących SOOS
Oszacowanie znaczących zmian	Zapewnienie, że uwarunkowania środowiskowe jakichkolwiek poważnych zmian w projekcie programu na tym etapie są określone i wzięte pod uwagę
Podjęcie decyzji i dostarczenie informacji	Dostarczenie informacji, w jaki sposób wyniki oceny oddziaływania i konsultacji społecznych zostały wzięte pod uwagę w ostatecznej wersji planu lub programu
Monitoring znaczących oddziaływań na środowisko wdrożenia planu lub programu	
Zdefiniowanie celów i metod monitoringu	Aby określić efekt środowiskowy programu, należy określić gdzie prognozowane oddziaływania są takie jak w rzeczywistości, pomoc w identyfikacji oddziaływań niekorzystnych
Reakcja na oddziaływania niekorzystne	Przygotowanie odpowiedniej reakcji tam gdzie zostały stwierdzone oddziaływania niekorzystne

4. Metody analizy skutków realizacji postanowień Programu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Ustala się, iż *Prognoza* powinna obejmować obszar całego powiatu wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania, wynikającego z realizacji zadań „*Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego na lata 2016 - 2019 z perspektywą do 2024 roku*”. W związku z tym obszar objęty prognozą nie może być mniejszy od obszaru będącego przedmiotem tego dokumentu, co jest konieczne zważywszy na wzajemne powiązania poszczególnych elementów środowiska.

W celu dokonania obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów i zadań proponowanych w ramach *Programu* konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań. W cyklach czteroletnich będzie oceniany stopień realizacji celów ekologicznych. Ocena ta będzie bazą do ewentualnej korekty celów i strategii ich realizacji. Taka procedura pozwoli na spełnienie wymagań zapisanych w ustawie *Prawo ochrony środowiska*, dotyczących okresu na jaki jest przyjmowany program ochrony środowiska.

Nadrzędną zasadą realizacji niniejszego opracowania powinna być realizacja wyznaczonych zadań przez określone jednostki, którym poszczególne zadania przypisano. Z punktu widzenia *Programu* w realizacji poszczególnych zadań będą uczestniczyć:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu *Programem*,
- podmioty realizujące zadania *Programu*,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty *Programu*,
- społeczność powiatu, jako główny podmiot odbierający wyniki działań *Programu*.

Realizacja zadań przyjętych w *Programie* to poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie powiatu włocławskiego. Zmiany wartości wskaźników i mierników charakteryzujących elementy środowiska będą stanowiły wymierny efekt realizacji jego założeń.

Wdrażanie *Programu* powinno podlegać regularnej ocenie w zakresie:

- efektywności wykonania zadań,
- aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań,
- stopnia realizacji *Programu* w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów,
- przyczyn rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- niezbędnych modyfikacji i aktualizacji *Programu*.

Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2016 r., poz. 672 z późn. zm.) organ wykonawczy powiatu sporządza co dwa lata raporty z wykonania programu ochrony środowiska, które następnie przedstawia radzie powiatu.

W Programie zostały określone zasady oceny i monitorowania efektów realizacji przyjętych celów. Zaproponowane wskaźniki ilościowe i jakościowe pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych zaplanowanych działań i prognozować związane z tym zmiany w środowisku.

Na potrzeby przeprowadzania oceny realizacji poszczególnych celów i zadań przedstawionych w harmonogramie zaproponowano wykorzystanie wskaźników przedstawionych w tabeli poniżej.

Tabela 44. Wskaźniki monitorowania programu

Lp.	Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa
Ochrona klimatu i jakości powietrza			
1.	Liczba substancji z przekroczeniami w strefie	4	0
2.	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów przemysłowych do powietrza	157171 t/r	100000 t/r
3.	Łączna moc instalacji OZE	21,5 MW (stan na 2012 r.)	wzrost
4.	Długość wybudowanych i zmodernizowanych dróg	-	-
5.	Liczba substancji z przekroczeniami w strefie	4	0
Zagrożenia hałasem			
6.	Wskaźnik naruszenia komfortu akustycznego w porze dziennej	7,7-9,7 dB	0
Pola elektromagnetyczne			
7.	Ilość punktów, w których nastąpiło przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych (WIOŚ Bydgoszcz)	0	0
Gospodarowanie wodami			
8.	Liczba inwestycji służących poprawie bezpieczeństwa powodziowego	0	7
9.	Liczba jednolitych części wód, których stan oceniono jako zły (KZGW)	33	0
10.	Klasa jakości wód podziemnych	II	I
Gospodarka wodno-ściekowa			
11.	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku (GUS)	4538,2 dam ³	-
12.	Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej (GUS)	39,38 %	↑
13.	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków (GUS)	7877	↑
14.	Liczba zbiorników bezodpływowych (GUS)	3322	↓
Zasoby geologiczne			
15.	Liczba wydanych koncesji na wydobycie kopaliny (Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski)	24	-
Gleby			
16.	Liczba badań gleb wykorzystywanych rolniczo	0	n.d.
17.	Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji	0	0
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów			

Lp.	Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa
18.	Ilość zebranych odpadów zmieszanych	7993,51 Mg	↓
19.	Ilość azbestu pozostała do unieszkodliwienia (http://www.bazaazbestowa.gov.pl)	27077,89 Mg	0
Zasoby przyrodnicze			
20.	Udział obszarów prawnie chronionych w ogólnej powierzchni powiatu (GUS)	16,7%	↑
21.	Nasadzenia drzew i krzewów (GUS)	1975	↑
22.	Wskaźnik lesistości (GUS)	18,4 %	↑
Zagrożenia poważnymi awariami			
23.	Liczba zdarzeń mogących powodować poważną awarię (WIOŚ Bydgoszcz)	0	0
24.	Liczba odnotowanych szkód w środowisku	0	0

Źródło: Opracowanie własne

Niniejszy Program został zoptymalizowany tak, aby minimalizować zagrożenia, które mogą wystąpić w trakcie jego realizacji.

5. Charakterystyka gminy oraz analiza i ocena istniejącego stanu środowiska

5.1 Charakterystyka gminy

Powiat włocławski położony jest w centralnej Polsce, w południowo – wschodniej części województwa kujawsko – pomorskiego.

Powiat włocławski od północy graniczy z Miastem Włocławek i powiatem lipnowskim (województwo kujawsko – pomorskie), od wschodu z powiatem płockim i gostyńskim (województwo mazowieckie), od południa z powiatem kutnowskim (województwo łódzkie) i powiatem kolskim (województwo wielkopolskie), a od zachodu z powiatem radziejowskim i powiatem aleksandrowskim (województwo kujawsko – pomorskie). Powiat włocławski zajmuje powierzchnię 1 474 km².

Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną wg Jerzego Kondrackiego, powiat włocławski położony jest w granicach sześciu mezoregionów: Pojezierza Kujawskiego, Kotliny Płockiej, Równiny Inowrocławskiej, Kotliny Toruńskiej, Pojezierza Dobrzyńskiego oraz Wysoczyzny Kłódawskiej.

5.1.1. Infrastruktura

Infrastruktura Drogowa

Przez teren powiatu włocławskiego przebiegają następujące drogi krajowe:

- A1 (E75) - Gdańsk - Toruń - Włocławek - Łódź - Górną Śląsk – Gorzyczki,
- Nr 62 - Strzelno - Włocławek - Płock - Nowy Dwór Mazowiecki - Wyszaków – Siemiatycze,
- Nr 67 – Włocławek – Lipno,

- Nr 91 - Gdańsk - Toruń - Włocławek - Łódź - Górny Śląsk – Cieszyn.

oraz drogi wojewódzkie:

- Nr 252 - Włocławek - Brzezie - Zakrzewo – Inowrocław,
- Nr 268 - Brześć Kujawski 62 - Wieniec - Brzezie 252,
- Nr 265 - Brześć Kujawski - Kowal, A1, 91 - Gostynin 60,
- Nr 269 - Szczerkowo 263 - Izbica Kujawska 270 – Kowal,
- Nr 270 – Koło – Brześć Kujawski,
- Drogi o największym natężeniu ruchu, przebiegające przez teren powiatu włocławskiego przedstawiono w tabeli poniżej. Największe natężenie ruchu związane jest z autostradą A1 oraz drogą krajową nr 62.

Tabela 45. Drogi krajowe o największym natężeniu emisji liniowej na terenie powiatu włocławskiego oraz średni dobowy ruch w 2015 roku

Nr drogi	Długość odcinka	Nazwa odcinka	Średni dobowy ruch w 2010 roku			
			Pojazdy silnikowe ogółem	Samochody osobowe, mikrobusy	Lekkie samochody ciężarowe	Samochody ciężarowe z przyczepami
A1 (E75)	22,939	Węzeł Ciechocinek – Węzeł Włocławek Północ	22 002	15 696	1 802	3 791
A1 (E75)	8,766	Węzeł Włocławek Północ – Węzeł Włocławek Zachód	20 176	14 110	1 505	3 790
A1 (E75)	20,76	Węzeł Włocławek Zachód – Węzeł Kowal	21 052	15 117	1 382	3 787
A1 (E75)	28,353	Węzeł Kowal – Węzeł Kutno Północ	19 643	14 754	1 409	2 887
62	12,904	Samoszyce – Brześć Kujawski	4026	2333	518	959
62	5,091	Brześć Kujawski – Węzeł Włocławek Zachód	9 212	6 960	732	1 017
62	4,744	Węzeł Włocławek Zachód – Włocławek	11 136	8 762	854	895
62	31,221	Włocławek – NW. Duniów	5 013	3 473	561	677
67	19,257	Lipno – Szpetal	7 190	5 410	640	568
67	2,600	Szpetal - Włocławek	6 651	4 487	825	792
91	23,199	Nowy Ciechocinek – Włocławek	4 891	3 483	446	641
91	8,761	Włocławek – Kowal /Obwodnica/	8 239	6 117	6 42	1 000
91	1,788	Kowal /Obwodnica/ - Skrzyżowanie z DW265	4 680	3 242	439	715
91	5,676	Skrzyżowanie z	5 408	3 598	501	905

Nr drogi	Długość odcinka	Nazwa odcinka	Średni dobowy ruch w 2010 roku			
			Pojazdy silnikowe ogółem	Samochody osobowe, mikrobusy	Lekkie samochody ciężarowe	Samochody ciężarowe z przyczepami
		DW265 – Węzeł Kowal				
91	6,656	Węzeł Kowal – Lubień Kujawski	5 855	3 345	466	1 661
91	18,446	Lubień Kujawski - Krośniewice	4 751	2 298	406	1 640

Źródło: GDDKiA

Tabela 46. Drogi wojewódzkie o największym natężeniu emisji liniowej na terenie powiatu włocławskiego oraz średni dobowy ruch w 2015 roku

Nr drogi	Długość odcinka	Nazwa odcinka	Średni dobowy ruch w 2010 roku			
			Pojazdy silnikowe ogółem	Samochody osobowe, mikrobusy	Lekkie samochody ciężarowe	Samochody ciężarowe z przyczepami
252	20,340	Zakrzewo – Brzezie A1	2 576	1 901	301	229
252	5,191	Brzezie A1 - Rózinowo	3 277	2 500	301	226
265	19,000	Brześć Kujawski - Kowal	1 177	841	133	92
265	15,000	Kowal – granica województwa	3 895	2 842	277	565
268	5,740	Brzezie – Wieniec	1 036	871	79	28
268	5,140	Wieniec – Brześć Kujawski	1 776	1 547	105	30
269	4,700	Granica województwa – Izbica Kujawska	1 526	1 254	110	76
269	12,200	Izbica Kujawska – granica województwa	996	817	88	19
269	14,800	Chodecz - Chocień	1 907	1 632	141	23
269	10,770	Chocień - Kowal	2 091	1 805	169	27
270	1,000	Brześć Kujawski	4 835	3 858	392	329
270	23,00	Brześć Kujawski – Izbica Kujawska	3 333	2 537	307	303

Źródło: GDDKiA

Gospodarka wodna

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2014 r. na terenie powiatu włocławskiego wynosiło 4 239,1 dam³, a w 2015 r. 4 538,2 dam³. W 2014 r. w powiecie włocławskim na jednego mieszkańca przypadło zużycie w wysokości 48,8 m³.

Długość sieci wodociągowej rozdzielczej na terenie powiatu włocławskiego wynosiła w 2014 roku 2001,4 km, a w 2015 r. 2023,4 km. Ilość połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosiła w 2014 roku 20 187 szt., a w 2015 r. ilość przyłączy zwiększyła się o 340 sztuk i wynosiła 20 527 sztuk.

W powiecie włocławskim w 2014 r. z sieci wodociągowej korzystało 95,09% mieszkańców powiatu, podczas gdy w 2011 roku wartość ta wynosiła 86,1 %. W 2011 roku gospodarstwom domowym dostarczono 2704,3 tys. m³ wody, a w 2014 r. 3285,3 tys. m³. Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 osobę natomiast w 2014 roku wynosiło 37,8 m³, podczas gdy w 2011 roku wynosiło 31 m³. Najmniejszym udziałem ludności korzystającej z sieci wodociągowej charakteryzuje się gmina Lubień Kujawski.

Tabela 47. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie powiatu włocławskiego w roku 2011 i w roku 2014

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość w 2011 r.	Wartość w 2014 r.
1	Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	1 948,4	2 001,4
2	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	19 316	20 187
3	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	2 704,3	3 285,3
4	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	74 758	82 552
5	Procent ludności korzystający z wodociągu	%	85,6	95,1
6	Zużycie wody na jednego mieszkańca	m ³	31,0	37,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gospodarka ściekowa

Całkowita długość sieci kanalizacyjnej w powiecie włocławskim wynosiła w 2011 r. 228,2 km, a w roku 2015: 331,4 km. W latach 2011 – 2015 odnotowano wzrost długości sieci kanalizacyjnej o 45%.

Z sieci kanalizacyjnej w 2014 roku korzystało 39,38% mieszkańców powiatu, w stosunku do roku 2011 r. udział ten zwiększył się o 7,3%. Miasto Kowal jest skanalizowane w 99%, natomiast najmniejszym udziałem ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej charakteryzuje się gmina Boniewo. W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu włocławskiego w latach 2011 – 2015, a w tabeli 30 przedstawiono dane dotyczące sieci kanalizacyjnej w podziale na poszczególne gminy powiatu włocławskiego.

Tabela 48. Sieć kanalizacyjna na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2011, 2014 i 2015

Wyszczególnienie	Jedn.	Rok		
		2011	2014	2015
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	228,2	330,5	331,4
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	5 687	6 771	6 762
Ścieki odprowadzone	dam ³	997	1 007,0	1 014,0
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	os.	28 023	34 188	b.d.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

System ciepłowniczy

W powiecie wrocławskim w 2011 roku funkcjonowało 19 kotłowni, a w 2014 r. funkcjonowało już 51 kotłowni. W latach 2011 – 2014 wzrosła również długość sieci ciepłej. Ponadto w 2014 roku sprzedano o 14 182 GJ więcej energii ciepłej niż w 2011 roku.

Dane podstawowe o sieci ciepłowniczej na terenie powiatu wrocławskiego przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 49. Sieć ciepłownicza na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2011-2014

Wyszczególnienie	Jedn.	2011	2013	2014
Kotłownie	szt.	19	25	51
Długość sieci ciepłej przesyłowej	km	3,7	6,5	5,6
Długość sieci ciepłej przyłączy do budynków i innych obiektów	km	1,9	7,8	5,0
Sprzedż energii ciepłej	GJ	8405	12510	22587

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zaopatrzenie w paliwa gazowe

Ogólna długość sieci gazowej na terenie powiatu wrocławskiego wynosiła w 2014 r. 340 695 m i systematycznie wzrasta. W stosunku do 2011 roku wzrosła o prawie 51,8 tys. m. Stałe też wzrasta liczba gospodarstw domowych (odbiorców gazu). W latach 2011 – 2013 zwiększyła się również liczba ludności korzystającej z sieci gazowej. W latach 2011 – 2014 zwiększyło się również zużycie gazu, na przestrzeni 3 lat o ponad 300 tys. m³.

Tabela 50. Sieć gazowa na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2011-2014

Wyszczególnienie	Jedn.	2011	2013	2014
Długość czynnej sieci ogółem	m	288 934	293 571	340 695
Długość czynnej sieci przesyłowej	m	171 758	171 892	208 999
Długość czynnej sieci rozdzielczej	m	117 176	121 679	131 696
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	szt.	1 663	1 809	1 886
Odbiorcy gazu	Gosp. domowe	1 062	1 635	1 882
Odbiorcy gazu ogrzewający	Gosp. domowe	548	1 021	1 286

Wyszczególnienie	Jedn.	2011	2013	2014
mieszkania gazem				
Zużycie gazu	tys. m ³	1 945,90	2 346,2	2 275,2
Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	4 915	5 273	6 030

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

5.1.2. Gospodarka

Dominującym zagospodarowaniem terenu dla powiatu włocławskiego są grunty orne stanowią one 91 000 ha – ok. 62% całkowitej powierzchni. Następne w kolejności są łąki trwałe zajmujące powierzchnie 5232 ha – 3,5% całkowitej powierzchni. Na terenie powiatu występują nieużytki których powierzchnia wynosi 4450 ha – 3% całkowitej powierzchni. Najmniejszą powierzchnię zajmują użytki ekologiczne 291 ha – ok. 0,2% całkowitej powierzchni.

W powiecie włocławskim na przestrzeni lat 2010-2015 zaobserwowano wyraźny wzrost liczby podmiotów gospodarczych co jest związane ze stałym rozwojem gospodarczym powiatu. W roku 2015 w powiecie zarejestrowanych było 5922 podmiotów gospodarczych, czyli o 460 podmiotów więcej niż w 2010.

W tabeli poniżej przedstawiono zmianę liczby podmiotów gospodarczych w gminach powiatu włocławskiego w latach 2010 – 2015.

Tabela 51. Liczba podmiotów gospodarczych w gminach powiatu włocławskiego

Wyróżnione gminy:	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kowal	364	360	365	382	390	407
Baruchowo	225	228	230	238	237	239
Boniewo	135	133	129	139	149	156
Brześć Kujawski	763	754	776	786	820	833
Choceń	420	434	462	474	470	458
Chodecz	395	380	388	394	380	379
Fabianki	846	880	909	945	985	980
Izbica Kujawska	459	431	458	462	451	444
Kowal	205	198	198	202	208	215
Lubanie	279	291	309	313	321	314
Lubień Kujawski	373	349	371	386	391	389
Lubraniec	556	540	573	595	608	598
Włocławek	512	499	524	565	581	580

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W powiecie włocławskim na koniec 2015 roku zarejestrowanych było 7801 osób bezrobotnych z czego 3548 os. – 45,5% to bezrobotni mężczyźni a 4253 os.– 54,5% to bezrobotne kobiety. Poziom bezrobocia we wszystkich gminach jest wyższy wśród kobiet.

5.1.3. Ludność

W 2015 według danych GUS powiat włocławski którego powierzchnia wynosi 1472,34 km² zamieszkuje 86 758 osób z czego ilość kobiet w powiecie wynosi 43 796 a mężczyzn 42 962. W 2014

powiat ten zamieszkiwało 86 809 osób. Wskaźnik gęstości zaludnienia na 1 km² wynosi 59. Od 2011 r. na terenie powiatu włocławskiego obserwowano stały spadek liczby mieszkańców.

Najbardziej zaludnioną gminą w powiecie włocławskim jest Brześć Kujawski ilość ludności w tej gminie w roku 2015 wynosiła 11 552 natomiast gęstość zaludnienia wynosiła wówczas 77 os/km² i nie zmieniła się od 2010r. Największe zagęszczenie ludności występuje w gminie Kowal i na rok 2015 wynosi 758 osób na 1 km².

5.2 Analiza i ocena aktualnego stanu środowiska

5.2.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Województwo kujawsko - pomorskie leży w strefie klimatu umiarkowanego zimnego. Ze względu na położenie w środkowej części Europy klimat tego obszaru podlega wpływom morskimi i kontynentalnym.

Klimat powiatu jest typowy dla obszarów środkowej Polski i charakteryzuje się przenikaniem klimatu kontynentalnego i oceanicznego oraz znaczną zmiennością stanów pogody (zwłaszcza wiosną).

Temperatura powietrza wpływa pośrednio na jakość powietrza. Niskie temperatury powodują wzrost emisji zanieczyszczeń związanych ze spalaniem paliw w instalacjach grzewczych. Średnia roczna wysokość temperatury wynosi +8,1 °C. Średnia temperatura lata wynosi 14,1 °C, natomiast zimy 1,6 °C. Okres wegetacyjny trwa 217 dni, a termiczna zima 75 dni, natomiast termiczne lato trwa 89 dni. Średnie roczne opady wynoszą 500 mm, w okolicach Brześcia Kujawskiego wynoszą 433 mm. Najmniejsze zachmurzenie odnotowano w czerwcu, a największe w listopadzie i grudniu.

Zgodnie z danymi dla stacji meteorologicznej w Toruniu na tym obszarze dominują wiatry z kierunku zachodniego, wiatry z tego kierunków zachodnich stanowią około 40% spośród wszystkich kierunków.

Tabela 52. Zestawienie udziałów poszczególnych kierunków wiatru %

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
NNE	ENE	E	ESE	SSE	S	SSW	WSW	W	WNW	NNW	N
7,04	5,46	7,95	10,84	7,01	7,40	7,69	14,45	12,95	8,12	5,42	5,67

www.imgw.gov.pl

Tabela 53. Zestawienie częstości poszczególnych prędkości wiatru %

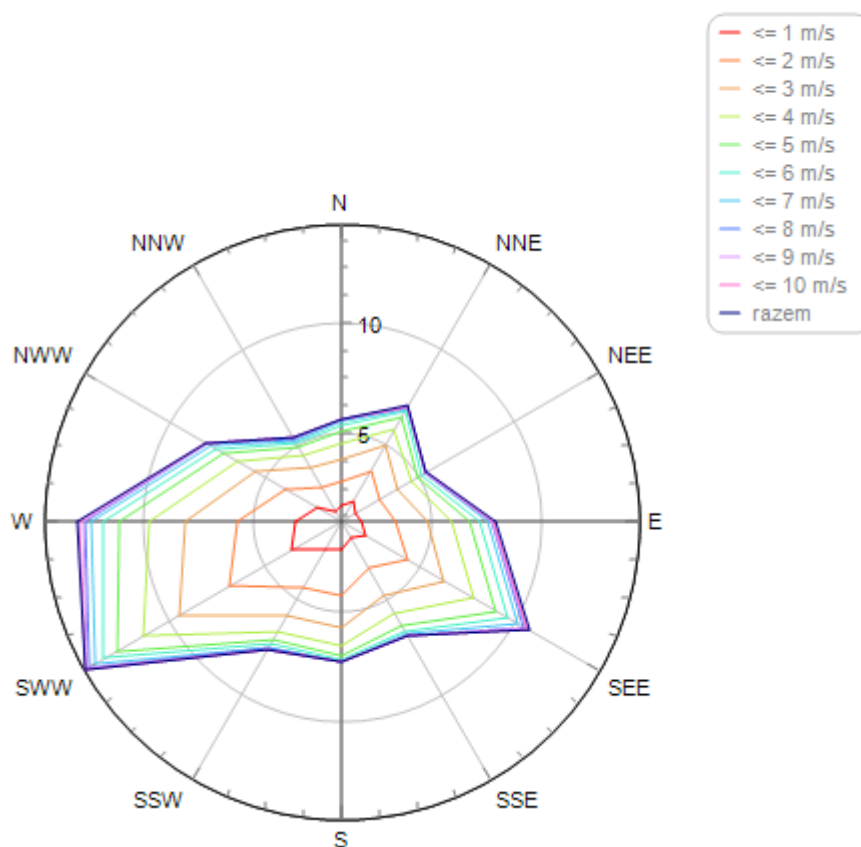
1 m/s	2 m/s	3 m/s	4 m/s	5 m/s	6 m/s	7 m/s	8 m/s	9 m/s	10 m/s	11 m/s
26,84	22,15	18,44	12,72	9,10	4,52	3,12	1,64	0,68	0,53	0,26

www.imgw.gov.pl

Udział pozostałych kierunków z sektora zachodniego jest podobnie jak wiatrów wschodnich i południowo-wschodnich kilkunastoprocentowy. Najmniej wiatrów wieje z północy. Wiatry napływające ze wschodu charakteryzują się małymi prędkościami i niewielką oscylacją. Około 1/2 wiatrów wykazuje prędkość poniżej 2 m/s.

Rycina nr 1 przedstawia różę wiatrów dla stacji w Toruniu.

Róża wiatrów roczna
Stacja meteorologiczna Toruń

Rycina 1. Róża wiatrów dla stacji w Toruniu

Powiat włocławski należy do strefy kujawsko - pomorskiej pod względem oceny jakości powietrza. Monitoring jakości powietrza w tej strefie w 2015 roku.

Tabela 54. Ocena jakości powietrza w strefie kujawsko - pomorskiej według kryteriów dotyczących ochrony zdrowia w latach 2011-2014

Rok	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2,5}	O ₃ - poziom docelowy	O ₃ - poziom m celu długoterminowego	C ₆ H ₆	CO	Pb(PM ₁₀)	As(PM ₁₀)	Cd(PM ₁₀)	Ni(PM ₁₀)	BaP(PM ₁₀)
2011	A	A	C	A	C	D2	A	A	A	A	A	A	C
2015	A	A	C	C	A	D2	A	A	A	A	A	A	C

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie kujawsko – pomorskim, Raport za rok 2015, WIOŚ Bydgoszcz

W roku 2015 w rocznej ocenie jakości powietrza w strefie kujawsko – pomorskiej według kryteriów dotyczących ochrony zdrowia, zanotowano przekroczenia pyłu PM₁₀, PM_{2,5}, ozonu (w prognozie długoterminowej) oraz benzo(a)pirenu.

Źródłem wysokich stężeń pyłu zawieszonego PM_{2,5}, PM₁₀ i benzo(a)pirenu są procesy spalania paliw w celach grzewczych, w szczególności w paleniskach sektora komunalno-bytowego oraz ruch komunikacyjny. Stężenia te w okresie zimnym są znacznie wyższe niż w sezonie ciepłym. Z kolei czynnikami powodującymi powstawanie ozonu są tlenki azotu oraz węglowodory. Ozon jest zanieczyszczeniem pochodzenia fotochemicznego, jego stężenie zależy bezpośrednio od stopnia nasłonecznienia, wilgotności względnej, temperatury oraz prędkości wiatru. Przyczyny przekroczeń poziomów celów długoterminowych dla ozonu to: komunikacja, warunki pogodowe, naturalne źródła emisji oraz napływ zanieczyszczeń prekursorów ozonu spoza granic województwa.

Dla pozostałych zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, benzen, tlenek węgla oraz arsen, kadm, ołów, nikiel w pyłe PM₁₀ i ozon normy były dotrzymane, stąd strefa kujawsko - pomorska została zaliczona do klasy A.

Według monitoringu WIOŚ w latach 2011 – 2015 stan powietrza w strefie poprawił się wyłącznie w przypadku poziomu docelowego ozonu, jednak poziom celu długoterminowego nadal jest kwalifikowany do klasy D2. W latach 2011 – 2015 pogorszyła się jakość powietrza pod względem stężenia pyłu PM_{2,5}.

Przekroczenia jakości powietrza w strefie kujawsko – pomorskiej, są głównie powodowane przez źródła emisyjne zlokalizowane poza powiatem włocławskim, zwłaszcza w dużych miastach, w tym między innymi w mieście Włocławek. Na terenie powiatu występują pojedyncze zakłady przemysłowe, głównymi źródłami emisji są tu drogi oraz budownictwo indywidualne.

W ocenie jakości powietrza za rok 2015 dla strefy kujawsko – pomorskiej według kryteriów dotyczących ochrony roślin nie stwierdzono przekroczeń dla: dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz wartości docelowej ozonu. Przekroczona została natomiast wartość normatywna dla ozonu wyznaczona jako poziom celu długoterminowego, co przedstawiono w tabeli nr 11. Wg kryteriów ochrony roślin w latach 2011 – 2015 nastąpiła znacząca poprawa jakości powietrza. W 2011 roku stwierdzone były przekroczenia wartości docelowej ozonu i celu długoterminowego ozonu. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Tabela 55. Ocena jakości powietrza w strefie kujawsko – pomorskiej według kryteriów dotyczących ochrony roślin w latach 2011 - 2015

Rok	SO ₂	NO _x	O ₃	
			docelowy	długoterminowy
2011	A	A	C	D2
2015	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie kujawsko pomorskim, Raport za rok 2015, WIOŚ Bydgoszcz

Odnawialne źródła energii

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych nakłada na Polskę obowiązek uzyskania 15% udziału energii z OZE w bilansie zużycia energii finalnej w 2020 r. Rozwój wytwarzania energii

elektrycznej w odnawialnych źródłach wynika z potrzeby ochrony środowiska oraz wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego. Celem działań w tym zakresie jest zwiększenie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, wspieranie rozwoju technologicznego i innowacji, tworzenie możliwości rozwoju regionalnego oraz większe bezpieczeństwo dostaw energii zwłaszcza w skali lokalnej.

W powiecie wrocławskim panują korzystne warunki klimatyczne dla rozwoju sektora odnawialnych źródeł energii. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8,1°C, średnia temperatura lata 14,1°C, okres wegetacji 217 dni, a średnia roczna suma opadów 500 mm. Powiat wrocławski charakteryzuje się dość znaczną liczbą dni pochmurnych – 138 dni. Na terenie powiatu przeważają wiatry zachodnie, południowo – zachodnie i północno – zachodnie. Wg rejonizacji Polski, wykonywanej przez H. Lorenc, powiat wrocławski znajduje się w VI strefie, niekorzystnej pod względem zasobów energii wiatru.

Wg stanu na koniec 2012 roku na terenie powiatu wrocławskiego istniało 38 instalacji wiatrowych, 3 małe elektrownie wodne, 1 elektrownia biogazowa oraz 2 instalacje pomp ciepła. Łączna moc tych instalacji w 2012 roku wynosiła 21,5 MW. Energia z odnawialnych źródeł wykorzystywana była w na terenie wszystkich gmin powiatu.¹

5.2.2. Klimat akustyczny

Najistotniejsze źródła hałasu na terenie powiatu wrocławskiego to źródła komunikacyjne. Rolniczy charakter powiatu sprawia, iż na jej obszarze główną uciążliwością pod względem emisji hałasu stanowi intensywny ruch samochodowy, związany z przebiegającymi przez jego teren autostradą A1 i drogami krajowymi nr 62, 67 i 91 oraz drogami wojewódzkimi nr 252, nr 268, nr 265, nr 269 i nr 270. Hałas związany jest również z ruchem lokalnym w miastach, na drogach dojazdowych do miasta Wrocławek, nienależącego do powiatu wrocławskiego oraz pomiędzy sąsiednimi miastami i miejscowościami.

Zgodnie z art. 117 ustawy Prawo ochrony środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi badania i dokonuje oceny klimatu akustycznego terenów nie objętych obowiązkiem wykonywania map akustycznych tj. aglomeracji poniżej 100 tys. mieszkańców oraz liniowych źródeł hałasu o mniejszym natężeniu ruchu (drogi - poniżej 3 mln rocznie, linie kolejowe - poniżej 30 tys. pociągów rocznie).

Ostatnie pomiaru mobilne hałasu w ramach monitoringu na terenie powiatu wrocławskiego zostały wykonane w 2011 roku. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy wykonał wówczas badania hałasu komunikacyjnego w 4 punktach pomiarowych na terenie Brześcia Kujawskiego.

Pomiarami objęto dwie doby, z czego: jedna w dni powszednie w okresie wiosennym i jedna w dni powszednie w okresie jesiennym. Badania przeprowadzono na 4 stanowiskach na granicy linii

¹ *Zawisza S., Szatkowski Ł., Rozwój odnawialnych źródeł energii w świetle badań ankietowych mieszkańców powiatu wrocławskiego, Zabagnienia Doradztwa Rolniczego Nr 3/2014*

pierwszej zabudowy na wysokości 4,0 m od podłoża, przy ulicy: Kolejowej, I Armii Wojska Polskiego, Krakowskiej, Radziejowskiej.

Przekroczenia dopuszczalnego poziomu dźwięku zarejestrowano na wszystkich stanowiskach pomiarowych, zarówno w porze dziennej, jak i nocnej. Wskaźnik naruszenia komfortu akustycznego w porze dziennej wahał się w zakresie od 7,7-9,7 dB, przy natężeniu ruchu pojazdów w granicach 161-632 poj./h i 15-28% udziale pojazdów ciężkich, natomiast w porze nocnej wahał się w zakresie od 11,7 do 15,6 dB przy natężeniu ruchu pojazdów w granicach 28-89 poj./h i 23-48% udziale pojazdów ciężkich.

W 2015 roku prowadzony był również całoroczny monitoring hałasu komunikacyjnego na 4 stałych stacjach pomiarowych, w tym na stacji we Włocławku przy ulicy Okrzei, w ciągu drogi krajowej nr 91 na której nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych długookresowych norm hałasu. Pomimo, że punkt ten zlokalizowany jest poza powiatem włocławskim można przypuszczać, że tereny przy drodze krajowej nr 91 na terenie powiatu włocławskiego nie są zagrożone przekroczeniami norm dopuszczalnych poziomu hałasu.

Na terenie powiatu włocławskiego funkcjonujące przedsiębiorstwa, warsztaty oraz podmioty gospodarcze oferujące usługi o charakterze komercyjnym mogą być źródłem tego typu hałasów.

Dla większych zakładów wymagania co do poziomów hałasu z instalacji określone zostały w pozwoleniach zintegrowanych. Na terenie powiatu włocławskiego znajduje się sześć przedsiębiorstw posiadających pozwolenie zintegrowane. Są to firmy:

- System Gazociągów Tranzytowych EuRoPolGaz S.A. w Warszawie, Tłocznia Gazu i SSRP we Włocławku,
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Saniko” Sp. z o.o./ Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych w m. Machnecz,
- Zakład Usług Komunalnych w Brześciu Kujawskim/ Składowisko w m. Brześć Kujawski,
- Przedsiębiorstwo produkcyjno – handlowe HETMAN Sp. z o.o. – Zakład Utylizacji w Falborzu,
- Gospodarstwo Rolno – Handlowe Artur Bączek (gmina Lubraniec),
- Ośrodek Hodowli Zwierząt Zarodowych Sp. z o.o. (gmina Chodecz).

Źródła emisji hałasu związane z działalnością zakładów przemysłowych stanowią znikomą uciążliwość w skali całego powiatu włocławskiego.

5.2.3 Pola elektromagnetyczne

Podstawowe sztuczne źródła promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego w środowisku to:

- elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia,
- stacje radiowe i telewizyjne,

- łączność radiowa, w tym CB radio, radiotelefony i telefonia komórkowa,
- stacje radiolokacyjne i radionawigacyjne,
- stacje transformatorowe,
- sprzęt gospodarstwa domowego i powszechnego użytku oraz instalacje elektryczne.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r., *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U2016.672.) okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzi wojewódzki inspektor ochrony środowiska. Jednocześnie zgodnie z art. 124 wojewódzki inspektor ochrony środowiska prowadzi, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Począwszy od roku 2008 monitoring pól elektromagnetycznych (PEM) realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w *sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku* (Dz. U. z 2007 r., Nr 221, poz. 1645), które określa zakres i sposób prowadzenia przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska badań poziomów pól elektromagnetycznych.

Przez teren powiatu wrocławskiego przebiegają linie wysokiego napięcia WN (220 kV dwutorowa linia relacji Olsztyn – Włocławek - Poznań).

Zaopatrzenie terenu powiatu wrocławskiego w energię elektryczną odbywa się z krajowego systemu elektroenergetycznego. Powiat leży w zasięgu działania Spółki Polskie Sieci Elektroenergetyczne – Centrum S.A.

Głównymi źródłami pól elektromagnetycznych mającymi wpływ na środowisko mogą być stacje nadawcze, przekaźniki telefonii komórkowej, stacje transformatorowe, stacje elektromagnetyczne, sieci przesyłowe linie energetyczne o napięciu znamionowym 110 kV i większym. Na terenie powiatu wrocławskiego zlokalizowane są sztuczne emitory pól elektromagnetycznych, a także źródła liniowe wraz ze związanymi z nimi stacjami elektromagnetycznymi.

Analiza wyników pomiarów w wykonanych w latach 2011 - 2014 roku wykazała, że występujące w środowisku poziomy pól elektromagnetycznych w powiecie wrocławskim są mniejsze od poziomów dopuszczalnych (dopuszczalny poziom w zależności od częstotliwości zawiera się w przedziale od 7 V/m do 20 V/m). Jednak w porównaniu do 2011 roku w punkcie w Brześciu Kujawskim poziom pól elektromagnetycznych wzrósł o 0,06 V/m, a w punkcie w Lubrańcu poziom ten zmniejszył się o 0,11 V/m.

W związku z brakiem przekroczeń na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i na terenach dostępnych dla ludzi należy stwierdzić, że występujące na terenie powiatu wrocławskiego natężenia pól elektromagnetycznych nie mają znaczącego wpływu na życie społeczne ani gospodarcze. Nie wymuszały też podjęcia odpowiednich decyzji administracyjnych.

5.2.4 Gospodarowanie wodami

Wody powierzchniowe

Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 r. jest dokumentem ustanawiającym ramy działania Unii Europejskiej w dziedzinie polityki wodnej. Zobowiązuje państwa członkowskie do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych, w myśl zasady zrównoważonego rozwoju. Transpozycja przepisów Ramowej Dyrektywy Wodnej na grunt prawa polskiego została dokonana poprzez ustawę z dnia 18 lipca 2001 r., *Prawo wodne* (Dz.U. z 2015 r., poz. 469 z późn. zm), ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r., *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. z 2016 r., poz. 672 z późn. zm.), ustawę z dnia 7 czerwca 2001 r., *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (Dz.U. 2015 poz. 139) wraz z aktami wykonawczymi do tych ustaw.

Dyrektywa ta wyraźnie zróżnicowała pojęcie dorzecza i zlewni. "Dorzecze" oznacza obszar łądu, z którego cały spływ powierzchniowy jest odprowadzany przez system strumieni, rzek, jezior do morza poprzez pojedyncze ujście cieków, estuarium lub deltę. "Zlewnia" oznacza obszar łądu, z którego cały spływ powierzchniowy jest odprowadzany przez system strumieni, rzek i jezior, do określonego punktu w biegu cieków (zwykle do jeziora lub zbiegu rzek). Korzystanie z wód występujących na terenie gminy musi przebiegać zgodnie z ustaleniami Planu Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły z dnia 22 lutego 2011 roku oraz z rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie ustalenia warunków korzystania z wód regionu wodnego Środkowej Wisły.

Powiat Włocławski w większości położony jest w granicach dużej jednostki hydrologicznej – dorzecza środkowej Wisły. Jednak południowo – zachodnia część powiatu należy do dorzecza Odry. Sieć hydrograficzną powiatu włocławskiego tworzą rzeki: Chodeczka, Lubieńka, Rakutówka, Ruda i Zuzanka. Wisła stanowi północną granicę powiatu włocławskiego.

Chodeczka - początek bierze z zabagnionego jeziora na południe od jeziora Kromszewickiego. Rzeka o długości 33,5 km przepływa przez jeziora: Kromszewickie, Chodeckie, Lubienieckie, Szczytnowskie, Borzymowskie i Krukowskie, by ujść do Zgłowiączki w gminie Lubraniec.

Lubieńka - początek bierze z mokradła położonego na wschód od Jeziora Lubieńskiego. W okolicach Łagiewnik z prawego brzegu przyjmuje wody i rzeki Rakutówki której długość wynosi 37,4 km i odwadnia znaczną część Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego. Długość rzeki Lubieńki wynosi 42,5 km, a powierzchnia dorzecza obejmuje 499,4 km². W podwłocławskich lasach wpada ona do rzeki Zgłowiączki.

Chelmiczanka – o długości 28,5 km bezpośrednio wpadająca do Wisły, a biorąca początek w powiecie lipnowskim. Jest prawym dopływem Wisły.

Zgłowiączka – zbierająca wody rzek Niwki, Chodeczki, Lubieńki i kanału Bachorza. Długość rzeki wynosi 79 km. Za początek tej rzeki uznany jest kanał Głuszyński mający swe źródła w okolicy wsi Płowce powiat radziejowski. Powierzchnia jej zlewni obejmuje prawie cały powiat włocławski wynosi 1.495 km².

Na terenie powiatu występuje 39 jezior o powierzchni większej niż 3 ha.

Teren powiatu wrocławskiego należy do 37 jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych i 1 jednolitej części wód jeziornej (JCWP).

Wszystkie jednolite części wód powierzchniowych na terenie powiatu wrocławskiego zostały przedstawione oraz szczegółowo scharakteryzowane w tabeli 56.

Tabela 56. Opis JCWP na terenie powiatu wrocławskiego

Jednolita Część Wód Powierzchniowych RZEKI			Region Wodny	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Status	Ocena Stanu	Ocena Ryzyka Nieosiągnięcia Celów Środowiskowych
Lp.	Nazwa JCWP	Europejski Kod JCWP					
1.	Dopływ z Otmianowa	PLRW20001727869 6	Środkowej Wisły	RZGW Warszawa	silnie zmieniona	zły	zagrożona
2.	Koceniec	PLRW20001727856 9	Środkowej Wisły	RZGW Warszawa	naturalna	zły	niezagrożona
3.	Struga	PLRW20001727853 299	Środkowej Wisły	RZGW Warszawa	silnie zmieniona	zły	niezagrożona
4.	Śluza	PLRW60000188116	Warty	RZGW Poznań	sztuczna	słaby	zagrożona
5.	Noteć do Dopływu z jez. Lubotyń	PLRW60001718811 89	Warty	RZGW Poznań	naturalna	umiarkowany	zagrożona
6.	Ochnia od źródła do Miłonki bez Miłonki	PLRW20002327218 39	Środkowej Wisły	RZGW Warszawa	naturalna	zły	zagrożona
7.	Rgilewka do Strugi Kielczewskiej	PLRW60001718332 49	Warty	RZGW Poznań	naturalna	zły	zagrożona
8.	Rakutówka do Olszewi z jez. Rakutowskim Wielkim	PLRW20002327888 8	Środkowej Wisły	RZGW Warszawa	naturalna	zły	niezagrożona
9.	Dopływ z Kowala	PLRW20002327888 92	Środkowej Wisły	RZGW Warszawa	naturalna	zły	niezagrożona
10.	Rakutówka od Olszewa do ujścia	PLRW20002427888 99	Środkowej Wisły	RZGW Warszawa	naturalna	zły	zagrożona
11.	Zgłowiączka od Lubienki do ujścia	PLRW2000202789	Środkowej Wisły	RZGW Warszawa	naturalna	zły	zagrożona
12.	Wisła od wypływu ze zbiornika Wrocławek do granicy Regionu Wodnego Środkowej Wisły	PLRW20002127911	Środkowej Wisły	RZGW Warszawa	silnie zmieniona	zły	niezagrożona
13.	Struga z jez. Wikaryjskim do ujścia	PLRW20001727722	Środkowej Wisły	RZGW Warszawa	naturalna	zły	zagrożona

Jednolita Część Wód Powierzchniowych RZEKI			Region Wodny	Regional ny Zarząd Gospodarki Wodnej	Status	Ocena Stanu	Ocena Ryzyka Nieosiągnięcia Celów Środowiskowych
Lp.	Nazwa JCWP	Europejski Kod JCWP					
14.	Zuzanka od źródeł do Strugi bez Strugi	PLRW20002627721 9	Środkow ej Wisły	RZGW Warszawa	naturalna	zły	zagrożona
15.	Ruda	PLRW20001727599 2	Środkow ej Wisły	RZGW Warszawa	silnie zmieniona	zły	niezagrożona
16.	Zbiornik Włocławek	PLRW20000275999	Środkow ej Wisły	RZGW Warszawa	silnie zmieniona	zły	zagrożona
17.	Chełmiczka	PLRW20001727589 9	Środkow ej Wisły	RZGW Warszawa	naturalna	zły	zagrożona
18.	Dopływ spod Bogucina	PLRW20001727912	Środkow ej Wisły	RZGW Warszawa	silnie zmieniona	zły	niezagrożona
19.	Dopływ spod Wilczeńca	PLRW20001727914	Dolnej Wisły	RZGW Gdańsk	naturalna	zły	zagrożona
20.	Dopływ z jez. Tupadelskiego bez Chełmiczki	PLRW20001727598 9	Środkow ej Wisły	RZGW Warszawa	silnie zmieniona	zły	zagrożona
21.	Goreńskie	LW20056	Środkow ej Wisły	RZGW Warszawa	naturalna	dobry	niezagrożona
22.	Dopływ spod Lubaty z jez. Lucieńskim	PLRW20001727546 9	Środkow ej Wisły	RZGW Warszawa	naturalna	zły	zagrożona
23.	Dopływ z Marszałkowa	PLRW20001727932 9	Dolnej Wisły	RZGW Gdańsk	naturalna	zły	zagrożona
24.	Dopływ z Gnojna	PLRW20001727934	Dolnej Wisły	RZGW Gdańsk	naturalna	zły	zagrożona
25.	Wisła od granicy Regionu Wodnego Dolnej Wisły do dopł. z Sierzchowa	PLRW20002127935	Dolnej Wisły	RZGW Gdańsk	silnie zmieniona	zły	zagrożona
26.	Ośła	PLRW20001727929	Dolnej Wisły	RZGW Gdańsk	naturalna	zły	zagrożona
27.	Dopływ z Dubielewa	PLRW20001727876	Środkow ej Wisły	RZGW Warszawa	silnie zmieniona	zły	zagrożona
28.	Zgłowiączka od Chodeczki do Lubieńki bez Lubieńki	PLRW20002027879	Środkow ej Wisły	RZGW Warszawa	naturalna	zły	zagrożona
29.	Kanał Bachorze	PLRW20001727874 9	Środkow ej Wisły	RZGW Warszawa	silnie zmieniona	zły	niezagrożona
30.	Dunaj	PLRW20001727858	Środkow ej Wisły	RZGW Warszawa	silnie zmieniona	zły	niezagrożona
31.	Zgłowiączka - jez. Głuszyński, wraz z dopływami	PLRW20001727839	Środkow ej Wisły	RZGW Warszawa	silnie zmieniona	zły	niezagrożona

Jednolita Część Wód Powierzchniowych RZEKI			Region Wodny	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Status	Ocena Stanu	Ocena Ryzyka Nieosiągnięcia Celów Środowiskowych
Lp.	Nazwa JCWP	Europejski Kod JCWP					
32.	Zgłowiączka wypływu z jez. Głuszyńskiego do Chodeczki bez Chodeczki	PLRW20002027859	Środkowej Wisły	RZGW Warszawa	naturalna	zły	zagrożona
33.	Chodeczka od wypływu z jez. Borzymowskiego do ujścia	PLRW20002027869	Środkowej Wisły	RZGW Warszawa	naturalna	dobry	zagrożona
34.	Dopływ ze Świętosławia	PLRW20001727872	Środkowej Wisły	RZGW Warszawa	silnie zmieniona	zły	zagrożona
35.	Dopływ ze Smólska	PLRW20001727878	Środkowej Wisły	RZGW Warszawa	silnie zmieniona	zły	zagrożona
36.	Lubienka od Rakutówki do ujścia	PLRW20002027889	Środkowej Wisły	RZGW Warszawa	naturalna	zły	niezagrożona
37.	Lubieńka do Rakutówki bez Rakutówki z jez. Lubieńskim	PLRW20001727887	Środkowej Wisły	RZGW Warszawa	naturalna	zły	zagrożona
38.	Chodeczka do wypływu z jez. Borzymowskiego	PLRW20002527867	Środkowej Wisły	RZGW Warszawa	silnie zmieniona	zły	zagrożona

Źródło: Program wodno – środowiskowy kraju, Załącznik 1, KZGW, Warszawa 2010

Spośród wszystkich jednolitych części wód powierzchniowych występujących na terenie powiatu wrocławskiego 21 jcwp posiada status naturalnej części wód. Stan ogólny 33 jednolitych części wód oceniono jako zły oraz oceniono, że są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych jest 26 jednolitych części wód powierzchniowych.

Ogólny stan wód i stan chemiczny oceniany był w przypadku 10 jednolitych części wód, z czego w 6 stwierdzono zły ogólny stan wód. Natomiast stan chemiczny we wszystkich analizowanych częściach oceniony został jako dobry.

Stan/potencjał ekologiczny oceniono głównie jako umiarkowany oraz dobry.

W Rozporządzeniu nr 5/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie ustalenia warunków korzystania z wód regionu wodnego Środkowej Wisły, w załączniku nr 2, określone zostały cele środowiskowe dla poszczególnych JCWP rzecznych. W przypadku jednolitych części wód powierzchniowych zlokalizowanych na terenie powiatu wrocławskiego celem jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego wód. Stwierdzono jednak, iż wpływ działalności antropogenicznej na stan JCWP w przypadku części jednolitych części wód

powierzchniowych generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW.

Według Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły jednym z podstawowych czynników wpływających na jakość wód powierzchniowych są zanieczyszczenia zawarte w ściekach komunalnych i przemysłowych. Innym zagrożeniem dla wód są wody odciekowe pochodzące z niezolowanych składowisk. Najbardziej rozpowszechnioną metodą zagospodarowania odpadów komunalnych, zarówno na terenie powiatu włocławskiego jak i w całej Polsce, jest ich składowanie na składowisku.

Wody Podziemne

Powiat włocławski położony jest w zasięgu 4 głównych zbiorników wód podziemnych:

- GZWP 144 – Dolina kopalna Wielkopolska,
- GZWP 215 – Subniecka Warszawska,
- GZWP 220 – Pradolina rzeki Środkowa Wisła (Włocławek – Płock),
- GZWP 225 – Zbiornik międzymorenowy Chotcza – Łanięta,
- GZWP 226 – Zbiornik Krośniewice – Kutno.

Charakterystyka GZWP występujących na terenie powiatu włocławskiego przedstawiona została w tabeli poniżej:

Tabela 57. Główne zbiorniki wód podziemnych

Nr zbiornika	Nazwa zbiornika	Wiek utworów	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [tys. m ³ /dobę]	Średnia głębokość ujęć [m]
144	Dolina kopalna Wielkopolska	Q _K	480	60
215	Subniecka Warszawska	Tr	250	160
220	Pradolina rzeki Środkowa Wisła (Włocławek – Płock),	Q _P	b.d.	b.d.
225	Zbiornik międzymorenowy Chotcza – Łanięta	Q _M	60	60
226	Zbiornik Krośniewice – Kutno	J ₃	350	200

Wiek utworów: Q_K – utwory czwartorzędu w dolinach kopalnych, Tr – trzeciorzęd, Q_P – utwory czwartorzędu w pradolinach, Q_M – utwory czwartorzędu w utworach międzymorenowych, J₃ – jura górna.

Na terenie powiatu włocławskiego znajduje się 6 Jednolitych Części Wód Podziemnych – nr 45, 46, 47, 48, 62 i 63. Jednolite Części Wód Podziemnych występujące na terenie powiatu włocławskiego należą do 4 regionów hydrogeologicznych wg Atlasu hydrogeologicznego Polski 1995: wielkopolskiego, mazowieckiego, łódzkiego i kutnowskiego.

Wody podziemne powiatu włocławskiego zostały zakwalifikowane do II klasy.

W 2015 roku, Państwowy Instytut Geologiczny w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego przeprowadził badania wód podziemnych pobranych z 21 otworów zlokalizowanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Próby pobierano z 13 studni wierconych oraz 8

piezometrów położonych na 7 jednolitych częściach wód podziemnych. Na podstawie badań nie stwierdzono występowania wód w I klasie jakości, badane wody zakwalifikowano do klas II – V:

- II klasa – 3 punkty (14,3%)
- III klasa – 9 punktów (42,9%)
- IV klasa – 4 punkty (19,0%)
- V klasa – 5 punktów (23,8%).

W większości punktów dominowały wody w III klasie jakości.

Stan chemiczny jednolitych części wód podziemnych na terenie powiatu wrocławskiego oceniono jako dobry. Stan ilościowy trzech jednolitych części wód podziemnych (nr 43, 64, 80) oceniono jako słaby, natomiast pozostałych jako dobry.

5.2.5. Zasoby geologiczne

Na terenie powiatu wrocławskiego występują złoża węgla brunatnego, soli kamiennej, kredy jeziornej i kredy piszącej, piasków i żwirów, piasków kwarcowych, surowców ilastych oraz torfu. Na terenie powiatu wrocławskiego występują również złoża solanek, wód leczniczych i termalnych. Starosta Wrocławski wydał w latach 1999 – 2015 30 koncesji na wydobywanie kopalin. Na terenie powiatu wrocławskiego funkcjonuje 12 czynnych kopalni.

Wydobycie złóż na podstawie ważnej koncesji na wydobywanie kopalin nie będzie w sposób negatywny oddziaływać na życie społeczne na terenie powiatu. Niebezpieczeństwo może powodować niewłaściwe, niezgodne z koncesją wydobywanie kopalin, lub wydobywanie kopalin bez koncesji.

Tabela 58. Wykaz złóż kopalin na terenie powiatu wrocławskiego

L.p.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby [tys.t]		Wydobycie [tys. t]
			geologiczne bilansowe	przemysłowe	
<i>Węgiel brunatny</i>					
1	Brzezie	P	53 909	-	-
2	Lubraniec	P	tylko pzb.	-	-
3	Mąkoszyn-Grochowiska	R	50 857	-	-
<i>Sól kamienna</i>					
4	Lubień	R	4 070 841	-	-
<i>Kreda jeziorna i kreda pisząca</i>					
5	Jerzmanowo I	R	45	-	-
6	Kaniewo	Z	186	-	-
7	Kaniewo II	Z	367	-	-
<i>Piaski i żwiry</i>					
8	Aleksandrowo I	E	5 725	2 786	15
9	Beszyn I	Z	235	-	-
10	Beszyn II	E	1113	1113	20

L.p.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby [tys.t]		Wydobycie [tys. t]
			geologiczne bilansowe	przemysłowe	
11	Beszyn III	R	596	-	-
12	Bilno	R	1416	-	-
13	Bodzia I	Z	298	-	-
14	Bodzia III	R	470	-	-
15	Borzymowice III	E	283	279	43
16	Czaple Nowe I	R	69	-	-
17	Gąbinek 2*	T	139	139	-
18	Gąbinek 3	E	202	-	2
19	Gąbinek I	M	-	-	-
20	Gąbinek IV	T	607	607	-
21	Gąbinek V	R	1150	1150	-
22	Grodno I	T	1141	1141	-
23	Grodztwo	M	-	-	-
24	Kamienna	E	364	-	35
25	Kamienna II	E	2304	2037	48
26	Kanibród I	Z	531	-	-
27	Kruszyn	T	1 659	1 659	-
28	Kruszyn I	T	85	-	-
29	Krzewie II	Z	21	-	-
30	Ludwinowo I	Z	213	-	-
31	Machnacz I	E	431	-	-
32	Modlibórz	T	128	-	-
33	Modlibórz I	M	-	-	-
34	Modlibórz II	Z	68	-	-
35	Modlibórz III	T	70	-	-
36	Mstowo	T	50	-	-
37	Nakonowo I	R	705	-	-
38	Nowa Wieś I	Z	233	-	-
39	Nowiny	Z	171	-	-
40	Okna	Z	2	-	-
41	Okna II	E	157	-	-
42	Otmianowo	Z	295	-	-
43	Probostwo Dolne	T	69	69	-
44	Probostwo Dolne I	T	189	-	-
45	Rutkowice	E	245	-	9
46	Rzeżewo	R	157	-	-
47	Sarnowo I	T	33	-	-
48	Siaczyce	E	73	-	1

L.p.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby [tys.t]		Wydobycie [tys. t]
			geologiczne bilansowe	przemysłowe	
49	Skoki Duże I	T	673	673	-
50	Skoki II - Dąb Mały*	E	5 575	2 458	210
51	Skoki Małe*	R	116	-	-
52	Stary Brześć	Z	512	-	-
53	Szewo	Z	1 259	-	-
54	Szewo Grabina I	M	-	-	-
55	Witoldowo I	R	845	-	-
<i>Piaski kwarcowe</i>					
56	Lubaty-Aleksandrynow	P	3 968	-	-
<i>Surowce ilaste ceramiki budowlanej</i>					
57	Pikutkowo-Smólsk	P	10 448	-	-
58	Rumaki	Z	1 367	-	-
<i>Torf</i>					
59	Kaniewo	Z	275	-	-
60	Kaniewo II	Z	59	-	-
61	Sokołowo Parcele	T	11	-	-
62	Wieniec-A,B,C*	E	50	50	-

źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2014 r., PIG, Warszawa 2015

Tabela 59. Wykaz złóż wód leczniczych na terenie powiatu włocławskiego

L.p.	Nazwa złoża lub odwiertu w obrębie złoża nieudostępnionego	Typ wody	Zasoby geologiczne bilansowe		Pobór (m ³ /rok)
			dyspozycyjne (m ³ /h) statyczne** (tys. m ³)	eksploatacyjne (m ³ /h)	
<i>Solanki, wody lecznicze i termalne</i>					
1	Wieniec*	Lz	-	15.00	5918

źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2014 r., PIG, Warszawa 2015

Obecny stan złóż geologicznych nie wskazuje na drastyczne zmniejszenie czy zwiększenie w kolejnych latach ich wydobycia na terenie powiatu włocławskiego. Nie można natomiast wykluczyć wykrycia w perspektywie do 2020 roku odkrycia kolejnych złóż kruszyw naturalnych lub złóż innych kopalin.

5.2.6 Gleby

Na terenie powiatu włocławskiego dominują gleby brunatnoziemne i bielicoziemne. Występują także czarne ziemie. Gleby brunatnoziemne reprezentowane są przez dwa typy gleb - gleby brunatne i gleby płowe. Gleby brunatne występują głównie na Wysoczyźnie Dobrzyńskiej w pasie między Włocławkiem, a Dobrzyniem i na Wysoczyźnie Kujawskiej w okolicach Pojezierza Chodeckiego.

Charakteryzują się wyrównanymi właściwościami fizyko - chemicznymi. Gleby płowe dominują w obrębie płaskiej Wysoczyzny Kujawskiej ciągnąc się szerokim pasem od Aleksandrowa Kujawskiego po Pojezierze Chodeckie. Są one na ogół kwaśne. Występuje na nich okresowe stagnowanie wód opadowych. Czarne ziemie występują głównie w pasie od Brzeźcia Kujawskiego i Radziejowa po Inowrocław. Noszą nazwę czarnych ziem kujawskich. Gleby bielicoziemne - są to głównie gleby leśne występujące w Kotlinie Włocławskiej. O występowaniu gleb dobrej jakości świadczy wskaźnik bonitacji . Im wyższy tym więcej gleb wyższych klas. Wskaźnik 1 przypisany jest dla klasy IVa.

Na terenie powiatu włocławskiego przeważają grunty orne o odczynie obojętnym (27%), dla których wapniowanie jest zbędne (60%), o bardzo wysokiej zawartości fosforu (31%), niskiej zawartości potasu (33%) oraz średniej zawartości magnezu (29 %).

Zgodnie z danymi Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska historyczne zanieczyszczenia środowiska gruntowo – wodnego, obejmującego część działek o numerach ewidencyjnych: 66/1, 62, 19/3, 19/7, 29/4, 87, 31 (obręb ewidencyjny Azoty), występują również na terenach spółki ANWIL S.A. mieszczących się we Włocławku przy ul. Toruńskiej. Na powyższym obszarze stwierdzono zanieczyszczenie ziemi oraz wód podziemnych związkami ropopochodnymi, chlorowanymi węglowodorami raz flatanami. W związku z powyższym w dniu 25 lutego 2016 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, decyzją, znak: WSI.511.16.2015.MG1.9, uzgodnił przedłożony przez ANWIL S.A. projekt remediacji środowiska gruntowo – wodnego ww. działek. Termin zakończenia działań naprawczych wyznaczono na 31 grudnia 2026 r.

5.2.7 Gospodarka odpadami

Uchwała Nr XXVI/434/12 Sejmiku Województwa Kujawsko - Pomorskiego z 24 września 2012 r. przyjęty został „Plan Gospodarki Odpadami Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2012 - 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2023”. Plan gospodarki odpadami obejmuje pełen zakres informacji dotyczących głównych rodzajów odpadów powstających na terenie województwa, a w szczególności odpadów komunalnych, z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, opakowaniowych, niebezpiecznych i innych rodzajów odpadów. Określa również priorytety, cele i zadania z zakresu gospodarki odpadami.

Gminy wchodzi w skład regionów gospodarki odpadami komunalnymi wyznaczonych w wojewódzkim planie gospodarki odpadami oraz uchwale w sprawie jego wykonania. Odpady zmieszane, zielone oraz pozostałości po sortowaniu odpadów komunalnych będą kierowane do regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych w danym regionie. Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych jest to zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii, o której mowa w art. 143 POŚ oraz zapewniający termiczne przekształcanie odpadów lub:

- a) mechaniczno-biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielanie ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części

do odzysku,

- b) przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz wytwarzanie z nich produktu o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin, spełniającego wymagania określone w przepisach odrębnych,
- c) składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych o pojemności pozwalającej na przyjmowanie przez okres nie krótszy niż 15 lat odpadów w ilości nie mniejszej niż powstająca w instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

Powiat wrocławski wchodzi w skład 4 regionu – jest to region o nazwie „Wrocławski”. Ludność tego terenu wg stanu na 31 grudnia 2012 roku wynosiła 238 936 mieszkańców. Obszar ten obejmuje 21 gmin z powiatów: Miasto Wrocław, aleksandrowski, radziejowski i wrocławski. Liczba mieszkańców regionu wrocławskiego wynosi 238 936. Szacowana roczna ilość odpadów wynosi 62 451 Mg.

Regionalną instalacją przetwarzania odpadów komunalnych w regionie wrocławskim jest instalacja w Machnacu, w której skład wchodzi instalacja do mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów, instalacja do przetwarzania odpadów zielonych oraz składowisko odpadów.

Wydajność instalacji mechanicznego przetwarzania odpadów biologicznych o wg stanu na rok 2012 wynosiła 70 000 Mg na rok i planowana była jej rozbudowa o 35 000 Mg. W skład RIPOK wchodzi również instalacja do przetwarzania odpadów zielonych o wydajności 2200 Mg/rok, Wg stanu na rok 2012 wolna pojemność składowiska wynosiła 376 491 m³. Instalacja RIPOK w Machnacu w gminie Brześć Kujawski zgodnie z szacunkami z 2012 roku miała być w stanie obsłużyć 286 972 mieszkańców regionu wrocławskiego.

Instalacjami zastępczymi są instalacje regionalne w sąsiednich regionach gospodarki odpadami komunalnymi:

- Inowrocław i/lub Lipno w zakresie mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych zmieszanych, przetwarzania odpadów zielonych oraz składowania przetwarzania odpadów zielonych.

Do czasu rozbudowy instalacji regionalnych funkcję instalacji zastępczych może pełnić wskazane w Regionie 4 składowisko odpadów w Starym Brześciu. Dopuszcza się przekazywanie odpadów (w przypadku awarii lub innych zdarzeń uniemożliwiających przyjmowanie odpadów) do instalacji regionalnych w pozostałych, sąsiednich regionach gospodarki odpadami, zgodnie z zasadą bliskości lub ekonomicznej efektywności.

Według danych z GUS na terenie powiatu wrocławskiego zebrano w 2014 roku 7 993,51 ton zmieszanych odpadów komunalnych, natomiast w 2011 roku zebrano 9 170,13 Mg odpadów zmieszanych.

W gminach powiatu wrocławskiego funkcjonują Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

W powiecie wrocławskim w roku 2014 podmioty gospodarcze wytworzyły 114 246,56 Mg odpadów ogółem, natomiast w roku 2015 360 511,39 Mg odpadów. W roku 2015 zaobserwowano więc spadek o 246 264,82 Mg wytworzonych przez podmioty gospodarcze odpadów. Są to zarówno odpady przemysłowe jak i komunalne, wytworzone przez te podmioty.

Zgodnie z danymi zamieszczonymi w Bazie Azbestowej (www.bazaazbestowa.gov.pl) w 2016 r. w powiecie wrocławskim było 27 077 899 kg, z czego 26 224 891 kg należy do osób fizycznych, a 853 008 kg. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032 zakłada usunięcie azbestu oraz wyrobów zawierających azbest do 2032 roku, dlatego planowane jest kontynuowanie utylizacji tego odpadu w powiatu wrocławskiego.

5.2.8 Walory środowiska przyrodniczego powiatu i formy ochrony przyrody

5.2.8.1 Parki Narodowe

Nie występują.

5.2.8.2 Rezerваты przyrody

Na terenie powiatu występuje siedem rezerwatów przyrody:

- Dębice położony w gminie Włocławek,
- Wójtowski Grąd położony w gminie Włocławek,
- Gościąg położony w gminie Włocławek,
- Jazy położony w gminie Włocławek,
- Jezioro Rakutowskie położony w gminie Kowal,
- Olszyny Rakutowskie położony w gminie Baruchowo,
- Grodno położony w gminie Baruchowo.

Legenda

Rezerwaty
 Granice gmin

Rycina 2. Rezerwaty przyrody położone na obszarze powiatu włocławskiego

źródło: Opracowanie własne

Debice

Jest to leśny rezerwat przyrody o powierzchni 41,92 ha na terenie Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego, na terenie gminy Włocławek, utworzony w 1998 r. chroniący dobrze zachowane fitocenozy leśne zarostowe i łąkowe.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy ustanowił w 2013 roku zarządzeniem nr3/2013 zadania ochronne dla rezerwatu na okres 5 lat które objęły:

- stopniowe, częściowe usuwanie z rezerwatu sosny zwyczajnej *Pinus Sylvestris*
- regulowanie zagęszczenia w odnowieniach sosnowo-dębowych i olszowo-dębowych
- zagrodzenie drogi w celu uniemożliwienia wjeżdżania quadów

Wójtowski Grąd

Jest to leśny rezerwat przyrody o powierzchni 3,52 ha na terenie Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego w gminie Włocławek. Utworzony w 1987 r., chroniący grądy i bory mieszane na wydmowym zboczu rynny jeziornej.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy ustanowił w 2013 roku zarządzeniem nr 4/2013 zadania ochronne na okres 5 lat dla rezerwatu które objęły:

- stopniowe, częściowe usunięcie z rezerwatu sosny zwyczajnej *Pinus Sylvestris*,
- regulowanie składu gatunkowego i zagęszczenia sosny pospolitej *Pinus Sylvestris* oraz brzozy brodawkowatej *Betula Pendula*,
- wzbogacanie składu gatunkowego drzew.

Gościąż

Jest to jedyny rezerwat przyrody nieożywionej (geomorfologiczny) w województwie kujawsko-pomorskim. Położony na terasie pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej, w powiecie włocławskim, w gminie Włocławek. Rezerwat zajmuje obszar 174 ha, głównie jezioro Gościąż. Został powołany w 2001 roku. Głównym celem ochrony jest zachowanie unikatowych w skali kraju serii laminowanych osadów dennych. Osady tworzy głównie gytia siarczanowo-węglanowa z mikrolaminami. Brzeg jeziora porasta bór chrobotkowy i grąd subkontynentalny. Florę reprezentują: turzyca błotna, turzyca dzióbkowata, spirodela wielokorzeniowa, tojeść pospolita.

Jazy

Jest to faunistyczny rezerwat przyrody w gminie Włocławek, w powiecie włocławskim, w województwie kujawsko-pomorskim. Według aktu powołującego, rezerwat utworzono w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych miejsc lęgowych czapli siwej. Zajmuje powierzchnię 2,62 ha.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy ustanowił w 2013 roku zarządzeniem nr5/2013 jedno zadanie ochronne dla rezerwatu które polega na usunięciu gatunku obcego jakim jest czeremcha amerykańska *Padus serotina*.

Olszyny Rakutowskie

Jest to florystyczny rezerwat przyrody w gminie Kowal. Obejmuje jezioro i przybrzeżne łąki o powierzchni 414,07 ha. Według aktu powołującego, celem ochrony jest zachowanie największego

na Pojezierzu Gostynińskim jeziora oraz terenów przyległych z charakterystycznymi zbiorowiskami roślinnymi oraz miejscami bytowania wielu rzadkich gatunków ptaków.

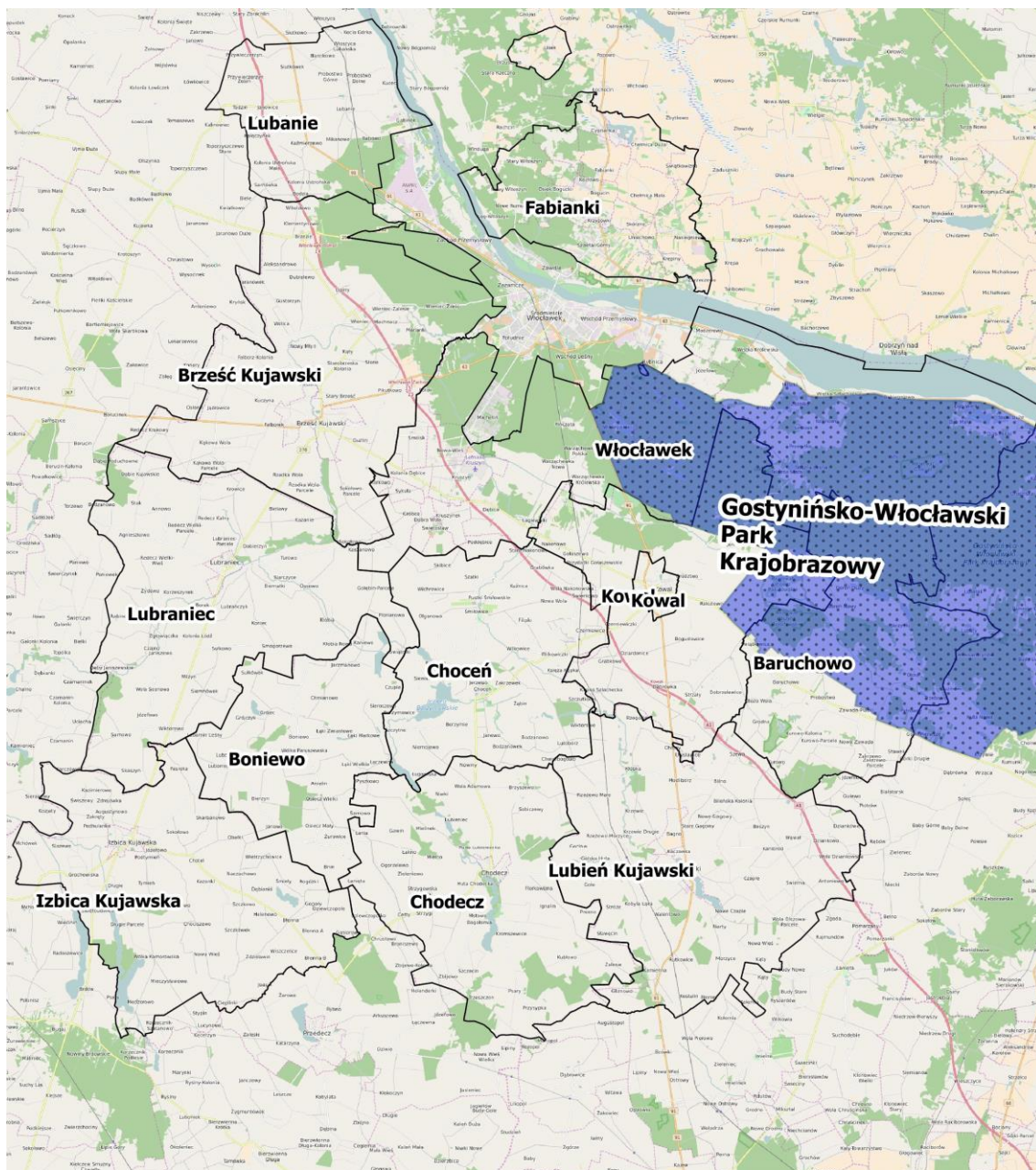
Rezerwat ma ustanowiony zarządzeniem nr 0210/19/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 29 sierpnia 2012 r. Plan Ochrony W planie tym jak zadanie z zakresu ochrony czynnej wskazano usuwanie inwazyjnych gatunków, takich jak klon jesionolistny *Acer negundo* w części rezerwatu. Rezerwat położony jest w granicach obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Błota Kłócieńskie PLH040031 oraz w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Błota Rakutowskie PLB040001 wobec czego na jego terenie prowadzone są także działania ochronne obszarów Natura 2000. Obejmują one monitoring stanu zachowania łągowych lasów dębowlązowo-jesionowych Ficario-Ulmetum (91F0-1), łągów olszowo-jesionowych Fraxino-Alnetum (91E0-3 oraz monitoring stanu populacji gatunków ptaków łągowych bytujących w rezerwacie, stanowiących cel ochrony obszaru Natura 2000.

Grodno

Jest to leśny rezerwat przyrody w gminie Baruchowo, w powiecie włocławskim, w województwie kujawsko-pomorskim. Obejmuje las, bagna i wody o powierzchni 132,88 ha. Według aktu powołującego, celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych jeziora Grodno o szmaragdowej wodzie wraz z otaczającymi go naturalnymi zbiorowiskami leśnymi.

5.2.8.3 Parki Krajobrazowe

Na obszarze powiatu włocławskiego znajduje się Gostyńsko - Włocławski Park Krajobrazowy obejmuje on części gmin Włocławek, Kowal oraz Baruchowo.

Legenda

Parki Krajobrazowe

Granice gmin

Rycina 3. Położenie Parków Krajobrazowych na obszarze powiatu włocławskiego

źródło: Opracowanie własne

W Parku występuje bogactwo form morfologicznych, w tym rynny subglacialne, ozy, poziomy terasowe Wisły. Z okresu postglacialnego pochodzi jeden z największych w Polsce kompleks wydm śródlądowych. Na terenie GWPK znajduje się ponad 40 jezior, wśród których jest unikatowe w skali światowej jezioro Gościąg, z charakterystycznym uwarstwieniem osadów dennych (13 tysięcy par lamin osadów, rejestrujących 13 tysięcy lat historii zbiornika). Jezioro Rakutowskie wraz z otaczającymi podmokłościami wpisano do rejestru międzynarodowych obszarów cennych dla

ptaków, szczególnie wodno-błotnych ("Błota Rakutowskie"). Na terenie Gostynińsko - Włocławskiego Parku Krajobrazowego sieć osadniczą tworzy 46 jednostek osadniczych – miejscowości wiejskich, które zamieszkuje łącznie około 7243 osób. Jednostki osadnicze w randze miast czy ośrodków gminno – miejskich zlokalizowane są poza granicami Gostynińsko – Włocławskiego Parku Krajobrazowego lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie np. Nowy Duninów, Łąck, Gostynin, Baruchowo, Kowal, Włocławek.

W Parku można wyróżnić trzy podstawowe typy krajobrazu: krajobraz tarasów Wisły, (rozległych i płaskich, piaszczystych powierzchni akumulacji rzecznej, opadających w kierunku rzeki), krajobraz tarasów zwydmionych z licznymi wałami, zespołami lub pojedynczo występującymi wzniesieniami i pagórkami wydmowymi oraz płytkimi nieckami deflacyjnymi oraz krajobraz równin akumulacji bagiennej - płaskich, podmokłych, często zabagnionych terenów, powstałych w miejscach dawnych den dolinnych lub w zanikłych już zbiornikach wodnych oraz tam, gdzie zwierciadło wód podziemnych występuje płytko pod powierzchnią terenu.

Ponad 60% powierzchni GWPK zajmują lasy, wśród których dominują bory sosnowe i bory mieszane. Szacuje się, że w granicach Parku występuje około 800 gatunków roślin naczyniowych, spośród których około 180 to gatunki rzadkie w skali regionu, a około 50 objętych jest ochroną prawną (m.in. widłak goździsty, lilia złotogłów, sasanka łąkowa, naparstnica zwyczajna, storczyk szerokolistny). Wśród fauny GWPK najcenniejszą grupę stanowią ptaki, a zwłaszcza gatunki wodno-błotne. Występują tu m.in. umieszczone w "Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt": bocian czarny, bąk, kulik wielki, żuraw, batalion, błotniak łąkowy i zbożowy, krwawodziób i derkacz. Na terenie GWPK funkcjonuje Ośrodek Rehabilitacji i Hodowli Ptaków, w którym prowadzi się leczenie i rehabilitację ptaków, głównie drapieżnych. Dzięki pracy Ośrodka przyrodzie przywrócono około 2000 osobników, wśród których były m.in. gadożery, orły bieliki, rybołowy, kilka gatunków sów, błotniaki, myszołowy. W 1991 roku w GWPK przeprowadzono pierwszą w Europie Środkowo-Wschodniej reintrodukcję sokoła wędrownego, kontynuowaną do dzisiaj. W 1999 roku zaobserwowano, że pary sokołów wyprowadziły młode ptaki z gniazd w Toruniu (komin "Elany") i we Włocławku (komin Zakładów Azotowych "Anwil"). W 1981 roku rozpoczęto też udaną reintrodukcję bobra europejskiego. Na terenie Parku obserwuje się ostatnio rysia - reintrodukowany w Kampinoskim Parku Narodowym, wykorzystując korytarz ekologiczny doliny Wisły, dotarł do rejonu GWPK.

W Gostynińsko-Włocławkim Parku Krajobrazowym obowiązują zakazy wprowadzone rozporządzeniem nr 37/2004 Wojewody kujawsko-pomorskiego z dnia 3 grudnia 2004 r. w sprawie Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego. Są to zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2016 r., poz. 672 z późn. zm.);
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarłisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;

- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświszkowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnoblotnych;
- 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 10) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 11) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 12) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 13) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

5.2.8.4 Obszary Chronionego Krajobrazu

Na terenie powiatu włocławskiego występują dwa obszary chronionego krajobrazu:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie – w całości położony na terenie gminy Izbica Kujawska,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej – obejmuje fragmenty gmin Fabianki i Lubanie,

Legenda

Obszary Chronionego Krajobrazu

Granice gmin

Rycina 4. Położenie Obszarów Chronionego Krajobrazu na obszarze powiatu włocławskiego

Źródło: opracowanie własne

Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie

Obszar ustanowiony w celu zachowania różnorodności biologicznej siedlisk Pojezierza Kujawskiego, ochrony jezior rynnowych Modzerowskiego i Długiego oraz bagien, ochrony kilku kompleksów leśnych olsów łągowych, grądów i dąbrów. Rzeźba powierzchni terenu charakteryzuje się dużym urozmaiceniem, tak w obrębie samego obszaru, jak również w terenach

okolicznych. Wiąże się to głównie z występowaniem młodoglacjalnych form takich jak pagórki morenowe i rynny. Dominantą przestrzenną terenu jest rynna Jeziora Modzerowskiego i Jeziora Długiego wcinająca się w otaczający teren na głębokość ponad 20 m. Głównym elementem hydrograficznym jest Jezioro Modzerowskie wraz z Jeziorem Długim. Stanowią one klasyczny przykład jezior rynnowych i tworzą wraz z położonym w sąsiedztwie Jeziorem Brdowskim (położonym na terenie województwa wielkopolskiego) obszar źródłowy rzeki Noteć. Uzupełnienie sieci wodnej stanowi bogaty system drobnych cieków oraz oczek wodnych. Lasy położone na terenie Obszaru zajmują stosunkowo niewielką powierzchnię - około 242 ha, co stanowi zaledwie 8% całkowitej jego powierzchni.

Zgodnie z uchwałą nr X/245/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie obowiązują następujące zakazy:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalnej gospodarce wodnej lub rybackiej;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej

Obszar został utworzony w celu ochrony krajobrazu i naturalnych warunków środowiska przyrodniczego, w tym ochrona unikalnych walorów mikroklimatycznych Uzdrowiska Ciechocinek i jego najbliższych okolic oraz ochrona piękna nadwiślańskiego krajobrazu, posiadającego cechy bardzo zbliżone do naturalnych. Jest to leśny rodzaj ekosystemu, w którym należy prowadzić racjonalną gospodarkę leśną, polegającą na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk Kotliny Płockiej, Kotliny Toruńskiej, Pojezierza Dobrzyńskiego, ochrona monokulturowych lasów sosnowych (mikroklimat Ciechocinek) oraz krajobrazu nadwiślańskiego, ochrona rzeki Wisły, Tażyny i Mieni wraz z pasem roślinności okalającej głównie lasów liściastych.

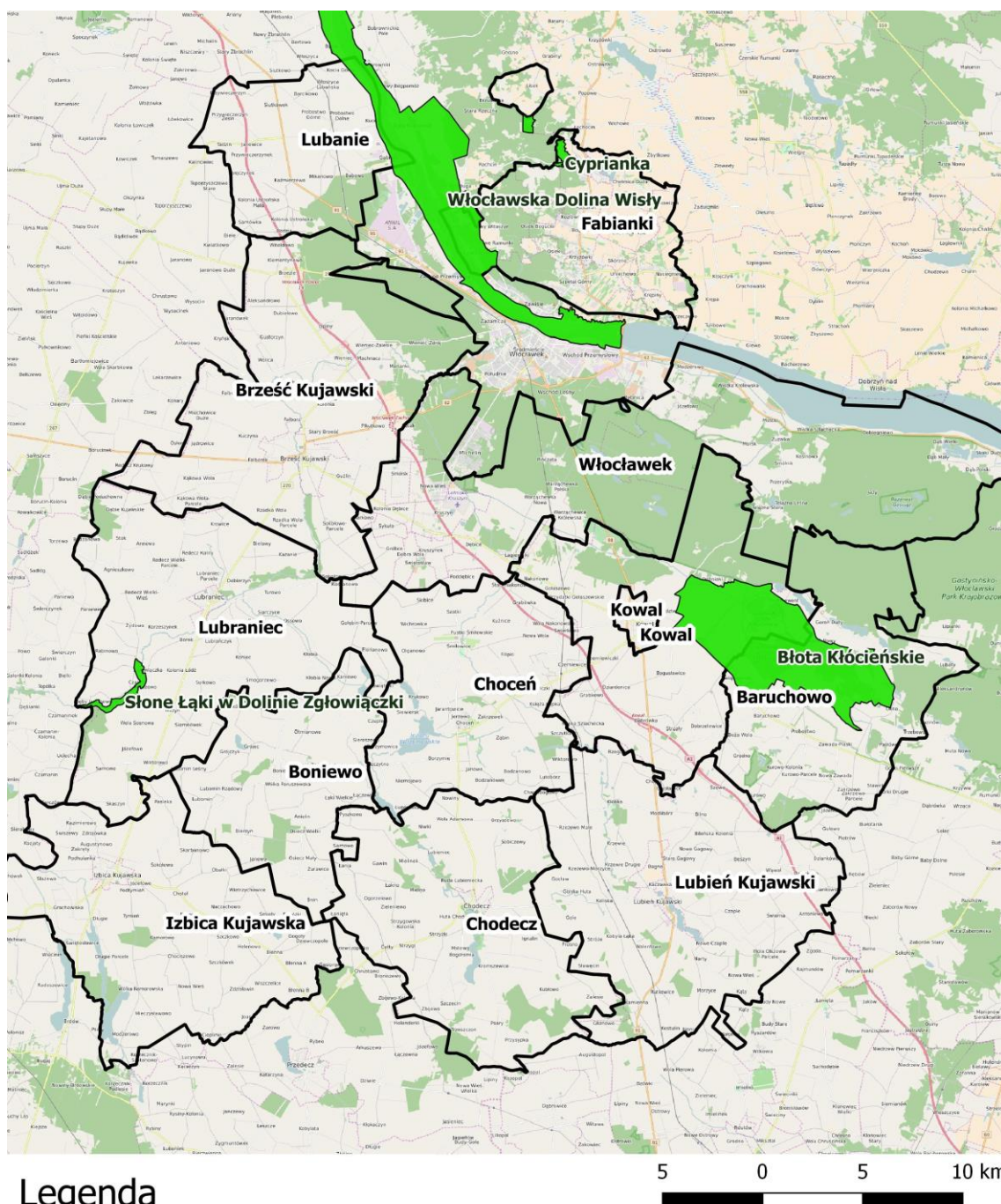
Zgodnie z uchwałą nr X/252/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej na obszarze obowiązują następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalnej gospodarki wodnej lub rybackiej;
- 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 7) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

5.2.8.5 Obszary Specjalnej Ochrony Siedlisk Natura 2000

Na terenie powiatu wrocławskiego występują cztery Obszary Specjalnej Ochrony Siedlisk Sieci Natura 2000:

- PLH 040039 Włocławska Dolina Wisły - obejmuje południowowschodnią część gminy Lubanie oraz północnwschodni gminy Fabianki,
- PLH040013 Cyrpianka – występuje w 3 kompleksach z czego dwa występują w powiecie wrocławski w gminie Fabianki,
- PLH040031 Błota Kłocieńskie – w całości występuje w powiecie wrocławskim w gminach Kowal oraz Baruchowo,
- PLH040037 Słone Łąki w Dolinie Zgłowiączki - obszar praktycznie w całości położony w gminie Lubraniec w powiecie wrocławskim, jedynie bardzo nie wielki fragment znajduje się w gminie Topólka w powiecie radziejowskim.

Legenda

Specjalne Obszary Ochrony Granice gmin

Rycina 5. Specjalne Obszary Specjalnej Ochrony Siedlisk Sieci Natura 2000 na terenie powiatu włocławskiego

Źródło: Opracowanie własne

PLH 040039 Włocławska Dolina Wisły

Obszar zlokalizowany w południowo-wschodniej części Kotliny Toruńskiej, a częściowo w Pradolinie Toruńsko - Eberswaldzkiej. Jest to ok. 30 km odcinek doliny Wisły (od 647,75 do 704 km biegu rzeki) między tamą we Włocławku a miejscowością Nieszawa. Teren obejmuje koryto rzeki oraz

terasę zalewową wraz z otaczającym obszarem, z lokalnie występującymi stromymi stokami doliny. Dla Włocławskiej Doliny Wisły, charakterystyczne są formacje geomorfologiczne typowe dla dużych, nie uregulowanych rzeki nizinnych, takich jak: piaszczyste wyspy w korycie rzeki, starorzecza o znacznej powierzchni, strome skarpy, krawędzie erozyjne i podcięcia. Uwagę zwracają także występujące progi tektoniczne oraz odcinków przelomowe. Rzeka tworzy długie zakola zajmujące ok. 1/3 powierzchni przy średnim stanie wód. Warunki siedliskowe i szata roślinna dna doliny tego odcinka Wisły kształtuje się przy bezpośrednim udziale wód rzecznych. W obrębie obszarów akumulacji, bezpośrednio sąsiadującym z korytem rzeki, ukształtowały się siedliska inicjalne, a pierwotna sukcesja roślinności związana jest z początkowymi stadiami rozwoju gleb. W obrębie starorzeczy zachodzi akumulacja biologiczna, prowadząc do naturalnych procesów łądowacenia. Różnorodność siedlisk w przekroju poprzecznym dna doliny kształtowana jest w oparciu o aktualny stan i dynamikę uwilgotnienia oraz wiąże się ze składem mechanicznym utworów powierzchniowych. Ukształtowane w dolinnym krajobrazie Wisły biotopy i zasiedlające je fitocenozy charakteryzują się znacznie większym zróżnicowaniem i skomplikowaniem struktury, niż te tworzące krajobraz płaskiego dna doliny. Zaawansowane w różnym stopniu procesy glebowe determinują różnorodność zbiorowisk roślinnych na zboczach, mających postać od inicjalnych, poprzez murawowe i zaroślowe, aż do zbiorowisk leśnych na dojrzałych glebach. Znaczne zróżnicowanie orograficzne, wpływające na zmienność warunków mikroklimatycznych, stwarza możliwość występowania siedlisk flory o charakterze kserotermicznym. Warunki siedliskowe i struktura szaty roślinnej Włocławskiej Doliny Wisły ukształtowane zostały przy wyraźnym wpływie człowieka od czasów prehistorycznych, z intensyfikacją przypadającą na okres średniowieczny, w wyniku czego dominuje krajobraz rolniczy, a z lasów pokrywających niegdyś dno i graniczące z doliną wysoczyzny pozostały jedynie rozproszone fragmenty.

Przedmiotami ochrony na obszarze są: Bóbr europejski, Wydra europejska, Kumak nizinny, Kiełb białopłetwy, Boleń, Różanka, Kózka. Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*).

PLH040013 Cyprianka

Obszar obejmuje zespół torfianek (wyrębisk potorfowych) i naturalnych dystroficznych zbiorników wodnych położonych na północny zachód od wsi Cyprianka. W jego skład wchodzi dwa typy zbiorników wodnych. Pierwszy z nich to dystroficzny zbiornik o długości około 150 m, szerokości około 100 m i głębokości 1 m, usytuowany w bezpośrednim sąsiedztwie drogi Cyprianka - Rachcin oraz zespół znacznie większych, dystroficznych jeziorzek stanowiących północno-zachodnią część obszaru, położonych w pobliżu wsi Bednarka. Drugi typ stanowi rozległy kompleks dołów potorfowych położonych na mierzącym około 1,5 km długości torfowisku niskim, leżącym pomiędzy wsiami Cyprianka i Zapusty. Powstały one w efekcie maszynowej eksploatacji pokładów torfu. Roślinność wodna pierwszego typu zbiorników składa się przede wszystkim z gatunków klasy *Potamogeta* i (moczarka kanadyjska *Elodea canadensis*, rdestnica pływająca *Potamogeton natans*, rogatek

szywny *Ceratophyllum demersum* i osoka aloesowata *Stratiotes aloides*) oraz z klasy Phragmitetea (trzcina pospolita *Phragmites communis*, pałka szerokolistna *Typha latifolia*, skrzyp błotny *Equisetum limosum*). Bezpośrednie otoczenie zbiorników stanowią zbiorowiska łozowe *Salicetum pentandro-cinereae* przechodzące w bagienny bór sosnowy *Vaccinio uliginosi-Pinetum*. Roślinność kompleksu dolów potorfowych zdominowana jest przez zbiorowiska roślinne z klasy Potametea, wśród których zdecydowanie przeważają zespoły moczarki kanadyjskiej *Elodeetum canadensis* oraz rdestnicy pływającej *Potametum natantis* graniczące od strony lądu z płacami zespołów grążela żółtego i grzybieni białych *Nuphareto-Nymphaeetum albae* oraz pałki szerokolistnej *Typhetum latifoliae*. W najpłytszych partiach zbiorników obficie występuje skrzyp bagienny. Roślinność lądową w zdecydowanej większości stanowią zarośla wierzbowe *Salicetum pentandro-cinereae*.

Zbiorniki wodne położone na opisywanym obszarze stanowią jedyne znane obecnie siedlisko ryby - strzebli błotnej na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Jest to największa znana obecnie populacja tego gatunku w Polsce. Znaczna powierzchnia tutejszych torfianek i dystroficznych jeziorzek stanowi gwarancję przetrwania lokalnej populacji strzebli błotnej przez wiele lat. Populacji strzebli błotnej towarzyszy również liczna populacja skarlłowaciatego karasia *Carassius carassius m. humilis*.

PLH040031 Błota Kłocięskie

Obszar zajmuje 3 899,3 ha w całości znajduje się w powiecie włocławskim w gminach Kowal i Baruchowo, obejmuje tzw. Nieckę Kłocięską, leżącą w mezoregionie Kotliny Płockiej, ograniczoną od północy przez pola wydymowe, a od południa przez wysoczyznę morenową. Niecka w większości wypełniona jest osadami organicznymi. Teren jest płaski i okresowo podmokły, znaczna jego część została w przeszłości zmeliorowana i jest użytkowana rolniczo. Jest to obszar dawnych torfowisk niskich, zalegających na kredzie jeziornej, odwadniany przez rzekę Kłótnię (Rakutówkę). W centrum obszaru znajduje się unikatowe jezioro Rakutowskie, pochodzenia wytopiskowego. Jest ono płytkim jeziorem ramienicowym, o zmiennej powierzchni (obecnie ok. 170-300 ha), o płaskich brzegach porośniętych głównie pasem szuwaru trzcinowego. Jezioro posiada bogatą roślinność wodną, znaczne powierzchnie dna zajęte są przez łąki ramienicowe. W ciągu roku zmiany powierzchni lustra wody sięgają rzędu 60-70 ha, przy stosunkowo nieznacznym wahaniach pionowych. Wynurzane latem dno, porasta kalcyfilna roślinność namuliskowa i szuwarowa, m.in. szuwar kłociowy. Wokół Jeziora Rakutowskiego rozciąga się rozległy kompleks ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk, w tym znaczne powierzchnie łąk trzęślicowych z wieloma charakterystycznymi gatunkami: *Dianthus superbus*, *Gentiana pneumonanthe*, *Gentianella amarella*, *Cnidium dubium*, *Lathyrus palustris*, *Orchis militaris*, *Viola stagnina*. Jezioro z przylegającymi szuwarami jest objęte granicami rezerwatu "Jezioro Rakutowskie" (pow. 414,07 ha), utworzonego dla awifauny. Obszar w znacznej części porośnięty jest przez wilgotne kompleksy leśne, zajęte przez olsy, łągi jesionowo-olszowe i łągi wiązowo-jesionowe. Pod wpływem sukcesywnego obniżania się poziomu wód gruntowych zwiększa się areal łągi wiązowo-jesionowej, a nawet tworzą się wilgotne postacie grądu. Fitocenozy wilgotnych lasów są ostoją rzadkich w centralnej Polsce składników flory, np. *Daphne mezereum*, *Huperzia selago*,

Isopyrum thalictroides, *Poa remota*. Na południe od Jeziora Rakutowskiego rozciąga się kompleks leśny, gdzie utworzony został rezerwat "Olszyny Rakutowskie" (pow. 174,62 ha).

Przedmiotami ochrony na obszarze są Bóbr europejski, Wydra europejska, Kumak nizinny, Czerwończyk nieparek, Sierpowiec błyszczący. Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea*, Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea*, Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*, Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), Ziółorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziółorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), Torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci*, *Caricetum buxbaumii*, *Schoenetum nigricantis*), Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*), Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

PLH040037 Słone Łąki w Dolinie Zgłowiączki

Obszar zajmuje 151,9 ha z czego zdecydowana większość znajduje się na terenie gminy Lubraniec. Słone łąki leżą na dnie doliny rzeki Zgłowiączki, na kilku odcinkach w rejonie wsi: Czamaninek, Janiszewskie Dęby, Chrustowo, Janiszewek, Janiszewo i Zgłowiączka. Rzeka Zgłowiączka jest na Kujawach największym lewobrzeżnym dopływem Wisły. Do Wisły wpada we Włocławku, osiągając 79 km długości. Dolina rzeki jest w wielu miejscach zatorfiona, wypełniona torfami niskimi. Miejscami jednak podłoże jest mineralne. Łąki położone w dolinie w okresie wiosennym i letnim są okresowo zalewane. Zasolenie gleb na tym obszarze nie pochodzi z wód rzeki, tylko związane jest z wysiękami słonych wód, towarzyszących cechsztyńskim pokładom soli kamiennej. Pokłady te w obrębie antyklinorium środkowopolskiego są wyniesione blisko powierzchni ziemi. Obecnie źródłem zasolenia są również solanki sączące się z odwiertów, wykonanych w przeszłości przez człowieka. Wody gruntowe zalegają tutaj na niewielkiej głębokości (0,5-1,0 m) i charakteryzują się dość wysokim stopniem mineralizacji - maksymalnie 7,8 g dm⁻³.

Słone łąki są wykształcone w różnym stopniu pod względem stanu zachowania. Jest to siedlisko przyrodnicze półnaturalne, gdzie do jego utrzymania niezbędne jest ekstensywne użytkowanie łąkarsko-pasterskie. Zaniechanie takiej formy presji prowadzi do zarastania słonej łąki przez ekspansywne gatunki szuwarowe lub ziółoroślowe, m.in. przez trzcinę pospolitą. Duże połacie słonych łąk w rejonie Janiszewa, obserwowane i dokumentowane w latach 90-tych, są obecnie zarośnięte trzciną. Poza roślinnością halofilną na dnie doliny spotyka się inne wartościowe przyrodniczo ekosystemy. Są to łąki trzęślicowe, świeże łąki rajgrasowe, łąki turzycowe z licznym udziałem groszka błotnego, fragmenty muraw kserotermicznych, naturalne i sztuczne oczka wodne oraz w różnym stopniu wykształcone łęgi jesionowo-olszowe. W lokalnych zagłębieniach, w koleinach dróg prowadzących na łąki, występują niewielkie płyty muraw z mannicy odstającą i muchotrzewem solniskowym. Większe powierzchnie w obniżeniach zajmuje halofilny szuwar z sitowcem nadmorskim. W partiach położonych nieco wyżej wykształciły się płyty subhalofilnych łąk z kostrzewą trzcinową

i pięciornikiem gęsim. Razem podtypy te tworzą w gradiencie zasolenia i wilgotności unikalną mozaikę, o zróżnicowanej strukturze i składzie gatunkowym. Występowanie słonych łąk zwiększa różnorodność i heterogeniczność rolniczego krajobrazu Kujaw. W ich obrębie występuje grupa rzadkich halofilnych gatunków roślin, jak: łoboda oszczepowata, odm. solna, Salina mlecznik nadmorski, mannica odstająca, muchotrzew solniskowy, świbka morska, koniczyna rozdęta Trifolium, komonica wąskolistna i inne. Pomiedzy roślinnością słonolubną i innymi komponentami ekosystemu (owady, grzyby) tworzą się specyficzne powiązania troficzne i rozwojowe. Na pozostałych łąkach spotyka się również rzadkie składniki flory regionu i kraju - m.in. Goździk pyszny, pełnik europejski, groszek błotny. Wartość użytkowa siedliska przyrodniczego Śródlądowych słonych łąk, pastwisk i szuwarów jest relatywnie mniejsza. Użytkowane jest ono jako łąka kośna lub pastwisko.

Ważne dla wspólnoty typy siedlisk przyrodniczych występujące na obszarze to (z Zał. I Dyr. Siedliskowej), w tym siedliska priorytetowe(*):

- śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwały (Glauco-Puccinietalia część - zbiorowiska śródlądowe)*,
- starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion,
- murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea i ciepłolubne murawy z Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis) *,
- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion),
- ziołorośla górskie (Adenostylin alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium),
- niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris),
- górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnion glutinoso-incanae, olsy źródliskowe)*.

5.2.8.6 Specjalne Obszary Ochrony Ptaków Sieci Natura 2000

Na terenie powiatu włocławskiego występują trzy Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków Sieci Natura 2000:

- PLB040003 Dolina Dolnej Wisły – obejmuje południowowschodnią część gminy Lubanie oraz północnowschodni gminy Fabianki,
- PLB040001 Błota Rakutowskie - teren obszaru w całości występuje na terenie powiatu w gminach Kowal oraz Baruchowo,
- PLB040005 Żwirownia Skoki - znajduje się całości w zachodniej części gminy Włocławek.

Rycina 6. Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków Sieci Natura2000

Źródło: Opracowanie własne

PLB030003 Dolina Dolnej Wisły

Obszar rozciągnięty jest wzdłuż ponad 260 kilometrowego odcinka rzeki Wisły. Na niektórych jej odcinkach obecne są liczne mielizny i wyspy, odstawiane szczególnie podczas niskiego stanu wody. W wielu miejscach na obszarze międzywala znajdują się rozległe podmokłe łąki. Na terasie zalewowej obecne są starorzecza i pozostałości lasów łęgowych. W miejscowości Piekło znajduje się śluza

odcinająca Nogat od Wisły. Za śluzami w kierunku północnym zaczyna się żuławski odcinek Wisły. W obszarze prowadzona jest różnorodna gospodarka wodna i rolna. Ostoja jest ważnym miejscem dla ptaków wodno-błotnych podczas migracji i zimowania, ale także podczas lęgów.

Obszar Dolina Dolnej Wisły jest krajową ostoją ptaków o randze międzynarodowej PL028 (Wilk i inni 2010). Gniazduje w niej 28 gatunków ptaków z listy zał. I Dyrektywy Ptasiej; 9 gatunków znajduje się w polskiej czerwonej księdze.

W okresie lęgowym obszar ważny dla następujących gatunków ptaków wymienionych w zał. I Dyrektywy Ptasiej: błotniaka stawowego, bielika, rybitwy rzecznej, rybitwy białoczelnej, zimorodka i jarzębatki (>1% populacji krajowej, kryterium C6) oraz dla 5 gatunków spoza zał. I Dyrektywy Ptasiej (powyżej 1% populacji krajowej) – ohara, nurogęsia (5-7% populacji krajowej), sieweczki rzecznej (ponad 2,5%), brodzca piskliwego, mewy srebrzystej (ponad 2%) i brzegówki (ponad 3% populacji krajowej). W stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje łabędź niemy (0,54%), mewa pospolita (0,8% populacji krajowej), trzciniak (0,8% populacji krajowej) i remiz (0,96% populacji krajowej). Liczebność 20 gatunków ptaków spełnia warunki przyznania rangi „przedmiotów ochrony” (co najmniej 0,51% populacji krajowej lub z innych względów); są to: łabędź niemy, ohar, nurogęś, bielik, błotniak stawowy, derkacz, żuraw, sieweczka rzeczna, brodziec piskliwy, mewa pospolita, mewa srebrzysta, rybitwa rzeczna, rybitwa białoczelna, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, zimorodek, dzięcioł zielony, brzegówka, trzciniak, jarzębatka, remiz i dziwonina.

Podczas inwentaryzacji ptaków niełgowych w latach 2011–2012 stwierdzono 59 gatunków ptaków wodnych i wodno-błotnych, w tym 16 gatunków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Liczebność co najmniej 4 gatunków przekraczała próg 1% populacji wędrówkowej: gągoł – liczebność w okresie migracji 13 993 os. to 1,2 % populacji migrującej (kryterium C3), krzyżówka – liczebność w okresie migracji 31 251 os. to 1,56 % populacji migrującej (kryterium C3), żuraw - liczebność w okresie migracji 3650 os. to 2,4 % populacji migrującej, gęś zbożowa - 8258 os. co stanowi ok. 1,4% populacji migrującej. Ponadto w okresie wiosennym, jesiennym i zimowym koncentracje ptaków przekraczały 20 000 os., co pozwala zakwalifikować obszar do kryterium C4. Ocena wielkości migracji ptaków w okolicach Świecia wykazuje, że obszar spełnia także ważną funkcję jako korytarz migracyjny (ponad 3 600 żurawi – kryterium C5). W latach wcześniejszych wykazywano także wysokie liczebności siewek złotych (6000 8000, C2), kulików wielkich (750-1100, C1) (Mokwa i in. 2010).

PLB040001 Błota Rakutowskie

Obszar w całości położony w powiecie włocławskim zajmuje 4437.93 ha w gminie Kowal oraz Baruchowo. Obszar obejmuje Jez. Rakutowskie wraz z przybrzeżnym pasem zalewowych łąk turzycowych oraz przylegający do nich wilgotny kompleks leśny, zajęty przez olsy i łągi olszowo-jesionowe. Obszar zajmuje centralną część zatorfionej niecki Błot Rakutowskich i Błot Kłocieńskich, odwadnianych przez rzekę Kłótnię. Samo jezioro jest dość płytkim zbiornikiem o pow. ok. 300 ha, o płaskich brzegach porośniętych szerokim na 100-150 m pasem szuwaru pałkowego, trzcinowego i oczeretowego. Niewielka głębokość jeziora i jego płaskie brzegi sprawiają, że w ciągu roku zmiany powierzchni lustra wody sięgają rzędu 60-70 ha, przy stosunkowo nieznacznych wahaniami pionowych. Jezioro posiada bogatą roślinność wodną, tak zanurzoną jak i pływającą, a znaczne

powierzchnie dna zajęte są przez łąki ramienicowe. Wokół jeziora występują okresowo zalewane łąki turzycowe.

Obszar jest ostoją ptasią o randze europejskiej E 42. Występują tu co najmniej 24 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: podróżniczek (PCK), gęgawa, śmieszka, sieweczka obrożna (PCK); stosunkowo licznie (C7) występuje błotniak łąkowy, rybitwa czarna i dzięcioł średni. W okresie wędrowek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrowskiego (C3) głowienki i gęgawy; ptaki wodno-błotne występują w koncentracjach powyżej 20000 osobników (C4); stosunkowo duże koncentracje (C7) osiąga cyraneczka, czernica, płaskonos, łyska, krwawodziób, czajka i rybitwa czarna.

PLB040005 Żwirownia Skoki

Obszar zajmuje 166.32 ha gminy Włocławek przy południowym brzegu Zbiornika Włocławskiego, od którego oddalony jest o ok. 0,3 km. Teren został ukształtowany w wyniku wydobywania żwiru, a zasadniczą część obszaru stanowią wypełnione wodą doły wyrobiskowe. Z powodu znacznej głębokości zbiorników, roślinność szuwarowa jest słabo wykształcona i porasta wąskim pasem brzeg zbiorników. Na zbiornikach znajdują się liczne wyspy (porośnięte roślinnością zielną, krzewistą lub drzewami liściastymi). Na dwóch największych, niezadrzewionych wyspach znajdują się kolonie lęgowe śmieszki, rybitwy rzecznej, mewy siwej i czarnogłowej. W zachodniej części ostoi znajduje się nadal czynna kopalnia kruszywa. Zbiornik wschodni oraz częściowo zachodni w okresie letnim wykorzystywany jest w celach rekreacyjnych przez okolicznych mieszkańców oraz turystów. Na zbiornikach uprawiane jest wędkarstwo.

W okresie lęgowym ostoja ważna dla gatunków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej: mewy czarnogłowej i rybitwy rzecznej (>1% populacji krajowej, kryterium C6) oraz śmieszki nie wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej (>1% populacji krajowej). Ponadto obszar jest ważnym miejscem lęgowym mewy siwej.

5.2.8.7 Pomniki Przyrody

Pomniki przyrody to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie. Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu.

Według rejestru pomników przyrody przygotowanego przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Bydgoszczy na terenie powiatu włocławskiego znajduje się 63 pomników przyrody. Tabela poniżej przedstawia wykaz wszystkich obiektów oraz ich lokalizację.

Tabela 60. Wykaz pomników przyrody na terenie powiatu włocławskiego

Lp.	Rodzaj pomnika	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Gmina	Opis lokalizacji	Nazwa aktu
1.	Drzewo	Klon zwyczajny	<i>Acer platanoides</i>	Baruchowo	Park podworski w Baruchowie	Orzeczenie nr 4 Wojewody Włocławskiego z dnia 10.08.1981 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody.
2.	Grupa drzew	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Baruchowo	Park podworski w Baruchowie	Orzeczenie nr 4 Wojewody Włocławskiego z dnia 10.08.1981 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody.
3.	drzewo	Sosna	<i>Pinus</i>	Baruchowo	przy drodze leśnej będącej szlakiem żółtym, za osadą Leśnictwa Czarne	Orzeczenie nr 1 Wojewody Włocławskiego z dnia 6.01.1981 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
4.	Grupa drzew	Jałowiec pospolity	<i>Juniperus communis</i>	Baruchowo	na gruntach wsi Goreń Duży, przy drodze przebiegającej po północnej stronie Jez. Goreńskiego	Orzeczenie nr 1 Wojewody Włocławskiego z dnia 6.01.1981 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
5.	Grupa drzew	dąb szypułkowy	<i>Quercus petraea</i>	Baruchowo	brak	brak
6.	Grupa drzew	dąb szypułkowy	<i>Quercus petraea</i>	Baruchowo	brak	brak
7.	Grupa drzew	kasztanowiec zwyczajny	<i>Aesculus hippocastanum</i>	Baruchowo	brak	brak
8.	Drzewo	Sosna zwyczajna	<i>Pinus sylvestris</i>	Baruchowo	brak danych	Uchwała Nr X/51/99 Rady Gminy Baruchowo z dnia 26 czerwca 1999 roku w sprawie uznania za pomniki przyrody
9.	Grupa drzew	Jałowiec pospolity	<i>Juniperus communis</i>	Baruchowo	w pobliżu "Zielonej Szkoły", na gruncie prywatnym Pana Józefa Brylińskiego	Zarządzenie nr 59/88 Wojewody Włocławskiego z dnia 20.12.1988 w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody
10.	Grupa drzew	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Baruchowo	Leśnictwo Kurowo, oddział 210 a	Zarządzenie nr 59/88 Wojewody Włocławskiego z dnia 20.12.1988 w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody
11.	Drzewo	Jałowiec pospolity	<i>Juniperus communis</i>	Baruchowo	w pobliżu "Zielonej Szkoły", na gruncie prywatnym Pana Józefa Brylińskiego	Zarządzenie nr 59/88 Wojewody Włocławskiego z dnia 20.12.1988 w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody
12.	Drzewo	Lipa	<i>Tilia</i>	brak informacji	Nadleśnictwo: Boniewo, Leśnictwo: Osiecz Wielki, oddz. 186	Komunikat w sprawie uznania za pomniki przyrody
13.	Drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Brześć Kujawski	Miejscowość Wieniec-Zalesie, strefa Uzdrawiska Wieniec-Zdrój	Uchwała Nr XVII/115/04 Rady Miejskiej Brześcia Kujawskiego z dnia 29 czerwca 2004 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody
14.	Drzewo	Topola biała	<i>Populus alba</i>	Choceń	Śmiałowice	Uchwała Nr XLIII/252/10 Rady Gminy Choceń z dnia 22 września 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
15.	Drzewo	Topola biała	<i>Populus alba</i>	Choceń	Śmiałowice	Uchwała Nr XLIII/252/10 Rady Gminy Choceń z dnia 22 września 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
16.	Drzewo	Jesion wyniosły	<i>Fraxinus excelsior</i>	Choceń	Śmiałowice	Uchwała Nr XLIII/252/10 Rady Gminy Choceń z dnia 22 września 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
17.	Drzewo	Klon pospolity	<i>Acer platanoides</i>	Choceń	Śmiałowice	Uchwała Nr XLIII/252/10 Rady Gminy Choceń z dnia 22 września 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
18.	Drzewo	Lipa drobnolistna	<i>Tilia cordata</i>	Choceń	Śmiałowice	Uchwała Nr XLIII/252/10 Rady Gminy Choceń z dnia 22 września 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody

Lp.	Rodzaj pomnika	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Gmina	Opis lokalizacji	Nazwa aktu
19.	Drzewo	Jesion wyniosły	<i>Fraxinus excelsior</i>	Choceń	Śmiałowice	Uchwała Nr XLIII/252/10 Rady Gminy Choceń z dnia 22 września 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
20.	Drzewo	Klon pospolity	<i>Acer platanoides</i>	Choceń	Śmiałowice	Uchwała Nr XLIII/252/10 Rady Gminy Choceń z dnia 22 września 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
21.	Aleja	Grab	<i>Carpinus</i>	Choceń	Śmiałowice	Uchwała Nr XLIII/252/10 Rady Gminy Choceń z dnia 22 września 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
22.	Drzewo	Topola szara	<i>Populus canescens</i>	Choceń	Śmiałowice	Uchwała Nr XLIII/252/10 Rady Gminy Choceń z dnia 22 września 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
23.	Drzewo	Topola biała	<i>Populus alba</i>	Choceń	na skarpie przy parku resztówki majątek Szczytno	Komunikat Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody o wydanych orzeczeniach uznających niektóre twory przyrody za pomniki przyrody
24.	Drzewo	Dąb	<i>Quercus</i>	Choceń	brak	Komunikat w sprawie uznania za pomniki przyrody
25.	Drzewo	Jesion wyniosły	<i>Fraxinus excelsior</i>	Choceń	Śmiałowice	Uchwała Nr XLIII/252/10 Rady Gminy Choceń z dnia 22 września 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
26.	Drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Chodecz	Park w Zbijewie	Komunikat Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody o wydanych orzeczeniach uznających niektóre twory przyrody za pomniki przyrody
27.	Drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Chodecz	Park w Zbijewie	Uchwała Nr XXI/111/2012 Rady Miejskiej w Chodczu z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
28.	Drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Chodecz	Park w Zbijewie	Uchwała Nr XXI/111/2012 Rady Miejskiej w Chodczu z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
29.	Drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Chodecz	Park w Zbijewie	Uchwała Nr XXI/111/2012 Rady Miejskiej w Chodczu z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
30.	Drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Chodecz	Park w Zbijewie	Uchwała Nr XLVIII/234/2014 Rady Miejskiej w Chodczu z dnia 28 października 2014 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
31.	Drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Chodecz	Park w Zbijewie	Uchwała Nr XLVIII/234/2014 Rady Miejskiej w Chodczu z dnia 28 października 2014 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
32.	Drzewo	Dąb	<i>Quercus</i>	Chodecz	brak	brak
33.	Drzewo	Lipa	<i>Tilia</i>	Izbica Kujawska	Plac przy kościele parafialnym w Modzerowie	Orzeczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 30 maja 1957 r. o uznaniu za pomniki przyrody
34.	Drzewo	Kasztanowiec biały	<i>Aesculus hippocastanum</i>	Izbica Kujawska	brak	brak
35.	Drzewo	Jesion	<i>Fraxinus</i>	Kowal (gm. miejska)	na dziedzińcu przy kościele parafii rzymsko katolickiej w Kowalu	Komunikat Nr 1/70 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy z dnia 31 lipca 1970r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody w woj. bydgoskim. (Dz. Urz. WRN w Bydgoszczy z dnia 10 września 1970r, Nr 20, poz, 208.)
36.	Drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Kowal (gm. wiejska)	Dziewięć rośnie w pasie drogi wojewódzkiej nr 265 Brześć Kujawski-Gostynin, obszar GWPK i Natura 2000	brak

Lp.	Rodzaj pomnika	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Gmina	Opis lokalizacji	Nazwa aktu
37.	Drzewo	Lipa drobnolistna	<i>Tilia cordata</i>	Kowal (gm. wiejska)	drzewo rośnie przy drodze gminnej w kierunku miejscowości Goreń, teren GWPK	brak
38.	Drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Lubraniec	Pas drogowy	Orzeczenie nr 2 Wojewody Włocławskiego z dnia 30.04.1981 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
39.	Drzewo	Lipa drobnolistna	<i>Tilia cordata</i>	Lubraniec	Park dworski	Orzeczenie nr 2 Wojewody Włocławskiego z dnia 30.04.1981 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
40.	Drzewo	Topola	<i>Populus</i>	Lubraniec	Park dworski	Orzeczenie nr 2 Wojewody Włocławskiego z dnia 30.04.1981 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
41.	Drzewo	Lipa drobnolistna	<i>Tilia cordata</i>	Lubraniec	Lubraniec ulica Nowomiejska 16	Uchwała Nr XXXVIII/235/98 Rady Miejskiej w Lubrańcu z dnia 01 czerwca.1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody
42.	Drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Lubraniec	w parku poddworskim	Zarządzenie nr 59/88 Wojewody Włocławskiego z dnia 20.12.1988 w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody
43.	Drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Włocławek (gm. wiejska)	Nadleśnictwo Włocławek, Leśnictwo Kukawy, oddz. 137	Orzeczenie nr 1 Wojewody Włocławskiego z dnia 6.01.1981 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
44.	Drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Włocławek (gm. wiejska)	w parku	Orzeczenie nr 1 Wojewody Włocławskiego z dnia 6.01.1981 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
45.	Drzewo	Dąb czerwony	<i>Quercus robur</i>	Włocławek (gm. wiejska)	w parku	Orzeczenie nr 1 Wojewody Włocławskiego z dnia 6.01.1981 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
46.	Drzewo	Dąb czerwony	<i>Quercus robur</i>	Włocławek (gm. wiejska)	w parku	Orzeczenie nr 1 Wojewody Włocławskiego z dnia 6.01.1981 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
47.	Drzewo	Dąb czerwony	<i>Quercus robur</i>	Włocławek (gm. wiejska)	w parku	Orzeczenie nr 1 Wojewody Włocławskiego z dnia 6.01.1981 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
48.	Drzewo	Dąb czerwony	<i>Quercus robur</i>	Włocławek (gm. wiejska)	w parku	Orzeczenie nr 1 Wojewody Włocławskiego z dnia 6.01.1981 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
49.	Drzewo	Modrzew europejski	<i>Larix decidua</i>	Włocławek (gm. wiejska)	leśnictwo Dąb, oddz. 84 m	Zarządzenie nr 59/88 Wojewody Włocławskiego z dnia 20.12.1988 w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody
50.	Drzewo	Lipa drobnolistna	<i>Tilia cordata</i>	Włocławek (gm. wiejska)	na gruncie p. Jana Masłowskiego	Zarządzenie nr 59/88 Wojewody Włocławskiego z dnia 20.12.1988 w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody
51.	Drzewo	Sosna zwyczajna	<i>Pinus sylvestris</i>	Włocławek (gm. wiejska)	leśnictwo Kukawy, oddz. 137b	Uchwała Nr XLIII/608/09 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 25 lutego 2009 r. w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody
52.	Drzewo	Sosna zwyczajna	<i>Pinus sylvestris</i>	Włocławek (gm. wiejska)	leśnictwo Kukawy, oddz. 137b	Uchwała Nr XLIII/608/09 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 25 lutego 2009 r. w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody
53.	Drzewo	Sosna zwyczajna	<i>Pinus sylvestris</i>	Włocławek (gm. wiejska)	leśnictwo Kukawy, oddz. 137b	Uchwała Nr XLIII/608/09 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 25 lutego 2009 r. w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody
54.	Drzewo	Jałowiec pospolity	<i>Juniperus communis</i>	Włocławek (gm. wiejska)	brak	Orzeczenie nr 1 Wojewody Włocławskiego z dnia 6.01.1981 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
55.	Drzewo	Dąb czerwony	<i>Quercus robur</i>	Włocławek (gm. wiejska)	Nadlesnictwo Kowal, Leśnictwo Dąb, oddz. 4	Uchwała nr XLVI/186/98 Rady Gminy Włocławek z dnia 08.06.1998 r w sprawie uznania za pomniki przyrody
56.	Drzewo	Jałowiec pospolity	<i>Juniperus communis</i>	Włocławek (gm. wiejska)	Nadlesnictwo Kowal, Leśnictwo Dąb, oddz. 5	Uchwała nr XLVI/186/98 Rady Gminy Włocławek z dnia 08.06.1998 r w sprawie uznania za pomniki przyrody

Lp.	Rodzaj pomnika	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Gmina	Opis lokalizacji	Nazwa aktu
57.	Drzewo	Olcha czarna	<i>Alnus glutinosa</i>	Włocławek (gm. wiejska)	Nadlesnictwo Kowal, Leśnictwo Dąb, oddz. 86	Uchwała nr XLVI/186/98 Rady Gminy Włocławek z dnia 08.06.1998 r w sprawie uznania za pomniki przyrody
58.	Drzewo	Sosna zwyczajna	<i>Pinus sylvestris</i>	Włocławek (gm. wiejska)	Nadlesnictwo Kowal, Leśnictwo Wikaryjskie, oddz. 185	Uchwała nr XLVI/186/98 Rady Gminy Włocławek z dnia 08.06.1998 r w sprawie uznania za pomniki przyrody
59.	Drzewo	Sosna zwyczajna	<i>Pinus sylvestris</i>	Włocławek (gm. wiejska)	Nadlesnictwo Kowal, Leśnictwo Wikaryjskie, oddz. 190	Uchwała nr XLVI/186/98 Rady Gminy Włocławek z dnia 08.06.1998 r w sprawie uznania za pomniki przyrody
60.	Drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Włocławek (gm. wiejska)	Nadlesnictwo Kowal, Leśnictwo Wikaryjskie, oddz. 184	Uchwała nr XLVI/186/98 Rady Gminy Włocławek z dnia 08.06.1998 r w sprawie uznania za pomniki przyrody
61.	Drzewo	Sosna zwyczajna	<i>Pinus sylvestris</i>	Włocławek (gm. wiejska)	Nadlesnictwo Kowal, Leśnictwo Rybnica, oddz. 25	Uchwała nr XLVI/186/98 Rady Gminy Włocławek z dnia 08.06.1998 r w sprawie uznania za pomniki przyrody
62.	Drzewo	Jesion wyniosły	<i>Fraxinus excelsio</i>	Włocławek (gm. wiejska)	Nadlesnictwo Kowal, Leśnictwo Rybnica, oddz. 153	Uchwała nr XLVI/186/98 Rady Gminy Włocławek z dnia 08.06.1998 r w sprawie uznania za pomniki przyrody
63.	Drzewo	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Włocławek (gm. wiejska)	Nadleśnictwo Włocławek, Leśnictwo Krzywy Las, oddz. 137p	Komunikat Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy w sprawie uznania za pomniki przyrody

Źródło: RDOS Bydgoszcz

5.2.8.8 Stanowiska dokumentacyjne

Nie występują

5.2.8.9 Użytki ekologiczne

Na terenie powiatu włocławskiego zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska znajduje się 116 użytków ekologicznych:

- w gminie Baruchowo 15
- w gminie Brześć Kujawki 16
- w gminie Fabianki 22
- w gminie Izbica Kujawska 3
- w gminie Kowal (wiejskiej) 16
- w gminie Lubanie 6
- w gminie Włocławek 40

Wśród użytków ekologicznych dominują bagna, mokradła, oczka wodne i uroczyska

5.2.8.10 Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Nie występują

5.2.9 Zagrożenia poważnymi awariami

Wg danych Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy na terenie powiatu włocławskiego w latach 2012 – 2015 nie wystąpiły awarie przemysłowe.

W latach 2013 - 2015 na terenie powiatu włocławskiego nie przeprowadzono akcji zabezpieczenia poważnych awarii czy też akcji nadzoru transportu substancji niebezpiecznych. Prowadzone były natomiast czynności kontrolno-rozpoznawcze oraz ćwiczenia z udziałem jednostek

ochrony przeciwpożarowej w celu przeciwdziałania poważnym awariom, a także w celu monitoringu zagrożeń środowiska. Na terenie powiatu funkcjonuje system zarządzania kryzysowego w aspekcie ochrony środowiska. Opracowany jest Powiatowy Plan Zarządzania Kryzysowego. Jest on realizowany przez Starostę Powiatu Włocławskiego oraz przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej we Włocławku według procedur zawartych w planie ratowniczym dla obszaru powiatu.

Na terenie powiatu włocławskiego występuje jeden zakład o zwiększonym ryzyku (ZZR) i jest nim Tłocznia Gazu i SSRP Włocławek w Głębinku. Na terenie powiatu włocławskiego nie ma zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR).

W 2015 roku WIOŚ Bydgoszcz Delegatura we Włocławku przeprowadził na terenie powiatu włocławskiego 58 kontroli podmiotów gospodarczych, w 2014 r. przeprowadził 47 kontroli, w 2013 r. 67 kontroli, a w 2012 r. 63 kontrole.

Potencjalnym źródłem zagrożenia na terenie powiatu włocławskiego jest transport drogowy ładunków niebezpiecznych. Przez teren gminy przebiega autostrada A1, droga krajowa nr 62, 67 i 91.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa przewozu substancji niebezpiecznych Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej we Włocławku otrzymuje od Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego informacje dotyczące przewozu substancji niebezpiecznych, np. trasę przejazdu, rodzaj i ilość substancji przewożonej, dane dotyczące samochodu oraz kierowcy.

Dla zwiększenia nadzoru przestrzegania przepisów w zakresie drogowego przewozu materiałów niebezpiecznych prowadzone są akcje kontroli tych przewozów koordynowane przez policję, przy udziale Państwowej Straży Pożarnej, Transportowego Dozoru Technicznego, Inspekcji Transportu Drogowego i Inspekcji Ochrony Środowiska.

5.2.10 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Programu

Z przeprowadzonej analizy stanu środowiska naturalnego na terenie powiatu włocławskiego, dzięki którym określono główne problemy ochrony środowiska, z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu wyraźnie wskazuje, że w przypadku braku realizacji Programu opisany powyżej stan środowiska nie będzie ulegał poprawie.

Wszelkie działania zaproponowane do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu włocławskiego z założenia mają na celu poprawę stanu środowiska na terenie całego powiatu i tym samym będą pozytywnie wpływać na zdrowie mieszkańców.

W związku z rozwojem gospodarczym, infrastruktury i zabudowy na terenie powiatu, odstąpienie od realizacji zapisów Programu Ochrony Środowiska uniemożliwi dotrzymanie obecnych standardów środowiska w perspektywie średnio- i długookresowej.

W przypadku braku realizacji zaproponowanych działań w ramach Programu Ochrony Środowiska negatywne skutki będą występować w odniesieniu do każdego z opisanych komponentów środowiska, a w szczególności odbije się to na jakości powietrza, wód podziemnych i powierzchniowych oraz powierzchni ziemi. Negatywne skutki będą odczuwalne dla mieszkańców poprzez zwiększający się nadmierny hałas i niewłaściwą gospodarkę odpadami. Wszystkie te

negatywne skutki spowodują pogorszenie standardu życia oraz zdrowia mieszkańców powiatu wrocławskiego.

Nie wdrożenie założeń Programu spowoduje dalsze utrzymywanie się dotychczasowej jakości środowiska w powiecie wrocławski, a nawet postępującą degradację. Wstrzymanie działań związanych z oczyszczaniem ścieków, z rozbudową układów energetycznych, termomodernizacją, utrzymywaniem i pielęgnacją terenów leśnych, spowoduje negatywne skutki dla środowiska objawiające się postępującym zanieczyszczeniem gleb oraz wód powierzchniowych i gruntowych, spadkiem bioróżnorodności fauny i flory. Na skutek braku przeprowadzenia inwestycji w zakresie ochrony wód i powietrza wzrośnie poziom emisji zanieczyszczenia powietrza i wód, w stosunku do i tak niezbyt dobrego ich stanu obecnego. Pogorszą się tym samym warunki życia mieszkańców powiatu i wzrośnie zagrożenie dla ich zdrowia.

W przypadku, gdy Program Ochrony Środowiska nie zostanie wdrożony, negatywne trendy będą się pogłębiać, a zanieczyszczenie środowiska wzrastać. Utrudni to również realizację założonego celów określonych w POŚ.

Brak edukacji i stałego kształtowania świadomości ekologicznej sprawi, że powszechnie akceptowane staną się postawy nieprzyjazne ekologicznie, które przyczyniać się będą do utrwalania oraz występowania negatywnych tendencji w zakresie korzystania ze środowiska. Brak realizacji założeń zapisanych w Programie Ochrony Środowiska doprowadzi do ogólnego pogarszania stanu środowiska przyrodniczego i zdrowia, a także poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

6. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

Na podstawie analizy aktualnego stanu środowiska zostały zidentyfikowane najistotniejsze problemy ochrony środowiska, w przypadku Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego, problemy te zostały przedstawione w poniższej tabeli wraz z całym środowiskowym, który wynika z występowania danego problemu.

Tabela 61. Główne problemy i wyznaczone cele ochrony środowiska w powiecie włocławskim

Obszar interwencji	Stan obecny - problem	Cel
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Duża emisja zanieczyszczeń z indywidualnych systemów grzewczych	I. Poprawa jakości powietrza
	Duża emisja pochodząca z ruchu drogowego	
	Mały udział odnawialnych źródeł energii	
Zagrożenia hałasem	Przebieg dróg o wysokim natężeniu hałasu	II. Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców powiatu
	Wzrost liczby środków transportu	
Pola elektromagnetyczne	Wzrost poziomów pól elektromagnetycznych	III. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka i środowisko
Gospodarowanie wodami	Zagrożenie powodzią części regionu	IV. Ochrona przed powodzią i suszą
	Położenie powiatu włocławskiego w obszarze cienia opadowego i suszy hydrologicznej	
	Zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych JCWP	V. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód
Gospodarka wodno-ściekowa	Duży pobór wód na potrzeby rolnictwa	VI. Optymalizacja zużycia wody
	Niski poziom świadomości społecznej o skutkach nielegalnego zrzutu ścieków komunalnych, rolniczych i przemysłowych	VII. Racjonalna gospodarka ściekowa
	Stosunkowo niski wskaźnik skanalizowania	
Zasoby geologiczne	Ryzyko nieprzestrzegania warunków koncesji na wydobycie złóż	VIII. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż
Gleby	Nadmierne lub niedostosowane do potrzeb nawożenie gleb	IX. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi

Obszar interwencji	Stan obecny - problem	Cel
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Niedostateczny poziom świadomości mieszkańców o konieczności prowadzenia segregacji odpadów	X. Racjonalna gospodarka odpadami
	Nielegalne pozbywanie się odpadów	
	Występowanie wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu	
Zasoby przyrodnicze	Brak świadomości wartości szaty roślinnej oraz walorów krajobrazowych powiatu wrocławskiego wśród mieszkańców	XI. Zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz zachowanie funkcji ekosystemów i walorów przyrodniczych gminy
	Intensywne rolnictwo	
	Wpływ zanieczyszczenia powietrza i wód na florę i faunę	
	Niski poziom lesistości	XII. Zwiększenie lesistości
Zagrożenia poważnymi awariami	Transport drogowy ładunków niebezpiecznych	XIII. Zapobieganie ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków
	Obecność zakładów przemysłowych i bliskość miasta Włocławka	

Cele wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska mają przyczynić się do poprawy stanu środowiska w powiecie, a co za tym idzie pozytywnie wpłynąć na obszary chronione w granicach terenu powiatu.

7. Identyfikacja i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne

W trakcie realizacji zaplanowanych w Planie przedsięwzięć mogą wystąpić szczególne aspekty oddziaływania na środowisko. Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano wszystkie zaplanowane zadania zarówno inwestycyjne jak i pozainwestycyjne, które zostały przedstawione w harmonogramie. Najważniejszym zagrożeniem dla środowiska związanym z realizacją Planu może być nieterminowe realizowanie zapisanych w nim działań.

Próbę identyfikacji i oceny przewidywanych znaczących oddziaływań poszczególnych zadań na środowisko dokonano w tabeli uwzględniając:

- pozytywne / negatywne lub brak oddziaływania, a poza nimi oceniono dodatkowo poszczególne priorytety oddziaływania:
- bezpośrednie / pośrednie,
- krótkoterminowe / średnioterminowe / długoterminowe,
- stałe / chwilowe,
- wtórne/ skumulowane.

Ocena została dokonana na podstawie symulacji i przewidywanych skutków realizacji konkretnych działań na poszczególne elementy:

1. Zwierzęta,	7. Krajobraz,
2. Rosliny,	8. Zasoby naturalne,
3. Ludzie	9. Zabytki i dobra materialne,
4. Powietrze i klimat,	10. Obszary Natura 2000,
5. Wody	11. Park krajobrazowy,
6. Powierzchnia ziemi,	12. Obszar chronionego krajobrazu.

Analizując zestawienie przedstawione w poniższej tabeli należy pamiętać, że dokonana ocena analizowanego Planu w dużej mierze ma charakter czysto teoretyczny – dlatego też przy opisach znaczących oddziaływań celowo używane jest określenie „prawdopodobnie”. W ocenie tej, nie wartościowano wielkości poszczególnych oddziaływań tylko analizowano możliwość ich wystąpienia.

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w *Planie* przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że większość z planowanych zadań inwestycyjnych wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

Jako oddziaływanie negatywne należy rozumieć takie oddziaływanie, które prowadzi do ujemnych skutków, pomniejsza wartość środowiska i jego składników. Negatywne mogą być zarówno działania legalne jak i nielegalne, powodujące szkody w środowisku oraz te, które stwarzają zagrożenie dla środowiska.

Oddziaływania pozytywne to takie, których realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska.

W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu, jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny i pozytywny wpływ na dany element środowiska. Przyznanie takiej oceny nie oznacza, że oddziaływania takie zawsze wystąpią oraz że oddziaływanie pozytywne zawsze będzie miało większą, mniejszą lub taką samą wartość jak oddziaływanie negatywne.

W niniejszej analizie określono również wskaźnik 0 – jako brak zauważalnego oddziaływania. W rzeczywistości trudno jest znaleźć przypadek, gdy brak jest jakichkolwiek oddziaływań. Zawsze można określić powiązania, które będą wpływać negatywnie lub pozytywnie na dany komponent środowiska. Lecz w celu uproszczenia i przedstawienia braku zauważalnego oddziaływania zaplanowanego zadania na środowisko wprowadzono wskaźnik 0.

Objaśnienia:

	Oddziaływanie pozytywne
	Oddziaływanie negatywne
	Oddziaływanie zarówno pozytywne jak i negatywne
0	Brak zauważalnego oddziaływania

Tabela 62. Ocena ewentualnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska w tym na obszar Natura 2000 i człowieka w podziale na pozytywne, negatywne oraz neutralne

Lp	Rodzaj zadania	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty												
		Zwierzęta	Rośliny	Ludzie	Powietrze i klimat	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary Natura 2000	Gostyńsko – Włocławski Park Krajobrazowy	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie	Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej
Ochrona klimatu i jakości powietrza														
I.1.1.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej - Domu Pomocy Społecznej w Wilkowiczkach wraz z opracowaniem dokumentacji projektowo - kosztorysowej													
I.1.2.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w powiecie włocławskim – Starostwo Powiatowe we Włocławku													
I.1.3.	Modernizacja systemów ogrzewania w obiektach będących we władaniu Starostwa Powiatowego							0						
I.1.4.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w gminach													
I.1.5.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych będących w zarządzie jednostek administracji publicznej													
I.1.6.	Ograniczenie niskiej emisji z sektora komunalnego poprzez działania termomodernizacyjne budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych													

Lp	Rodzaj zadania	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty												
		Zwierzęta	Rośliny	Ludzie	Powietrze i klimat	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary Natura 2000	Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie	Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej
I.1.7.	Rozbudowa sieci gazowej w gminach i przyłączenie do sieci gazowej gospodarstw domowych													
I.1.8.	Zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie, w tym wymiana ogrzewania na bardziej ekologiczne						0							
I.2.1.	Ograniczanie emisji do powietrza poprzez odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	0					0	0						
I.2.2.	Promowanie budownictwa z materiałów energooszczędnych	0					0	0						
I.2.3.	Zachęcanie mieszkańców do termomodernizacji budynków mieszkalnych (docieplanie, wymiana stolarki) – szkolenia z pozyskiwanie funduszy, dotacje	0					0	0						
I.2.4.	Zwiększenie świadomości mieszkańców co do konieczności ochrony powietrza	0					0	0						
I.2.5.	Opracowanie i aktualizacja Planów Gospodarki Niskoemisyjnej	0					0	0						
I.3.1.	Inwentaryzacja i aktualizacja źródeł emisji substancji do powietrza i stworzenie bazy danych na ten temat	0					0	0						
I.4.1.	Montaż mikroinstalacji OZE w ramach Gminnego Programu Prosumenckiego dla gminy Kowal													
I.4.2.	Budowa urządzeń fotowoltaicznych z wyposażeniem													

Lp	Rodzaj zadania	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty												
		Zwierzęta	Rośliny	Ludzie	Powietrze i klimat	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary Natura 2000	Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie	Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej
I.4.3.	Uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lokalizacji odnawialnych źródeł energii	0					0	0						
I.4.4.	Montaż instalacji bazujących na odnawialnych źródłach energii na budynkach użyteczności publicznej i w domach prywatnych													
I.4.5.	Niezbędne prace sieciowe wynikające z planów oraz zamierzeń inwestycyjnych w obszarze sieci przesyłowych, w tym kontynuowanie modernizacji istniejącej sieci dystrybucyjnej dla potrzeb nowych odbiorców oraz OZE	0	0			0			0	0	0	0	0	0
I.4.6.	Promocja OZE oraz stworzenie warunków organizacyjno – finansowych dla stosowania OZE w indywidualnych systemach grzewczych – szkolenia, dotacje													
I.5.1.	Opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej i geodezyjno – prawnej na realizację zadania inwestycyjnego – Rozbudowa drogi powiatowej nr 2905C Szpetal Górny – Kulin (ul. Dobrzańska)	0							0		0	0	0	0
I.5.2.	Montaż instalacji świetlnej w m. Kruszyn przy drodze powiatowej nr 2909C Włocławek – Kruszyn – Choceń													

Lp	Rodzaj zadania	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty												
		Zwierzęta	Rośliny	Ludzie	Powietrze i klimat	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary Natura 2000	Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie	Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej
1.5.3.	Dokonanie analizy natężenia ruchu i wypadkowości oraz zanieczyszczeń atmosfery związanej z ruchem tranzytowym przez miasta: Lubraniec, Kowal, Lubień Kujawski	0						0	0		0	0	0	0
1.5.4.	Budowa, przebudowa i utrzymanie dróg wojewódzkich rejonu Włocławek	0							0		0	0	0	0
1.5.5.	Modernizacja i budowa dróg	0							0		0	0	0	0
1.5.6.	Budowa ścieżek rowerowych	0	0						0		0	0	0	0
1.5.7.	Dotacje celowe dla gmin na realizację zadań w zakresie dróg publicznych powiatowych – w zakresie zimowego utrzymania dróg powiatowych oraz na bieżące utrzymanie odcinków dróg powiatowych powierzanych w zarząd gminie Boniewo oraz gminie Lubraniec								0		0	0	0	0
1.5.8.	Opracowanie inwentaryzacji stanu dróg powiatowych								0		0	0	0	0
1.5.9.	Modernizacja oświetlenia drogowego													
1.5.10.	Prowadzenie kampanii promocyjnej wymiany aut na auta niskoemisyjnej	0					0	0	0	0	0	0	0	0
1.5.11.	Organizacja rajdów rowerowych i pieszych jako promocja ekologicznych środków transportu	0					0	0	0	0	0			

Lp	Rodzaj zadania	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty												
		Zwierzęta	Rośliny	Ludzie	Powietrze i klimat	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary Natura 2000	Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie	Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej
I.6.1.	Kontrola dotrzymania przez podmioty korzystające ze środowiska standardów emisyjnych oraz wzmocnienie i prowadzenie systemu monitoringu powietrza	0					0	0						
I.7.1.	Inwentaryzacja i aktualizacja źródeł emisji substancji do powietrza i stworzenie bazy danych na ten temat	0					0	0						
I.7.2.	Działania naprawcze w miejscach, gdzie odnotowano przekroczenia pyłu PM10, PM2,5, bezno(a)pirenu i poziomu docelowego dla ozonu													
I.7.3.	Współpraca w realizacji Programu Ochrony Powietrza													
Zagrożenia hałasem														
II.1.1.	Modernizacja dróg								0		0	0	0	0
II.1.2.	Budowa ścieżek rowerowych	0	0						0		0	0	0	0
II.1.3.	Ocena stanu akustycznego środowiska i wykonanie map akustycznych dla obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach (drogi, linie kolejowe) i przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku								0	0				

Lp	Rodzaj zadania	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty												
		Zwierzęta	Rośliny	Ludzie	Powietrze i klimat	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary Natura 2000	Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie	Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej
II.2.1.	Tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania w przypadkach określonych w ustawie prawo ochrony środowiska, egzekwowanie zapisów dotyczących obszarów ograniczonego użytkowania dotyczących źródeł hałasu i pól elektromagnetycznych								0	0				
II.2.2.	Wprowadzanie do mpzp zapisów sprzyjających ograniczeniu zagrożenia hałasem i egzekwowanie tych zapisów								0	0				
II.2.3.	Inwentaryzacja źródeł uciążliwości akustycznej								0	0				
II.2.4.	Prowadzenie monitoringu poziomu hałasu w środowisku								0	0				
II.2.5.	Bieżąca kontrola zakładów pracy w zakresie emisji hałasu								0	0				
Pola elektromagnetyczne														
III.1.1.	Systematyczny monitoring natężenia pól elektromagnetycznych								0	0				
III.1.2.	Wprowadzanie do mpzp zapisów w zakresie możliwości lokalizacji urządzeń emitujących promieniowanie elektromagnetyczne								0	0				
III.1.3.	Prowadzenie przez organy administracji publicznej ewidencji źródeł wytwarzających pola								0	0				

Lp	Rodzaj zadania	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty												
		Zwierzęta	Rośliny	Ludzie	Powietrze i klimat	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary Natura 2000	Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie	Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej
	elektromagnetyczne (zgłoszenia instalacji).													
Gospodarowanie wodami														
IV.1.1.	Wprowadzanie do mpzp ograniczeń wynikających z występowania na terenie gmin terenów zalewowych													
IV.1.2.	Realizacja programu retencjonowania wód													
IV.1.3.	Współpraca z ościennymi powiatami w celu ustalenia wspólnej polityki ochrony wód powierzchniowych, w tym przede wszystkim Wisły													
IV.1.4.	Opracowanie i aktualizacja Powiatowego Programu Zarządzania Kryzysowego													
IV.1.5.	Przebudowa wału przeciwpowodziowego Cysterska od km 0+000 do km 0+350				0									
IV.1.6.	Budowa zbiornika wodnego małej retencji w Śmiłowicach				0									
IV.1.7.	Działania dla usprawnienia bezpiecznego odprowadzania fali powodziowej na rzece Zgłowiączka od km 0+000 do km 5+800				0									
IV.1.8.	Odbudowa cieków Niwka od km 0+790 – 9+248				0									

Lp	Rodzaj zadania	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty												
		Zwierzęta	Rośliny	Ludzie	Powietrze i klimat	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary Natura 2000	Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie	Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej
IV.1.9.	Ochrona przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły od Włocławka do jej ujścia do Zatoki – stopień wodny poniżej Włocławka				0									
IV.1.10.	Ochrona przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły od Włocławka do jej ujścia do Zatoki – przebudowa ostróg na rzece Wiśle w km 847-718				0									
IV.1.11.	Ochrona przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły od Włocławka do jej ujścia do Zatoki – prace konserwacyjne na obszarze koryta wielkiej wody Dolnej Wisły				0									
IV.2.1.	Bieżące utrzymanie melioracji szczegółowych				0									
IV.2.2.	Opracowanie Planów przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Środkowej Wisły wraz z prowadzeniem konsultacji społecznych i strategicznej oceny				0				0					
V.2.3.	Przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu zaplanowania działań ukierunkowanych na redukcję fosforu			0	0				0	0	0	0	0	0

Lp	Rodzaj zadania	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty												
		Zwierzęta	Rośliny	Ludzie	Powietrze i klimat	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary Natura 2000	Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie	Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej
V.3.1.	Prowadzenie monitoringu wód podziemnych				0					0	0	0	0	0
V.3.2.	Prowadzenie działań kontrolnych m.in. w zakresie weryfikacji pozwoleń wodnoprawnych, dokumentacji stwierdzających korzystanie ze środowiska zgodne z pozwoleniem	0	0		0					0	0	0	0	0
V.3.3.	Wspieranie działań mających na celu poprawę jakości wody przeznaczonej do spożycia, w tym budowa lub modernizacja stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowej	0	0		0					0	0	0	0	0
Gospodarka wodno-ściekowa														
VI.1.1.	Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody przez działania edukacyjno – promocyjne (akcje, kampanie skierowane do wszystkich grup społecznych)				0					0	0	0	0	0
VI.1.2.	Prowadzenie rejestru ujęć wód podziemnych				0					0	0	0	0	0
VI.1.3.	Ustanawianie stref ochronnych ujęć wód podziemnych				0					0	0	0	0	0
VI.2.1.	Budowa ujęcia wody w miejscowości Kaliska gm. Lubień Kujawski				0			0	0	0	0	0	0	0

Lp	Rodzaj zadania	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty												
		Zwierzęta	Rośliny	Ludzie	Powietrze i klimat	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary Natura 2000	Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie	Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej
VI.2.2.	Budowa studni głębinowych, rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz zabezpieczeń awaryjnych na terenie gminy Boniewo				0			0	0	0	0	0	0	0
VI.2.3.	Wspieranie działań mających na celu poprawę jakości wody przeznaczonej do spożycia, w tym budowa lub modernizacja stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowej	0	0		0					0	0	0	0	0
VII.1.1	Modernizacja oczyszczalni ścieków	0	0							0	0	0	0	0
VII.1.2	Budowa kanalizacji sanitarnej									0	0	0	0	0
VII.1.3	Rozbudowa gospodarki wodno – ściekowej w gminie Baruchowo									0	0	0	0	0
VII.1.4	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków									0	0	0	0	0
VII.2.1	Inwentaryzacja zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	0	0		0					0	0	0	0	0
VII.2.2	Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie wypełniania zapisów posiadanych przez nich pozwoleń wodnoprawnych	0	0		0					0	0	0	0	0
Zasoby geologiczne														
VIII.1.1	Wydawanie koncesji na wydobycie									0	0	0	0	0

Lp	Rodzaj zadania	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty												
		Zwierzęta	Rośliny	Ludzie	Powietrze i klimat	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary Natura 2000	Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie	Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej
	surowców i kontrola ich przestrzegania													
VIII.1.2.	Inwentaryzacja miejsc nielegalnego wydobycia kopalin									0	0	0	0	0
VIII.1.3.	Wprowadzenie zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin o niezagospodarowywaniu terenów nieeksploatowanych złóż									0	0	0	0	0
Gleby														
IX.1.1.	Propagowanie racjonalizacji wapniowania i nawożenia gleb									0				
IX.1.2.	Wdrażanie zasad Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych									0				
IX.1.3.	Ochrona przed erozją wietrzną m.in. poprzez prowadzenie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych i wprowadzanie zalesień na glebach o najniższych klasach bonitacyjnych									0				
IX.1.4.	Wprowadzanie do mpzp konieczności ochrony gleb klasy I – III i racjonalnego gospodarowania ich zasobami									0				
IX.2.1.	Tworzenie i aktualizacja rejestru gruntów zdegradowanych oraz opracowanie programu ich rekultywacji									0				

Lp	Rodzaj zadania	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty												
		Zwierzęta	Rośliny	Ludzie	Powietrze i klimat	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary Natura 2000	Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie	Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej
IX.2.2.	Inwentaryzacja terenów zdegradowanych i wymagających rekultywacji									0				
IX.2.3.	Wydawanie decyzji o warunkach rekultywacji									0				
IX.2.4.	Rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych, przywracająca im funkcje przyrodnicze, rekreacyjne lub rolne									0				
IX.2.5.	Prowadzenie rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi									0				
IX.2.6.	Inwentaryzacja terenów osuwiskowych w powiecie									0				
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów														
X.1.1.	Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania								0	0				
X.1.2.	Opracowywanie analiz stanu gospodarki odpadami gospodarki komunalnymi								0	0				
X.1.3.	Budowa i modernizacja Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych									0				

Lp	Rodzaj zadania	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty												
		Zwierzęta	Rośliny	Ludzie	Powietrze i klimat	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary Natura 2000	Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie	Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej
X.1.4.	Zakup niezbędnego wyposażenia do prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów (kosze do segregacji odpadów)								0	0				
X.1.5.	Realizacja zapisów Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Kujawsko - Pomorskiego								0	0				
X.1.6.	Edukacja ekologiczna i promocja właściwego postępowania z odpadami oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno – edukacyjnej								0	0				
X.1.7.	Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych								0	0				
X.1.8.	Inwentaryzacja miejsc nielegalnego składowania odpadów								0	0				
X.1.9.	Bieżąca likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów								0	0				
X.1.10.	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, tak aby w 2020 roku nie było składowanych więcej niż 35% w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.								0	0				

Lp	Rodzaj zadania	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty												
		Zwierzęta	Rośliny	Ludzie	Powietrze i klimat	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary Natura 2000	Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie	Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej
X.1.11.	Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości, odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych minimum 50% masy do 2020 roku								0	0				
X.2.1.	Realizacja Programów usuwania azbest i wyrobów zawierających azbest													
X.2.2.	Akcja informacyjna dotycząca możliwości finansowania i usuwania wyrobów zawierających azbest													
X.2.3.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest													
X.2.4.	Wsparcie finansowe dla osób fizycznych likwidujących azbest lub wyroby zawierające azbest z terenu nieruchomości													
Zasoby przyrodnicze														
XI.1.1.	Współpraca z instytucjami zarządzającymi obszarami Natura 2000 i innymi obszarami chronionymi na mocy ustawy o ochronie przyrody													

Lp	Rodzaj zadania	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty												
		Zwierzęta	Rośliny	Ludzie	Powietrze i klimat	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary Natura 2000	Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie	Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej
	położonych na terenie powiatu, w zakresie utrzymania walorów tych obszarów													
XI.1.2.	Zmniejszanie ekspansji terenów zurbanizowanych na obszarach cennych przyrodniczo poprzez odpowiednie zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego													
XI.1.3.	Bieżąca pielęgnacja pomników przyrody													
XI.1.4.	Promocja walorów przyrodniczych gmin i powiatu na stronach internetowych oraz wydawanie materiałów edukacyjnych oraz ulotek informacyjnych													
XI.2.1.	Popularyzacja informacji o lokalnych walorach przyrodniczych													
XI.2.2.	Prowadzenie Ośrodka Edukacji Przyrodniczej i Leśnej													
XI.2.3.	Tworzenie ścieżek przyrodniczo – edukacyjnych oraz tablic informacyjnych													
XI.2.4.	Organizacja konkursów w ramach olimpiady ekologicznej pod hasłem „Znamy, cenimy i chronimy bogatą przyrodę Gostynińsko – Włocławskiego Parku													

Lp	Rodzaj zadania	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty												
		Zwierzęta	Rośliny	Ludzie	Powietrze i klimat	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary Natura 2000	Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie	Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej
	Krajobrazowego”													
XI.2.5.	Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w Zielonej Szkole w Goreniu Dużym													
XI.3.1.	Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych zbiornika wodnego w miejscowości Sarnówka													
XI.3.2.	Prowadzenie nasadzeń drzew i krzewów na gruntach należących do Powiatu													
XI.3.3.	Rewitalizacja miejscowości Kaniewo, Osiecz Wielki													
XI.3.4.	Budowa bazy turystycznej przy Parku Kulturowym Wietrzychowice - Gaj													
XI.3.5.	Rewitalizacja Izbicy Kujawskiej na obszarach miejskich													
XI.3.6.	Renowacja Zespołu parkowo – dworskich w miejscowości Mchówek													
XI.3.7.	Opracowanie Programu Rewitalizacji Gminy Izbica Kujawska													
XI.3.8.	Prowadzenie prac pielęgnacyjno – utrzymaniowych pasów zieleni, skwerów i parków oraz zakładanie nowych terenów, w tym zadrzewień i													

Lp	Rodzaj zadania	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty											
		Zwierzęta	Rośliny	Ludzie	Powietrze i klimat	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary Natura 2000	Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie
	zakrzewień śródpolnych i przydrożnych												
XI.3.9.	Wydanie zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów z terenów niebędących własnością gmin (zgodnie z ustawą o ochronie przyrody)												
XI.3.10.	Przeprowadzenie kontroli z zakresu nasadzeń wynikających z wydawanych decyzji na usunięcie drzew i krzewów												
XII.1.1.	Ochrona, pielęgnacja i utrzymanie terenów leśnych												
XII.1.2.	Monitoring zagrożeń antropogenicznych lasu i zapobieganie ich skutkom (zagrożenia pożarowe, nielegalne składowiska odpadów, nielegalna wycinka)												
XII.1.3.	Zwiększenie lesistości, szczególnie przez zalesianie nieużytków i słabych gruntów rolnych												
XII.1.4.	Wzmocnienie kontroli gospodarki leśnej na obszarach nowych nasadzeń												

Lp	Rodzaj zadania	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty												
		Zwierzęta	Rośliny	Ludzie	Powietrze i klimat	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary Natura 2000	Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie	Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej
XII.1.5.	Aktualizacja uproszczonych planów urządzenia lasów													
Zagrożenia poważnymi awariami														
XIII.1.1.	Uwzględnianie lokalizacji ZDR i ZZR w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego													
XIII.1.2.	Dofinansowanie do zakupu sprzętu dla Komendy Miejskiej PSP we Włocławku													
XII.1.3.	Współdziałanie i współpraca z jednostkami ratowniczymi, specjalistami i ratowniczymi w zakresie wystąpienia na terenie powiatu klęsk żywiołowych													
XIII.1.4.	Utrzymywanie w gotowości sprawnego systemu zapobiegawczo – interwencyjno – ratunkowym na wypadek wystąpienia poważnej awarii lub klęski żywiołowej													
XIII.1.5.	Prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych dla mieszkańców powiatu o możliwościach zapobiegania i zasadach postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii lub klęski żywiołowej													

Lp	Rodzaj zadania	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty												
		Zwierzęta	Rośliny	Ludzie	Powietrze i klimat	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary Natura 2000	Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie	Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej
XIII.1.6.	Wykonywanie corocznego przeglądu dotyczącego spełnienia wymogów bezpieczeństwa w zakładzie stanowiącym zagrożenie wystąpienia awarii przemysłowej													
XIII.1.7.	Wykonywanie programów zapobiegania poważnym awariom oraz zewnętrznych i wewnętrznych planów operacyjnych dla zakładów o dużym ryzyku													
XIII.1.8.	Sporządzenie planów operacyjno – ratowniczych dla gmin powiatu narażonych na skutki poważnych awarii przemysłowych													
XIII.1.9.	Prowadzenie i aktualizacja przez WIOŚ elektronicznej bazy danych o zakładach mogących powodować poważne awarie oraz o występujących poważnych awariach, inwentaryzacja instalacji stanowiących potencjalne zagrożenia środowiska i zdrowia ludzi													
XIII.2.1.	Ograniczenie budownictwa obiektów użyteczności publicznej i zbiorowego zamieszkania wzdłuż szlaków, którymi prowadzony jest transport materiałów niebezpiecznych poprzez													

Lp	Rodzaj zadania	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty												
		Zwierzęta	Rośliny	Ludzie	Powietrze i klimat	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary Natura 2000	Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie	Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej
	odpowiednie zapisy mpzp													
XIII.2.2.	Kontrola przewozów substancji niebezpiecznych. Kontrola stanu technicznego pojazdów i dróg kolejowych													
XIII.3.1.	Monitoring i kontrola podmiotów korzystających ze środowiska													
XIII.3.2.	Egzekwowanie odpowiedzialności za szkody wyrządzone w środowisku													

Źródło: opracowanie własne

W tabeli poniżej przedstawiono opis oddziaływania zadań zaplanowanych w harmonogramie Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 - 2024 na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Oddziaływania zostały poparte uzasadnieniem, a w przypadku pojawienia się oddziaływań negatywnych, zaproponowano środki służące ich minimalizacji.

Tabela 63. Oddziaływania zadań wyznaczonych w Programie na komponenty środowiska przyrodniczego

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
Ochrona klimatu i jakości powietrza		
I.1.1.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej - Domu Pomocy Społecznej w Wilkowiczkach wraz z opracowaniem dokumentacji projektowo - kosztorysowej	<p>W wyniku realizacji zadania nastąpi poprawa jakości powietrza atmosferycznego, co przyniesie pośrednie, pozytywne długoterminowe oddziaływanie na rośliny, ludzi, powietrze i klimat, wody, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne, obszary Natura 2000 oraz pozostałe obszary chronione.</p> <p>W przypadku niewłaściwego przeprowadzania prac termomodernizacyjnych (niezgodnie z obowiązującym prawem) możliwe jest wystąpienie negatywnych oddziaływań na zwierzęta i ich bioróżnorodność. Dotyczy to głównie jerzyków, wróbli i nietoperzy, które znajdują schronienie i zakładają gniazda na fasadach budynków. Przeprowadzanie termomodernizacji bez uwzględnienia ewentualnej obecności tych zwierząt spowoduje ograniczenie ich siedlisk i miejsc zakładania gniazd. W celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania, trzeba zaplanować prace tak, aby nie zagrażało życiu zwierząt. Przed podjęciem jakichkolwiek prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania w nich gatunków ptaków i nietoperzy. Obserwacje ornitologiczne powinny być przeprowadzone dwukrotnie – w drugiej połowie kwietnia i maja, natomiast chiropterologiczne trzykrotnie – w drugiej połowie czerwca, w sierpniu i w październiku. Wykonawca prac powinien podjąć środki zaradcze, dostosowując terminy prac, zabezpieczając z wyprzedzeniem szczeliny przed zajęciem je przez ptaki i nietoperze, a po remoncie powinien zapewnić, by użyteczność siedliska pozostała nieuszczuplona, np. tworząc odpowiednią liczbę alternatywnych miejsc lęgowych. Liczba alternatywnych schronień powinna w pełni równoważyć stratę, z uwzględnieniem ewentualnej rekompensaty za szkody poniesione przez populacje tych gatunków w czasie remontu. Dobór skrzynek lęgowych oraz ich lokalizacja powinny być uzgodnione z ornitologiem i chiropterologiem. Jeżeli możliwe jest pozostawienie szczelin i otworów wykorzystywanych wcześniej przez zwierzęta, zaleca się taki zabieg. Jeśli po wykonaniu oceny technicznej uznano, że możliwe jest dalsze wykorzystywanie przez zwierzęta zajmowanych wcześniej szczelin, trzeba zagwarantować nietoperzom lub ptakom łatwy dostęp do nich, poprzez pozostawienie odpowiednio zabezpieczonego otworu w izolacji termicznej. Skrzynki lęgowe powinno rozpatrywać się osobno dla każdego z gatunków (przede wszystkim pod względem ich rozmiaru). Prac nie powinno wykonywać się w okresie lęgowym ptaków (np. w przypadku jerzyka w miesiącach maj – wrzesień) i rozrodczych nietoperzy. Jeśli docieplenie budynku ma się odbywać w okresie, gdy potencjalnie mogą się w nim znajdować ptasie gniazda z lęgami lub nietoperze, konieczne jest wcześniejsze zabezpieczenie wszystkich uprzednio zinwentaryzowanych miejsc, w których zwierzęta te mogłyby się ukryć i zostać zamurowane w trakcie prac.</p> <p>W przypadku działań termomodernizacyjnych, na etapie prowadzenia prac może pojawić się również negatywne, krótkoterminowe oddziaływanie na powietrze i klimat – zwłaszcza w przypadku prowadzenia demontażu pokryć dachowych wykonanych z azbestu, kiedy to do powietrza będzie zachodzić emisja włókien azbestowych oraz</p>

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
		<p>na krajobraz, ponieważ zwłaszcza demontaż pokryć dachowych na etapie wykonywania prac, będzie wpływał na chwilowe i odwracalne obniżenie walorów krajobrazowych danego terenu. Po zaprzestaniu prac remontowych zadanie polegające na termomodernizacji budynków będzie jednak w sposób długoterminowy oddziaływać pozytywnie na powietrze, klimat i krajobraz. Budynki, po przeprowadzonej termomodernizacji będą bardziej efektywne energetycznie, a w związku z tym mniej emisyjne do środowiska, poprawie ulegną również walory krajobrazowe, w miejscach, gdzie budynki po przeprowadzonej termomodernizacji będą elementem krajobrazu.</p>
I.1.2.	<p>Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w powiecie wrocławskim – Starostwo Powiatowe we Wrocławku</p>	<p>W wyniku realizacji zadania nastąpi poprawa jakości powietrza atmosferycznego, co przyniesie pośrednie, pozytywne długoterminowe oddziaływanie na rośliny, ludzi, powietrze i klimat, wody, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne, obszary Natura 2000 oraz pozostałe obszary chronione.</p> <p>W przypadku niewłaściwego przeprowadzania prac termomodernizacyjnych (niezgodnie z obowiązującym prawem) możliwe jest wystąpienie negatywnych oddziaływań na zwierzęta i ich bioróżnorodność. Dotyczy to głównie jerzyków, wróbli i nietoperzy, które znajdują schronienie i zakładają gniazda na fasadach budynków. Przeprowadzanie termomodernizacji bez uwzględnienia ewentualnej obecności tych zwierząt spowoduje ograniczenie ich siedlisk i miejsc zakładania gniazd. W celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania, trzeba zaplanować prace tak, aby nie zagrażały życiu zwierząt. Przed podjęciem jakichkolwiek prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania w nich gatunków ptaków i nietoperzy. Obserwacje ornitologiczne powinny być przeprowadzone dwukrotnie – w drugiej połowie kwietnia i maja, natomiast chiropterologiczne trzykrotnie – w drugiej połowie czerwca, w sierpniu i w październiku. Wykonawca prac powinien podjąć środki zaradcze, dostosowując terminy prac, zabezpieczając z wyprzedzeniem szczeliny przed zajęciem je przez ptaki i nietoperze, a po remoncie powinien zapewnić, by użyteczność siedliska pozostała nieuszczuplona, np. tworząc odpowiednią liczbę alternatywnych miejsc lęgowych. Liczba alternatywnych schronień powinna w pełni równoważyć stratę, z uwzględnieniem ewentualnej rekompensaty za szkody poniesione przez populacje tych gatunków w czasie remontu. Dobór skrzynek lęgowych oraz ich lokalizacja powinny być uzgodnione z ornitologiem i chiropterologiem. Jeżeli możliwe jest pozostawienie szczelin i otworów wykorzystywanych wcześniej przez zwierzęta, zaleca się taki zabieg. Jeśli po wykonaniu oceny technicznej uznano, że możliwe jest dalsze wykorzystywanie przez zwierzęta zajmowanych wcześniej szczelin, trzeba zagwarantować nietoperzom lub ptakom łatwy dostęp do nich, poprzez pozostawienie odpowiednio zabezpieczonego otworu w izolacji termicznej. Skrzynki lęgowe powinno rozpatrywać się osobno dla każdego z gatunków (przede wszystkim pod względem ich rozmiaru). Prac nie powinno wykonywać się w okresie lęgowym ptaków (np. w przypadku jerzyka w miesiącach maj – wrzesień) i rozrodczych nietoperzy. Jeśli docieplenie budynku ma się odbywać w okresie, gdy potencjalnie mogą się w nim znajdować ptasie gniazda z lęgami lub nietoperze, konieczne jest wcześniejsze zabezpieczenie wszystkich uprzednio zinwentaryzowanych miejsc, w których zwierzęta te mogłyby się ukryć i zostać zamurowane w trakcie prac.</p>

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
		<p>W przypadku działań termomodernizacyjnych, na etapie prowadzenia prac może pojawić się również negatywne, krótkoterminowe oddziaływanie na powietrze i klimat – zwłaszcza w przypadku prowadzenia demontażu pokryć dachowych wykonanych z azbestu, kiedy to do powietrza będzie zachodzić emisja włókien azbestowych oraz na krajobraz, ponieważ zwłaszcza demontaż pokryć dachowych na etapie wykonywania prac, będzie wpływał na chwilowe i odwracalne obniżenie walorów krajobrazowych danego terenu. Po zaprzestaniu prac remontowych zadanie polegające na termomodernizacji budynków będzie jednak w sposób długoterminowy oddziaływać pozytywnie na powietrze, klimat i krajobraz. Budynki, po przeprowadzonej termomodernizacji będą bardziej efektywne energetycznie, a w związku z tym mniej emisyjne do środowiska, poprawie ulegną również walory krajobrazowe, w miejscach, gdzie budynki po przeprowadzonej termomodernizacji będą elementem krajobrazu.</p>
I.1.3.	<p>Modernizacja systemów ogrzewania w obiektach będących we władaniu Starostwa Powiatowego</p>	<p>W wyniku realizacji zadania nastąpi poprawa jakości powietrza atmosferycznego, co przyniesie pozytywne oddziaływanie na zwierzęta, rośliny, ludzi, klimat, powierzchnię ziemi, zasoby, zabytki i dobra materialne, obszary Natura 2000 oraz pozostałe obszary chronione. Zmniejszy się zapotrzebowanie na energię, oraz wzrośnie efektywność energetyczna w budynkach, a tym samym spadnie ilość zużywanych paliw. Przy zmianie źródła ciepła na gazowe zmniejszy się również ilość odpadów (m.in. popiołów). Zadanie nie będzie oddziaływało na krajobraz, gdyż realizowane ono będzie wewnątrz budynków mieszkalnych, a więc nie zostanie zaburzona struktura krajobrazu.</p>
I.1.4.	<p>Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w gminach</p>	<p>W wyniku realizacji zadania nastąpi poprawa jakości powietrza atmosferycznego, co przyniesie pośrednie, pozytywne długoterminowe oddziaływanie na rośliny, ludzi, powietrze i klimat, wody, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne, obszary Natura 2000 oraz pozostałe obszary chronione.</p> <p>W przypadku niewłaściwego przeprowadzania prac termomodernizacyjnych (niezgodnie z obowiązującym prawem) możliwe jest wystąpienie negatywnych oddziaływań na zwierzęta i ich bioróżnorodność. Dotyczy to głównie jeryzków, wróbli i nietoperzy, które znajdują schronienie i zakładają gniazda na fasadach budynków. Przeprowadzanie termomodernizacji bez uwzględnienia ewentualnej obecności tych zwierząt spowoduje ograniczenie ich siedlisk i miejsc zakładania gniazd. W celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania, trzeba zaplanować prace tak, aby nie zagrażały życiu zwierząt. Przed podjęciem jakichkolwiek prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania w nich gatunków ptaków i nietoperzy. Obserwacje ornitologiczne powinny być przeprowadzone dwukrotnie – w drugiej połowie kwietnia i maja, natomiast chiropterologiczne trzykrotnie – w drugiej połowie czerwca, w sierpniu i w październiku. Wykonawca prac powinien podjąć środki zaradcze, dostosowując terminy prac, zabezpieczając z wyprzedzeniem szczeliny przed zajęciem je przez ptaki i nietoperze, a po remoncie powinien zapewnić, by użyteczność siedliska pozostała nieuszczuplona, np. tworząc odpowiednią liczbę alternatywnych miejsc lęgowych. Liczba alternatywnych schronień powinna w pełni równoważyć stratę, z uwzględnieniem ewentualnej rekompensaty za szkody poniesione przez populacje tych gatunków w czasie remontu. Dobór skrzynek lęgowych oraz ich lokalizacja powinny być uzgodnione z ornitologiem i chiropterologiem. Jeżeli możliwe jest pozostawienie szczeliny</p>

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
		<p>i otworów wykorzystywanych wcześniej przez zwierzęta, zaleca się taki zabieg. Jeśli po wykonaniu oceny technicznej uznano, że możliwe jest dalsze wykorzystywanie przez zwierzęta zajmowanych wcześniej szczelin, trzeba zagwarantować nietoperzom lub ptakom łatwy dostęp do nich, poprzez pozostawienie odpowiednio zabezpieczonego otworu w izolacji termicznej. Skrzynki lęgowe powinno rozpatrywać się osobno dla każdego z gatunków (przede wszystkim pod względem ich rozmiaru). Prac nie powinno wykonywać się w okresie lęgowym ptaków (np. w przypadku jerzyka w miesiącach maj – wrzesień) i rozrodczych nietoperzy. Jeśli docieplenie budynku ma się odbywać w okresie, gdy potencjalnie mogą się w nim znajdować ptasie gniazda z lęgami lub nietoperze, konieczne jest wcześniejsze zabezpieczenie wszystkich uprzednio zinwentaryzowanych miejsc, w których zwierzęta te mogłyby się ukryć i zostać zamurowane w trakcie prac.</p> <p>W przypadku działań termomodernizacyjnych, na etapie prowadzenia prac może pojawić się również negatywne, krótkoterminowe oddziaływanie na powietrze i klimat – zwłaszcza w przypadku prowadzenia demontażu pokryć dachowych wykonanych z azbestu, kiedy to do powietrza będzie zachodzić emisja włókien azbestowych oraz na krajobraz, ponieważ zwłaszcza demontaż pokryć dachowych na etapie wykonywania prac, będzie wpływał na chwilowe i odwracalne obniżenie walorów krajobrazowych danego terenu. Po zaprzestaniu prac remontowych zadanie polegające na termomodernizacji budynków będzie jednak w sposób długoterminowy oddziaływać pozytywnie na powietrze, klimat i krajobraz. Budynki, po przeprowadzonej termomodernizacji będą bardziej efektywne energetycznie, a w związku z tym mniej emisyjne do środowiska, poprawie ulegną również walory krajobrazowe, w miejscach, gdzie budynki po przeprowadzonej termomodernizacji będą elementem krajobrazu.</p>
I.1.5.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych będących w zarządzie jednostek administracji publicznej	<p>W wyniku realizacji zadania nastąpi poprawa jakości powietrza atmosferycznego, co przyniesie pośrednie, pozytywne długoterminowe oddziaływanie na rośliny, ludzi, powietrze i klimat, wody, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne, obszary Natura 2000 oraz pozostałe obszary chronione.</p> <p>W przypadku niewłaściwego przeprowadzania prac termomodernizacyjnych (niezgodnie z obowiązującym prawem) możliwe jest wystąpienie negatywnych oddziaływań na zwierzęta i ich bioróżnorodność. Dotyczy to głównie jerzyków, wróbli i nietoperzy, które znajdują schronienie i zakładają gniazda na fasadach budynków. Przeprowadzanie termomodernizacji bez uwzględnienia ewentualnej obecności tych zwierząt spowoduje ograniczenie ich siedlisk i miejsc zakładania gniazd. W celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania, trzeba zaplanować prace tak, aby nie zagrażała życiu zwierząt. Przed podjęciem jakichkolwiek prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania w nich gatunków ptaków i nietoperzy. Obserwacje ornitologiczne powinny być przeprowadzone dwukrotnie – w drugiej połowie kwietnia i maja, natomiast chiropterologiczne trzykrotnie – w drugiej połowie czerwca, w sierpniu i w październiku. Wykonawca prac powinien podjąć środki zaradcze, dostosowując terminy prac, zabezpieczając z wyprzedzeniem szczeliny przed zajęciem je przez ptaki i nietoperze, a po remoncie powinien zapewnić, by użyteczność siedliska pozostała nieuszczuplona, np. tworząc odpowiednią liczbę alternatywnych miejsc</p>

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
		<p>łęgowych. Liczba alternatywnych schronień powinna w pełni równoważyć stratę, z uwzględnieniem ewentualnej rekompensaty za szkody poniesione przez populacje tych gatunków w czasie remontu. Dobór skrzynek lęgowych oraz ich lokalizacja powinny być uzgodnione z ornitologiem i chiropterologiem. Jeżeli możliwe jest pozostawienie szczelin i otworów wykorzystywanych wcześniej przez zwierzęta, zaleca się taki zabieg. Jeśli po wykonaniu oceny technicznej uznano, że możliwe jest dalsze wykorzystywanie przez zwierzęta zajmowanych wcześniej szczelin, trzeba zagwarantować nietoperzom lub ptakom łatwy dostęp do nich, poprzez pozostawienie odpowiednio zabezpieczonego otworu w izolacji termicznej. Skrzynki lęgowe powinno rozpatrywać się osobno dla każdego z gatunków (przede wszystkim pod względem ich rozmiaru). Prac nie powinno wykonywać się w okresie lęgowym ptaków (np. w przypadku jerzyka w miesiącach maj – wrzesień) i rozrodczych nietoperzy. Jeśli docieplenie budynku ma się odbywać w okresie, gdy potencjalnie mogą się w nim znajdować ptasie gniazda z lęgami lub nietoperze, konieczne jest wcześniejsze zabezpieczenie wszystkich uprzednio zinwentaryzowanych miejsc, w których zwierzęta te mogłyby się ukryć i zostać zamurowane w trakcie prac.</p> <p>W przypadku działań termomodernizacyjnych, na etapie prowadzenia prac może pojawić się również negatywne, krótkoterminowe oddziaływanie na powietrze i klimat – zwłaszcza w przypadku prowadzenia demontażu pokryć dachowych wykonanych z azbestu, kiedy to do powietrza będzie zachodzić emisja włókien azbestowych oraz na krajobraz, ponieważ zwłaszcza demontaż pokryć dachowych na etapie wykonywania prac, będzie wpływał na chwilowe i odwracalne obniżenie walorów krajobrazowych danego terenu. Po zaprzestaniu prac remontowych zadanie polegające na termomodernizacji budynków będzie jednak w sposób długoterminowy oddziaływać pozytywnie na powietrze, klimat i krajobraz. Budynki, po przeprowadzonej termomodernizacji będą bardziej efektywne energetycznie, a w związku z tym mniej emisyjne do środowiska, poprawie ulegną również walory krajobrazowe, w miejscach, gdzie budynki po przeprowadzonej termomodernizacji będą elementem krajobrazu.</p>
I.1.6.	Ograniczenie niskiej emisji z sektora komunalnego poprzez działania termomodernizacyjne budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych	<p>W wyniku realizacji zadania nastąpi poprawa jakości powietrza atmosferycznego, co przyniesie pośrednie, pozytywne długoterminowe oddziaływanie na rośliny, ludzi, powietrze i klimat, wody, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne, obszary Natura 2000 oraz pozostałe obszary chronione.</p> <p>W przypadku niewłaściwego przeprowadzania prac termomodernizacyjnych (niezgodnie z obowiązującym prawem) możliwe jest wystąpienie negatywnych oddziaływań na zwierzęta i ich bioróżnorodność. Dotyczy to głównie jerzyków, wróbli i nietoperzy, które znajdują schronienie i zakładają gniazda na fasadach budynków. Przeprowadzanie termomodernizacji bez uwzględnienia ewentualnej obecności tych zwierząt spowoduje ograniczenie ich siedlisk i miejsc zakładania gniazd. W celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania, trzeba zaplanować prace tak, aby nie zagrażały życiu zwierząt. Przed podjęciem jakichkolwiek prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania w nich gatunków ptaków i nietoperzy. Obserwacje ornitologiczne powinny być przeprowadzone dwukrotnie – w drugiej połowie kwietnia i maja, natomiast chiropterologiczne trzykrotnie – w drugiej połowie czerwca,</p>

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
		<p>w sierpniu i w październiku. Wykonawca prac powinien podjąć środki zaradcze, dostosowując terminy prac, zabezpieczając z wyprzedzeniem szczeliny przed zajęciem je przez ptaki i nietoperze, a po remoncie powinien zapewnić, by użyteczność siedliska pozostała nieuszczuplona, np. tworząc odpowiednią liczbę alternatywnych miejsc lęgowych. Liczba alternatywnych schronień powinna w pełni równoważyć stratę, z uwzględnieniem ewentualnej rekompensaty za szkody poniesione przez populacje tych gatunków w czasie remontu. Dobór skrzynek lęgowych oraz ich lokalizacja powinny być uzgodnione z ornitologiem i chiropterologiem. Jeżeli możliwe jest pozostawienie szczelin i otworów wykorzystywanych wcześniej przez zwierzęta, zaleca się taki zabieg. Jeśli po wykonaniu oceny technicznej uznano, że możliwe jest dalsze wykorzystywanie przez zwierzęta zajmowanych wcześniej szczelin, trzeba zagwarantować nietoperzom lub ptakom łatwy dostęp do nich, poprzez pozostawienie odpowiednio zabezpieczonego otworu w izolacji termicznej. Skrzynki lęgowe powinno rozpatrywać się osobno dla każdego z gatunków (przede wszystkim pod względem ich rozmiaru). Prac nie powinno wykonywać się w okresie lęgowym ptaków (np. w przypadku jerzyka w miesiącach maj – wrzesień) i rozrodczych nietoperzy. Jeśli docieplenie budynku ma się odbywać w okresie, gdy potencjalnie mogą się w nim znajdować ptasie gniazda z lęgami lub nietoperze, konieczne jest wcześniejsze zabezpieczenie wszystkich uprzednio zinventaryzowanych miejsc, w których zwierzęta te mogłyby się ukryć i zostać zamurwane w trakcie prac.</p> <p>W przypadku działań termomodernizacyjnych, na etapie prowadzenia prac może pojawić się również negatywne, krótkoterminowe oddziaływanie na powietrze i klimat – zwłaszcza w przypadku prowadzenia demontażu pokryć dachowych wykonanych z azbestu, kiedy to do powietrza będzie zachodzić emisja włókien azbestowych oraz na krajobraz, ponieważ zwłaszcza demontaż pokryć dachowych na etapie wykonywania prac, będzie wpływał na chwilowe i odwracalne obniżenie walorów krajobrazowych danego terenu. Po zaprzestaniu prac remontowych zadanie polegające na termomodernizacji budynków będzie jednak w sposób długoterminowy oddziaływać pozytywnie na powietrze, klimat i krajobraz. Budynki, po przeprowadzonej termomodernizacji będą bardziej efektywne energetycznie, a w związku z tym mniej emisyjne do środowiska, poprawie ulegną również walory krajobrazowe, w miejscach, gdzie budynki po przeprowadzonej termomodernizacji będą elementem krajobrazu.</p>
I.1.7.	Rozbudowa sieci gazowej w gminach i przyłączenie do sieci gazowej gospodarstwa domowych	<p>Działania polegają na rozbudowie sieci gazowej na terenie gminy, a przez do zwiększenie liczby mieszkańców korzystających z ogrzewania gazowej. Na obecnym etapie planowanie inwestycji nie znając dokładnego przebiegu projektowanych gazociągów nie można w pełni ocenić oddziaływania na środowisko inwestycji. Wpływ na środowisko w fazie budowy będzie obejmował emisję zanieczyszczeń i hałasu, zniszczenie wierzchniej warstwy ziemi wraz z porastającą ją roślinnością. Będzie to jednak oddziaływanie negatywne chwilowe i odwracalne. W przypadku zerwania warstwy humusu powinna ona być wykorzystana przy zasypywaniu górnej części wykopów, przez co oddziaływanie inwestycji będzie chwilowe i odwracalne. Zagrożenie dla środowiska może jednak nastąpić w fazie eksploatacji, w przypadku wystąpienia nieszczelności na gazociągu przesyłowym. Na skutek awarii może nastąpić</p>

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
		<p>powolny wypływ gazu z uszkodzonego rurociągu do gruntu. Gaz ziemny wpływa na przebieg procesów mikrobiologicznych. Wzrasta zawartość azotu oraz ilość mikroorganizmów wiążących azot. Skażenie gleby w strefie korzeniowej powoduje usychanie liści, uszkodzenie młodych pędów. Gazociąg powinien zostać zaprojektowany i wykonany przy zastosowaniu nowoczesnych technologii (BAT) i z wykorzystaniem najlepszej jakości materiałów oraz z najnowocześniejszym systemem zabezpieczeń. Prowadzone prace na etapie realizacji zadania mogą spowodować oddziaływanie negatywne na stosunki wodne, jednak oddziaływanie to ustanie po zakończeniu prac, a sposób wykonania zadania umożliwi przywrócenie stosunków wodnych na danym terenie. Maszyny budowlane oraz wykopy negatywnie wpłyną na krajobraz jednak zmiany te ustaną po zakończeniu prac. Rury gazociągu zostaną umieszczone pod ziemią więc po wybudowaniu nie będą one wpływały na krajobraz gminy a także stanowić bariery migracyjnej dla zwierząt. Podczas prowadzenia wykopów może zaistnieć oddziaływanie negatywne na powietrze, w postaci emisji gazów i pyłów, oddziaływanie to będzie wyłącznie chwilowe, na etapie prowadzenia prac i ustanie niezwłocznie po ich zakończeniu. Przebieg planowanych gazociągów powinien omijać cenne tereny chronionych obszarów oraz tereny leśne. Wybudowanie gazociągów nie będzie oddziaływać na zasoby naturalne oraz zabytki i dobra materialne. Po zakończeniu zadania oddziaływanie inwestycji ze względu na zmniejszenie zapotrzebowania na energię oraz zwiększenia efektywności energetycznej, a tym samym zmniejszy się ilość zużywanych paliw do produkcji energii będzie bezpośrednie i pozytywne dla powietrza a także zdrowia ludzi. W wypadku wymiany źródła ciepła na gaz ziemny dodatkowo nastąpi zmniejszenie się ilości powstających odpadów stałych (np. popioły). Dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza, poprawi się jego stan, co również pozytywnie wpłynie na klimat, jak również zmniejszy się obieg zanieczyszczeń środowisku przez co mniej będzie trafiać ich do wód powierzchniowych i podziemnych.</p>
I.1.8.	<p>Zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie, w tym wymiana ogrzewania na bardziej ekologiczne</p>	<p>W wyniku realizacji zadania nastąpi poprawa jakości powietrza atmosferycznego, co przyniesie pozytywne oddziaływanie na zwierzęta, rośliny, ludzi, klimat, powierzchnię ziemi, zasoby, zabytki i dobra materialne, obszary Natura 2000 oraz pozostałe obszary chronione. Zmniejszy się zapotrzebowanie na energię, oraz wzrośnie efektywność energetyczna w budynkach, a tym samym spadnie ilość zużywanych paliw. Przy zmianie źródła ciepła na gazowe zmniejszy się również ilość odpadów (m.in. popiołów). Zadanie nie będzie oddziaływało na krajobraz, gdyż realizowane ono będzie wewnątrz budynków mieszkalnych, a więc nie zostanie zaburzona struktura krajobrazu.</p>
I.2.1.	<p>Ograniczanie emisji do powietrza poprzez zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego</p>	<p>Zadanie to nie ma charakteru inwestycyjnego i w wyniku jego realizacji nie powstaną budowle ani infrastruktura wpływająca na analizowane komponenty środowiska. Realizacja Programu wymaga uwzględnienia w planach zagospodarowania przestrzennego wymogów dotyczących zaopatrywania domów jednorodzinnych, mieszkań, budynków użyteczności publicznej w ciepło z nośników niepowodujących nadmiernej emisji zanieczyszczeń z systemów grzewczych oraz źródeł wytwarzania energii elektrycznej. Działanie to jest niezbędne do zrealizowania celów Programu w zakresie ochrony powietrza, gdyż to indywidualne systemy grzewcze mieszkańców są głównymi emitarami zanieczyszczeń na terenie powiatu. Realizacja tego zadania będzie długotrwale pozytywnie oddziaływać</p>

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
		na stan powietrza a także pośrednio na roślinność, ludzi, wody powierzchniowe i podziemne, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne oraz obszary chronione.
I.2.2.	Promowanie budownictwa z materiałów energooszczędnych	Edukacja ekologiczna ma na celu podnoszenie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat ochrony środowiska naturalnego. Kształtowanie właściwych postaw przynosi korzyści zarówno dla zdrowia ludzi jak i dla środowiska naturalnego, dlatego wszystkie z zaplanowanych zadań w tym zakresie przyniosą pozytywne rezultaty bądź też nie będą powodowały zauważalnego oddziaływania na zwierzęta, powierzchnię ziemi oraz krajobraz.
I.2.3.	Zachęcanie mieszkańców do termomodernizacji budynków mieszkalnych (docieplenie, wymiana stolarki) – szkolenia z pozyskiwania funduszy, dotacje	Edukacja ekologiczna ma na celu podnoszenie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat ochrony środowiska naturalnego. Kształtowanie właściwych postaw przynosi korzyści zarówno dla zdrowia ludzi jak i dla środowiska naturalnego, dlatego wszystkie z zaplanowanych zadań w tym zakresie przyniosą pozytywne rezultaty bądź też nie będą powodowały zauważalnego oddziaływania na zwierzęta, powierzchnię ziemi oraz krajobraz.
I.2.4.	Zwiększenie świadomości mieszkańców co do konieczności ochrony powietrza	Działanie to nie ma charakteru inwestycyjnego i w wyniku ich realizacji nie powstaną budowle ani infrastruktura wpływająca na analizowane komponenty środowiska. Podnoszenie świadomości mieszkańców odbywać się będzie poprzez organizowanie kampanii informacyjnych i promocyjnych, konkursów, festynów oraz dni tematycznych dotyczących szeroko rozumianego zrównoważonego korzystania z energii. Działania te są niezbędne do zrealizowania celów planu gospodarki niskoemisyjnej gdyż to indywidualne systemy grzewcze mieszkańców są głównymi emitarami zanieczyszczeń na terenie gminy. Działania mają na celu zapewnienie stałego ochrony środowiska. Realizacja tych zadań będzie się kumulować i długotrwale pozytywnie oddziaływać na stan powietrza a także pośrednio na roślinność, ludzi, wody powierzchniowe i podziemne, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne oraz obszary chronione.
I.2.5.	Opracowanie i aktualizacja Planów Gospodarki Niskoemisyjnej	Działania te nie mają charakteru inwestycyjnego i w wyniku ich realizacji nie powstaną budowle ani infrastruktura wpływająca na analizowane komponenty środowiska. Działania te mają na celu zapewnienie stałego funkcjonowania strategii Planu Gospodarki Niskoemisyjnej i dążenie do jej realizacji. Polegają na okresowym monitorowaniu efektów zrealizowanych już działań. Prowadzenie bazy źródeł CO ₂ umożliwi monitorowanie na bieżąco zmian w zużyciu energii i emisji oraz wielkości efektu ekologicznego. Stałe prowadzenie bazy jest podstawą wdrażania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej i sprawdzania wyników realizacji działań. Działania te są niezbędne do zrealizowania celów planu gospodarki niskoemisyjnej gdyż to indywidualne systemy grzewcze mieszkańców są głównymi emitarami zanieczyszczeń na terenie gminy. Działania mają na celu zapewnienie stałego funkcjonowania strategii Planu Gospodarki Niskoemisyjnej i dążenie do jej realizacji. Realizacja tego zadania nie będą długotrwale bezpośrednio pozytywnie oddziaływać na stan powietrza a także pośrednio na roślinność, ludzi, wody powierzchniowe i podziemne, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne oraz obszary chronione.
I.3.1.	Inwentaryzacja i aktualizacja źródeł emisji substancji do powietrza i stworzenie bazy danych na ten temat	Działania te nie mają charakteru inwestycyjnego i w wyniku ich realizacji nie powstaną budowle ani infrastruktura wpływająca na analizowane komponenty środowiska. Działania te mają na celu zapewnienie stałego funkcjonowania strategii Planu Gospodarki Niskoemisyjnej i dążenie do jej realizacji. Polegają na okresowym monitorowaniu efektów zrealizowanych już działań. Prowadzenie bazy źródeł CO ₂ umożliwi monitorowanie na bieżąco zmian w zużyciu energii i emisji oraz wielkości efektu ekologicznego. Stałe prowadzenie bazy jest podstawą wdrażania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej i sprawdzania wyników realizacji działań. Działania te są niezbędne do zrealizowania celów planu gospodarki niskoemisyjnej gdyż to indywidualne systemy grzewcze mieszkańców są głównymi emitarami zanieczyszczeń na terenie gminy. Działania mają na celu zapewnienie stałego funkcjonowania strategii Planu Gospodarki Niskoemisyjnej i dążenie do jej realizacji. Realizacja tego zadania nie będą długotrwale bezpośrednio pozytywnie oddziaływać na stan powietrza a także pośrednio na roślinność, ludzi, wody powierzchniowe i podziemne, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne oraz obszary chronione.

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
I.4.1.	Montaż mikroinstalacji OZE w ramach Gminnego Programu Prosumenckiego dla gminy Kowal	<p>Realizacja zadania powinna przyczynić się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia zapotrzebowania na energię ze źródeł nieodnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej budynków, przez co przyniesie pośrednie pozytywne, długoterminowe oddziaływania na zwierzęta, rośliny, ludzi, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby, zabytki i dobra materialne, obszary Natura 2000 oraz pozostałe obszary chronione.</p> <p>Budowa instalacji OZE może mieć również długotrwały negatywny wpływ na zwierzęta (ptaki i owady), przede wszystkim w przypadku paneli słonecznych. Nawet te lokalizowane na dachach, mogą powodować efekt tafli wody, który może być przyczyną kolizji ptaków z panelami. Poprzez efekt tafli wody na panelach słonecznych owady wodne mogą składać na nich jaja, przez co maleje ich populacja, a tym samym spada pula pożywienia dla ptaków. Panele instalowane na budynkach, nie będą jednak przyciągać zwierząt jak ich zwarte połączenie, mimo wszystko należy stosować panele z warstwą antyrefleksyjną, skutkującą brakiem efektu odbicia światła oraz panele posiadające białe granice i białe paski podziału, które zmniejszają znacznie przyciąganie bezkręgowców wodnych.</p> <p>Zadanie może wywierać również negatywne oddziaływanie na krajobraz, w przypadku kiedy będzie zaburzać jego spójność.</p>
I.4.2.	Budowa urządzeń z fotowoltaicznym wyposażeniem	<p>Realizacja zadania powinna przyczynić się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia zapotrzebowania na energię ze źródeł nieodnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej budynków, przez co przyniesie pośrednie pozytywne, długoterminowe oddziaływania na zwierzęta, rośliny, ludzi, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby, zabytki i dobra materialne, obszary Natura 2000 oraz pozostałe obszary chronione.</p> <p>Budowa instalacji OZE może mieć również długotrwały negatywny wpływ na zwierzęta (ptaki i owady), przede wszystkim w przypadku paneli słonecznych. Nawet te lokalizowane na dachach, mogą powodować efekt tafli wody, który może być przyczyną kolizji ptaków z panelami. Poprzez efekt tafli wody na panelach słonecznych owady wodne mogą składać na nich jaja, przez co maleje ich populacja, a tym samym spada pula pożywienia dla ptaków. Panele instalowane na budynkach, nie będą jednak przyciągać zwierząt jak ich zwarte połączenie, mimo wszystko należy stosować panele z warstwą antyrefleksyjną, skutkującą brakiem efektu odbicia światła oraz panele posiadające białe granice i białe paski podziału, które zmniejszają znacznie przyciąganie bezkręgowców wodnych.</p> <p>Zadanie może wywierać również negatywne oddziaływanie na krajobraz, w przypadku kiedy będzie zaburzać jego spójność.</p>
I.4.3.	Uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lokalizacji odnawialnych źródeł energii	<p>Zadanie to nie ma charakteru inwestycyjnego i w wyniku jego realizacji nie powstaną budowle ani infrastruktura wpływająca na analizowane komponenty środowiska. Realizacja Programu wymaga uwzględnienia w planach zagospodarowania przestrzennego wymogów dotyczących zaopatrywania domów jednorodzinnych, mieszkań, budynków użyteczności publicznej w ciepło z nośników niepowodujących nadmiernej emisji zanieczyszczeń</p>

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
		z systemów grzewczych oraz źródeł wytwarzania energii elektrycznej. Działanie to jest niezbędne do zrealizowania celów Programu w zakresie ochrony powietrza, gdyż to indywidualne systemy grzewcze mieszkańców są głównymi emitorami zanieczyszczeń na terenie powiatu. Realizacja tego zadania będzie długotrwale pozytywnie oddziaływać na stan powietrza a także pośrednio na roślinność, ludzi, wody powierzchniowe i podziemne, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne oraz obszary chronione.
I.4.4.	Montaż instalacji bazujących na odnawialnych źródłach energii na budynkach użyteczności publicznej i w domach prywatnych	Realizacja zadania powinna przyczynić się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia zapotrzebowania na energię ze źródeł nieodnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej budynków, przez co przyniesie pośrednie pozytywne, długoterminowe oddziaływania na zwierzęta, rośliny, ludzi, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby, zabytki i dobra materialne, obszary Natura 2000 oraz pozostałe obszary chronione. Budowa instalacji OZE może mieć również długotrwały negatywny wpływ na zwierzęta (ptaki i owady), przede wszystkim w przypadku paneli słonecznych. Nawet te lokalizowane na dachach, mogą powodować efekt tafli wody, który może być przyczyną kolizji ptaków z panelami. Poprzez efekt tafli wody na panelach słonecznych owady wodne mogą składać na nich jaja, przez co maleje ich populacja, a tym samym spada pula pożywienia dla ptaków. Panele instalowane na budynkach, nie będą jednak przyciągać zwierząt jak ich zwarte połączenie, mimo wszystko należy stosować panele z warstwą antyrefleksyjną, skutkującą brakiem efektu odbicia światła oraz panele posiadające białe granice i białe paski podziału, które zmniejszają znacznie przyciąganie bezkręgowców wodnych. Zadanie może wywierać również negatywne oddziaływanie na krajobraz, w przypadku kiedy będzie zaburzać jego spójność.
I.4.5.	Niezbędne prace sieciowe wynikające z planów oraz zamierzeń inwestycyjnych w obszarze sieci przesyłowych, w tym kontynuowanie modernizacji istniejącej sieci dystrybucyjnej dla potrzeb nowych odbiorców oraz OZE	Realizacja zadania będzie polegała na kompleksowej modernizacji sieci elektroenergetycznej. Działanie nie będą obejmowały tworzenia nowej infrastruktury energetycznej a więc nie zajdą zmiany w krajobrazie, nie wystąpi także oddziaływanie na wody, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne, rośliny, zwierzęta a także cele i przedmioty obszarów chronionych obszaru powiatu. W przypadku wymiany słupów energetycznych wystąpi negatywne oddziaływanie na powierzchnie ziemi oraz krajobraz na niewielkiej powierzchni, teren po wykonaniu wymiany zostanie zrekultywowany. Straty energii wynikające z złego stanu infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej mogą być znaczne i powodować większe zużycie energii na terenie gminy co przekłada się na emisję zanieczyszczeń podczas jej produkcji. Po wykonaniu modernizacji straty energii w powiecie zmniejszą się co przełoży się na poprawę jakości powietrza oraz ich późniejsze wymywanie przez opady.

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
I.4.6.	<p>Promocja OZE oraz stworzenie warunków organizacyjno – finansowych dla stosowania OZE w indywidualnych systemach grzewczych – szkolenia, dotacje</p>	<p>Realizacja zadania powinna przyczynić się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia zapotrzebowania na energię ze źródeł nieodnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej budynków, przez co przyniesie pośrednie pozytywne, długoterminowe oddziaływania na zwierzęta, rośliny, ludzi, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby, zabytki i dobra materialne, obszary Natura 2000 oraz pozostałe obszary chronione.</p> <p>Budowa instalacji OZE może mieć również długotrwały negatywny wpływ na zwierzęta (ptaki i owady), przede wszystkim w przypadku paneli słonecznych. Nawet te lokalizowane na dachach, mogą powodować efekt tafli wody, który może być przyczyną kolizji ptaków z panelami. Poprzez efekt tafli wody na panelach słonecznych owady wodne mogą składać na nich jaja, przez co maleje ich populacja, a tym samym spada pula pożywienia dla ptaków. Panele instalowane na budynkach, nie będą jednak przyciągać zwierząt jak ich zwarte połączenie, mimo wszystko należy stosować panele z warstwą antyrefleksyjną, skutkującą brakiem efektu odbicia światła oraz panele posiadające białe granice i białe paski podziału, które zmniejszają znacznie przyciąganie bezkręgowców wodnych.</p> <p>Zadanie może wywierać również negatywne oddziaływanie na krajobraz, w przypadku kiedy będzie zaburzać jego spójność.</p>
I.5.1.	<p>Opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej i geodezyjno – prawnej na realizację zadania inwestycyjnego – Rozbudowa drogi powiatowej nr 2905C Szpetal Górny – Kulin (ul. Dobrzańska)</p>	<p>Zadanie ma na celu usprawnienie ruchu na terenie gminy. Drogi o dużym natężeniu ruchu mogą stanowić dla zwierząt barierę migracyjną. Rozbudowa drogi będzie obejmować istniejące drogi gminne, których remont nie wpłynie znacząco na zwiększenie natężenia ruchu a więc droga ta nie będzie stanowiła bariery dla przemieszczania i migracji zwierząt. W przypadku przebiegu przez tereny leśne gdzie jest większe prawdopodobieństwo przemieszczania się zwierząt, głównie jeleniowatych powinno umieścić się znaki ostrzegawcze. Działanie to nie będzie więc znacząco oddziaływać na zwierzęta. Podczas prac budowlanych i modernizacyjnych drogi może dojść do zniszczenia szaty roślinnej składającej się głównie z roślin ruderalnych i synantropijnych w jej sąsiedztwie, roboty powinny być tak zaplanowane aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Może dojść również do fragmentacji krajobrazu. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne, po zakończeniu inwestycji zalecane jest wykonanie nasadzeń drzew i krzewów, które ograniczą emisję hałasu i zanieczyszczeń podczas jej eksploatacji. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac. W skutek przeprowadzonych modernizacji nastąpi długotrwała poprawa środowiska akustycznego poprzez zastosowanie tzw. cichych nawierzchni (cechą takiej nawierzchni jest jej porowata struktura pozwalająca na rozproszenie powietrza spod kół do pustych przestrzeni) oraz poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym co pozytywnie wpłynie na życie ludzi. Realizacja zadania wpłynie na usprawnienie ruchu drogowego, co bezpośrednio wpłynie na zmniejszenie emisji spalin i pyłów do powietrza,</p>

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
		<p>oddziaływanie to będzie długotrwałe. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza zmniejszy się obieg zanieczyszczeń środowisku przez co mniej będzie trafiać ich do wód powierzchniowych i podziemnych. Zanieczyszczenia przenoszone przez powietrze dostają się do wód powierzchniowych i podziemnych poprzez wymywanie przez opady atmosferyczne, poprzez sedymentacyjne osiadanie cząstek, poprzez pochłanianie substancji gazowych przez podłoże. Wymywanie zanieczyszczeń odbywa się w dwóch etapach. Na cząsteczkach aerozoli niosących zanieczyszczenia następuje kondensacja pary wodnej w czasie tworzenia się chmur a następnie cząsteczki wody podczas kondensacji absorbują zanieczyszczenia gazowe i wychwytyją cząsteczki aerozoli. Sedymentacja cząstek zanieczyszczeń związana jest z ich wielkością. Największe cząstki (pyły) opadają w pobliżu źródeł zanieczyszczenia. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Po zakończeniu prac oddziaływanie to zniknie a teren wokół drogi zostanie poddany rekultywacji. Zmniejszona emisja zanieczyszczeń przyczyni się do mniejszego ich stężenia w powietrzu, a tym samym ograniczy się negatywny wpływ na zabytki. Dlatego rozbudowa drogi będzie oddziaływać pośrednio, długotrwałe pozytywnie na zabytki. Rozbudowa dróg nie będzie w żaden sposób oddziaływać na zasoby naturalne. Budowa dróg szybkiego ruchu czy autostrad wpływa negatywnie na walory krajobrazu jednak w przypadku przebudowy istniejących dróg lokalnych których dotyczą zadania i które wpisane są już w lokalny krajobraz brak jest takiego oddziaływania a odpowiednio zaprojektowana droga może nawet wpłynąć pozytywnie na krajobraz. Oddziaływanie na tereny chronione będzie zależało od położenia odcinka drogi którego będzie dotyczyć oraz od zakresu jaki będą obejmowały roboty i muszą być one rozpatrywane osobno w przypadku każdej inwestycji. Modernizacje i budowy dróg nie będą w żaden sposób oddziaływać na zasoby naturalne i zabytki i dobra materialne.</p>
I.5.2.	<p>Montaż instalacji świetlnej w m. Kruszyn przy drodze powiatowej nr 2909C Włocławek – Kruszyn – Choceń</p>	<p>Montaż instalacji świetlnej, będzie niósł za sobą oddziaływanie pozytywne ze względu na poprawę jakości powietrza, zmniejszenie zużycia paliw, również tych przeznaczonych do produkcji energii oraz zużycia energii na oświetlenie, co będzie powodowało pośrednie pozytywne długoterminowe oddziaływanie na zwierzęta, rośliny, ludzi, klimat, powierzchnię ziemi, zasoby, zabytki i dobra materialne, obszary Natura 2000 oraz pozostałe obszary chronione. W trakcie montażu oświetlenia może dojść do krótkoterminowego negatywnego oddziaływanie na powierzchnię ziemi oraz roślinność. Może zostać naruszona struktura gleby, a także warstwa roślinności, jednak zmiany te są odwracalne. Mogą powstawać również odpady budowlane.</p>

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
I.5.3.	Dokonanie analizy natężenia ruchu i wypadkowości oraz zanieczyszczeń atmosfery związanej z ruchem tranzytowym przez miasta: Lubraniec, Kowal, Lubień Kujawski	Zadanie ma na celu usprawnienie ruchu na terenie gminy. Drogi o dużym natężeniu ruchu mogą stanowić dla zwierząt barierę migracyjną. Rozbudowa i modernizacja dróg będzie obejmować istniejące drogi, których remont nie wpłynie znacząco na zwiększenie natężenia ruchu a więc droga ta nie będzie stanowiła bariery dla przemieszczania i migracji zwierząt. W przypadku przebiegu przez tereny leśne gdzie jest większe prawdopodobieństwo przemieszczania się zwierząt, głównie jeleniowatych powinno umieścić się znaki ostrzegawcze. Działanie to nie będzie więc znacząco oddziaływać na zwierzęta. Podczas prac budowlanych i modernizacyjnych drogi może dojść do zniszczenia szaty roślinnej składającej się głównie z roślin ruderalnych i synantropijnych w jej sąsiedztwie, roboty powinny być tak zaplanowane aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Może dojść również do fragmentacji krajobrazu. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne, po zakończeniu inwestycji zalecane jest wykonanie nasadzeń drzew i krzewów, które ograniczą emisję hałasu i zanieczyszczeń podczas jej eksploatacji.
I.5.4.	Budowa, przebudowa i utrzymanie dróg wojewódzkich rejonu Włocławek	Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac. W skutek przeprowadzonych modernizacji nastąpi długotrwała poprawa środowiska akustycznego poprzez zastosowanie tzw. cichych nawierzchni (cechą takiej nawierzchni jest jej porowata struktura pozwalająca na rozproszenie powietrza spod kół do pustych przestrzeni) oraz poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym co pozytywnie wpłynie na życie ludzi. Realizacja zadania wpłynie na usprawnienie ruchu drogowego, co bezpośrednio wpłynie na zmniejszenie emisji spalin i pyłów do powietrza, oddziaływanie to będzie długotrwałe. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza zmniejszy się obieg zanieczyszczeń środowisku przez co mniej będzie trafiać ich do wód powierzchniowych i podziemnych Zanieczyszczenia przenoszone przez powietrze dostają się do wód powierzchniowych i podziemnych poprzez wymywanie przez opady atmosferyczne, poprzez sedymentacyjne osiadanie cząstek, poprzez pochłanianie substancji gazowych przez podłoże. Wymywanie zanieczyszczeń odbywa się w dwóch etapach. Na cząsteczkach aerozoli niosących zanieczyszczenia następuje kondensacja pary wodnej w czasie tworzenia się chmur a następnie cząsteczki wody podczas kondensacji absorbują zanieczyszczenia gazowe i wychwytyją cząsteczki aerozoli Sedymentacja cząstek zanieczyszczeń związana jest z ich wielkością. Największe cząstki (pyły) opadają w pobliżu źródeł zanieczyszczenia. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Po zakończeniu prac oddziaływanie to zniknie a teren wokół drogi zostanie poddany rekultywacji. Zmniejszona emisja zanieczyszczeń przyczyni się do mniejszego ich stężenia w powietrzu, a tym samym ograniczy się negatywny wpływ
I.5.5.	Modernizacja i budowa dróg	

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
		na zabytki. Dlatego rozbudowa drogi będzie oddziaływać pośrednio, długotrwale pozytywnie na zabytki. Rozbudowa dróg nie będzie w żaden sposób oddziaływać na zasoby naturalne. Budowa dróg szybkiego ruchu czy autostrad wpływa negatywnie na walory krajobrazu jednak w przypadku przebudowy istniejących dróg lokalnych których dotyczą zadania i które wpisane są już w lokalny krajobraz brak jest takiego oddziaływania a odpowiednio zaprojektowana droga może nawet wpłynąć pozytywnie na krajobraz. Oddziaływanie na tereny chronione będzie zależało od położenia odcinka drogi którego będzie dotyczyć oraz od zakresu jaki będą obejmowały roboty i muszą być one rozpatrywane osobno w przypadku każdej inwestycji. Modernizacje i budowy dróg nie będą w żaden sposób oddziaływać na zasoby naturalne i zabytki i dobra materialne.
I.5.6.	Budowa ścieżek rowerowych	Budowa ścieżek rowerowych odbywać się będzie w ciągu lub w pobliżu istniejących dróg nie będzie więc to dodatkowa istotna zmiana w istniejącym krajobrazie a także dodatkowa bariera w migracji zwierząt. Ścieżki będą posiadały nawierzchnie asfaltową i podczas jej wylewania odbywać się będzie dodatkowa emisja spalin oraz hałasu będzie to jednak oddziaływanie krótkookresowe i nieznaczne. Realizacja tego zadania wpłynie na większy rozwój turystyki rowerowej kosztem zmniejszenia przejazdów samochodowych dzięki czemu zmniejszy się emisja zanieczyszczeń do powietrza oraz wody, a tym samym negatywny wpływ na zabytki. Wybudowana ścieżka rowerowa nie będzie oddziaływać na zwierzęta, zasoby naturalne. Realizacja zadania nie wpłynie negatywnie na cele ochrony obszarów chronionego krajobrazu oraz park krajobrazowy. Przedmiotowa ścieżka nie będzie przebiegać przez ani w pobliżu Obszarów Natura 2000 przez co nie będzie na nie oddziaływać.
I.5.7.	Dotacje celowe dla gmin na realizację zadań w zakresie dróg publicznych powiatowych – w zakresie zimowego utrzymania dróg powiatowych oraz na bieżące utrzymanie odcinków dróg powiatowych powierzanych w zarząd gminie Boniewo oraz gminie Lubraniec	Zadanie ma na celu usprawnienie ruchu na terenie gminy. Modernizację dróg poprzedza inwentaryzacja ich stanu. Drogi o dużym natężeniu ruchu mogą stanowić dla zwierząt barierę migracyjną. Modernizacja dróg będzie obejmować istniejące drogi, których remont nie wpłynie znacząco na zwiększenie natężenia ruchu a więc droga ta nie będzie stanowiła bariery dla przemieszczania i migracji zwierząt. W przypadku przebiegu przez tereny leśne gdzie jest większe prawdopodobieństwo przemieszczania się zwierząt, głównie jeleniowatych powinno umieścić się znaki ostrzegawcze. Działanie to nie będzie więc znacząco oddziaływać na zwierzęta. Podczas prac modernizacyjnych drogi może dojść do zniszczenia szaty roślinnej składającej się głównie z roślin ruderalnych i synantropijnych w jej sąsiedztwie, roboty powinny być tak zaplanowane aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Może dojść również do fragmentacji krajobrazu. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne, po zakończeniu inwestycji zalecane jest wykonanie nasadzeń drzew i krzewów, które ograniczą emisję hałasu i zanieczyszczeń podczas jej eksploatacji. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac. W skutek przeprowadzonych modernizacji nastąpi długotrwała poprawa środowiska akustycznego poprzez zastosowanie tzw. cichych nawierzchni
I.5.8.	Opracowanie inwentaryzacji stanu dróg powiatowych	Zadanie ma na celu usprawnienie ruchu na terenie gminy. Modernizację dróg poprzedza inwentaryzacja ich stanu. Drogi o dużym natężeniu ruchu mogą stanowić dla zwierząt barierę migracyjną. Modernizacja dróg będzie obejmować istniejące drogi, których remont nie wpłynie znacząco na zwiększenie natężenia ruchu a więc droga ta nie będzie stanowiła bariery dla przemieszczania i migracji zwierząt. W przypadku przebiegu przez tereny leśne gdzie jest większe prawdopodobieństwo przemieszczania się zwierząt, głównie jeleniowatych powinno umieścić się znaki ostrzegawcze. Działanie to nie będzie więc znacząco oddziaływać na zwierzęta. Podczas prac modernizacyjnych drogi może dojść do zniszczenia szaty roślinnej składającej się głównie z roślin ruderalnych i synantropijnych w jej sąsiedztwie, roboty powinny być tak zaplanowane aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Może dojść również do fragmentacji krajobrazu. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne, po zakończeniu inwestycji zalecane jest wykonanie nasadzeń drzew i krzewów, które ograniczą emisję hałasu i zanieczyszczeń podczas jej eksploatacji. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac. W skutek przeprowadzonych modernizacji nastąpi długotrwała poprawa środowiska akustycznego poprzez zastosowanie tzw. cichych nawierzchni

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
		<p>(cechą takiej nawierzchni jest jej porowata struktura pozwalająca na rozproszenie powietrza spod kół do pustych przestrzeni) oraz poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym co pozytywnie wpłynie na życie ludzi. Realizacja zadania wpłynie na usprawnienie ruchu drogowego, co bezpośrednio wpłynie na zmniejszenie emisji spalin i pyłów do powietrza, oddziaływanie to będzie długotrwałe. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza zmniejszy się obieg zanieczyszczeń środowisku przez co mniej będzie trafiać ich do wód powierzchniowych i podziemnych. Zanieczyszczenia przenoszone przez powietrze dostają się do wód powierzchniowych i podziemnych poprzez wymywanie przez opady atmosferyczne, poprzez sedymentacyjne osiadanie cząstek, poprzez pochłanianie substancji gazowych przez podłoże. Wymywanie zanieczyszczeń odbywa się w dwóch etapach. Na cząsteczkach aerozoli niosących zanieczyszczenia następuje kondensacja pary wodnej w czasie tworzenia się chmur a następnie cząsteczki wody podczas kondensacji absorbują zanieczyszczenia gazowe i wychwytyują cząsteczki aerozoli. Sedymentacja cząstek zanieczyszczeń związana jest z ich wielkością. Największe cząstki (pyły) opadają w pobliżu źródeł zanieczyszczenia. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Po zakończeniu prac oddziaływanie to zniknie a teren wokół drogi zostanie poddany rekultywacji. Zmniejszona emisja zanieczyszczeń przyczyni się do mniejszego ich stężenia w powietrzu, a tym samym ograniczy się negatywny wpływ na zabytki. Dlatego rozbudowa drogi będzie oddziaływać pośrednio, długotrwałe pozytywnie na zabytki. Rozbudowa dróg nie będzie w żaden sposób oddziaływać na zasoby naturalne. Modernizacja dróg szybkiego ruchu czy autostrad wpływa negatywnie na walory krajobrazu jednak w przypadku przebudowy istniejących dróg lokalnych których dotyczą zadania i które wpisane są już w lokalny krajobraz brak jest takiego oddziaływania a odpowiednio zaprojektowana droga może nawet wpłynąć pozytywnie na krajobraz. Oddziaływanie na tereny chronione będzie zależało od położenia odcinka drogi którego będzie dotyczyć oraz od zakresu jaki będą obejmowały roboty i muszą być one rozpatrywane osobno w przypadku każdej inwestycji. Modernizacje i budowy dróg nie będą w żaden sposób oddziaływać na zasoby naturalne i zabytki i dobra materialne.</p>
I.5.9.	Modernizacja oświetlenia drogowego	<p>Modernizacja oświetlenia drogowego, będzie niosła za sobą oddziaływanie pozytywne ze względu na poprawę jakości powietrza, zmniejszenie zużycia paliw, również tych przeznaczonych do produkcji energii oraz zużycia energii na oświetlenie, co będzie powodowało pośrednie pozytywne długoterminowe oddziaływanie na zwierzęta, rośliny, ludzi, klimat, powierzchnię ziemi, zasoby, zabytki i dobra materialne, obszary Natura 2000 oraz pozostałe obszary chronione. W trakcie montażu oświetlenia może dojść do krótkoterminowego negatywnego oddziaływanie na powierzchnię ziemi oraz roślinność. Może zostać naruszona struktura gleby, a także warstwa roślinności, jednak zmiany te są odwracalne. Mogą powstawać również odpady budowlane.</p>

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
I.5.10.	Prowadzenie kampanii promocyjnej wymiany aut na auta niskoemisyjne	Ze względu iż nie jest to zadanie inwestycyjne nie będzie ono oddziaływać bezpośrednio na żaden z analizowanych komponentów środowiska. W przypadku skuteczności kampanii i wymiany przez mieszkańców gminy aut na auta niskoemisyjne poprawi się jakość powietrza oraz pośrednio jakość wód (ograniczenie wymywania zanieczyszczeń z powietrza) i roślin.
I.5.11.	Organizacja rajdów rowerowych i pieszych jako promocja ekologicznych środków transportu	Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego i w wyniku jego działań nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska i na obszary chronione. Działanie to ma na celu promocję transportu rowerowego. Wzrost udziału ruchu rowerowego będzie przyczyniał się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń oraz promował aktywność fizyczną mieszkańców co wpłynie pozytywnie na zdrowie ludzi, rośliny, powietrze i klimat, wody oraz obszary chronione.
I.6.1.	Kontrola dotrzymania przez podmioty korzystające ze środowiska standardów emisyjnych oraz wzmocnienie i prowadzenie systemu monitoringu powietrza	Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego i w wyniku jego działań nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska i na obszary chronione. Działanie to ma na celu kontrolę podmiotów gospodarczych, a przez to ograniczenie nielegalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza, tym samym pozytywnie, długoterminowo, bezpośrednio wpłynie na jakość powietrza i klimat, a pośrednio i długoterminowo rośliny, ludzi oraz wody oraz zasoby naturalne, zabytki i dobra kultury oraz obszary Natura 2000 i inne obszary chronione.
I.7.1.	Inwentaryzacja i aktualizacja źródeł emisji substancji do powietrza i stworzenie bazy danych na ten temat	Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego i w wyniku jego działań nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska i na obszary chronione. Działanie to ma na umożliwienie prowadzenie stałej kontroli przez organy publiczne nad źródłami emisji do powietrza, a przez to ograniczenie nielegalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza, tym samym pozytywnie, długoterminowo, bezpośrednio wpłynie na jakość powietrza i klimat, a pośrednio i długoterminowo rośliny, ludzi oraz wody oraz zasoby naturalne, zabytki i dobra kultury oraz obszary Natura 2000 i inne obszary chronione.
I.7.2.	Działania naprawcze w miejscach, gdzie odnotowano przekroczenia pyłu PM10, PM2,5, bezno(a)pirenu i poziomu docelowego dla ozonu	Zarówno działania naprawcze, jak i współpraca w realizacji Programu Ochrony Powietrza przyczyni się do poprawy stanu środowiska jako całości. Poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, poprawie ulegnie jakość powietrza, tym samym jakość wszystkich pozostałych komponentów środowiska. Poprawie ulegną również warunki życia i funkcjonowania organizmów, w tym człowieka, roślin i zwierząt. Działania te będą również w sposób pozytywny i pośredni oddziaływać na obszary chronione i na zasoby naturalne oraz zabytki i dobra materialne. Zadania te obejmują wszystkie wcześniej wymienione zadania z zakresu ochrony powietrza, w tym ograniczanie niskiej emisji poprzez termomodernizację oraz zmianę systemów grzewczych, ograniczenie emisji liniowej poprzez modernizację dróg oraz działania podejmowane w celu ograniczenia emisji przemysłowej.
I.7.3.	Współpraca w realizacji Programu Ochrony Powietrza	Zadania te obejmują wszystkie wcześniej wymienione zadania z zakresu ochrony powietrza, w tym ograniczanie niskiej emisji poprzez termomodernizację oraz zmianę systemów grzewczych, ograniczenie emisji liniowej poprzez modernizację dróg oraz działania podejmowane w celu ograniczenia emisji przemysłowej.

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
Zagrożenie hałasem		
II.1.1.	Modernizacja dróg	<p>Zadanie ma na celu usprawnienie ruchu na terenie gminy. Modernizację dróg poprzedza inwentaryzacja ich stanu. Drogi o dużym natężeniu ruchu mogą stanowić dla zwierząt barierę migracyjną. Modernizacja dróg będzie obejmować istniejące drogi, których remont nie wpłynie znacząco na zwiększenie natężenia ruchu a więc droga ta nie będzie stanowiła bariery dla przemieszczania i migracji zwierząt. W przypadku przebiegu przez tereny leśne gdzie jest większe prawdopodobieństwo przemieszczania się zwierząt, głównie jeleniowatych powinno umieścić się znaki ostrzegawcze. Działanie to nie będzie więc znacząco oddziaływać na zwierzęta. Podczas prac modernizacyjnych drogi może dojść do zniszczenia szaty roślinnej składającej się głównie z roślin ruderalnych i synantropijnych w jej sąsiedztwie, roboty powinny być tak zaplanowane aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Może dojść również do fragmentacji krajobrazu. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne, po zakończeniu inwestycji zalecane jest wykonanie nasadzeń drzew i krzewów, które ograniczą emisję hałasu i zanieczyszczeń podczas jej eksploatacji. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac. W skutek przeprowadzonych modernizacji nastąpi długotrwała poprawa środowiska akustycznego poprzez zastosowanie tzw. cichych nawierzchni (cechą takiej nawierzchni jest jej porowata struktura pozwalająca na rozproszenie powietrza spod kół do pustych przestrzeni) oraz poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym co pozytywnie wpłynie na życie ludzi. Realizacja zadania wpłynie na usprawnienie ruchu drogowego, co bezpośrednio wpłynie na zmniejszenie emisji spalin i pyłów do powietrza, oddziaływanie to będzie długotrwałe. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza zmniejszy się obieg zanieczyszczeń środowisku przez co mniej będzie trafiać ich do wód powierzchniowych i podziemnych. Zanieczyszczenia przenoszone przez powietrze dostają się do wód powierzchniowych i podziemnych poprzez wymywanie przez opady atmosferyczne, poprzez sedymentacyjne osiadanie cząstek, poprzez pochłanianie substancji gazowych przez podłoże. Wymywanie zanieczyszczeń odbywa się w dwóch etapach. Na cząsteczkach aerozoli niosących zanieczyszczenia następuje kondensacja pary wodnej w czasie tworzenia się chmur a następnie cząsteczki wody podczas kondensacji absorbują zanieczyszczenia gazowe i wychwytyują cząsteczki aerozoli. Sedymentacja cząstek zanieczyszczeń związana jest z ich wielkością. Największe cząstki (pyły) opadają w pobliżu źródeł zanieczyszczenia. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Po zakończeniu prac oddziaływanie to zniknie a teren wokół drogi zostanie poddany rekultywacji.</p>

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
		<p>Zmniejszona emisja zanieczyszczeń przyczyni się do mniejszego ich stężenia w powietrzu, a tym samym ograniczy się negatywny wpływ na zabytki. Dlatego rozbudowa drogi będzie oddziaływać pośrednio, długotrwale pozytywnie na zabytki. Rozbudowa dróg nie będzie w żaden sposób oddziaływać na zasoby naturalne. Modernizacja dróg szybkiego ruchu czy autostrad wpływa negatywnie na walory krajobrazu jednak w przypadku przebudowy istniejących dróg lokalnych których dotyczą zadania i które wpisane są już w lokalny krajobraz brak jest takiego oddziaływania a odpowiednio zaprojektowana droga może nawet wpłynąć pozytywnie na krajobraz. Oddziaływanie na tereny chronione będzie zależało od położenia odcinka drogi którego będzie dotyczyć oraz od zakresu jaki będą obejmowały roboty i muszą być one rozpatrywane osobno w przypadku każdej inwestycji. Modernizacje i budowy dróg nie będą w żaden sposób oddziaływać na zasoby naturalne i zabytki i dobra materialne.</p>
II.1.2.	Budowa rowerowych ścieżek	<p>Budowa ścieżek rowerowych odbywać się będzie w ciągu lub w pobliżu istniejących dróg nie będzie więc to dodatkowa istotna zmiana w istniejącym krajobrazie a także dodatkowa bariera w migracji zwierząt. Ścieżki będą posiadały nawierzchnie asfaltową i podczas jej wylewania odbywać się będzie dodatkowa emisja spalin oraz hałasu będzie to jednak oddziaływanie krótkookresowe i nieznaczne. Realizacja tego zadania wpłynie na większy rozwój turystyki rowerowej kosztem zmniejszenia przejazdów samochodowych dzięki czemu zmniejszy się emisja zanieczyszczeń do powietrza oraz wody, a tym samym negatywny wpływ na zabytki. Wybudowana ścieżka rowerowa nie będzie oddziaływać na zwierzęta, zasoby naturalne. Realizacja zadania nie wpłynie negatywnie na cele ochrony obszarów chronionego krajobrazu oraz park krajobrazowy. Przedmiotowa ścieżka nie będzie przebiegać przez ani w pobliżu Obszarów Natura 2000 przez co nie będzie na nie oddziaływać.</p>
II.1.3.	Ocena stanu akustycznego środowiska i wykonanie map akustycznych dla obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach (drogi, linie kolejowe) i przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku	<p>Zadania mają na celu poprawę klimatu akustycznego będą pozytywnie oddziaływać na większość analizowanych komponentów środowiska, w tym na obszary chronione, różnorodność biologiczną, ludzi, wodę, powietrze i klimat oraz krajobraz. Zadania te mają na celu ograniczenie różnego rodzaju hałasu do środowiska, lub jego powstawaniu. W sposób bezpośredni pozytywnie oddziaływać będą na człowieka i przyrodę. Hałas w środowisku jest czynnikiem chorobotwórczym u ludzi – może powodować m.in. choroby układu nerwowego, a u zwierząt może powodować migrację, ograniczenie reprodukcji gatunku, a w efekcie zmniejszenie populacji. W związku z czym nadmierna emisja hałasu na lub w pobliżu terenów chronionych może powodować zaburzenia w funkcjonowaniu całych ekosystemów, dlatego działania zaplanowane w ramach poprawy klimatu akustycznego będą miały pozytywny wpływ w szczególności na człowieka oraz przyrodę. Rozchodzenie się fal akustycznych w środowisku może spowodować negatywne oddziaływanie również na wody i powietrze, właśnie poprzez zaburzenie pracy ekosystemów, dlatego zadania te</p>

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
II.2.1.	Tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania w przypadkach określonych w ustawie prawo ochrony środowiska, egzekwowanie zapisów dotyczących obszarów ograniczonego użytkowania dotyczących źródeł hałasu i pól elektromagnetycznych	w sposób pośredni i długotrwały będą pozytywnie oddziaływać na wodę, powietrze, klimat i krajobraz. Zadania z zakresu zmniejszenia uciążliwości hałasu nie będą oddziaływać w sposób pozytywny ani negatywny na zasoby naturalne oraz zabytki i dobra materialne, komponenty te są wrażliwe tylko na bardzo długą ekspozycję na fale akustyczne o wysokim natężeniu.
II.2.2.	Wprowadzanie do mpzp zapisów sprzyjających ograniczeniu zagrożenia hałasem i egzekwowanie tych zapisów	
II.2.3.	Inwentaryzacja źródeł uciążliwości akustycznej	
II.2.4.	Prowadzenie monitoringu poziomu hałasu w środowisku	
II.2.5.	Bieżąca kontrola zakładów pracy w zakresie emisji hałasu	
Pola elektromagnetyczne		
III.1.1.	Systematyczny monitoring natężenia pól elektromagnetycznych	Zadania mające na celu ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka i środowisko, nie będą w sposób negatywny oddziaływać na środowisko. Stała kontrola i zapobieganie nadmiernemu natężeniu hałasu w środowisku i oddziaływania pól elektromagnetycznych będzie miała pozytywny wpływ zarówno na obszary Natura 2000, zwierzęta i rośliny, wodę, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz oraz na ludzi. Oddziaływanie zadań z zakresu hałasu i pól elektromagnetycznych określono jako bezpośrednie, długoterminowe oraz stałe, w przypadku oddziaływania na człowieka i przyrodę. Analogicznie jak w przypadku działań ograniczających emisję hałasu zadania te przyczynią się do poprawy warunków życia ludzi oraz funkcjonowania ekosystemów. Zadania z zakresu zmniejszenia
III.1.2.	Wprowadzanie do mpzp zapisów w zakresie możliwości lokalizacji urządzeń emitujących promieniowanie elektromagnetyczne	

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
III.1.3.	Prowadzenie przez organy administracji publicznej ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne (zgłoszenia instalacji).	pól elektromagnetycznych nie będą oddziaływać w sposób pozytywny ani negatywny na zasoby naturalne oraz zabytki i dobra materialne, komponenty te są wrażliwe tylko na bardzo długą ekspozycję na fale elektromagnetyczne o wysokim natężeniu.
Gospodarowanie wodami		
IV.1.1.	Wprowadzanie do mpzp ograniczeń wynikających z występowania na terenie gmin terenów zalewowych	Pozytywne, pośrednie, długoterminowe oddziaływanie na wszystkie komponenty środowiska przewiduje się w przypadku realizacji zadania polegającego na wprowadzaniu do mpzp ograniczeń wynikających z występowania na terenie gmin powiatu terenów zalewowych. Działanie to będzie miało charakter kompleksowy i będzie dotyczyło wszystkich komponentów środowiska oraz obszarów chronionych.
IV.1.2.	Realizacja programu retencjonowania wód	Pozytywne, pośrednie, długoterminowe oddziaływanie na wszystkie komponenty środowiska przewiduje się w przypadku realizacji zadania polegającego na realizacji „Programu retencjonowania wód”. W efekcie realizacji zadania polegającego na wdrożeniu działań sprzyjających poprawie stosunków wodnych na terenie województwa poprawie się stan całego środowiska przyrodniczego, ponieważ działania te będą miały charakter kompleksowy i będą dotyczyły wszystkich komponentów środowiska oraz obszarów chronionych.
IV.1.3.	Współpraca z ościennymi powiatami w celu ustalenia wspólnej polityki ochrony wód powierzchniowych, w tym przede wszystkim Wisły	Pozytywne, pośrednie, długoterminowe oddziaływanie na wszystkie komponenty środowiska przewiduje się w przypadku realizacji zadania polegającego na realizacji „Programu retencjonowania wód”. W efekcie realizacji zadania polegającego na wdrożeniu działań sprzyjających poprawie stosunków wodnych na terenie województwa poprawie się stan całego środowiska przyrodniczego, ponieważ działania te będą miały charakter kompleksowy i będą dotyczyły wszystkich komponentów środowiska oraz obszarów chronionych.
IV.1.4.	Opracowanie i aktualizacja Powiatowego Programu Zarządzania Kryzysowego	Pozytywne, pośrednie, długoterminowe oddziaływanie na wszystkie komponenty środowiska przewiduje się w przypadku realizacji zadania polegającego na opracowaniu „Programu Zarządzania Kryzysowego”. W efekcie realizacji zadania polegającego na wdrożeniu działań sprzyjających poprawie bezpieczeństwa, w tym powodziowego na terenie powiatu, będzie możliwe zachowanie istniejącego stanu poszczególnych komponentów środowiska. Ponieważ działania te będą miały charakter kompleksowy i będą dotyczyły wszystkich komponentów środowiska oraz obszarów chronionych.
IV.1.5.	Przebudowa wału przeciwpowodziowego Cysterska od km 0+000 do km 0+350	Przebudowa wału może oddziaływać na środowisko zarówno w sposób negatywny jak i pozytywny. Na etapie budowy przewiduje się wystąpienie oddziaływań negatywnych na niektóre komponenty środowiska, w tym na powierzchnię ziemi, krajobraz, rośliny i zwierzęta. Oddziaływania negatywne mogą występować podczas prowadzenia prac budowlanych, na nadbrzeżu, które może być siedliskiem zwierząt i roślin. Jednak oddziaływania te będą krótkotrwałe, chwilowe, ograniczone wyłącznie do fazy budowy. Docelowo jednak przyczynią się do poprawy stanu tych

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
		komponentów, w tym w szczególności krajobrazu i powierzchni ziemi. Po zaprzestaniu prac, umocnienie wałów będzie w sposób pozytywny oddziaływać nie tylko na zwierzęta i rośliny, ale również na ludzi, wody, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki i dobra naturalne oraz obszary chronione. Nie zrealizowanie tego zadania spowodowałoby zniszczenie i zagrożenie dla tych komponentów środowiska.
IV.1.6.	Budowa zbiornika wodnego małej retencji w Śmitowicach	Budowa wału może oddziaływać na środowisko zarówno w sposób negatywny jak i pozytywny. Na etapie budowy przewiduje się wystąpienie oddziaływań negatywnych na niektóre komponenty środowiska, w tym na powierzchnię ziemi, krajobraz, rośliny i zwierzęta. Oddziaływania negatywne mogą występować podczas prowadzenia prac budowlanych, ponieważ tereny, na których będzie budowany zbiornik wodny może być siedliskiem zwierząt i roślin. Jednak oddziaływania te będą krótkotrwałe, chwilowe, ograniczone wyłącznie do fazy budowy. Docelowo jednak przyczynią się do poprawy stanu tych komponentów, w tym w szczególności krajobrazu i powierzchni ziemi. Po zaprzestaniu prac będzie w sposób pozytywny oddziaływać nie tylko na zwierzęta i rośliny, ale również na ludzi, wody, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki i dobra naturalne oraz obszary chronione. Nie zrealizowanie tego zadania spowodowałoby zniszczenie i zagrożenie dla tych komponentów środowiska. Odbudowa cieków nie będzie ani pozytywnie ani negatywnie oddziaływać na powietrze i klimat.
IV.1.7.	Działania dla usprawnienia bezpiecznego odprowadzania fali powodziowej na rzece Zgłowiączka od km 0+000 do km 5+800	Zadanie to mają na celu ochronę przed wodami powodziowymi i może oddziaływać na środowisko zarówno w sposób negatywny jak i pozytywny. Na etapie prowadzonych prac przewiduje się wystąpienie oddziaływań negatywnych na niektóre komponenty środowiska, w tym na powierzchnię ziemi, krajobraz, rośliny i zwierzęta. Oddziaływania negatywne mogą występować podczas prowadzenia prac budowlanych, na nadbrzeżu i w ciekach, które mogą być siedliskiem zwierząt i roślin. Jednak oddziaływania te będą krótkotrwałe, chwilowe, ograniczone wyłącznie do fazy budowy. Docelowo jednak przyczynią się do poprawy stanu tych komponentów, w tym w szczególności krajobrazu i powierzchni ziemi. Po zaprzestaniu prac będzie w sposób pozytywny oddziaływać nie tylko na zwierzęta i rośliny, ale również na ludzi, wody, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki i dobra naturalne oraz obszary chronione. Nie zrealizowanie tego zadania spowodowałoby zniszczenie i zagrożenie dla tych komponentów środowiska. Zadania te nie będą ani pozytywnie ani negatywnie oddziaływać na powietrze i klimat.
IV.1.8.	Odbudowa cieków Niwka od km 0+790 – 9+248	Przebudowa wału może oddziaływać na środowisko zarówno w sposób negatywny jak i pozytywny. Na etapie budowy przewiduje się wystąpienie oddziaływań negatywnych na niektóre komponenty środowiska, w tym na powierzchnię ziemi, krajobraz, rośliny i zwierzęta. Oddziaływania negatywne mogą występować podczas prowadzenia prac budowlanych, na nadbrzeżu i w ciekach, które mogą być siedliskiem zwierząt i roślin. Jednak oddziaływania te będą krótkotrwałe, chwilowe, ograniczone wyłącznie do fazy budowy. Docelowo jednak przyczynią się do poprawy stanu tych komponentów, w tym w szczególności krajobrazu i powierzchni ziemi. Po zaprzestaniu prac będzie w sposób pozytywny oddziaływać nie tylko na zwierzęta i rośliny, ale również na ludzi, wody, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki i dobra naturalne oraz obszary chronione. Nie zrealizowanie tego zadania spowodowałoby

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
		zniszczenie i zagrożenie dla tych komponentów środowiska. Odbudowa cieku nie będzie ani pozytywnie ani negatywnie oddziaływać na powietrze i klimat.
IV.1.9.	Ochrona przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły od Włocławka do jej ujścia do Zatoki – stopień wodny poniżej Włocławka	Zadania te mają na celu ochronę przed wodami powodziowymi i mogą oddziaływać na środowisko zarówno w sposób negatywny jak i pozytywny. Na etapie budowy przewiduje się wystąpienie oddziaływań negatywnych na niektóre komponenty środowiska, w tym na powierzchnię ziemi, krajobraz, rośliny i zwierzęta. Oddziaływania negatywne mogą występować podczas prowadzenia prac budowlanych, na nadbrzeżu i w ciekach, które mogą być siedliskiem zwierząt i roślin. Jednak oddziaływania te będą krótkotrwałe, chwilowe, ograniczone wyłącznie do fazy budowy. Docelowo jednak przyczynią się do poprawy stanu tych komponentów, w tym w szczególności krajobrazu i powierzchni ziemi. Po zaprzestaniu prac będzie w sposób pozytywny oddziaływać nie tylko na zwierzęta i rośliny, ale również na ludzi, wody, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki i dobra naturalne oraz obszary chronione. Nie zrealizowanie tego zadania spowodowałoby zniszczenie i zagrożenie dla tych komponentów środowiska. Zadania te nie będą ani pozytywnie ani negatywnie oddziaływać na powietrze i klimat.
IV.1.10.	Ochrona przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły od Włocławka do jej ujścia do Zatoki – przebudowa ostróg na rzece Wiśle w km 847-718	
IV.1.11.	Ochrona przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły od Włocławka do jej ujścia do Zatoki – prace konserwacyjne na obszarze koryta wielkiej wody Dolnej Wisły	
IV.2.1.	Bieżące utrzymanie melioracji szczegółowych	
IV.2.2.	Opracowanie Planów przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Środkowej Wisły wraz z prowadzeniem konsultacji społecznych i strategicznej oceny	Zadanie polegające na opracowaniu Planów przeciwdziałania skutkom suszy pozwoli na określenie działań niezbędnych do utrzymania obecnego reżimu wodnego na terenie powiatu włocławskiego. Zadanie to będzie więc w sposób pośredni, długotrwały i pozytywny oddziaływać na zwierzęta i rośliny, ponieważ zachowane zostaną ekosystemy, w których obecnie żyją. Pośredni, długotrwały i pozytywny wpływ będzie miało również to zadanie na ludzi, wody, powierzchnię ziemi, krajobraz oraz zasoby naturalne, a tym samym na obszary chronione. Realizacja zadania nie będzie ani w sposób pozytywny ani negatywny oddziaływać na powietrze i klimat ani na zabytki i dobra materialne.

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
V.2.3.	Przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu zaplanowania działań ukierunkowanych na redukcję fosforu	Zadanie to umożliwi określenie jakie ilości fosforu trafiają do środowiska i pozwoli na zidentyfikowanie ich źródeł oraz określenie działań jakie należy podjąć, aby zredukować ilość fosforu trafiającą do środowiska. Będzie to miało bezpośredni i długotrwały pozytywny wpływ na wody oraz powierzchnię ziemi, a tym samym na zasoby naturalne i krajobraz oraz zwierzęta i rośliny, dla których woda jest niezbędnym elementem życia.
V.3.1.	Prowadzenie monitoringu wód podziemnych	Zadania te przyczynią się pośrednio do poprawy stanu wód podziemnych, a tym samym będzie pozytywnie oddziaływać na gleby, zwierzęta i rośliny, ludzi oraz krajobraz i zasoby naturalne. Będzie to oddziaływanie pośrednie, długotrwałe i pozytywne. Zadanie to nie spowoduje oddziaływań na powietrze i klimat oraz zabytki i dobra materialne, jak również obszary chronione.
V.3.2.	Prowadzenie działań kontrolnych m.in. w zakresie weryfikacji pozwoleń wodnoprawnych, dokumentacji stwierdzających korzystanie ze środowiska zgodne z pozwoleniem	
V.3.3.	Wspieranie działań mających na celu poprawę jakości wody przeznaczonej do spożycia, w tym budowa lub modernizacja stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowej	
Gospodarka wodno - ściekowa		
VI.1.1.	Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody przez działania edukacyjno – promocyjne (akcje, kampanie skierowane do wszystkich grup społecznych)	Zadanie wpłynie pozytywnie na zasoby wody – wpłynie na zmniejszenie jej zużycia oraz poprawę jej jakości. Tym samym zadanie to w sposób pozytywny, pośredni i długoterminowy będzie oddziaływać na powierzchnię ziemi, krajobraz, rośliny i zwierzęta oraz zasoby naturalne. Ponieważ zadanie to ma na celu zachowanie właściwych stosunków wodnych, od których z kolei zależy kondycja gleby, zachowanie istniejącego krajobrazu oraz fauny i flory (brak lub zła jakość wody powoduje zmiany w krajobrazie oraz w szacie roślinnej i stanowi zagrożenie sanitarne dla zwierząt).
VI.1.2.	Prowadzenie rejestru ujęć wód podziemnych	Zadania te przyczynią się pośrednio do poprawy stanu ilościowego i jakościowego wód podziemnych, a tym samym będą pozytywnie oddziaływać na gleby, zwierzęta i rośliny, ludzi oraz krajobraz i zasoby naturalne. Będzie to oddziaływanie pośrednie, długotrwałe i pozytywne. Wskutek prowadzenia rejestru tych ujęć oraz ustanawiania stref ochronnych ujęć kontrolą zostaną objęte ujęcia wód podziemnych funkcjonujące i planowane na terenie powiatu, bo
VI.1.3.	Ustanawianie stref ochronnych ujęć wód	

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
	podziemnych	ograniczy nadmierną ich eksploatację. Zadanie to nie spowoduje oddziaływań na powietrze i klimat oraz zabytki i dobra materialne, jak również obszary chronione.
VI.2.1.	Budowa ujęcia wody w miejscowości Kaliska gm. Lubień Kujawski	Budowa ujęć wody w gminach powiatu włocławskiego będzie przedsięwzięciem mogącym oddziaływać negatywnie na środowisko (powierzchnia ziemi, zwierzęta i rośliny), lecz po zakończonej inwestycji wpłynie pozytywnie na wspomniane komponenty środowiska. Podczas budowy wykonawca musi kierować się zasadą ostrożności w przypadku prac ziemnych, aby w jak najmniejszym stopniu negatywnie wpływać na powierzchnię ziemi. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natomiast po zaprzestaniu prac. Docelowo zadania te będą w sposób pozytywny oddziaływać na ludzi oraz wody, ponieważ wody z ujęcia będą dobrej jakości, poza tym pobór wód będzie określony w dokumentach ujęcia. Zadania nie będą oddziaływać w żaden sposób na powietrze i klimat, zabytki i dobra materialne, obszary Natura 2000, oraz pozostałe obszary chronione.
VI.2.2.	Budowa studni głębinowych, rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz zabezpieczeń awaryjnych na terenie gminy Boniewo	Budowa lub modernizacja stacji uzdatniania wody będzie w sposób pozytywny oddziaływać na ludzi, wody, powierzchnię ziemi, krajobraz oraz zasoby naturalne. Inwestycja przyczyni się do poprawy jakości wody, będzie to oddziaływanie pozytywne, długotrwałe, stałe i bezpośrednie. Z racji lokalizacji poza obszarami Natura 2000, parkiem krajobrazowym, obszarami chronionego krajobrazu. Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody nie będzie powodować znaczącego oddziaływania na powietrze i klimat, rośliny i zwierzęta i zabytki.
V.2.3.	Wspieranie działań mających na celu poprawę jakości wody przeznaczonej do spożycia, w tym budowa lub modernizacja stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowej	Budowa lub modernizacja stacji uzdatniania wody będzie w sposób pozytywny oddziaływać na ludzi, wody, powierzchnię ziemi, krajobraz oraz zasoby naturalne. Inwestycja przyczyni się do poprawy jakości wody, będzie to oddziaływanie pozytywne, długotrwałe, stałe i bezpośrednie. Z racji lokalizacji poza obszarami Natura 2000, parkiem krajobrazowym, obszarami chronionego krajobrazu. Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody nie będzie powodować znaczącego oddziaływania na powietrze i klimat, rośliny i zwierzęta i zabytki.
VII.1.1	Modernizacja oczyszczalni ścieków	Modernizacja wody będzie w sposób pozytywny oddziaływać na ludzi, wody, powierzchnię ziemi, krajobraz, powietrze i klimat oraz zasoby naturalne. Inwestycja przyczyni się do poprawy jakości wody, będzie to oddziaływanie pozytywne, długotrwałe, stałe i bezpośrednie. Z racji lokalizacji poza obszarami Natura 2000, parkiem krajobrazowym, obszarami chronionego krajobrazu. Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody nie będzie powodować znaczącego oddziaływania na powietrze i klimat, rośliny i zwierzęta i zabytki.
VII.1.2	Budowa kanalizacji sanitarnej	Budowa kanalizacji sanitarnej w gminach powiatu włocławskiego będzie przedsięwzięciem mogącym oddziaływać negatywnie na środowisko (powierzchnia ziemi, krajobraz, zwierzęta i rośliny), lecz po zakończonej inwestycji wpłynie pozytywnie na wspomniane komponenty środowiska. Podczas budowy wykonawca musi kierować się zasadą ostrożności w przypadku prac ziemnych, aby w jak najmniejszym stopniu negatywnie wpływać na powierzchnię ziemi. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natomiast po zaprzestaniu prac. Docelowo zadania te będą w sposób pozytywny oddziaływać na powierzchnię ziemi i krajobraz, ponieważ zmniejsza ilość zanieczyszczeń ciekłych będzie spływać do środowiska, i ograniczy się odpływ biogenów do środowiska, nie dopuszczając do zmian eutrofizacyjnych powierzchni ziemi, wód oraz krajobrazu.
VII.1.3	Rozbudowa gospodarki wodno – ściekowej w gminie Baruchowo	Rozbudowa gospodarki wodno – ściekowej w gminie Baruchowo będzie w sposób pozytywny oddziaływać na ludzi, wody, powierzchnię ziemi, krajobraz, powietrze i klimat oraz zasoby naturalne. Inwestycja przyczyni się do poprawy jakości wody, będzie to oddziaływanie pozytywne, długotrwałe, stałe i bezpośrednie. Z racji lokalizacji poza obszarami Natura 2000, parkiem krajobrazowym, obszarami chronionego krajobrazu. Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody nie będzie powodować znaczącego oddziaływania na powietrze i klimat, rośliny i zwierzęta i zabytki.

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
VII.1.4	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gminach powiatu włocławskiego będzie przedsięwzięciem mogącym oddziaływać negatywnie na środowisko (powierzchnia ziemi, krajobraz, zwierzęta i rośliny), lecz po zakończonej inwestycji wpłynie pozytywnie na wspomniane komponenty środowiska. Podczas budowy wykonawca musi kierować się zasadą ostrożności w przypadku prac ziemnych, aby w jak najmniejszym stopniu negatywnie wpływać na powierzchnię ziemi. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natomiast po zaprzestaniu prac. Docelowo zadania te będą w sposób pozytywny oddziaływać na powierzchnię ziemi i krajobraz, ponieważ zmniejsza ilość zanieczyszczeń ciekłych będzie spływać do środowiska, i ograniczy się odpływ biogenów do środowiska, nie dopuszczając do zmian eutrofizacyjnych powierzchni ziemi, wód oraz krajobrazu.
VII.2.1	Inwentaryzacja zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	Zadania te przyczynią się pośrednio do poprawy stanu wód podziemnych i powierzchniowych, a tym samym będzie pozytywnie oddziaływać na gleby, zwierzęta i rośliny oraz krajobraz i zasoby naturalne. Będzie to oddziaływanie pośrednie, długotrwałe i pozytywne. Zadanie to nie spowoduje oddziaływań na powietrze i klimat oraz zabytki i dobra materialne, jak również obszary chronione.
VII.2.2	Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie wypełniania zapisów posiadanych przez nich pozwoleń wodnoprawnych	
Zasoby geologiczne		
VIII.1.1	Wydawanie koncesji na wydobywanie surowców i kontrola ich przestrzegania	Działania związane z ochroną złóż kopalin polegające na ochronie obszarów występowania złóż kopalin przed zagospodarowaniem uniemożliwiającym eksploatację poprzez wprowadzenie do mpzp odpowiednich zapisów, inwentaryzacja miejsc nielegalnego wydobywania oraz wydawanie koncesji na wydobywanie surowców. Zadania te to działania planistyczne i administracyjne mające na celu właśnie ochronę środowiska i ludzi przed nadmierną i niewłaściwą eksploatacją złóż kopalin. Zadanie to zapewni nie tylko trwałość występowania surowców naturalnych, ale również zachowanie naturalnego układu warstw litosfery i zachowanie procesów glebotwórczych. Przewiduje się również wystąpienie stałego, długotrwałego, pozytywnego oddziaływania na wody i ludzi. Działania takie umożliwią ograniczenie nadmiernej eksploatacji surowców naturalnych, w efekcie zachowanie stosunków wodnych, zapobieganie powstawaniu lejów depresji. Mniejsze wydobywanie będzie również oddziaływać pozytywnie na ludzi, ponieważ zmniejszeniu ulegnie emisja do powietrza z wydobywania i spalania kopalin, w efekcie poprawie ulegnie stan sanitarny środowiska. Przewiduje się również wystąpienie pozytywnego oddziaływania na rośliny i zwierzęta, będzie to oddziaływanie pośrednie, długotrwałe, tak samo jak na powierzchnię ziemi, krajobraz oraz zasoby naturalne. Ograniczenie eksploatacji kopalin zapewni stabilność siedlisk zwierząt i roślin, zwłaszcza tych bezpośrednio
VIII.1.2.	Inwentaryzacja miejsc nielegalnego wydobywania kopalin	
VIII.1.3.	Wprowadzenie zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin o niezagospodarowywaniu terenów nieeksploatowanych złóż	

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
		związanych z glebą. Nie przewiduje się oddziaływania na pozostałe komponenty środowiska.
Gleby		
IX.1.1.	Propagowanie racjonalizacji wapniowania i nawożenia gleb	Zadania polegające na prowadzeniu działalności rolniczej z uwzględnieniem Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej będzie miało pozytywny wpływ na obszary chronione, zwierzęta i rośliny, ludzi, wodę, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz oraz zasoby naturalne. Prawidłowo prowadzona gospodarka rolna będzie miała pozytywny, pośredni, długotrwały wpływ na środowisko przyrodnicze, ponieważ ograniczenie stosowania nawozów, płodozmian oraz właściwa technika uprawy roli przyczyni się do poprawy stanu wód podziemnych i gruntowych, oraz jakości gleb. Właściwa struktura gleby oraz sadzenie zielonych buforów roślinnych będzie pośrednio prowadziło do poprawy klimatu oraz jakości krajobrazu. Żywność wyprodukowana przez rolnictwo zgodne z zasadami Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej pozytywnie wpłynie na stan zdrowia ludzi oraz zwierząt hodowlanych. Zadania te nie będą oddziaływać w żaden sposób na zabytki i dobra materialne.
IX.1.2.	Wdrażanie zasad Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych	
IX.1.3.	Ochrona przed erozją wietrzną m.in. poprzez prowadzenie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych i wprowadzanie zalesień na glebach o najniższych klasach bonitacyjnych	
IX.1.4.	Wprowadzanie do mpzp konieczności ochrony gleb klasy I – III i racjonalnego gospodarowania ich zasobami	
IX.2.1.	Tworzenie i aktualizacja rejestru gruntów zdegradowanych oraz opracowanie programu ich rekultywacji	Zadania polegające na zapewnieniu właściwego stanu gleby, w tym zagospodarowywanie terenów wg ich klasy przydatności, tworzenie i aktualizacja rejestru gruntów zdegradowanych, ich inwentaryzacja, wydawanie decyzji o warunkach rekultywacji i w końcu rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych, jak również prowadzenie rejestru zanieczyszczeń historycznych ziemi oraz terenów osuwiskowych będzie miało pozytywny wpływ na obszary chronione, zwierzęta i rośliny, ludzi, wodę, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz oraz zasoby naturalne. Prawidłowo dbałość o dobrą jakość powierzchni ziemi będzie miała pozytywny, pośredni, długotrwały wpływ na środowisko przyrodnicze, rekultywacja tych terenów i ich stała kontrola przyczyni się do poprawy stanu wód podziemnych i gruntowych, oraz jakości gleb. Właściwa struktura gleby oraz sadzenie zielonych buforów roślinnych będzie pośrednio prowadziło do poprawy klimatu oraz jakości krajobrazu. Rekultywacja gleb, ich właściwe zagospodarowywanie przyczyni się do lepszych warunków glebowych, a to pozytywnie wpłynie na stan zdrowia ludzi oraz zwierząt hodowlanych. Zadania te nie będą oddziaływać w żaden sposób na zabytki i dobra materialne.
IX.2.2.	Inwentaryzacja terenów zdegradowanych i wymagających rekultywacji	
IX.2.3.	Wydawanie decyzji o warunkach rekultywacji	
IX.2.4.	Rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych, przywracająca im funkcje przyrodnicze, rekreacyjne	

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
	lub rolne	
IX.2.5.	Prowadzenie rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi	
IX.2.6.	Inwentaryzacja terenów osuwiskowych w powiecie	
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów		
X.1.1.	Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania	Zadania te to zadania z zakresu uporządkowania gospodarki. Gospodarowanie odpadami może mieć negatywny wpływ na środowisko, w szczególności na powierzchnię ziemi, gdy jest przeprowadzane niezgodnie z obowiązującymi przepisami. Działania z zakresu gospodarki odpadami generalnie oddziaływać będą w sposób pozytywny na środowisko. Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów przyczyni się do przestrzegania właściwego postępowania z odpadami, a tym samym kierowania ich wyłącznie w miejsca do tego przeznaczone. Spowoduje to ograniczenie strumienia odpadów, które w sposób niewłaściwy i nielegalny trafiają do środowiska, co przyczyni się do poprawy jakości środowiska oraz obszarów chronionych, ograniczenie presji na wszystkie komponenty środowiska. Będzie to oddziaływanie pozytywne, stałe, ale długotrwałe i pośrednie.
X.1.2.	Opracowywanie analiz stanu gospodarki odpadami gospodarki komunalnymi	Podobne długotrwałe, pośrednie i pozytywne oddziaływanie na środowisko przewiduje się w wyniku realizacji polegających na prowadzeniu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, opracowanie analiz stanu gospodarki odpadami, oraz edukacji ekologicznej, oraz wszystkich zadań dotyczących osiągnięcia określonych w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach powiatu włocławskiego. Działania te generalnie oddziaływać będą w sposób pozytywny na środowisko oraz przyczynią się do zachowania zasobów naturalnych. Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów umożliwi ich ponowne wykorzystanie, a tym samym ograniczone zostanie zapotrzebowanie na materiały pierwotne zużywane na przykład do produkcji opakowań. Zadania te nie będą jednak w żaden sposób oddziaływać na zabytki i dobra materialne, ponieważ ilości odpadów i ich skład nie ma wpływ na stan dóbr materialnych.
X.1.3.	Budowa i modernizacja Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Zadanie to będzie prowadzone poza obszarami chronionymi i lasami, dlatego nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na obszary chronione. Zadanie to na etapie realizacji, czyli budowy może powodować chwilowe, odwracalne, krótkoterminowe negatywne oddziaływanie na zwierzęta, rośliny, ludzi, wody, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi i krajobraz. Prowadzenie prac budowlanych może powodować chwilową zmianę stosunków wodnych, zaburzenie profili glebowych, czy emisję zanieczyszczeń do powietrza. W przypadku oddziaływania na krajobraz będą to zmiany zarówno pozytywne jak i negatywne, jednak stałe i długotrwałe – pojawienie się nowych

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
		<p>obiektów w krajobrazie. Obiekty te jednak będą zlokalizowane zgodnie z prawem miejscowymi architekturą dopasowane do otoczenia, także po zakończeniu prac budowlanych, również oddziaływania na krajobraz przybierze postać oddziaływania pozytywnego – pojawienie się nowej dominanty krajobrazowej. Uruchomienie obiektów służących gospodarce odpadami poprawi się poziom gospodarki odpadami na terenie gmin powiatu, zmniejszeniu ulegnie stan środowiska jako całości, bo ograniczy to również problem nielegalnego składowania odpadów problemowych, w lasach, stanowiących również obszary chronione. Dlatego zadanie to będzie również w sposób długotrwały, pośredni pozytywnie oddziaływać na różnorodność biologiczną, ludzi, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz.</p>
X.1.4.	Zakup niezbędnego wyposażenia do prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów (kosze do segregacji odpadów)	<p>Podobne długotrwałe, pośrednie i pozytywne oddziaływanie na środowisko przewiduje się w wyniku realizacji polegających na prowadzeniu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, opracowanie analiz stanu gospodarki odpadami, oraz edukacji ekologicznej, oraz wszystkich zadań dotyczących osiągnięcia określonych w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach powiatu włocławskiego. Działania te generalnie oddziaływać będą w sposób pozytywny na środowisko oraz przyczynią się do zachowania zasobów naturalnych. Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów umożliwi ich ponowne wykorzystanie, a tym samym ograniczone zostanie zapotrzebowanie na materiały pierwotne zużywane na przykład do produkcji opakowań. Zadania te nie będą jednak w żaden sposób oddziaływać na zabytki i dobra materialne, ponieważ ilości odpadów i ich skład nie ma wpływ na stan dóbr materialnych.</p>
X.1.5.	Realizacja zapisów Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Kujawsko - Pomorskiego	
X.1.6.	Edukacja ekologiczna i promocja właściwego postępowania z odpadami oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno – edukacyjnej	
X.1.7.	Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	
X.1.8.	Inwentaryzacja miejsc nielegalnego składowania odpadów	
X.1.9.	Bieżąca likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów	

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
X.1.10.	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, tak aby w 2020 roku nie było składowanych więcej niż 35% w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.	
X.1.11.	Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości, odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych minimum 50% masy do 2020 roku	
X.2.1.	Realizacja Programów usuwania azbest i wyrobów zawierających azbest	Zadania dotyczące usuwania wyrobów azbestowych z terenu powiatu wrocławskiego są zadaniami małoskalowymi, które nie mogą zagrozić celom i przedmiotom ochrony obszarów Natura 2000, celom ochrony parku krajobrazowego. Zadania te są ze sobą ściśle powiązane – realizacja programów usuwania azbestu, akcja informacyjna, realizacja zadania usuwania azbestu, finansowanie usuwania azbestu, dlatego w niniejszej analizie ich oddziaływania rozpatrywane będzie jako całość. Azbest jest wyrobem niebezpiecznym dla zdrowia ludzi i zwierząt oraz stanu sanitarnego środowiska, szczególnie powietrza i wody. Realizacja zadań z zakresu usuwania wyrobów azbestowych może generować chwilowe, odwracalne negatywne oddziaływanie na faunę i florę, ponieważ z wyrobów azbestowych wykonywane są głównie pokrycia dachowe budynków, podczas gdy na strychach i poddaszach tych budynków swoje siedliska mogą mieć nietoperze, jeżyki i wróble. Przed podjęciem prac należy wcześniej dokładnie zinwentaryzować
X.2.2.	Akcja informacyjna dotycząca możliwości finansowania i usuwania wyrobów zawierających azbest	
X.2.3.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
X.2.4.	Wsparcie finansowe dla osób fizycznych likwidujących azbest lub wyroby zawierające azbest z terenu nieruchomości	obiekt, jeśli występują w nim gniazda tych zwierząt prace należy prowadzić poza ich okresem lęgowym. Ponadto główne niebezpieczeństwo jakie powodują, czyli emisję włókien azbestowych do powietrza występuje głównie podczas łamania płyt azbestowych, również podczas ich demontażu. Jednak ich negatywny wpływ ograniczy się wyłącznie do etapu demontażu wyrobów azbestowych. Docelowo likwidacja wyrobów azbestowych będzie miała pozytywny wpływ na środowisko, a w szczególności na powietrze, wodę, krajobraz i na zdrowie ludzi oraz rośliny i zwierzęta. Ponadto prowadzenie działań z zakresu usuwania wyrobów azbestowych będzie miało również długotrwały, stały, bezpośredni pozytywny wpływ na krajobraz, zabytki i dobra materialne, zasoby naturalne, oraz obszary chronione. Poprawie ulegnie stan pokryć dachowych oraz wygląd zabytków, co zwiększy atrakcyjność turystyczną regionu.
Zasoby przyrodnicze		
XI.1.1.	Współpraca z instytucjami zarządzającymi obszarami Natura 2000 i innymi obszarami chronionymi na mocy ustawy o ochronie przyrody położonych na terenie powiatu, w zakresie utrzymania walorów tych obszarów	Zadania te służą zachowaniu obszarów chronionych przyrody, terenów zielonych i lasów. Zachowanie i pielęgnacja terenów zielonych i lasów jako naturalnych buforów środowiskowych. Tereny zielone i lasy uczestniczą w obiegu wody, procesach glebotwórczych, przeciwdziałają ruchom masowym, jak również jako element procesu fotosyntezy uczestniczą w procesie oczyszczania atmosfery i regulacji klimatu. Poprawa stanu środowiska wpływa pozytywnie na zdrowie ludzi, jakość zasobów naturalnych oraz zachowanie zabytków i dóbr materialnych. Poza tym tereny zielone działają stymulująco na środowisko – ograniczenie zanieczyszczenia powietrza, rozchodzenie się zanieczyszczeń w powietrzu, zatrzymanie wody w środowisku, właściwości biofiltracyjne. Dlatego w sposób pośredni zadania te pozytywnie oddziałują na wodę, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne oraz ludzi. Natomiast bezpośredni wpływ będą miały te zadania na rośliny i zwierzęta, obszary chronione oraz zasoby naturalne.
XI.1.2.	Zmniejszanie ekspansji terenów zurbanizowanych na obszarach cennych przyrodniczo poprzez odpowiednie zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego	
XI.1.3.	Bieżąca pielęgnacja pomników przyrody	
XI.1.4.	Promocja walorów przyrodniczych gmin i powiatu na stronach internetowych oraz wydawanie materiałów edukacyjnych oraz ulotek	

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
	informacyjnych	
XI.2.1.	Popularyzacja informacji o lokalnych walorach przyrodniczych	
XI.2.2.	Prowadzenie Ośrodka Edukacji Przyrodniczej i Leśnej	
XI.2.3.	Tworzenie ścieżek przyrodniczo – edukacyjnych oraz tablic informacyjnych	
XI.2.4.	Organizacja konkursów w ramach olimpiady ekologicznej pod hasłem „Znamy, cenimy i chronimy bogatą przyrodę Gostynińsko – Włocławskiego Parku Krajobrazowego”	
XI.2.5.	Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w Zielonej Szkole w Gorenium Dużym	
XI.3.1.	Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych zbiornika wodnego w miejscowości Sarnówka	
XI.3.2.	Prowadzenie nasadzeń drzew i krzewów na gruntach należących do Powiatu	

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
XI.3.3.	Rewitalizacja miejscowości Kaniewo, Osiecz Wielki	
XI.3.4.	Budowa bazy turystycznej przy Parku Kulturowym Wietrzychowice - Gaj	
XI.3.5.	Rewitalizacja Izbicy Kujawskiej na obszarach miejskich	
XI.3.6.	Renowacja Zespołu parkowo – dworskich w miejscowości Mchówek	
XI.3.7.	Opracowanie Programu Rewitalizacji Gminy Izbica Kujawska	
XI.3.8.	Prowadzenie prac pielęgnacyjnych – utrzymaniowych pasów zieleni, skwerów i parków oraz zakładanie nowych terenów, w tym zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych	
XI.3.9.	Wydanie zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów z terenów niebędących własnością gmin (zgodnie z ustawą o ochronie przyrody)	
XI.3.10.	Przeprowadzenie kontroli z zakresu nasadzeń wynikających z wydawanych decyzji na usunięcie drzew i krzewów	

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
XII.1.1.	Ochrona, pielęgnacja i utrzymanie terenów leśnych	
XII.1.2.	Monitoring zagrożeń antropogenicznych lasu i zapobieganie ich skutkom (zagrożenia pożarowe, nielegalne składowiska odpadów, nielegalna wycinka)	
XII.1.3.	Zwiększenie lesistości, szczególnie przez zalesianie nieużytków i słabych gruntów rolnych	
XII.1.4.	Wzmocnienie kontroli gospodarki leśnej na obszarach nowych nasadzeń	
XII.1.5.	Aktualizacja uproszczonych planów urządzenia lasów	
Zagrożenia poważnymi awariami		
XIII.1.1.	Uwzględnianie lokalizacji ZDR i ZZR w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	<p>Analiza oddziaływania zadań realizujących cel „Zapobieganie ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków” przeprowadzona zostanie wspólnie dla wszystkich tych zadań, ze względu na podobne oddziaływanie. Zadania te będą w sposób pośredni, wtórny, długotrwały pozytywnie oddziaływać na obszary chronione przyrody, zwierzęta i rośliny, powietrze i klimat, wody, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne oraz zabytki i dobra materialne. Działania te prowadzą do zapobiegania powstania poważnej awarii, a tym samym przedostaniu się niebezpiecznych substancji do środowiska czy zdarzeń powodujących negatywne zmiany w środowisku (np. osuwiska, zapadliska). Zadania te przyniosą pozytywne skutki nie tylko pod względem bezpieczeństwa środowiskowego, ale poważne awarie mogą stanowić również zagrożenie dla istniejących budynków, dlatego zadania XIII.1.1. – XIII.3.2. umożliwią ich bezpieczną eksploatację, bez ryzyka wystąpienia niespodziewanych poważnych awarii.</p>
XIII.1.2.	Dofinansowanie do zakupu sprzętu dla Komendy Miejskiej PSP we Włocławku	
XII.1.3.	Współdziałanie i współpraca z jednostkami ratowniczymi, specjalistami i ratowniczymi w zakresie wystąpienia na terenie powiatu kłęsk	

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
	żywiolowych	
XIII.1.4.	Utrzymywanie w gotowości sprawnego systemu zapobiegawczo – interwencyjno – ratunkowym na wypadek wystąpienia poważnej awarii lub klęski żywiolowej	
XIII.1.5.	Prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych dla mieszkańców powiatu o możliwościach zapobiegania i zasadach postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii lub klęski żywiolowej	
XIII.1.6.	Wykonywanie corocznego przeglądu dotyczącego spełnienia wymogów bezpieczeństwa w zakładzie stanowiącym zagrożenie wystąpienia awarii przemysłowej	
XIII.1.7.	Wykonywanie programów zapobiegania poważnym awariom oraz zewnętrznych i wewnętrznych planów operacyjnych dla zakładów o dużym ryzyku	
XIII.1.8.	Sporządzenie planów operacyjno – ratowniczych dla gmin powiatu narażonych na skutki poważnych awarii	

L.p.	Zadania zawarte w harmonogramie	Oddziaływanie
	przemysłowych	
XIII.1.9.	Prowadzenie i aktualizacja przez WIOŚ elektronicznej bazy danych o zakładach mogących powodować poważne awarie oraz o występujących poważnych awariach, inwentaryzacja instalacji stanowiących potencjalne zagrożenia środowiska i zdrowia ludzi	
XIII.2.1.	Ograniczenie budownictwa obiektów użyteczności publicznej i zbiorowego zamieszkania wzdłuż szlaków, którymi prowadzony jest transport materiałów niebezpiecznych poprzez odpowiednie zapisy mpzp	
XIII.2.2.	Kontrola przewozów substancji niebezpiecznych. Kontrola stanu technicznego pojazdów i dróg kolejowych	
XIII.3.1.	Monitoring i kontrola podmiotów korzystających ze środowiska	
XIII.3.2.	Egzekwowanie odpowiedzialności za szkody wyrządzone w środowisku	

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie analizy macierzy oddziaływań należy stwierdzić, iż większość zadań zaproponowanych do realizacji w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 - 2024 będzie nieszkodliwa – będą to działania o charakterze pozytywnym bądź obojętnym. Część inwestycji, będzie negatywnie oddziaływać na środowisko, ale będzie to oddziaływanie przejściowe związane z prowadzeniem określonych prac inwestycyjnych. Wszystkie działania zaplanowane do realizacji w ramach Programu ukierunkowane są na ochronę środowiska i zrównoważony rozwój powiatu.

Oddziaływanie na klimat

Prywatne kotłownie ogrzewane węglem kamiennym powodują napływ do powietrza niebezpiecznych substancji, są to m.in. węglowodory aromatyczne, dioksyny, pyły zawieszane, dwutlenek węgla, benzopiren. Niska emisja może wywoływać specyficzne warunki mikroklimatyczne. W połączeniu z ukształtowaniem terenu, wiatrami oraz obecnością wyżej wymienionych substancji, może wzrastać temperatura powietrza, co w dłuższej perspektywie czasowej może prowadzić do tworzenia się tzw. miejskich wysp ciepła. Dotyczy to szczególnie większych miast, szczególnie tych, których położenie uniemożliwia ich przewietrzanie. Wyższe temperatury prowadzić mogą z kolei do zmian w częstotliwości i intensywności opadów, natomiast te zmiany mogą prowadzić do wystąpienia zjawisk ekstremalnych w postaci powodzi lub suszy.

Na terenie gmin powiatu włocławskiego niska emisja stanowi poważny problem. Głównym źródłem ogrzewania są piece na węgiel kamienny. Dalszy, tak duży udział węgla kamiennego w produkcji energii może powodować pogorszenie się stanu powietrza atmosferycznego a co za tym idzie zmiany w mikroklimacie powiatu. Negatywne oddziaływanie na klimat powoduje również stale wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych oraz liczba samochodów. Przewidywane zmiany mikroklimatu gminy mogą wpłynąć negatywnie na bioróżnorodność (wymieranie gatunków roślin i zwierząt), wody powierzchniowe oraz być zagrożeniem dla życia człowieka, powodując susze lub powodzie.

Realizacja zadań zaplanowanych w Programie będzie oddziaływać pozytywnie na mikroklimat powiatu. Zadania te mają służyć długotrwałej poprawie stanu środowiska przyrodniczego poprzez poprawę jakości powietrza atmosferycznego, zwiększyć chłonność energetyczną budynków (zmniejszyć zapotrzebowanie na energię), zmniejszyć presję transportu na środowisko oraz zwiększyć świadomość mieszkańców z zakresu niskiej emisji, stosowania odnawialnych źródeł energii oraz mniej energetycznych paliw. Wszystkie te działania wpłyną pozytywnie na mikroklimat powiatu, głównie z powodu znacznie mniejszej emisji dwutlenku węgla oraz szkodliwych pyłów do powietrza. Co prawda realizacja tych zadań na etapie realizacji może powodować chwilowe negatywne oddziaływanie w postaci emisji gazów i pyłów podczas prowadzenia prac budowlanych i modernizacyjnych.

Powiat włocławski z powodu braku wysokich barier uniemożliwiających naturalną cyrkulację powietrza. W wyniku realizacji zadań Programu Ochrony Środowiska (redukcji emisji gazów i pyłów do powietrza), powiat będzie w znacznie mniejszym stopniu narażona na zmiany jej mikroklimatu oraz na płynące z nich niebezpieczeństwa dla środowiska przyrodniczego oraz życia człowieka.

Aby zapobiegać zmianom klimatu na szczeblu lokalnym należy nie tylko zadbać o czyste powietrze, ale i przygotować kompleksowe programy adaptowania się do nowych warunków klimatycznych. Aby odpowiednio dostosować się do tych zmian, należy uwzględnić zalecenia zawarte w opracowaniu „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020). Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego analizuje szczegółowo te zagadnienia. Za sektory narażone na oddziaływanie zmian klimatycznych uznano: gospodarkę wodną wraz z ochroną wybrzeża Morza Bałtyckiego, rolnictwo,

leśnictwo, energetykę, zdrowie, mieszkalnictwo, gospodarkę przestrzenną, turystykę i rekreację oraz różnorodność przyrodniczą.

Wzrastające temperatury powodują eutrofizację wód a co za tym idzie pogorszenie ich stanu. Mogą być również przyczyną ulewnych deszczy, podczas których następuje wzmożony spływ zanieczyszczonych biogenami wód z terenów zurbanizowanych bezpośrednio do rzek. W celu adaptacji do zmian klimatu w sektorze gospodarka wodna, należy zwiększyć jej odporność poprzez: ochronę społeczeństwa przed powodzią, zapewnienie pełnego zaopatrzenia w wodę oraz ochronę ekosystemów i różnorodności przyrodniczej. Aby w pełni zminimalizować nadmiary oraz niedobory wody powinno się stale modernizować urządzenia wodne oraz sieć wodociągową i kanalizacyjną, ograniczać pobory wody na cele przemysłowe i rolnictwo, stale monitorować stan wód w rzekach powiatu oraz stan ich zanieczyszczenia oraz zapobiegać przedostawaniu się do nich biogenów. Bardzo ważnym jest również konieczność zwiększania retencji wodnej oraz opracowanie skutecznego systemu wczesnego ostrzegania ludności i przemysłu przed zjawiskami ekstremalnymi.

Z racji na duży udział rolnictwa w gospodarce powiatu wrocławskiego, ta dziedzina jest również narażona na zmiany klimatu. Obecnie obserwuje się wzrost efektywności rolnictwa, jednak te zmiany mogą zostać zahamowane przez niekorzystne zjawiska pogodowe oraz ocieplanie się klimatu. Wydłużony okres wegetacji oraz cieplejsze temperatury będą powodować zwiększenie populacji chwastów oraz szkodników. Wysokie temperatury oraz bezdeszczowe okresy mogą być z kolei przyczyną występowania suszy, która powoduje niszczenie upraw, zwiększanie mineralizacji materii organicznej oraz zmniejszenie możliwości magazynowania wody w przypowierzchniowej warstwie gleby. Równocześnie długie okresy suszy przerywane mogą być nawalnymi deszczami, które przyczyniać się mogą z kolei do wymywania powierzchniowej warstwy gleby oraz do nadmiaru jej nawodnienia. Aby dostosowywać się do zmian klimatu w tej dziedzinie należy przede wszystkim uświadamiać rolników o skali problemu. Ważnym jest monitorowanie na bieżąco stanu suszy oraz dostosowanie terminów zabiegów agrotechnicznych do panujących warunków pogodowych, a także rozwój nowych sposobów radzenia sobie ze szkodnikami.

Wzrost temperatury związany ze zmianami klimatu może wpłynąć także na różnorodność biologiczną na terenie powiatu. Istnieje zagrożenie utraty cennych i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt z jej terenu. Narażone będą m.in. obszary leśne, szczególnie te chronione. Częste susze powodować będą zahamowanie wzrostu drzew, a także zwiększać będą ryzyko pożarów. Tak samo jak w przypadku rolnictwa, rośliny narażone będą na masowe inwazje szkodników. Nawalne deszcze oraz towarzyszące im silne wiatry mogą powodować erozję gleby oraz straty w drzewostanach. Należy więc prowadzić kontrole i monitoring różnorodności biologicznej, szczególnie na obszarach chronionych. Pozwoli to na podejmowanie w razie konieczności działań z zakresu ochrony czynnej w celu przeciwdziałania rozprzestrzeniania się obcych gatunków inwazyjnych i zachowania wysokiej różnorodności biologicznej.

Zmiany klimatu mogą również wywierać istotny wpływ na zdrowie człowieka. Okresy, gdy dni upalne trwają przez co najmniej kilka dni, stanowią zagrożenie dla zdrowia ludzi. Podczas trwania upałów zaleca się pozostawanie w budynkach, zwłaszcza w godzinach największego nasłonecznienia.

W celu adaptacji należy rozbudowywać systemy klimatyzacyjne w budynkach użyteczności publicznej oraz prywatnych obiektach usługowych i mieszkaniach.

Ocieplenie się klimatu ma również wpływ na infrastrukturę techniczną. Wysokie temperatury, jak i znaczne ich spadki, niszczą nawierzchnie dróg, tory kolejowe oraz linie energetyczne. Aby zapobiegać tym zmianom, należy stale modernizować urządzenia techniczne.

Z racji tego, że zmiany klimatu mogą wywoływać znaczne szkody w środowisku przyrodniczym oraz mogą negatywnie wpływać na życie człowieka, należy podjąć kroki w celu adaptacji do tych zmian, ale przede wszystkim należy jak najbardziej ograniczyć zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, które powodują zmiany w klimacie. Do realizacji tego celu ma służyć realizacja zadań, które wyznacza Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego.

Oddziaływanie na krajobraz

Europejska Konwencja Krajobrazowa definiuje krajobraz jako fragment powierzchni ziemi postrzegany przez ludzi, którego charakter jest wynikiem działania i interakcji czynników przyrodniczych i antropogenicznych (art.1). Definicja ta odzwierciedla pogląd, że krajobraz stanowi całość, której składowe przyrodnicze i kulturowe należy ujmować i rozpatrywać łącznie. Ustalenia Konwencji opierają się na założeniu, że krajobraz pełni ważną ogólnospołeczną rolę w wielu dziedzinach: kulturze, ochronie przyrody i sprawach społecznych oraz stanowi zasób sprzyjający działalności gospodarczej i umożliwiający poprawę warunków życia. Krajobraz jest również podstawą dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, umacniającym tożsamość jednostek i społeczności lokalnych.

Na terenie powiatu włocławskiego można zaobserwować głównie krajobraz kulturowy (znajdujący się pod wpływem intensywnej działalności człowieka) oraz naturalny (nie zawierający istotnych elementów przestrzennych wprowadzonych w wyniku działalności człowieka). Krajobraz naturalny występuje przede wszystkim na zwartych kompleksach leśnych oraz na nieużytkach czy obszarach chronionych, gdzie wpływ człowieka na jego kształtowanie nie jest znaczący.

Działania zawarte w harmonogramie *Programu*, realizowane na terenie powiatu włocławskiego będą miały zarówno negatywny jak i pozytywny wpływ na krajobraz. Negatywne oddziaływanie występować będzie w przypadku budowy dróg, ścieżek rowerowych, oświetlenia oraz w przypadku budowy instalacji OZE, przebudowy wału przeciwpowodziowego, budowa urządzeń wodnych na rzekach, budowa ujęć, kanalizacji sanitarnej, budowa punktów selektywnej zbiórki odpadów. Będzie to jednak wpływ chwilowy, krótkoterminowy, który ustanie po zrealizowaniu zadania. Wpływ pozytywny to ograniczenie emisji CO₂, a tym samym niezaburzenie procesów krajobrazotwórczych, które obecnie mają miejsce oraz poprawa walorów krajobrazowych.

Oddziaływanie na faunę i florę

Świat zwierząt i roślin powiatu włocławskiego jest typowy dla nizinnych regionów kraju. W lasach zamieszkują przeważnie jelenie, daniiele, sarny, dziki. Z mniejszych ssaków występują tu zające, lisy, borsuki, kuny, dzikie króliki, jeże, krety oraz liczne gatunki nietoperzy. Na polach bytują

bażanty i kuropatwy. Świat roślinny powiatu został mocno zmieniony w związku z intensywną działalnością rolniczą. Lasy stanowią 18,5% i są to głównie bór suchy, bór świeży i bór mieszany świeży. W składzie gatunkowym dominuje sosna pospolita. Innymi gatunkami tworzącymi lasy powiatu wrocławskiego są: olcha, brzoza, topole, dąb, jesion oraz wiąz.

Na terenie powiatu wrocławskiego znajduje się 7 rezerwatów przyrody. Ustawa o *ochronie przyrody* reguluje szczegółowo działania, które są zabronione na terenie rezerwatów przyrody, należy do nich m.in.: budowa lub przebudowa obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody, zmiana stosunków wodnych, regulacja rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody, ruch pieszy, rowerowy, narciarski i jazda konna wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska oraz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu. Zadania inwestycyjne umieszczone w harmonogramie POŚ takie, jak modernizacja i budowa dróg, budowa ścieżek rowerowych oraz budowa instalacji OZE, budowa kanalizacji i wodociągów, wałów przeciwpowodziowych, czy punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych nie będą ani w sposób negatywny ani pozytywny oddziaływać na rezerwaty przyrody. Zadania te będą realizowane poza ich obszarem.

Realizacja większości zadań wymienionych w tabeli 15 nie powoduje negatywnego oddziaływania na rośliny i zwierzęta ani na cele ochrony rezerwatu przyrody. W przypadku działań związanych z termomodernizacją budynków, budową i remontami dróg oraz budową instalacji OZE, oraz demontażem wyrobów azbestowych, może wystąpić oddziaływanie chwilowe, odwracalne, negatywne na zwierzęta, mogące mieć siedliska w tych modernizowanych budynkach.

Działania związane z przebudową i remontami dróg na terenie gminy, wymagają użycia sprzętu budowlanego i środków transportu, budową wodociągów, kanalizacji sanitarnej, wałów przeciwpowodziowych stanowią źródło hałasu i drgań. Negatywne oddziaływania mogą dotyczyć flory i fauny krajobrazu oraz trwałego przekształcenia powierzchni ziemi, wyłącznie podczas etapu budowy. Hałas i drgania mogą spowodować migrację gatunków fauny w inne rejony. Istotne jest minimalizowanie hałasu poprzez stosowanie sprzętu spełniającego przepisy dotyczące wartości akustycznej. Skutki generowania hałasu podczas budowy mają charakter odwracalny i ograniczony czasowo. Długookresowym efektem modernizacji dróg, będzie zmniejszenie poziomu hałasu poprzez zmianę nawierzchni, zwiększenie płynności ruchu pojazdów, wprowadzenie stref ograniczonego ruchu oraz dbałość o tereny zieleni jako naturalną barierę dla hałasu. Modernizacja oraz budowa nowych dróg wpłynie również na poprawę jakości powietrza atmosferycznego.

W efekcie budowy czy też modernizacji dróg negatywne oddziaływanie na różnorodność biologiczną będzie występować tylko na etapie budowy. Pozytywne skutki realizacji tych inwestycji to poprawa warunków aerosanitarnych, co będzie miało pozytywny wpływ na przyrodę traktowaną jako całość. Modernizacje oraz rozbudowa dróg nie będą oddziaływać ani pozytywnie ani negatywnie na rezerwaty, ponieważ zadania te będą prowadzone poza tym obszarem.

- **Natura 2000**

Na terenie powiatu wrocławskiego występują następujące obszary mające znaczenie dla Wspólnoty: fragmenty czterech Obszarów Specjalnej Ochrony Siedlisk – Włocławska Dolina Wisły, Cyrpianka, Błota Kłocieńskie, Słone Łąki w Dolinie Zgłowiączki i fragmenty trzech Specjalnych Obszarów Ptaków ustanowionego w ramach Sieci Natura 2000 – Dolina Dolnej Wisły, Błota Rakutowskie oraz Żwirownia Skoki.

Podsumowując oddziaływanie na obszary Natura 2000 można stwierdzić, iż zadania zaplanowane w Programie nie będzie wpływać zarówno negatywnie na obszary Natura 2000, ponieważ zadania będą realizowane albo poza terenami obszaru Natura 2000, albo tak, aby nie spowodowały zagrożenia dla tych obszarów wynikających z realizacji zadań. Działania ujęte w harmonogramie Programu Ochrony Środowiska będą prowadziły do poprawy stanu środowiska, a co z tym związane pośrednio również część tych zadań wpłynie pozytywnie na obszary Natura 2000, stanowiące element spójnego systemu środowiska.

Działania mające na celu minimalizowanie skutków fragmentacji środowiska, powinny opierać się na ochronie istniejących lub tworzeniu nowych korytarzy ekologicznych. Podczas realizacji inwestycji na terenie chronionym, konieczne jest ściśle przestrzeganie przepisów regulujących działania na obszarach objętych ochroną. W celu ograniczenia fragmentacji środowiska należałoby wybudować przejścia dla zwierząt. W szczególności w miejscach gdzie główne korytarze migracyjne „krzyżują się” z inwestycjami drogowymi.

Aby zapobiec negatywnemu oddziaływaniu na cele i przedmiot ochrony Natura 2000, ich integralność i spójność, podczas realizacji zadań należy stosować działania minimalizujące:

a) Zapobieganie konfliktom między wyznaczoną lokalizacją drogi, a korytarzem ekologicznym.

Celem jest zapobieganie konfliktom poprzez ustalenie lokalizacji drogi w taki sposób, aby w jak najmniejszym stopniu negatywnie wpływała na środowisko przyrodnicze. Biorąc pod uwagę takie czynniki, jak:

- Skład gatunkowy na danym obszarze
- Możliwa izolacja populacji
- Uwzględnienie gatunków zagrożonych
- Skala oddziaływania barierowego planowej inwestycji drogowej
- Rzadkie i zagrożone siedliska
- Obszary objęte ochroną prawną (Parki narodowe, rezerваты przyrody, obszary Natura 2000)

b) Ograniczenie śmiertelności zwierząt na drogach poprzez:

- Znaki drogowe informujące o strefie przejść dla zwierząt na określonym odcinku drogi wraz z dodatkowo stosowanym ograniczeniem prędkości jazdy.

- Znaki informujące o obecności w danym obszarze określonych gatunków zwierząt.
- Znaki drogowe z czujnikami. Czujniki rozmieszczone są w strefie przydrożnej na odcinku drogi, gdzie występuje największe ryzyko kolizji. W momencie pojawienia się zwierzęcia, czujniki na podczerwień przesyłają sygnał do znaków drogowych wyposażonych w system oświetleniowy i świecą ostrzegając kierowcę przed obecnym na drodze lub w jej pobliżu zwierzęciem.
- Elektroniczne znaki drogowe (zasilane energią słoneczną elektroniczne tablice), są znacznie widoczniejsze niż tradycyjne znaki informujące o strefie przejść dla zwierząt.
- Tablice informujące o liczbie kolizji ze zwierzętami, liczbie rannych, zabitych, mające działać na wyobraźnię kierowców i powodować wolniejszą oraz bezpieczniejszą jazdę.
- Ogradzenia ochronne wzdłuż autostrad i dróg ekspresowych są najskuteczniejszą metodą ograniczania wypadków ze zwierzętami. Siatka o wysokości 240 cm, ze zmniejszającą się średnicą oczek ku dołowi, wkopywana jest do 30 cm w ziemię.
- Odstraszanie zwierząt za pomocą odblasków jest sposobem na to, aby samochód zbliżający się do strefy migracyjnej (przede wszystkim nocą) był „widzialny” dla zwierzęcia, a światło z reflektorów odbijane w stronę lasu lub pola ma na celu odstraszenie zwierząt. Zwierzęta przyzwyczajają się do widzianego bodźca, więc zastosowanie czerwonych odblasków jest nieco nierozważne, gdyż jeleniowate nie widzą barwy czerwonej, a to głównie te zwierzęta giną na drogach. Poza tym odblaski spełniają swoją funkcję wyłącznie nocą, zaś największa liczba wypadków odnotowywana jest o świcie i o zmroku, dlatego też można wątpić w efektywność tej metody. Ponadto amerykańscy badacze dowiedli, że jeleniowate zachowują się neutralnie w stosunku do odbijanego światła: taka sama liczba osobników ruszyła w stronę pojazdów ile uciekło, niezależnie od koloru odbijanego światła

c) Najskuteczniejszym sposobem kompensacji skutków fragmentacji środowiska jest budowa przejść dla zwierząt.

d) Przenoszenie siedlisk roślin i zwierząt,

e) Prowadzenie prac poza sezonem lęgowym zwierząt.

- **Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy**

W Parku występuje bogactwo form morfologicznych, w tym rynny subglacialne, ozy, poziomy terasowe Wisły. Z okresu postglacialnego pochodzi jeden z największych w Polsce kompleks wydm śródlądowych. Na terenie GWPK znajduje się ponad 40 jezior, wśród których jest unikatowe w skali światowej jezioro Gościąż, z charakterystycznym uwarstwieniem osadów dennych (13 tysięcy par lamin osadów, rejestrujących 13 tysięcy lat historii zbiornika). Jezioro Rakutowskie wraz z otaczającymi podmokłościami wpisano do rejestru międzynarodowych obszarów cennych dla ptaków, szczególnie wodno-błotnych ("Błota Rakutowskie").

W Gostyńsko-Włocławkim Parku Krajobrazowym obowiązują zakazy wprowadzone rozporządzeniem nr 37/2004 Wojewody kujawsko-pomorskiego z dnia 3 grudnia 2004 r. w sprawie Gostyńsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego. Są to zakazy:

- 14) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2016 r., poz. 672 z późn. zm.);
- 15) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarłisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 16) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 17) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 18) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 19) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 20) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 21) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnoblotnych;
- 22) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 23) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 24) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 25) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 26) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Zaplanowane w Programie Ochrony Środowiska działania nie spowodują naruszenia zakazów obowiązujących na terenie parku krajobrazowego. Zadania przewidziane w POŚ będą tak realizowane, aby nie spowodować negatywnego oddziaływania na Park Krajobrazowy.

Aby zapobiec negatywnemu oddziaływaniu na Park Krajobrazowy planuje się zastosowanie szeregu działań minimalizujących, określonych szczegółowo przy okazji analizy oddziaływania na obszary Natura 2000.

- **Obszar Chronionego Krajobrazu**

Na terenie powiatu włocławskiego występują dwa obszary chronionego krajobrazu:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie – w całości położony na terenie gminy Izbica Kujawska,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej – obejmuje fragmenty gmin Fabianki i Lubanie,

Część zadań wyznaczonych w POŚ będzie miało pozytywne oddziaływania. Pozytywne oddziaływania na obszary chronionego krajobrazu niosą ze sobą działania dotyczące ograniczenia niskiej emisji, ochrony przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony przeciwpowodziowej, rolnictwa zgodnego z Kodeksem Dobrej Praktyki Rolniczej i rekultywacji gleb, uporządkowania gospodarki odpadami, oraz ochrony zasobów przyrodniczych i zapobiegania poważnym awariom. Zadania te niosą za sobą zagrożenia dla trwałości układów przyrodniczych i korytarzy ekologicznych, mogą więc spowodować zakłócenie migracji zwierząt oraz niszczenie ich siedlisk naturalnych. Ponadto zadania te wiążą się z przekształceniem powierzchni ziemi na etapie wykonywania prac budowlanych oraz krajobrazu. Negatywne oddziaływanie będzie występować wyłącznie podczas etapu budowy. Aby zapobiec negatywnemu oddziaływaniu na obszar chronionego krajobrazu planuje się zastosowanie szeregu działań minimalizujących, określonych szczegółowo przy okazji analizy oddziaływania na obszary Natura 2000. Dlatego docelowo zadania te przyniosą wyłącznie pozytywne oddziaływanie na obszary chronionego krajobrazu.

Oddziaływanie na jednolite części wód

Analizie poddano oddziaływanie zadań uwzględnionych w Programie na jednolite części wód. W ramach Programu nie przewiduje się realizacji działań, które w sposób negatywny bezpośredni, długoterminowy lub krótkoterminowy będą oddziaływały na środowisko wodne. W Planie zostały natomiast określone działania, których oddziaływanie jest pozytywne, ale również może być negatywne. Zalicza się do nich przede wszystkim prace związane z budową i remontem dróg, budową wodociągów oraz sieci kanalizacyjnej. W zależności od charakteru prac mogą wpłynąć negatywnie w sposób krótkotrwały na faunę i florę wodną oraz warunki hydromorfologiczne. Pozytywnie wpłyną przede wszystkim na stan i jakość wód, a co z tym związane na jakość życia mieszkańców. Budowa i modernizacja dróg przy zachowaniu przepisów może spowodować znaczące negatywne oddziaływanie długoterminowe na JCW (fauna, flora, warunki hydromorfologiczne). Działania kompensacyjne będą indywidualnie ustalane przy danych inwestycjach.

Spośród wszystkich jednolitych części wód powierzchniowych występujących na terenie powiatu wrocławskiego 21 jcwp posiada status naturalnej części wód. Stan ogólny 33 jednolitych części wód oceniono jako zły oraz oceniono, że są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych jest 26 jednolitych części wód powierzchniowych.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego ma na celu poprawę stanu i jakości środowiska, zawiera zadania służące długookresowej poprawie jakości powietrza atmosferycznego, a co z tym związane również ograniczeniu negatywnego oddziaływania bytowania człowieka na wody powierzchniowe. W wyniku realizacji Programu planuje się podjęcie działań, które mogą w sposób chwilowy, krótkoterminowy i odwracalny negatywnie oddziaływać na środowisko wodne. Oddziaływanie to wystąpi wyłącznie na etapie budowy, dlatego nie nastąpi pogorszenie stanu jednolitych części wód, ani nie będzie groziło nieosiągnięciem celów środowiskowych. Ostatecznie te zadania będą oddziaływać w sposób długoterminowy, stały i pozytywny.

8. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Rozważenie możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć jest obowiązkiem wynikającym z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście trans-granicznym, sporządzonej w Espoo w dniu 25 lutego 1991 r. (Dz. U. 1999 nr 96, poz. 1110). Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic państwa, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Zaplanowane w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 - 2024 przedsięwzięcie będą oddziaływać lokalnie. Ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny, a ewentualne skutki podjętych działań będą ograniczać się jedynie do terenu, na którym są realizowane, jedynie niektóre z nich mogą sporadycznie wykraczać poza obszar powiatu. Powiat Wrocławski znajduje się w takiej odległości od granicy Państwa, że wskazane w Prognozie ewentualne oddziaływania negatywne będą się ograniczać do jego terenu, a więc wdrożenie Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 – 2024 nie wywoła oddziaływania transgranicznego.

9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Podstawowym sposobem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego jest przestrzeganie przy realizacji poszczególnych zadań obowiązujących przepisów prawa. W szczególności należy zadbać o:

- zapewnienie prawidłowego przebiegu procedury oceny oddziaływania na środowisko jeśli na etapie realizacji działania, wynikającego z Planu, będzie konieczna do przeprowadzenia – w proces ten powinni być zaangażowani przedstawiciele administracji samorządowej, służby ochrony przyrody, organizacje i stowarzyszenia ekologiczne, środowisko naukowe, organizacje społeczne oraz mieszkańcy,
- ścisłą współpracę z instytucjami dysponującymi danymi na temat stanu środowiska (m.in. WIOŚ, Urząd Marszałkowski, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny),
- nadzór i kontrola nad prawidłową realizacją Planu oraz stały monitoring stanu środowiska i na podstawie otrzymanych danych podejmowanie adekwatnych działań,
- egzekucja zapisów określonych w decyzjach administracyjnych oraz w przepisach,
- prowadzenie działań edukacyjnych dla społeczeństwa oraz zapewnienie mieszkańcom łatwego dostępu do informacji o stanie środowiska i jego ochronie,
- zgodne z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wykorzystanie zasobów przestrzeni

Potencjalne negatywne oddziaływania, które mogą wystąpić przy realizacji zaplanowanych zadań inwestycyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez:

- odpowiednio dobrze przemyślany wybór lokalizacji inwestycji (a w przypadku inwestycji liniowych ich przebiegu) uwzględniający lokalne uwarunkowania, walory przyrodnicze, występowanie chronionych gatunków zwierząt roślin i grzybów a także występowanie zabytków,
- odpowiednio staranne przygotowanie projektu, przy uwzględnieniu potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji,
- odpowiednie zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w szczególności w sąsiedztwie siedlisk szczególnie wrażliwych na negatywne oddziaływanie, obiektów zabytkowych oraz terenów zabudowanych,
- wybór odpowiedniego terminu realizacji prac i dostosowanie ich do terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych ptaków (zwłaszcza w przypadku termomodernizacji), itp.,
- stosowanie w miarę możliwości najlepszych dostępnych technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych uwzględniających ochronę środowiska,

- maskowanie elementów dyszharmonijnych dla krajobrazu,
- ograniczenie do minimum wycinki drzew i krzewów podczas prac budowlanych szczególnie modernizacji dróg i innych inwestycji liniowych oraz wprowadzanie osłonowych i izolacyjnych nasadzeń drzew i krzewów które będą ograniczać emisję hałasu i zanieczyszczeń w trakcie trwania eksploatacji dróg.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie negatywnego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje ryzyko nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie wcześniej działań kompensacyjnych. Działania te powinny przede wszystkim obejmować odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji, tworzenie alternatywnych korytarzy ekologicznych i tras migracji zwierząt. Niemniej na obecnym etapie nie przewiduje się zaistnienia szkód w środowisku wywołanych realizacją Planu, które wymagałyby kompensacji.

10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 - 2024 przewiduje realizację zadań, które w większości przyczynią się do poprawienia stanu środowiska na terenie powiatu włocławskiego, a tym samym pozytywnie wpłyną na zdrowie ludzi i poprawią standard życia mieszkańców. Zaproponowane w *Programie* cele są spójne z innymi dokumentami strategicznymi szczebla wyższego, a w szczególności ze Strategią Rozwoju Kraju oraz z dokumentami przyjętymi na szczeblu regionalnym i lokalnym. W związku z powyższym przedstawianie alternatywnych rozwiązań w tym kontekście nie ma uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia.

Ponadto, dokument ten ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań, w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Jako warianty alternatywne dla zaplanowanych przedsięwzięć można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni. Konsekwencje związane z brakiem realizacji Programu mogłyby być znacznie dotkliwsze dla środowiska i ludzi.

Trudności jakie mogą być związane z realizacją niektórych zadań określonych w *Programie* to przede wszystkim wysokie koszty realizacji poszczególnych zadań oraz trudności w pozyskaniu

odpowiednich środków na ten cel, niedotrzymanie ustalonych terminów realizacji zadań, możliwość wystąpienia konfliktów społecznych oraz trudności w pozyskaniu terenów pod poszczególne inwestycje.

Główną trudnością napotkaną przy sporządzaniu niniejszej *Prognozy* był stopień ogólności zapisów analizowanego *Programu*. Nie znając zakresu i lokalizacji koniecznych do wykonania w ramach konkretnych działań inwestycji, nie można dokonać konkretnej i szczegółowej oceny oddziaływania.

W związku z powyższym wszelkie analizy oddziaływań mają charakter bardzo ogólny i opierają się w dużej mierze na teoretycznej możliwości wystąpienia negatywnych lub pozytywnych oddziaływań. Dlatego też należy zakładać, że wszelkie sformułowane wnioski odnośnie możliwości wystąpienia możliwego negatywnego oddziaływania, powinny być zweryfikowane na etapie wykonywania szczegółowych analiz np. na etapie przygotowywania dokumentacji niezbędnej do uzyskania decyzji środowiskowych.

11. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 - 2024, została opracowana zgodnie z Ustawą z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. z 2016, poz. 353 z późn. zm.) i stanowi element procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania tego dokumentu na środowisko przyrodnicze powiatu. Zakres Prognozy jest zgodny z art. 51 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2016 r., poz.353 z późn. zm.) oraz z wymaganiami nałożonymi przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Głównym celem Programu ochrony środowiska jest efektywne zarządzanie ochroną środowiska zgodnie z polityką ochrony środowiska. Jest to dokument strategiczny, określający cele główne i szczegółowe oraz zadania służące poprawie jakości powietrza na terenie powiatu.

„*Program Ochrony Środowiska dla powiatu włocławskiego na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2024*” zawiera charakterystykę powiatu wraz z opisem uwarunkowań fizyczno-geograficznych oraz społeczno-gospodarczych. Dokonano także oceny stanu środowiska na terenie gminy z uwzględnieniem dziesięciu obszarów przyszłej interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze, zagrożenia poważnymi awariami. Przedstawiono również wpływ obecnego stanu środowiska na życie gospodarcze i społeczne oraz na decyzje polityczne, a także prognozę stanu środowiska na lata obowiązywania Programu Ochrony Środowiska. Dla każdego obszaru interwencji przeprowadzono analizę SWOT, na podstawie której określono najważniejsze problemy powiatu.

Następnie poprzez analizę stanu środowiska określono cele, kierunki interwencji i zadania wynikające ze zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji. Cele i kierunki interwencji wyznaczono w oparciu o cele zawarte w dokumentach strategicznych Unii Europejskiej, kraju i województwa oraz planów i programów na szczeblu powiatowym. Do każdego celu przypisano liczbowe przedstawienie stanu lub tendencji, które określa w sposób mierzalny wpływ podejmowanych działań na środowisko. Wskaźniki sformułowano w taki sposób, aby umożliwiły określenie postępu realizacji zadań.

Przedstawiono również system realizacji programu ochrony środowiska oraz spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi. Opracowano także system monitoringu, który umożliwi sprawną realizację działań, jak również pozwoli na bieżącą aktualizację celów programu.

„Program Ochrony Środowiska dla powiatu włocławskiego na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2024” umożliwi efektywne i sprawne wykorzystanie środków finansowych na działania w zakresie ochrony środowiska. Zadania te zapewnią poprawę stanu środowiska w powiecie włocławskim oraz ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochronę i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie jego zasobami z uwzględnieniem konieczności ochrony środowiska.

Struktura i zakres Programu są zgodne z „Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” Ministerstwa Środowiska.

Zakres i szczegółowość niniejszej Prognozy został uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Poznaniu – pismo z dnia 14 września 2016 roku, znak pisma WOO.410.385.2016.KB, który uzgodnił zakres prognozy zgodnie z art. 51 ust. 2 oraz 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. z 2016 r., poz. 353 z późn. zm.). Oraz w piśmie Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 23.09.2016 r., znak NNZ.9022.1.456.2016.

W Prognozie przeanalizowano metodą analityczno-syntetyczną oddziaływanie zaproponowanych w POŚ przedsięwzięć do na poszczególne komponenty środowiska:

- Zwierzęta,
- Rośliny,
- Ludzie,
- Powietrze i klimat,
- Wody,
- Powierzchnia ziemi,
- Krajobraz,
- Zasoby naturalne,
- Zabytki i dobra materialne,
- Obszary Natura 2000,

- Park krajobrazowy,
- Obszar chronionego krajobrazu.

W celu dokonania obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów i zadań proponowanych w ramach Programu konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań. Monitoring i ewaluacja mogą objąć różne stadia i aspekty procesu planowania energetycznego.

Głównymi problemami z zakresu ochrony środowiska w powiecie włocławskim jest duża emisja zanieczyszczeń z indywidualnych systemów grzewczych, duża emisja pochodząca z ruchu drogowego, mały udział odnawialnych źródeł energii, przebieg dróg o wysokim natężeniu hałasu, wzrost liczby środków transportu, wzrost poziomów pól elektromagnetycznych, zagrożenie powodzią części regionu, położenie powiatu włocławskiego w obszarze cienia opadowego i suszy hydrologicznej, zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych JCWP, duży pobór wód na potrzeby rolnictwa, niski poziom świadomości społecznej o skutkach nielegalnego zrzutu ścieków komunalnych, rolniczych i przemysłowych, stosunkowo niski wskaźnik skanalizowania, ryzyko nieprzestrzegania warunków koncesji na wydobycie złóż, nadmierne lub niedostosowane do potrzeb nawożenie gleb, niedostateczny poziom świadomości mieszkańców o konieczności prowadzenia segregacji odpadów, nielegalne pozbywanie się odpadów, występowanie wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu, brak świadomości wartości szaty roślinnej oraz walorów krajobrazowych powiatu włocławskiego wśród mieszkańców, intensywne rolnictwo, wpływ zanieczyszczenia powietrza i wód na florę i faunę, niski poziom lesistości, transport drogowy ładunków niebezpiecznych oraz obecność zakładów przemysłowych i bliskość miasta Włocławka.

Nie wprowadzenie działań wskazanych w Programie wpłynie na pogorszenie się warunków życia mieszkańców wskutek pogorszenia jakości środowiska oraz braku poprawy infrastruktury drogowej oraz wodno – kanalizacyjnej.

W prognozie zidentyfikowano i oceniono przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne poszczególnych zadań wyznaczonych w Programie. Większość zidentyfikowanych negatywnych oddziaływań będzie chwilowa, odwracalna i ustanie po wykonaniu inwestycji. Wszystkie działania wyznaczone w Planie będą się kumulować i długotrwale pozytywnie oddziaływać na powietrze co się będzie przekładać pośrednio na jakość wód.

Największe oddziaływanie na środowisku będzie występować podczas realizacji zadań polegających na termomodernizacji budynków, budowie i modernizacji dróg oraz budowie instalacji odnawialnych źródeł energii, budowie wodociągów i kanalizacji, wałów przeciwpowodziowych. Prognoza wskazuje sposób w jaki powinny być wykonane poszczególne działania aby ograniczyć negatywne oddziaływanie na środowisko min. odpowiednie zaprojektowanie inwestycji uwzględniające wymogi ochrony środowiska zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji, wybór odpowiedniego terminu prac dostosowanego min. okresów lęgowych i rozrodczych zwierząt, wegetacji roślin czy wybór odpowiedniej lokalizacji. W opracowaniu zaproponowano także działania kompensacyjne.

Jednak na obecnym etapie nie przewidziano zaistnienia szkód w środowisku wywołanych realizacją Programu, które wymagałyby kompensacji.

W prognozie stwierdzono że w wyniku realizacji zadań określonych w Programie nie wystąpi transgraniczne oddziaływanie na środowisko, a oddziaływanie będzie miało jedynie charakter lokalny.

Należy pamiętać że Program Ochrony Środowiska ma charakter strategiczny i część działań ma charakter ogólny i wskazuje jedynie kierunki działań przez co nie można w Prognozie precyzyjnie określić oddziaływań na środowisko i ich opis ma charakter bardzo ogólny i opiera się w dużej mierze na teoretycznej możliwości wystąpienia negatywnych lub pozytywnych oddziaływań. Przed przystąpieniem do realizacji poszczególnych zadań, gdy będą znane dokładne parametry, skala i lokalizacja inwestycji należy określić negatywne oddziaływania oraz korzyści przeprowadzenia inwestycji na zasadzie zysków i strat i wtedy podjąć ostateczną decyzję o jej realizacji.

Podstawowym sposobem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją Programu Ochrony Środowiska jest przestrzeganie przy realizacji poszczególnych zadań obowiązujących przepisów prawa. W przypadku gdy całkowite uniknięcie negatywnego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje ryzyko nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie wcześniej działań kompensacyjnych.

Zaproponowane w POŚ cele są spójne z innymi dokumentami strategicznymi szczebla wyższego, dokument ten ma charakter strategiczny i część działań ma charakter ogólny i wskazuje jedynie kierunki działań co powoduje że w chwili obecnej nie jest znana ich dokładna skala i lokalizacja części inwestycji przez co nie można precyzyjnie wskazać alternatywnych działań. W związku z powyższym wszelkie analizy oddziaływań zawarte w Prognozie mają charakter bardzo ogólny i opierają się w dużej mierze na teoretycznej możliwości wystąpienia negatywnych lub pozytywnych oddziaływań.

Wykorzystane materiały

1. „Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych – AKPOŚK 2010”
2. „Program Ochrony Środowiska z planem Gospodarki Odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018,
3. „Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-pomorskiego do roku 2020, plan modernizacji 2020+,
4. „Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze”, grudzień 2009
5. „Raport o stanie środowiska w województwie kujawsko – pomorskim w roku 2014”,
6. Stan środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2015 roku,
7. „Roczna ocena jakości powietrza za rok 2015”,
8. „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”, Warszawa, 2011
9. „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zamiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”, Warszawa, 2013
10. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym, Poznań, 2012
11. Aleksandra Szurlej-Kiełańska „Przyjazne przyrodzie farmy fotowoltaiczne”, 2013
12. Piotr Tryjanowski, „Wpływ elektrowni słonecznych na środowisko przyrodnicze”, Czytelnik Energia – nr 1/2013
13. „Docieplanie budynków w zgodzie z zasadami ochrony przyrody”, Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”, Poznań 2009
14. Elżbieta Berkowska, „Problemy ochrony przyrody na przykładzie Kampinowskiego Parku Narodowego”, 1992
15. Wylegała P., Kuźniak S., Dolata P., „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego”, Poznań 2008